

ĐUONG THOI

MỖI SỐ PHÂN MỘT THE GIỚI • 30 (54)

ĐẠI SỨ CỦA VẤN ĐỀ & TÌNH YÊU
KEVIN BOWEN

TR. 28

CHUYỆN KỂ VỀ
CƠ HỘI VÀNG

TRẦN VĂN TRÁ

ĐẠI SỨ CỦA

NGƯỜI HẢI LÃNG

TR. 22

TRẦN VĂN TRÁ

CHUYỆN KỂ VỀ

TR. 28

CHUYỆN KỂ VỀ

TRẦN VĂN TRÁ

TR. 28

TRẦN VĂN TRÁ

CHUYỆN KỂ VỀ

TR. 28

TUYỆT MỸ & NGUYỄN ANH

TRẦN VĂN TRÁ

TR. 28

15 năm MAXIMARK

Một giấc mơ bên đời

Thời gian: 19h30 ngày 12, 13 và 15 tháng 5 năm 2011

Nội dung chương trình: Liveshow Tuấn Ngọc "Giấc Mơ Bên Đời"

Chương trình tặng vé bắt đầu 10.04.2011- 10.05.2011 (chương trình sẽ kết thúc khi hết vé)

- THẺ LỆ:

Tại TTTM
Maximark Ba Tháng
Hai và TTTM
Maximark Cộng Hòa:
- Với hóa đơn từ
1.000.000đ trở lên,
trong đó phải có 01
sản phẩm bất kỳ của
Unilever (ngoại trừ
xà bông cục
Lifebuoy và Lux) và
01 sản phẩm bất kỳ
của Kinh Đô.
- Hoặc 400.000đ
sản phẩm bất kỳ của
Unilever.
- Hoặc 150.000đ
sản phẩm bất kỳ của
Kinh Đô.
Khách hàng sẽ
nhận được 01 vé xem
ca nhạc vào đêm 12-
13/5/2011 tại Nhà thi
đấu Maximark
Cộng Hòa.

Live show
TUẤN NGỌC
Giấc mơ bên đời

Khách hàng sẽ nhận được 01 vé xem ca nhạc
khi mua hàng tại siêu thị MAXIMARK:

- Với hóa đơn từ 1.000.000đ trở lên, trong đó phải
có 01 sản phẩm của Unilever (ngoại trừ xà bông cục
Lifebuoy và Lux) và 01 sản phẩm của Kinh Đô.
- Hoặc 400.000đ sản phẩm bất kỳ của Unilever.
- Hoặc 150.000đ sản phẩm bất kỳ của Kinh Đô.

• Khách mời:
Mỹ Linh
Xuân Phú
Mai Khôi
• Ban nhạc:
Best Friends

Vào lúc 19h30
ngày 12/13/05/2011
tại Nhà thi đấu
MAXIMARK Cộng Hòa
(15-17 Cộng Hòa, Q.TB)

(Xin liên hệ Bàn Hướng dẫn siêu thị MAXIMARK)

Thực hiện chương trình: Cty TNHH Giải trí Âm nhạc MI THĂNG

Live show
TUẤN NGỌC
Giấc mơ bên đời

Khách hàng sẽ nhận được 01 vé xem ca nhạc
khi mua hàng tại siêu thị MAXIMARK:

- Với hóa đơn từ 1.000.000đ trở lên, trong đó phải
có 01 sản phẩm của Unilever (ngoại trừ xà bông cục
Lifebuoy và Lux) và 01 sản phẩm của Kinh Đô.
- Hoặc 300.000đ sản phẩm bất kỳ của Unilever.
- Hoặc 150.000đ sản phẩm bất kỳ của Kinh Đô.

• Khách mời:
Mỹ Linh
Xuân Phú
Mai Khôi
• Ban nhạc:
Best Friends

Vào lúc 19h30
ngày 15/05/2011
tại Nhà thi đấu
tỉnh Khánh Hòa
(33 Trần Chu Trinh, Nha Trang)

(Xin liên hệ Bàn Hướng dẫn siêu thị MAXIMARK)

Thực hiện chương trình: Cty TNHH Giải trí Âm nhạc MI THĂNG

- THẺ LỆ:

Tại TTTM
Maximark Nha Trang,
TTTM Maximark
Cam Ranh:
- Với hóa đơn từ
1.000.000đ trở lên,
trong đó phải có 01
sản phẩm bất kỳ của
Unilever (ngoại trừ
xà bông cục
Lifebuoy và Lux)
và 01 sản phẩm bất kỳ
của Kinh Đô.
- Hoặc 300.000đ
sản phẩm bất kỳ của
Unilever.
- Hoặc 150.000đ
sản phẩm bất kỳ của
Kinh Đô.
Khách hàng sẽ
nhận được 01 vé xem
ca nhạc vào đêm 15/5/
2011 tại Nhà thi đấu
tỉnh Khánh Hòa -
Nha Trang.

Chương trình áp dụng cho khu tự chọn của các TT kể trên và khu tổng hợp
TTTM Maximark Ba Tháng Hai, Nha Trang, Cam Ranh

Live show
TUẤN NGỌC
Giấc mơ bên đời

Khách mời: Mỹ Linh - Xuân Phú - Mai Khôi
Ban nhạc: Hoài Sa - Best Friends

Vào lúc 19h30 ngày 12 & 13/05/2011 tại Nhà thi đấu
MAXIMARK Cộng Hòa
& ngày 15/05/2011 tại Nhà thi đấu
tỉnh Khánh Hòa

(Xin liên hệ Bàn Hướng dẫn siêu thị MAXIMARK)

Thực hiện chương trình: Cty TNHH Giải trí Âm nhạc MI THĂNG

C.TY TNHH Một Thành Viên TMDV **TRUNG THƯ**

ĐC: 55/5 Bùi Thị Xuân - P5 - Q.Tân Bình - TPHCM

ĐT: 08.66582567 - Fax: 39.934.664

♥ Chuyên cung cấp

- ♥ Mặt hàng bánh kẹo các loại.
- ♥ Mặt hàng bách hóa, may mặc tổng hợp.

♥ Đặc biệt với sản phẩm kẹo cao cấp

- ♥ Không sử dụng đường hóa học.
- ♥ Hương liệu, màu thực phẩm ngoại nhập.
- ♥ Nhiều hương vị trái cây độc đáo.
- ♥ Đa dạng mẫu mã bao bì.

Ngọt ngào như vòng tay yêu của mẹ!

Rất nhiều sự lựa chọn cho bạn. Sản phẩm được bày bán trong tất cả các siêu thị trên toàn quốc.

Bánh nướng *PappaRoti*

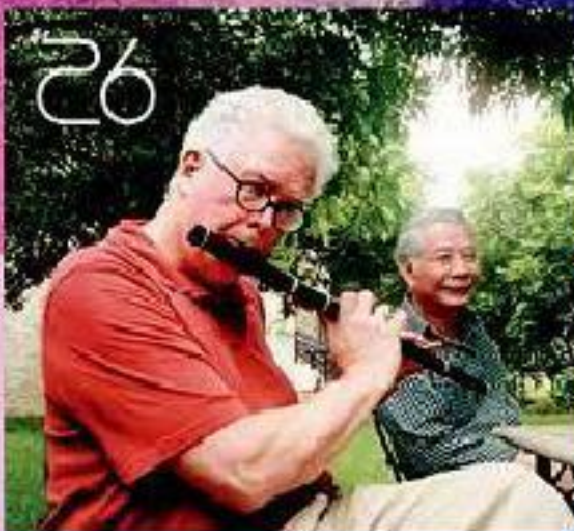

Pappa Roti
THE FATHER OF ALL BUNS

12

14

26

TINH HOA-TÍNH CÁCH VIỆT

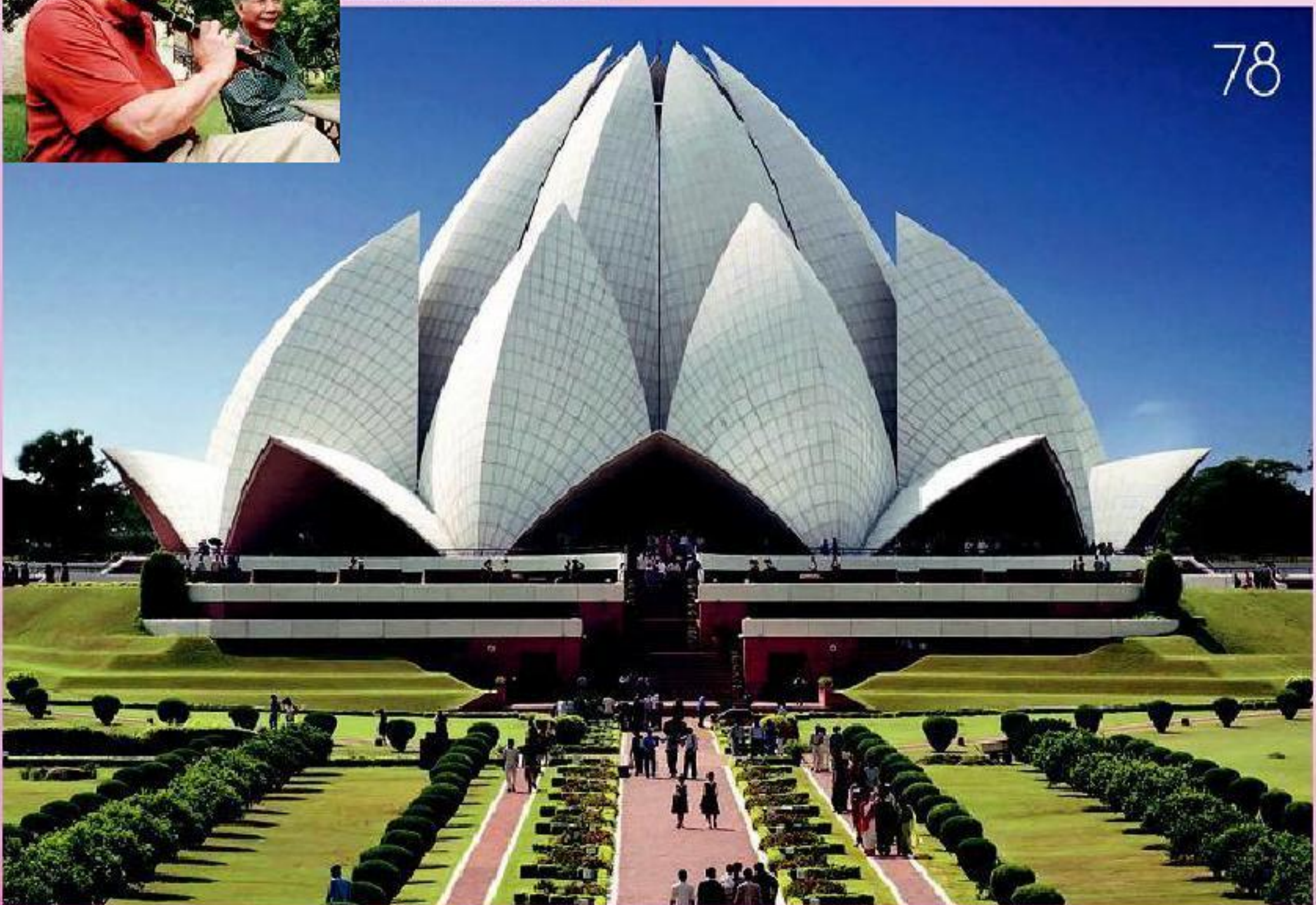
- 10- Thái sư Nguyễn Xi
tạo dựng vương nghiệp Lê Thánh Tông
- 12- "Già làng" đa năng Kpa Yläng
- 14- Thư viện của Người hát rong trên cõi tạm
- 16- Từ chữ đến nghĩa:
Vẫn chưa dứt chuyện những con vật cảm tình
- 18- Người khiếm thị... yêu như thế nào?
- 20- Nào, tỉnh dậy thôi!

SÁNG TẠO & CÔNG HIẾN

- 22- Người giữ "kho báu" của danh tướng Trần Văn Trà
- 26- Đại sứ của văn hoá và tình yêu: Kevin Bowen
- 30- Thơ của Kevin Bowen

THẾ GIỚI NHÂN VẬT & SỰ KIỆN

- 32- Chim bồ câu: vũ khí bí mật lợi hại
- 33- Nhân loại có nghe lời cảnh báo từ Fukushima?
- 36- Nhân tính
- 38- Vén màn bí mật âm mưu Lockhart
- 40- 50 năm trước người đầu tiên bay vào vũ trụ:
Yuri Gagarin
- 42- 10 danh thủ "phản chúa" đáng ghét nhất

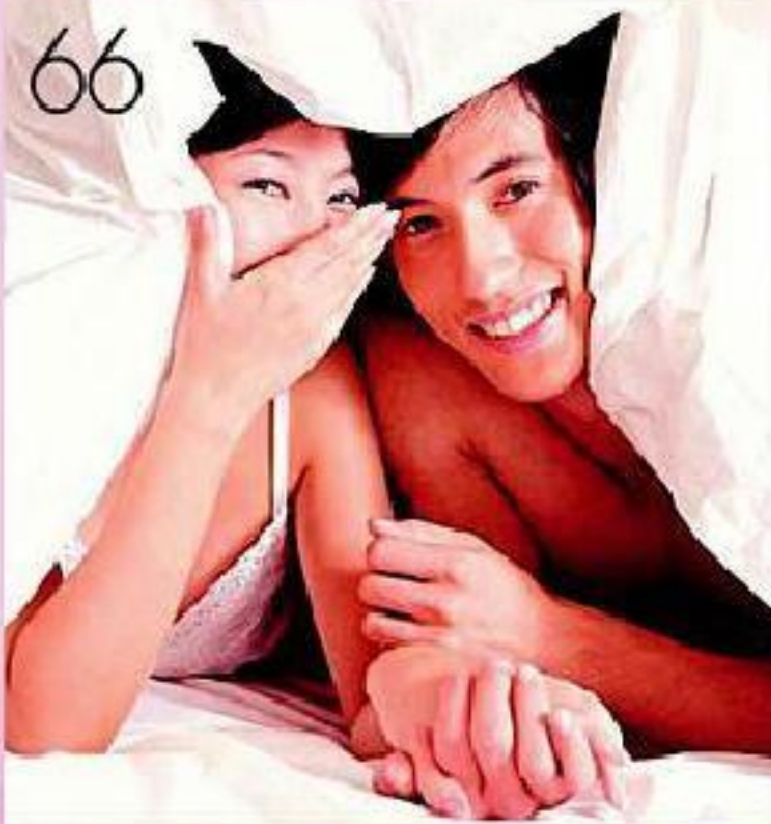
78

KHÁM PHÁ VĂN HOÁ & KHOA HỌC

- 50- Tây Nguyên huyền bí: Vì sao người Tây Nguyên không nuôi mèo?
 52- Truyện đọc lúc nửa đêm: Cây đa thiêng
 55- Vẽ bộ ảnh nude "vì môi trường" của Ngọc Quyên
 57- Khoả thân giữa sân chơi dục tính
 58- Tuyệt mỹ và mong manh hoa anh đào
 60- Biểu tượng nhan sắc Nhật Bản
 61- Ly kỳ quái thú hút máu...
 62- Nên biết bí mật bệnh đàn ông
 63- Quý ông cần gì ở phái đẹp?
 64- Những điều thú vị về mù tạt
 66- Khi nào nàng không cần... màn dạo đầu?

DU LỊCH - THẨM MỸ - TIÊU DÙNG

- 74- Điểm đến hấp dẫn: Maximark Cam Ranh
 76- Vươn tới tầm cao cùng Maximark
 78- Ngôi đền hoa sen trên đất Phật
 80- Đảo để thơ nhạc chế thời bão giá
 82- Khám phá BMW 6-Series Coupe 2012
 83- Honda Lead phiên bản mới
 88- Bổ sung dưỡng chất cho tóc chắc khỏe
 89- Đặng Tiểu Bình và bí quyết ẩm thực sống thọ
 90- Tươi tắn từ bàn ăn đến góc bếp
 92- Vào bếp nhanh hơn với bột pha sẵn
 93- Hộ hàng nhà cá tại Maximark
 96- Đồng hồ xinh xắn cho trẻ em

ĐƯƠNG THỜI

15-17 Cộng Hoà, P.4, Q.Tân Bình, TP.HCM- Dt: (08)39485558- (08)39485557
 Email: duongthoihcm@gmail.com - Website: www.sachbaovn.vn

ĐƯƠNG THỜI

30 (54) MỖI SỐ PHÂN MỘT THẾ GIỚI

CHUYÊN ĐỀ VĂN HOÁ VIỆT NAM & THẾ GIỚI

CHỦ BIÊN

PHAN HOÀNG

VỚI SỰ THAM GIA CỦA

AN CHI
 VÕ NGỌC THÀNH
 TRẦN PHỒ
 PHÙ SA LỘC
 NGUYỄN QUANG THIỀU
 ĐINH CÔNG BẢY
 THU TRẦN
 NGÔ PHAN LƯU
 VĂN CÔNG HÙNG
 NGUYỄN HIẾP
 ĐÀO ĐỨC TUẤN
 LÊ MỸ Ý
 LÊ QUỐC KỶ
 HOÀNG QUỐC TUẤN
 ĐƯƠNG QUỐC ĐÌNH
 LÊ MINH
 LONG THUỶ
 PHAN TẤN KỶ
 MẠI XUÂN LONG

HOA SĨ TRÌNH BÀY

ĐINH TẤN LÊ

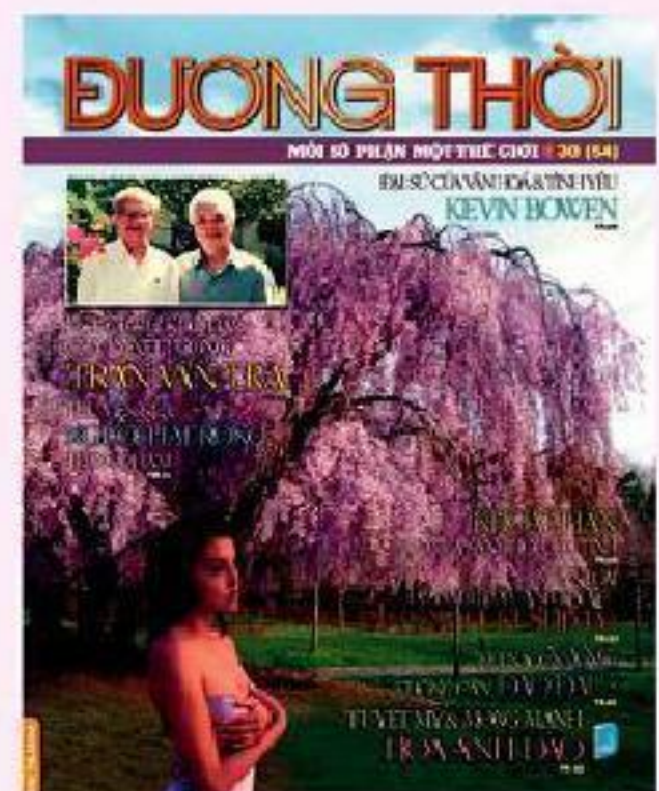
KỸ THUẬT

NGUYỄN ANH TRỌNG
 NGUYỄN ĐĂNG TƯỜNG
 VÕ THỊ MỘNG RƠI

PHÁT HÀNH - QUẢNG CÁO

HỒNG PHƯƠNG VŨ
 ĐT: 0948.972.587
 NGUYỄN MẠNH ĐÀN
 ĐT: 0914.904.736 - 08.38.342.002
 HỆ THỐNG MAXIMARK
 CÔNG TY CỔ PHẦN ĐẦU TƯ AN PHONG
 03 ĐƯỜNG BA THÁNG HAI, Q.10, TP.HCM
 CÔNG TY TRƯỜNG PHÁT
 179 LÝ CHÍNH THẮNG, QUẬN 3, TP. HCM

BÌA 1: TUYỆT MỸ & MONG MANH HOA ANH ĐÀO

Số phiếu tiếp nhận hồ sơ ĐKQC của Sở Y Tế TP.HCM: 300/2010/MP ngày 03/11/2010

Miss Vietnam

Tỏa sáng vẻ đẹp thuần Việt

SCC Saigon Cosmetics Corporation

930 Nguyen Thi Dinh St., Dist.2, HCMC - Tel: (848) 3 742 1104 - Fax: (848) 3 742 1100 www.scperfume.com

■ **Tax Trade Center** - 135 Nguyen Hue, Dist. 1, HCMC ■ **Showroom SC Perfume** - 12 Thu Khoa Huan, Dist.1, HCMC ■ **Citi Plaza** - 230 Nguyen Trai, Dist.1, HCMC
 ■ **Maximark Cong Hoa** - 15-17 Cong Hoa, Tan Binh Dist, HCMC ■ **Maximark 3/2** - 3-3C 3/2 St., Dist.10, HCMC ■ **Co.op-mart Hanoi Highway** -
 191 Quang Trung, Hiệp Phú Ward, Dist.9, HCMC ■ **Trang Tien Plaza** - 24 Hai Ba Trung, Hoan Kiem Dist, Ha Noi ■ **Showroom SC Perfume** - 40 Hang Trong,
 Hoan Kiem Dist, Ha Noi ■ **HaNoi Co.op-mart** - Km 10 Nguyen Trai, Ha Dong, Hanoi ■ **Bien Hoa Co.op-mart** - 121 Pham Van Thuan, Tan Tien Ward, Dong Nai Province
 ■ **Phan Thiet Co.op-mart** - 1A Nguyen Tat Thanh, Binh Hung Ward, Phan Thiet City ■ **Tan An Co.op-mart** - 1 Mai Thi Tot, Tan An, Long An Province ■ **Central Shop** -
 14 Le Van Duyet, Ward 1, My Tho City, Tien Giang Province ■ **Can Tho Co.op-mart** - 91 Hoa Binh, Ninh Kieu Dist, Can Tho City ■ **Showroom SC Perfume** -
 124 Hai Ba Trung, Tan An Ward, Ninh Kieu Dist, Can Tho City

TÌNH HOA TÍNH CÁCH VIỆT

Tường xưa vách cũ
rêu phong. Ráng chiều
vàng vọt. Cô gái áo the
khăn mỏ quạ nửa hồn
nhiên e ấp nửa tự tin
mong ngóng như đợi
như chờ một ai. Nét
xưa "hồn thu thảo"
đánh thức trong ta vẻ
đẹp cổ điển vĩnh hằng.

Cái tinh tế, sâu sắc
của nghệ sĩ nhiếp ảnh
Hoàng Quốc Tuấn là
đã đặt *Ngõ vắng* trên
nền đen trắng. Ngõ
vắng trở nên không
vắng. Ngõ vắng như lời
tỏ tình, như nốt nhạc
trầm lay động những
tâm hồn đồng điệu về
tầng sâu bản sắc Việt,
văn hoá Việt. Và cô gái
vừa hiện hữu vừa bí ẩn
ấy như được kết tinh từ:

*"nét hồn nhiên
Mỵ Châu
sự thông minh Ý Lan
bi kịch Huyền Trân
ngôn ngữ Ngọc Hân
và cả quyền năng
Đặng Thị Huệ" ★*

*(Một nét kiêu sa
- thơ Phan Hoàng)*

ẢNH: HOÀNG QUỐC TUẤN

ĐẾN THỜ THÁI SƯ NGUYỄN XÍ Ở NGHỆ AN

Thái sư Nguyễn Xí tạo dựng vương triều Lê Thánh Tông

NGUYỄN ĐÌNH CHÚ

Trong chương trình *Danh nhân đất Việt*, Đài Truyền hình Việt Nam đã làm phim về Nguyễn Xí với nhan đề *Người hai lần khai quốc*.

Trong lịch sử dân tộc, số vĩ nhân một lần “khai quốc” hẳn là không hiếm nhưng “hai lần khai quốc” thì chắc là hiếm.

Với Nguyễn Xí “hai lần khai quốc” bởi đã:

1. Tham gia khởi nghĩa Lam Sơn chống giặc Minh xâm lược từ đầu đến đại thắng cuối cùng trên cương vị một vị tướng tài ba lỗi lạc.
2. Cầm đầu cuộc đảo chính, dẹp loạn Lê Nghi Dân đưa Lê Tư Thành lên ngôi vua- tức vua Lê Thánh Tông, một ông “vua anh hùng tài lược, dù Vũ Đế nhà Hán, Thái Tôn nhà Đường cũng không hơn được”⁽¹⁾, đã có công đưa nước ta thành một “quốc gia cường thịnh ở vùng Đông Nam Á”⁽²⁾.

Chính sắc phong thần của vua Lê Thánh Tông đối với Cương Quốc công Nguyễn Xí năm 1472 cũng ghi công lao là “*Bình Ngô khai quốc, tịnh nạn trung hưng*”.

Bài viết này xin được nói rõ thêm đôi điều về sự nghiệp “khai quốc” lần thứ hai của Thái sư Cương Quốc công, tức là sự nghiệp “tịnh nạn trung hưng” bởi ở đây, chính là chỗ đang cần được nâng cao nhận thức vấn đề.

Sử sách đã ghi: tháng 10 năm Diên Niên thứ 6 (1459), Lạng Sơn vương Lê Nghi Dân cùng bọn tay chân là Phan Ban, Phạm Đôn, Trần Lăng làm phản, ban đêm trèo tường vào cung điện giết vua Lê Nhân Tông, và sáng hôm sau giết thêm thái hậu, lên ngôi vua, đặt niên hiệu là Thiên Hưng.

“Nhân Tông tuổi bé lên ngôi trong có mẫu hậu buông rèm nghe việc, ngoài có đại thần cùng lòng giúp trị, cho nên trong khoảng 17 năm, thiên hạ thái bình yên

ở vui nghiệp, đáng gọi là vua nhân từ” (Phan Phu Tiên- theo *Đại Việt sử ký toàn thư*). Việc Lê Nghi Dân giết vua và thái hậu để tiếm ngôi đã làm cho “các quan văn võ phải nuốt hận ngậm đau, nhân dân bốn phương như mất cha mẹ” (Ngô Sĩ Liên- *Đại Việt sử ký toàn thư*). Như lịch sử đã cho thấy, những vị quân thần có lòng trung với vương triều, nhưng trước hết là trung với lợi ích của Tổ quốc và rất có bản lĩnh đã không chịu ngồi yên để nuốt hận ngậm đau. Họ cùng nhau

mưu đồ đại sự để cứu lấy vương triều chính đại cho đất nước được nhờ. Tham gia vào công việc đại sự này có nhiều người. Trong đó, cũng theo *Đại Việt sử ký toàn thư*: ngoài những nhân vật chính là Nguyễn Xí, Đinh Liệt, Lê Niêm, Lê Tăng, còn có Lê Nhân Thuận, Trình Đạc, Nguyễn Đức Trung, Lê Yên, Lê Vĩnh Trường, Lê Bồ, Lê Giải, Lê Bảo, Lê Quyết Trung, Lê Nhân Quý, Lê Lật, Nguyễn Trự, Nguyễn Ngàn, Lê Sư Lộ... kể cả Nguyễn Sư Hồi, con trai trưởng của Nguyễn Xí. Nhưng có thể nói, linh hồn của công cuộc binh biến để diệt bọn phản tặc Phan Ban, Phạm Đôn..., hạ bệ Lê Nghi Dân này, chính là Nguyễn Xí.

Không phải ngẫu nhiên mà các tác giả *Đại Việt sử ký toàn thư* (Ngô Sĩ Liên), *Đại Việt thông sử* (Lê Quý Đôn), *Lịch triều hiến chương loại chí* (Phan Huy Chú), *Việt sử tổng vịnh* (Tự Đức) khi chép lại sự kiện lịch sử này, đều nhắc đến Nguyễn Xí trước tiên. Và quả thật, trong việc diệt phản này, không ai như Nguyễn Xí đã phải hy sinh, gian khổ nhiều nhất. Nhiều thư tịch, trong đó có gia phả họ Nguyễn Cương Quốc công từ lâu đã chép rõ những gì Nguyễn Xí chuẩn bị cho công cuộc diệt phản. Sách chép, sau khi Lê Nghi Dân chiếm đoạt ngôi vua, Nguyễn Xí dù đang là người giữ chức thái bảo, nhưng đã cáo bệnh, giả mù. Bọn phản tặc đã cho người đến phục vụ trong gia đình Ngài kỳ thực là để theo dõi và thử xem thực hư thế nào. Chúng treu ghẹo người hầu gái. Ngài biết nhưng coi như không biết, cứ hỏi: chuyện gì thế. Chúng thưa, giả trà. Ngài bảo, ừ, giả nhanh lên pha trà mà uống. Độc ác nhất là nhờ

lúc Ngài bước qua bậc cửa để ra sân, chúng đặt người con trai thứ 16 của Ngài ở ngay chỗ Ngài phải bước qua. Ngài đã đánh tâm đập chết người con lúc chưa đầy tuổi. Và trước thực tế này, bọn phản tặc đã tin là Ngài mù thực sự. Sau đó, chúng mời Ngài đến dự tiệc, dĩ nhiên cũng là để thăm dò thêm thái độ của Ngài với chúng là thế nào. Ngài vốn có tiếng trong chuyện xem tướng (ở đây là cốt tướng; xem tướng bằng cách sờ vào gân cốt). Phạm Đôn nhờ Ngài xem tướng. Ngài vừa sờ vào gân cốt của y, vừa khen tướng mạo tốt, nhưng sờ đến ót thì tóm lấy cổ, trợn mắt, rút dao nhét sẵn trong hài, hô lực lượng binh biến đã phục sẵn xông vào tóm ngay toàn bộ bọn phản nghịch, giết tại chỗ khoảng 100 người.

Cuộc binh biến để tiêu diệt bọn phản nghịch chỉ diễn ra trong chớp lát. Kế đó là chuyện hạ bệ Lê Nghi Dân. Nhưng vấn đề chọn người thay là ai bây giờ. Ở đây đã có sự tranh chấp. Lê Lăng và một số người khác thì chủ trương chọn Cung vương Khắc Xương, mà theo Lê Quý Đôn là người sống "phong nhã đậm bạc, ăn mặc chỉ dùng dề sên, chất phác như một nho sinh". Lê Lăng muốn chọn Cung vương bởi vương là người "đứng đầu trong các con thứ"⁽³⁾. Nhưng cũng theo Lê Quý Đôn, "Nguyễn Xí không bằng lòng, bèn rước lập vua Thánh Tông" (chính là Lê Tư Thành) mà dưới con mắt của Ngô Sĩ Liên cũng như nhiều vị quân thần khác là người có "đáng điều đứng đầu, thông minh hơn người", thường "lại càng che dấu, không lộ anh khí ra ngoài, chỉ vui với sách vở đời xưa nay, nghĩa lý của thánh hiền. Tính trời sinh tri, mà sớm khuya không rời quyển sách, tài năng lỗi lạc mà sáng tác lại càng lưu tâm. Ưa điều thiện, thích người hiền, chăm chăm không mỏi. Tuyên Từ thái hậu"⁽⁴⁾ yêu như con mình đẻ ra. Nhân Tông cho là người em hiếm có". Lịch sử trị vì đất nước của Lê Thánh Tông quả đã chứng minh hùng hồn sự sáng suốt của việc lựa chọn này trong đó người quyết định tối hậu là Nguyễn Xí. Đất nước, lịch sử dân tộc được nhờ là từ sự lựa chọn sáng suốt này.

Quan hệ gắn bó giữa vua Lê Thánh Tông với Nguyễn Xí sau đó đã thực sự thành quan hệ vua tôi tốt đẹp tới mức hiếm có. Cứ xem cách đối đãi của vua Lê Thánh Tông với Nguyễn Xí, đặc biệt là những lời dụ của nhà vua gửi cho Nguyễn Xí mà sử sách từ lâu đã ghi chép đầy đủ, cũng thấy rõ mối quan hệ tốt đẹp này. Nếu cần có thể so sánh lời dụ của vua Lê Thánh Tông gửi cho các vị công thần khác như Lê Niêm, Đinh Liệt vốn cũng là những lời lẽ tri ân thâm thiết cả, nhưng với Nguyễn Xí, vẫn như có một cái gì đó đúng là sâu nặng hơn. Đây là lời chế vua gửi Nguyễn Xí ngay lúc mới lên ngôi đế:

"Trẫm nghĩ xuống đại nghĩa để trừ hung tàn, người đã có công như công yên

Đền thờ Nguyễn Xí thuộc xã Nghi Hợp, huyện Nghi Lộc, tỉnh Nghệ An. Đền được xây dựng trên một khu đất cao ráo, khởi công theo lệnh của vua Lê Thánh Tông vào năm (1467) tức là hai năm sau khi Nguyễn Xí qua đời (1465). Trải qua nhiều lần trùng tu, đền đã được công nhận Di tích Lịch sử - văn hoá quốc gia ngày 10.01.1990. Mặt trước đền hướng về phương nam, mặt sau là phương bắc, có một quần thể núi non gồm núi Mão, núi Gươm, núi Cồn Thông, núi Voi là điểm tựa, trông thật hùng vĩ và khoáng đạt. Riêng núi Cờ nằm phía đông, xưa có tượng đá thần đồng...

Lễ hội Đền thờ Nguyễn Xí năm nay được tổ chức từ ngày 3-5.3, tức ngày 29.1-1.2 Tân Mão. Đây là lễ hội truyền thống tổ chức hàng năm để tưởng nhớ công đức của Thái sư Cương Quốc công Nguyễn Xí trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ quê hương đất nước.

được nhà Hán⁽⁵⁾, lấy ngôi thượng công mà ban phong thưởng, người đáng được cái vinh dự cất đất phân phong. Bối được giờ tốt lành, ban sắc mệnh rực rỡ. Xét (Nguyễn Xí) đây: khí độ trăm hùng, tính người cương đại. Giúp Cao hoàng khi mở nước, trăm trận gian nan. Phò tiên khảo lúc thủ thành⁽⁶⁾, hết lòng giúp rập. Ra vào hết chức phận tướng văn tướng võ, trước sau giữ trọn tiết làm tôi làm con. Giữ mình có đạo, hồn nhiên như ngọc chẳng khoe tươi. Nghiêm mật ở triều, lẫm liệt như thanh gươm mới tốt. Các quan đều tưởng mộ phong thái. Bốn biển đều ngưỡng mộ uy thanh. Tiên đế mất trong lúc Nam tuần, người ân cần nhận tờ di chiếu. Ta lên ngôi mặt trời mới mọc, người hết lòng bày tỏ mưu mô. Tôn miếu xã tắc được vững vàng. Trung châu man di đều thuận phục. Mối rối: vì trong nước yên tĩnh lâu ngày, nên việc vô dân sinh trở nải. Giặc cướp phạm vào trong cung, biến cố sinh từ kẻ nách. **Lúc nước có biến phi thường, chỉ người mưu lo cứu vãn** (NDC nhấn mạnh). Cha con người một nhà, cùng một lòng diệt phường gian ác. Nghĩa vua tôi ngàn thuở, đổ mặt trời mà đặt lên cao. Công kèm gì đình thần nhà Hán⁽⁷⁾, việc hơn cả các quan nhà Đường⁽⁸⁾. Ba mối đường đã dứt lại được nối, vầng nhật nguyệt

đã tối lại sáng ra. Công lao như thế, đâu dám coi thường. Vì vậy đưa người lên chức Sư phó⁽⁹⁾, tấn phong tước A quận công. Lại cho người được khai phủ kiểm giữ chức trong Bình Chương, để mọi việc sáng tỏ, để giúp đỡ mình ta.

Than ôi: bình nội nạn, chính ngôi vua, **trong đời công lao hơn cả**. Thay việc trời giúp Hoàng đế, nên **hết lòng với nước nhà** (NDC nhấn mạnh)..."

Tháng 11 năm thứ 5 (1464), Nguyễn Xí bệnh nặng, nhà vua ban dụ rằng: "Ngày xưa trăm làm phiên vương, tiêu dao ở chu đế⁽¹⁰⁾, vốn không có ý làm vua. Vì các khanh trong lòng suy tôn, giết bảy phản nghịch, trăm lên ngôi báu, đến nay đã được 5 năm. Thù ca nhi vũ nữ thì người chưa bằng họ Thạch, họ Cao⁽¹¹⁾ nhà Tống, mà khổ tứ lao tâm thì khanh lại hơn họ Phùng, họ Đỗ⁽¹²⁾ nhà Đường. Công của khanh trăm chưa báo đền, bệnh của khanh sao đã trăm trở? Khanh nghĩ đến nước, cơm cháo phải cố ăn. Khanh nên lo cho ta, thuốc thang phải cố chữa...". Tháng 10 năm thứ 6 (1465), Nguyễn Xí qua đời. Vua Lê Thánh Tông được tin, vô cùng thương tiếc bỏ 3 ngày không ngự triều và than rằng: "Từ khi khai quốc đến nay, chẳng ai được như người", cho quản thi hài tại điện Kính Thiên, cho tổ chức nghi lễ quốc tang

LỄ HỘI ĐỀN THỜ THÁI SƯ NGUYỄN XÍ

có các quan văn võ đại thần cùng hội tể. Sau đó đưa linh cữu về an táng tại quê nhà Thượng Xá tức Nghi Hợp, Nghi Lộc, Nghệ An ngày nay. Hết tang (1467) lại cho dựng đền thờ theo chế độ quốc tạo, quốc tể và lệnh cho Trang nguyên Nguyễn Trục viết văn bia, kể đó còn phong thần là Thượng đẳng phúc thần, Hiến uy chính nghị anh liệt trung trình đại vương. Năm Hồng Đức thứ 15 (1484) còn truy phong là Thái sư Cương Quốc công.

Đúng là Nguyễn Xí đã được vua Lê Thánh Tông đền đáp quá ư đặc biệt. Nhưng bởi Ngài cũng là người có công đầu, công lớn nhất trong việc dựng lên vương triều Lê Thánh Tông. Trong công lao này, hẳn không chỉ một mình Ngài nhưng vì công lao này mà phải giả mù, phải cam tâm dứt ruột đập chết người con trai măng sữa chưa đầy tuổi tôi một cách bí tráng như thế, thì hỏi có ai như Ngài? Người Việt Nam từ thừa ấy và sau này cho mãi tới muôn đời nghĩ gì về Nguyễn Xí khi đập chân lên cái thân hình bé bỏng non nớt của đứa con vừa dứt ruột đẻ ra? Vì lòng trung quân ư? Vì một vương triều ư? Không chỉ thế. Còn cao hơn cả là vì đất nước Đại Việt yêu quý này. Nguyễn Xí với vua Lê Thánh Tông chỉ có duyên nợ với nhau trong 5 năm. Sau khi Nguyễn Xí qua đời, vua Lê Thánh Tông còn tiếp tục trị vì 32 năm nữa và đã làm sáng danh lịch sử Việt Nam. Nhưng để thường phải tính công chu đáo với người trồng cây ban đầu ★

Chú thích:

(1) Ngô Sĩ Liên - Đại Việt sử ký toàn thư

(2) Phan Huy Lê: Lê Thánh Tông trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ đất nước Đại Việt thế kỷ XV. Sách: Núi bài thơ: lịch sử và danh thắng Quảng Ninh, 1992

(3,4) Lê Thái Tông có bốn con trai. Trưởng là Lê Nghi Dân con bà Dương Thị Bí, nhưng không được lập làm thái tử vì mẹ có điều không vừa ý vua cha Thái Tông. Lê Nhân Tông là con thứ hai, mẹ là Nguyễn Thị Anh, tức Tuyên Từ thái hậu. Lê Tư Thành là con thứ tư, mẹ là Ngô Thị Ngọc Dao tức Quang Thục thái hậu.

(5) Chỉ việc Chu Bội giết họ Lê để lập Hán Văn Đế.

(6) Giữ thành quả đã có.

(7) Xem chú giải (5)

(8) Chỉ bọn Địch Nhân Kiệt đánh Võ Hậu để đưa Lý Lăng vương lên ngôi.

(9) Sư phó: thầy học của vua hoặc của hoàng tử, là chức lớn trong tam công, còn gọi là tam thiếu gồm: thiếu sư, thiếu phó, thiếu bảo.

(10) Chu đế: phủ đệ tức chỗ ở và làm việc của các phiên vương thường có cửa sơn màu đỏ.

(11) Họ Thạch: tức Thạch Thủ Tín. Họ Cao tức Cao Hoài Đức. Hai người công thần nhà Tống, trước theo Tống Thái Tổ, đã có quân riêng, có binh quyền, nhưng không chịu bỏ. Trong một bữa tiệc, Tống Thái Tổ đã giải thích, khuyên hai người nên bỏ binh quyền mà vui thú cá nhĩ vũ nữ cho thỏa thích. Hai người nghe lời, mới xin bỏ binh quyền.

(12) Họ Phòng tức Phòng Huyền Linh, Họ Đỗ tức Đỗ Như Hối. Hai người hết lòng giúp Đường Thái Tông.

NHÀ THƠ KPA YLĂNG (BIA TRÁI)
CÙNG NHÀ VĂN Y ĐIÊNG
(GIANH BÊN) VÀ NHÀ NGHIÊN CỨU
KA SÔ LIÊNG

Tôi đã có nhiều dịp được đi cùng đoàn với Kpa Ylăng ra Phú Yên, lên Pleiku, về Buôn Ma Thuột, Gia Nghĩa và xuống tận Trà Vinh, Sóc Trăng... Nghĩa là ở đâu có tổ chức lễ hội của các dân tộc thiểu số là có mặt ông. Đôi khi ông tự tìm đến mà chẳng cần ai mời. Đến để gặp gỡ bạn bè, nghệ nhân. Đến để học hỏi, trau dồi kiến thức văn hoá và đến để đi thực tế sáng tác nhạc và thơ. Thế nên dù là người dân tộc Bana nhưng ông rất am hiểu về văn hoá các dân tộc thiểu số anh em phía Nam. Bạn bè vẫn gọi đùa ông là “tiến sĩ dân tộc học”, ông cười khà khà: “Không, tao chỉ là nhà thơ!”

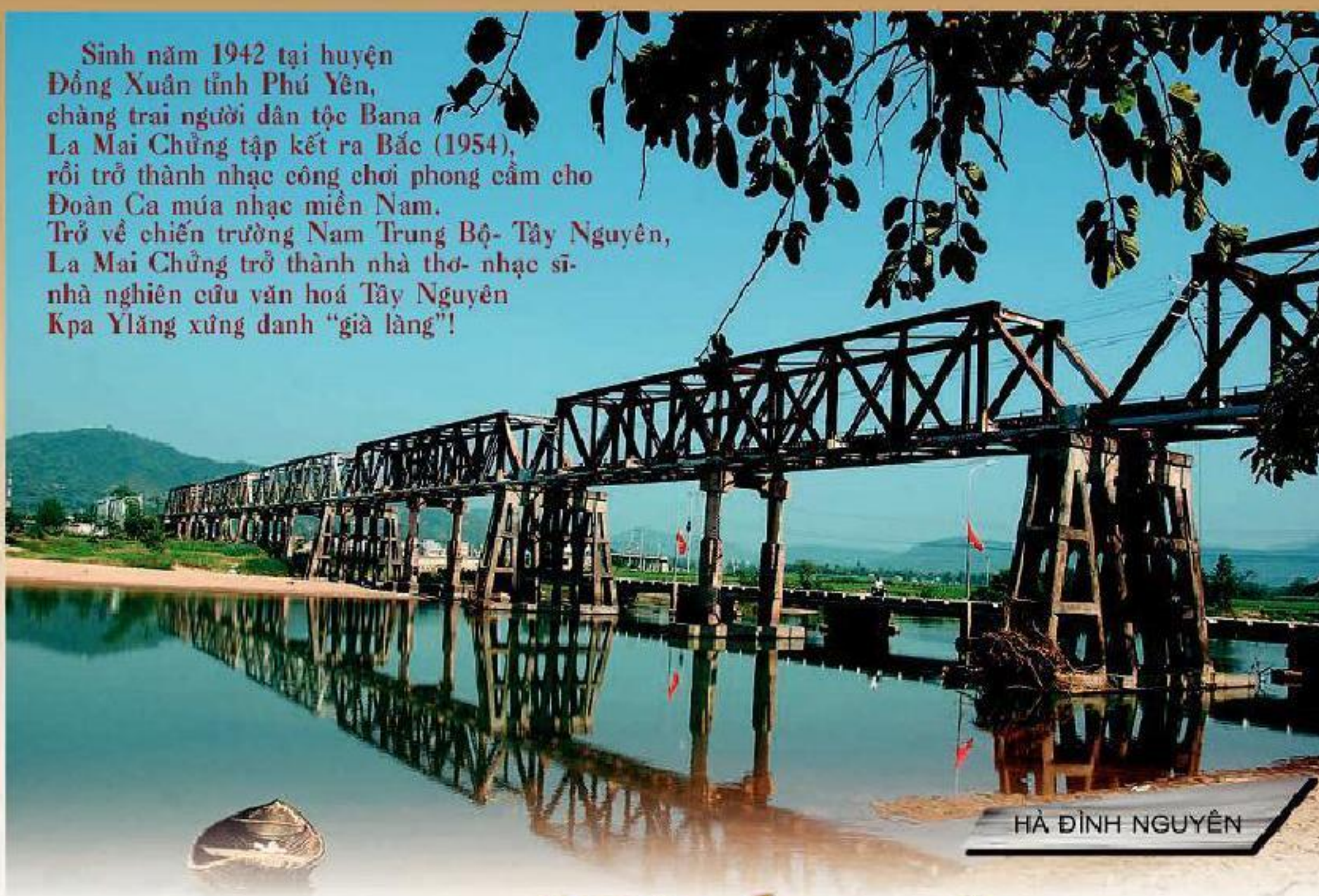
Gặp ông một tuần sau khi ông từ Festival Cà phê (diễn ra vào trung tuần tháng 3.2011 tại TP. Buôn Ma Thuột- Đắk Lắk) về. Kpa Ylăng bảo: “Năm 2011 là một năm đầy bận rộn của tao đấy!”. Tôi truy: “Ông làm những gì mà gọi là bận rộn?”. Ông đáp: Cuối tháng 2.2011 xuất hành đi Tây Nguyên thăm thân hữu, bạn bè nhất là các nghệ nhân, nghệ sĩ người dân tộc- rồi xuôi về quê đót nhang cho ông bà, tổ tiên. Ghé huyện Sông Hinh thăm nhà văn trưởng lão Y Điêng (dân tộc Êđê) rồi về lại Sài Gòn. Tháng 3.2011 lên Buôn Ma Thuột dự Lễ hội Cà phê. Không ai mời nhưng phải có mặt vì... trách nhiệm! Bởi không có lễ hội nào ở Tây Nguyên mà thiếu vắng công chiêng, mà công chiêng đối với Kpa Ylăng là máu thịt. Tháng 4.2011 lại về thành phố Tuy Hoà tham dự Lễ hội Năm Du lịch quốc gia Duyên hải- Nam Trung Bộ. Kpa Ylăng sẽ là “khách mời danh dự” của tỉnh cùng với nhà văn Y Điêng, nhà nghiên cứu văn hoá dân gian Ka Sô Liêng (dân tộc Chăm H'roi), nhà thơ Mólô Clavi (dân tộc Êđê- tác giả bài thơ Cô gái vót chông, nhạc Hoàng Hiệp) và một số trí thức, những nhà hoạt động văn hoá khác của tỉnh Phú Yên. Trong khuôn khổ lễ hội này, Kpa Ylăng sẽ tham gia Festival Âm nhạc truyền thống các nước Asean; giao lưu văn hoá Việt Nam- Hàn Quốc và một số nước; hội thảo quốc tế Di sản văn hoá Nam Trung bộ và phát triển văn hoá trong hội nhập... Dịp này, Kpa Ylăng đã mời một số nhà nghiên cứu văn hoá về thăm quê mình ở làng Xí Thoại, xã Xuân

Lãnh (Đồng Xuân). Đây là ngôi làng dân tộc Bana được công nhận là “Làng văn hoá” đầu tiên của tỉnh Phú Yên và là nơi đầu tiên trong cả nước có “nhà rông văn hoá” (đến nay mô hình này đã được nhân rộng ra cả nước). Đội công chiêng làng Xí Thoại cũng từng đại diện dân tộc Bana tham dự các festival văn hoá công chiêng ở khu vực Tây Nguyên, thủ đô Hà Nội, TP.HCM...

Kpa Ylăng nguyên là uỷ viên ban chấp hành Hội Nhạc sĩ Việt Nam, nguyên uỷ viên BCH Hội Âm nhạc TP.HCM, sáng lập viên Hội Văn học nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam... Ngay những năm đầu sau khi đất nước thống nhất, ông được Nhạc sĩ- Viện trưởng Lưu Hữu Phước đưa về công tác ở Viện Nghiên cứu âm nhạc 2; và được phân công tìm kiếm, nghiên cứu về đàn đá (và sau này là kèn đá) Tuy An. Suốt 50 năm hoạt động nghệ thuật, Kpa Ylăng chỉ có 2 tập thơ và 2 đĩa CD ca khúc cho riêng mình. Nhưng “quý hồ tinh bất quý hồ đa”, thơ của ông cho tới nay đã có đến hơn 30 bài được các nhạc sĩ Lê Lôi, Nguyễn Văn Hiên, Vũ Thành, Quỳnh Hợp, Thanh Bình, Đức Hà, Xuân Nghĩa... phổ nhạc. Đa số các ca khúc này đều đoạt giải thưởng văn học nghệ thuật.

Sau các lễ hội ở Phú Yên, “người bận rộn của năm 2011” sẽ dành thời gian để chuẩn bị cho những sự kiện của đời mình: 70 tuổi đời- 40 năm tuổi Đảng- 50 năm hoạt động nghệ thuật. Đó là việc tập hợp tư liệu để in một tuyển tập thơ- nhạc- ảnh, nếu có điều kiện sẽ tổ chức một đêm thơ- nhạc Kpa Ylăng tại TP.HCM và tại quê nhà. Hỏi ông, bước vào ngưỡng tuổi “cổ lai hy”, ông còn điều gì trần trụi không? Ông đáp: “Các tác giả là người dân tộc thiểu số ở Việt Nam còn quá ít ỏi. Riêng

Sinh năm 1942 tại huyện
Đông Xuân tỉnh Phú Yên,
chàng trai người dân tộc Bana
La Mai Chứng tập kết ra Bắc (1954),
rồi trở thành nhạc công chơi phong cầm cho
Đoàn Ca múa nhạc miền Nam.
Trở về chiến trường Nam Trung Bộ- Tây Nguyên,
La Mai Chứng trở thành nhà thơ- nhạc sĩ-
nhà nghiên cứu văn hoá Tây Nguyên
Kpa Ylăng xứng danh “già làng”!

HÀ ĐÌNH NGUYỄN

CẦU LA HAI Ở ĐÔNG XUÂN
- ẢNH: DƯƠNG THANH XUÂN

"Già làng" đa năng Kpa Ylăng

ở Phú Yên quê tôi lại càng hiếm: nhà văn Y Diêng đã hơn 80, nhà nghiên cứu Ka Sô Liêng cũng đã hơn 70... Tôi ước mong có một thế hệ kế thừa. Đề nghị Đảng, Nhà nước và đặc biệt là lãnh đạo các tỉnh nên dành cho các cháu người dân tộc thiểu số có năng khiếu về văn học nghệ thuật một chế độ "chiêu hiền, đãi sĩ" thích hợp để bổ sung nguồn nhân lực về văn học nghệ thuật các dân tộc ít người đang cạn dần..." ★

LỄ MỪNG NĂM MỚI Ở BUÔN HÀ RAI, ĐÔNG XUÂN- ẢNH: LÊ MINH

LỄ HỘI CỔNG CHIẾN LĂNG XÍ THOẠI
ẢNH: DƯƠNG THANH XUÂN

Tôi và vài người bạn xa nhau hơn 30 năm rồi một hôm gặp lại! Bỡ ngỡ nhìn nhau, tưởng như một sự tình cờ, nhưng ngẫm lại thì cuộc hội ngộ này đã được sắp đặt bởi một người đã khuất. Điều kỳ lạ là đối với người giờ đây đã thành thiên cổ, tất cả chúng tôi đều biết, nhưng chẳng mấy ai quen.

Không quen, chỉ biết, ấy thế mà với anh, chúng tôi đều có cảm giác là mang chung một món nợ. Một món nợ tinh thần. Bởi vì từ rất lâu anh đã nói hộ chúng tôi rất nhiều điều: Trong tình yêu anh nhắc nhủ những tự tình, trong cuộc sống anh bày tỏ những niềm đau, khắc khoải hay gủi gắm những ưu tư về thân phận con người, mà trong đó thể hệ chúng tôi đều sinh ra trong bom đạn, lớn lên trong chiến tranh rồi trưởng thành trong chia lìa, mất mát.

Là chứng nhân nhưng chúng tôi chỉ lặng lẽ đi qua cuộc đời hay chịu đựng trong câm lặng.

Và anh, anh đã nói những nỗi niềm cho tất cả chúng tôi,

nói bằng một thứ âm thanh và ngôn ngữ mà khi ngân lên, như len lỏi vào máu thịt, đi thẳng vào trái tim và làm rung động đến những phần sâu thẳm nhất.

Những ca từ của anh đã chạm đến đáy lòng của lớp thanh niên triển miên sống trong âu lo, phấp phỏng trước cuộc chiến đang làm rách nát quê hương và đầy xéo lên lương tâm những người yêu chuộng hoà bình.

Người ấy: Trịnh Công Sơn.

Nhưng Trịnh Công Sơn, Anh là ai?

Tôi đã nghe anh tự nói về mình: "Tôi chỉ là một tên hát rong đi qua miền đất này đã hát lên linh cảm của mình về những giấc mơ đời hư ảo" hoặc lắng nghe một trí thức lỗi lạc từ miền Bắc, sau 1975, đã phải thốt lên: "Cái anh Trịnh Công Sơn này lạ thật, anh ta muốn ôm hết những mâu thuẫn và khát vọng vào mình".

Đối với anh Sơn, ca khúc là "đời sống thứ hai, sau cái thân thể mà cha mẹ đã sinh thành" (Phác thảo chân dung tôi, TCS, 1987) và anh đã diễn đạt lòng mình qua giai điệu.

Mấy mươi năm qua nhiều người đã hát, đã say mê giai điệu của ca khúc *Đa vàng* và tôi tin là thời gian sẽ kéo dài, vì những nốt nhạc đắm nỗi buồn thân phận kia sẽ còn ngân nữa và làm cho nhiều trái tim thổn thức...

Anh đã rời cõi tạm này, để lại một gia tài ca khúc thật đồ sộ, nhưng có lẽ cái cao

quý nhất vẫn là tấm lòng thiết tha của anh đối với cuộc đời.

Rồi một ngày những ca từ của anh ngân vang và vẫy gọi anh em chúng tôi tìm đến nhau và đến với anh, hội ngộ trong một đêm văn nghệ tại một thành phố đầy thơ mộng trên đất Ý.

Buổi sinh hoạt này do Quỹ Tương trợ người Việt tại Italia tổ chức (31.5.2003) theo lời mời của chị Sandra Scagliotti, giám đốc Trung tâm Nghiên cứu Việt Nam (CSV- Torino) nhằm gây quỹ và đóng góp cho việc thành lập **Thư viện Trịnh công Sơn** tại Ý.

Đến Ý từ những năm đầu của thập kỷ 1970, sau một khoá học tiếng Ý ngắn hạn tại trường đại học cho người ngoại quốc ở Perugia, chúng tôi phân tán, phần lớn theo học ở những phân khoa kỹ thuật nằm ở miền Bắc Ý. Tuy vậy cũng có một số ở lại miền Trung Ý. Và tuy cũng ở trên một đất nước không lớn lắm nhưng có một vài người từ bấy đến nay chưa một lần gặp lại.

Ba mươi năm, lúc quen nhau tóc hãy còn xanh, giờ gặp lại tóc đã nhuộm màu sương tuyết. Thời gian, nói theo ngôn ngữ Trịnh Công Sơn, mỗi năm trôi qua là mỗi lần mang đi những giấc mơ của tuổi thanh xuân, mang theo một thời hoang tưởng, của những cuộc rong chơi, không quan tâm về nơi đến chốn về.

Thính phòng đang nhốn nháo bỗng im bật, một người Âu từ phía sau hậu trường bước ra, trình trọng rót rượu rồi nâng ly cao lên khỏi đầu. Chén rượu vàng sóng sánh trong ly, bàn tay anh run run và giọng nói cũng run theo xúc cảm: "Anh Sơn ơi, em mời rượu Anh đây". Lời vừa dứt anh ngửa cổ uống cạn một hơi. Nghe tiếng khà... của anh mà bỗng dưng tôi thấy mùi nồng cay, như dâng lên trong lòng mình một nỗi bồi hồi.

Người Âu đó chính là Frank Gerke, giáo sư ngôn ngữ học châu Á tại Đại học Bonn (Đức) và cũng là người em kết nghĩa của Trịnh Công Sơn, anh lấy họ Trịnh và tên Việt là Trịnh Công Long.

Trước mắt anh là màn bạc, trên đó có hình Trịnh Công Sơn đội nón kết, mang kiềng trắng với cái nhìn đắm chiều hướng về hàng chữ: "Bao nhiêu năm rồi còn mãi ra đi, đi đâu loang quanh cho đời mỗi một".

Sau lời giới thiệu bằng tiếng Việt thật chuẩn của Trịnh Công Long, các ca khúc lừng danh của Trịnh như *Hãy yêu nhau đi*, *Diễm xưa*, *Biển nhớ* đã được hát lên. Có người bạn cứ ấn tượng mãi về lời chia tay trong tiếng hát Thái Hoà: "Ngày mai em đi, biển nhớ tên em gọi về" vì quê hương luôn dang rộng vòng tay đón những người con, người bạn trở về. Trở về để *Nối vòng tay lớn* để *Đựng tình người* trong ngày mới.

Sau *Nối vòng tay lớn*, những bài hát phản chiến *Người con gái Việt Nam da vàng*, *Tôi có người yêu* đã được cất lên. Tiếng hát như bày ra sự trần trụi của chiến tranh, cùng

Lá thư từ Ý:

Thư viện của Người hát rong trên cõi tạm

TRƯƠNG VĂN DÂN

với tâm trạng hụt hẫng của tuổi trẻ trước bi kịch đất nước mà anh đã dồn đầu nhận lãnh rồi biến hoá thành nghệ thuật. Anh đã hát cho Việt Nam mà cũng nói hộ cho nhân loại nỗi tuyệt vọng của cuộc nhân sinh, sự phẫn nộ của chiến tranh và lòng khao khát hoà bình.

Anh đã từng nói về người Việt: "Mỗi con người Việt Nam đều sống cùng một lúc hai thân phận. Thân phận chiến tranh và cái thân phận bình thường của nhân loại, nó như một loài lạc đà hai bướu gánh nặng một hành trang quá tải qua cuộc sống này".

Trong một trang nhật ký của mình, một chiến sĩ giải phóng đã viết từ bên kia chiến tuyến lần đầu nghe hát bài *Nổi vòng tay lớn*: "Bài ca có tác động làm chùng tay súng, một ngày, một giờ mà sinh mệnh hàng triệu con người nằm trên đường tơ kẽ tóc. *Mặt đất bao la... anh em ta về... gặp nhau mừng như bão cát quy cuồng trời rộng...* Lời ca không phải là tiếng thách thức tử thù, không phải là tiếng bế máu như kết cục thương cớ của chiến cuộc, mà lời ca khi ấy làm chùng xuống không khí thù hận và hận học".

Hơn hai mươi lăm năm chiến tranh Việt Nam đã kết thúc, và sự tàn khốc của nó vẫn còn là một vết thương chưa khép miệng trên lương tâm nhân loại.

Và lịch sử đã dạy cho chúng ta điều gì?

Nếu con người có thể rút ra được những bài học thì tại sao cứ mỗi thời kỳ, thế giới lại tiếp tục tái phạm những sai lầm và thực hiện những tội ác phi nhân? Vừa dứt chiến tranh, bức tường Bá Linh đổ xuống, ai cũng hy vọng là con người trưởng thành thêm một chút, sợ hãi hơn, chín chắn hay nhân ái hơn, nào ngờ cuộc chiến Nam Tư, Afghanistan, Iraq, Đông Timor và bây giờ Libya lại bùng nổ. Người ta khủng bố, giết nhau vì dầu lửa, vì quyền lợi phe nhóm và tàn sát như thú còn man di mọi rợ.

Trong ánh sáng của toàn cầu hoá, đang san bằng văn hoá và tất cả mọi giá trị, những thành phố xa lạ... cách nhau hàng nghìn cây số, bỗng trở nên giống nhau vì tất cả đều đã biến thành đồng gạch vụn. Những con người dù mọi màu da, tập quán, kinh nghiệm sống và ước mơ khác biệt... bỗng chốc giống nhau, không phân biệt được vì thân xác đã biến thành những mảng da thịt thiêu cháy, thân thể tách rời...

Chúng ta đã học được gì từ những tan hoang, đổ nát? Hãy chỉ nhìn thấy máu chưa kịp khô đã liền đổ nữa?

Và bởi con người trì trệ, trơ trơ... nên những ca khúc, văn chương phản chiến cần phải có để làm cho chúng ta thức tỉnh và đưa tâm hồn chúng ta có thêm hy vọng và cuộc đời có thêm ánh sáng. Bởi cái đích của văn nghệ là nhắm đến Chân, Thiện Mỹ cần phải vươn tới, dù có thể ngã gục giữa đường.

Ngã gục vì đường như con người càng

Buổi họp mặt tại Cavaion Veronese (thuộc thành phố Verona, nơi phát xuất chuyện tình lãng mạn Romeo và Julietta) có sự tham gia đóng góp của chị Sandra Scagliotti người đã sáng lập Trung tâm Nghiên cứu Việt Nam (CSV), các bạn Việt kiều vùng Torino, Brescia, Bergamo, Verona, Mantova và các bạn Việt Nam sinh sống tại Pháp (Lyon, Paris), ca sĩ Thái Hoà đến từ Canada và anh bạn người Đức Frank Gerke.

Ý tưởng thành lập Thư viện Trịnh Công Sơn là của chị Sandra Scagliotti và được những anh em trong Quỹ Tương trợ người Việt tại Ý hết lòng hỗ trợ.

Thư viện Trịnh Công Sơn tại Ý sẽ phối hợp chặt chẽ cùng gia đình cố nhạc sĩ Trịnh Công Sơn, các bè bạn tại Việt Nam, các hội đoàn và tổ chức văn hoá yêu mến Trịnh Công Sơn ở các nước để thực hiện việc lưu trữ, dịch thuật, phân loại, đánh giá về gia tài âm nhạc và con người của Trịnh Công Sơn, phục vụ công chúng và giới sinh viên, các nhà nghiên cứu ở nước ngoài.

Thư viện Trịnh Công Sơn là một phần của Trung tâm Văn hoá Việt - Ý do chị Sandra Scagliotti làm giám đốc. Hiện nay trung tâm đã có một thư viện Việt Nam với khoảng 5000 cuốn sách viết về Việt Nam trong rất nhiều lĩnh vực, chủ yếu do cá nhân chị Sandra và bạn bè sưu tập từ suốt mấy mươi năm qua.

Quỹ Tương trợ người Việt tại Ý là tổ chức của người Việt tại Ý được thành lập năm 2002 bởi sự gợi ý của 6 sáng lập viên nhằm quy tụ người Việt định cư tại Ý với mục đích hướng về quê hương, hoạt động chủ yếu trong 3 lãnh vực: từ thiện, văn hoá, xã hội.

Tính đến 2010, quỹ này đã cấp khoảng 1000 học bổng cho các học sinh-sinh viên nghèo ở Việt Nam, xây dựng lại trường Tây Thuận (Tây Sơn, Bình Định) bị đổ nát vì bão lũ và đóng góp hơn 300 triệu đồng cho các công tác từ thiện khác (cứu trợ bão lụt, giúp trẻ em mồ côi, trẻ em khuyết tật...)

thông minh thì càng gian ác, bạo tàn. Trí thông minh mà thiếu lòng nhân ái thì chỉ mang đến huỷ diệt.

Sau cuộc thay đổi của đất nước, Trịnh Công Sơn đã ở lại. Tất cả những hứa hẹn, những mời mọc ân cần từ các nơi trên thế giới, Nhật, Canada, Hoa Kỳ... anh đều từ chối và chấp nhận gắn bó với quê hương mà anh đã sinh thành và lớn lên, dù có khi chính quê hương ấy đã gây cho anh nhiều hệ lụy và đớn đau.

Và chính sự ở lại này đã mang lại cho anh nhiều tiếng khen chê. Trước những bình phẩm ấy, anh chỉ yên lặng, hoặc vờn vờn trả lời bằng hai chữ "thôi kệ" như mỗi khi có ai lừa gạt hay làm anh phật ý. Thái độ sống của anh, ngoài bản chất nhân ái hiếu hoà, còn đứng trên mọi khôn đại toan tính đời thường.

Trịnh Công Sơn đã được người yêu và bị người ghét. Nhưng dù muốn dù không, một vị trí đặc biệt trong trái tim của họ đã bị anh chiếm giữ, bởi ca từ của anh, bằng cách này cách nọ đã thấm sâu vào cái mầm thiện trong lòng họ. Vì thế, kẻ chống, người theo, khi riêng mình vẫn nghe hay hát nhạc Trịnh.

Chính điều này đã minh chứng là ca khúc của anh đã vượt lên trên lòng thù hận.

Trong tiếng hát âm vang của các bạn đến từ khắp nơi trên nước Ý, có người lăn lộn từ Thụy Sĩ, Pháp, Đức hay từ tận Canada xa xôi... tôi nhìn khắp khán phòng. Tôi cố ghi lại trong trí những khuôn mặt của họ và đối chiếu với ngày vừa đặt chân đến sân bay Fiumicino bao nhiêu năm trước.

Bước đi của thời gian vô hình hơn 30 năm qua cũng dễ dàng thấy được, qua những sợi tóc trắng đã chiếm đa số trên

mái đầu của bạn bè, đây là những đổi thay không bao giờ trở lại.

Năm tháng đã trôi đi, bao nhiêu dòng nước đã chảy dưới cầu, trên đó dấu chân tình yêu đã đi qua cùng những khắc khoải của chiến tranh. Những đứa bé ngày xưa giờ trở nên chững chạc. Những thiếu nữ ngày nào đã trở thành thiếu phụ và những năm mộ bây giờ cỏ đã xanh xao... Tất cả bốn thế hệ đã và đang hát những bản tình ca của Trịnh Công Sơn. Còn những bài ca chống chiến tranh, đó đây vẫn vang lên những tiếng ngân cảm phẫn và tuyệt vọng vì thế giới đã chứng minh là chiến tranh không bao giờ chấm dứt.

Cảm ơn chị Sandra Scagliotti đã giúp Thư viện Trịnh Công Sơn được ra đời trên nước Ý. Đây cũng là lần đầu tiên tài sản âm nhạc của một nhạc sĩ Việt Nam được lưu giữ tại một thư viện riêng mang tên chính mình, nhân dịp nhạc sĩ Trịnh Công Sơn được trao tặng Giải thưởng Âm nhạc Hoà bình thế giới ★

AN CHI

từ
chữ
đến
nghĩa

Vẫn chưa dứt chuyện những con vật cầm tinh

Về tên của từng chi trong thập nhị chi, trong bài *Mão là thỏ hay mèo?*, đăng trên *Đương Thời* số 29 (3.2011), chúng tôi đã viết:

"Gần đây đã có một cái hướng tìm tòi hợp lý hơn của một vài tác giả cho rằng mỗi chi là tên của một con vật vẫn được truyền thống xem là tương ứng với chi đó. Tý là chuột, Sửu là trâu, Tuất là chó, Hợi là lợn, v.v.. và chính vì thế nên người sinh năm Tý mới cầm tinh con chuột, người sinh năm Sửu mới cầm tinh con trâu, v.v.. Có điều là nghĩa của từng tên chi đó đã tuyệt tích từ lâu nên việc khảo chứng sẽ không phải là một công việc dễ dàng. Chúng tôi hoàn toàn tán thành hướng tìm tòi này nhưng chỉ tiếc rằng các tác giả kia lại cho rằng thập nhị chi là mười hai tên mà người Hán đã tiếp thu từ một/những ngôn ngữ thuộc dòng họ khác ở phương Nam. Còn chúng tôi thì tin rằng thập nhị chi là những "đặc sản" 100% made in China."

Sau khi *Đương Thời* số 29 phát hành, chúng tôi đã đưa bài này lên facebook của mình và luận điểm trên đây đã được một facebooker khác là Trần Quang Đức góp ý. Sau đó, ông Trần Quang Đức đã gộp chung ý kiến của mình thành một bài ngắn nhan đề "Hiện tượng Thỏ Tàu biến thành Mèo Việt trong mười hai thiên can" (là *địa chi* gõ nhầm - AC) để đưa vào facebook của ông. Chúng tôi xin trao đổi với ông Trần Quang Đức về một số điểm nhưng trước khi đưa lên facebook, chúng tôi xin công bố tại

đây để bạn đọc của *Đương Thời* có thể theo dõi một cách thuận lợi. Ý kiến đầu tiên và bao quát của ông Đức là:

"Nếu xét dưới dạng văn tự, cụ thể là truy nguồn Giáp Cốt văn của thập nhị chi, ta có thể thấy: chữ Dần tượng hình mặt hổ, chữ Tị tượng hình con rắn, chữ Hợi tượng hình con lợn. Duy có ba chữ này là trùng hợp, các chữ khác phần lớn là phép dùng giả tá, nghĩa là nguồn gốc của chữ không liên can gì đến âm đọc cũng như nghĩa hiện giờ của chúng cả."

Rất tiếc là có lẽ vì ông Trần Quang Đức không có dịp đọc những bài chúng tôi viết về mười hai con giáp từ năm 2004 trở về trước nên ông mới cho rằng chúng tôi chủ trương dựa vào tác dụng miêu tả của chữ tượng hình để chứng minh rằng đó là tên của những con vật hữu quan - nghĩa là cũng không phải chữ giả tá - trong khi chúng tôi chủ trương đi tìm nghĩa gốc của thập nhị chi bằng những thủ thuật ngữ học thích hợp khác. Xin dẫn lại một cách chi tiết để làm bằng những gì chúng tôi đã viết về chi *Thân* trong bài "Một chút chữ nghĩa về con giáp thứ chín", đăng lần đầu tiên trên *Kiến Thức Ngày Nay* số 483, Xuân Giáp thân 2004:

"Riêng về từ *hầu* 猴 trong tiếng Hán, vì nó liên quan đến chi *Thân* nên chúng tôi đã để ý tìm hiểu về tự nguyên thì chưa thấy được điều gì thực sự đặc biệt. Tuy trong một số hình họa tiền văn tự về các con vật, ta thấy có cả hình khỉ nhưng ta lại không thể tìm thấy tự dạng nguyên thủy của chữ *hầu* với tính cách

là một chữ tượng hình thực thụ như với các chữ: *đương* (dê), *hổ* (gà), *khuyển* (chó), *long* (rồng), *mã* (ngựa), v.v.. Về từ nguyên thì có sáng sủa hơn, vì ít nhất *Hán ngữ đại tự điển* (Thành Đô, 1993) cũng đã ghi nhận và giảng nghĩa cho ta:

"*Hổ tôn* 猢猻 tức hầu tử" (hổ tôn là (con) khỉ).

"Và *Hầu tôn* 猢猻 (...) đã phiếm chỉ hầu" (hầu tôn (...) cũng chỉ khỉ nói chung).

Từ *hải*, bản cũ, cũng ghi:

"*Hầu tôn* 猢猻 tức hổ tôn 猢猻".

"Vậy ta có thể biết được rằng *hầu tôn* cũng là *hổ tôn* và đều có thể dùng để chỉ khỉ nói chung (chứ không chỉ riêng một giống khỉ nào), như trong hai câu thơ sau đây của Dương Vạn Lý đời Tống mà *Hán ngữ đại tự điển* đã dẫn:

Toạ khán hổ tôn thương thụ đầu,

Bàng nhân chỉ khùng đoạ thâm câu.

(Vô đề)

(Ngồi xem khỉ leo cây mà người ngoài

cuộc chỉ sợ (nó) rơi xuống ngòi sâu).

"Và vì *hầu tôn* = *hổ tôn* nên ở đây ta còn có *hầu* 猴 = *hổ* 猢. Riêng về chữ *tôn* 猻 thì *Hán ngữ đại tự điển* còn ghi nhận một điểm rất đáng chú ý là nó *cũng có thể dùng một mình* ("đã khả đơn dụng"), nghĩa là không cần đi theo sau chữ *hầu* hoặc chữ *hổ*. Từ những dữ kiện này, ta có thể hình dung ngược về quá khứ của hai tiếng *hổ tôn* 猢猻 như sau:

"Thoạt kỳ thủy, ta có danh từ *tôn* 猻, có nghĩa là khỉ. Về sau, do nhận thức rõ hơn về các tiểu loại nên

người ta đã tạo ra danh từ *hổ tôn* với tính cách là một hạ danh (hyponym), mà *tôn* là thượng danh (hyperonym). *Hổ* 猢 là một định ngữ hạn định của *tôn* mà ta đoán là đồng nhất với *hổ* 猢, có nghĩa là cáo. Vậy *hổ tôn* 猢猻 là một tiểu loại *tôn* 猻 (= khỉ) có hình dáng hoặc một đặc điểm nào đó của loài *hổ* 猢 (= cáo). Về sau, do một sự cố hoặc một nguyên nhân nào đó về ngôn ngữ mà thành tố thứ nhất (*hổ* 猢) được tách ra để dùng riêng nhưng lại mang cái nghĩa gốc của chữ *tôn* 猻 (là khỉ). Do quá trình biến đổi ngữ âm mà về sau *hổ* 猢 đã được phát âm thành *hầu* 猢 rồi trở nên thông dụng còn *tôn* 猻 thì hầu như đã đi vào lịch sử, nghĩa là đã trở thành một từ cổ.

"Nhưng với chúng tôi thì chính cái từ cổ này lại rất thú vị vì nó có liên quan đến tên gọi của chi thứ chín trong thập nhị chi: ở đây, *tôn* và *thân* vốn chỉ là một. Thật vậy, xét về mặt ngữ âm thì "*tôn* - *thân*" là một mối tương ứng ngữ âm hoàn toàn có thể chứng

minh được. Về vấn đề *thân* 申 hài thanh cho *khôn* 坤 nên chính vấn -ôn của *khôn* đã kết nối *thân* với *tôn*.

"Còn về phụ âm đầu thì "t - th" là một mối tương ứng ngữ âm mà ta có hàng loạt thí dụ để chứng minh: *tảo* 早 hài *thảo* 草; *tổ* 祖 hài bằng *thả* 且; *tích* 昔 hài *thuốc* 鵠; v.v..

"Và khi mà ta đã chứng minh được nguồn gốc chung của *tôn* (= khi) và *thân* (chi thứ chín) thì ta cũng chẳng còn lấy làm lạ tại sao con khi lại ứng với chi Thân nữa vì *thân* vốn có nghĩa là "khi". Ta còn có thể đi xa hơn nữa vào quá khứ để tìm hiểu xem cái nghĩa "khi" của chữ thân bắt đầu từ đâu, bằng cách loại suy từ sự ra đời của tên gọi dành cho loài vượn.

"*Vượn* là một từ Việt gốc Hán và là âm Hán Việt cổ của chữ 猿 mà âm Hán Việt hiện đại là *viên*. Trong *Đồng nguyên tự điển* (Bắc Kinh, 1997, tr.561), Vương Lực đã chứng minh một cách rành mạch rằng *viên* 猿 (= vượn) là đồng nguyên tự của *viên/viên* 援, có nghĩa gốc là kéo, dắt, duỗi, vượn (*vượn* cũng chính là âm xưa của *viên*), v.v., rồi nghĩa phái sinh là leo, trèo. Vậy *viên* < *vượn* có nghĩa từ nguyên là "con vật giỏi vượn tay, duỗi tay ra (hoặc lên) để leo, trèo". Một trong những từ đồng nghĩa với *viên* 援 chính là *thân* 伸, có nghĩa là duỗi ra, vươn ra vươn lên. Nhiều quyển từ điển đã ghi nhận rằng chữ 伸 cũng viết thành 申.

"Vậy *thân* 申 có nghĩa gốc là duỗi ra, vươn lên (để leo, trèo) và đây chính là cơ sở ngữ nghĩa để cho *thân* có một cái nghĩa mới là "khi", y hệt như *viên* 援 (= vượn) đã đưa đến *viên* 猿 (= vượn)."

Trở lên là một phần những gì chúng tôi đã viết cách đây bảy năm để thử đi tìm nghĩa gốc của chi *Thân* (là khi). Cũng không cho rằng chữ dùng để ghi tên chi *Mùi* là một chữ

tượng hình hoặc giả tá, chúng tôi đã tìm nghĩa của nó theo hướng khác và cách đây tám năm, trong bài "Một chút chữ nghĩa về chi Mùi và con dê", đăng trên *Kiến Thức Ngày Nay* số 448 (Xuân Quý Mùi, 2003), chúng tôi đã viết:

"Bây giờ xin nói đôi điều về chi Mùi. *Mùi* là âm cổ Hán Việt của chữ 未 mà âm Hán Việt hiện đại là *vị*. Nhưng vì lý do nào mà con giáp (sinh tiểu) ứng với chi thứ tám này lại là con dê? Theo chúng tôi thì sự thể là như sau. Trước hết, xin nói rằng *vị* 未 là tiền thân của chữ *vị* 味 bộ *khẩu* mà âm cổ Hán Việt cũng là *mùi*. Nghĩa của chữ *vị* bộ *khẩu* này cũng là *mùi*, là *vị* và vì chữ *vị* 未 đang xét là tiền thân của chữ *vị* 味 bộ *khẩu* nên nghĩa của nó đương nhiên cũng là "mùi", là "vị". Nghĩa này đã được ghi nhận hẳn hoi trong từ điển, chẳng hạn trong *Thuyết văn giải tự* của Hứa Thận hoặc trong *Hán ngữ đại tự điển* (Thành Đô, 1993). Vậy thì tên của chi thứ tám vốn là một từ có nghĩa là *mùi*, là *hôi*, là *hương*, là *vị*. Nhưng với cái nghĩa này thì chi *Vị*, tức chi *Mùi*, có liên quan gì đến con dê? Chúng tôi cho là có vì chúng tôi nghĩ đến cái chữ *thiên* 犝 mà âm Hán Việt thông dụng hiện đại là *chiên* vốn có nghĩa là *mùi* *hôi* của dê, cừu, đã trở thành tên gọi của giống "cừu" (*brebis* galeuse = *chiên* ghê) trong tiếng Việt hiện đại. Ai cũng có thể biết được rằng trong lục súc (sáu giống gia súc) là trâu, ngựa, dê, chó, gà và lợn thì dê là giống "hôi" nhất vì cái *mùi* đặc trưng của nó. Đây là một điều dứt

khoát không cần phải bàn cãi. Chính vì vậy nên rất có thể là từ thời xa xưa, người Trung Hoa đã "dùng hình ảnh", mà gọi giống dê là giống vật "có *mùi*". Dĩ nhiên nói như thế cũng đã đủ cho người ta biết đó không phải là *mùi*... thơm. Cũng như ngày nay khi ta nói về một món ăn rằng nó đã "có *mùi*" thì đó chỉ có thể là *mùi* thiu, *mùi* hôi, *mùi* chua khó chịu cho cả *mũi* và *lưỡi* chứ dứt khoát không thể là một thứ *hương*... thơm phức được. Vậy "con vật có *mùi*" là "con vật có *mùi* hôi" và "con vật có *mùi* hôi" là con dê. Nhưng đó chỉ là chuyện thoát kỷ thủy chữ về sau người ta chẳng cần phải diễn đạt một cách rườm rà, rắc rối đến như thế. Người ta chỉ cần dùng hoán dụ (đã từ vựng hoá) mà gọi "con vật có *mùi* hôi", tức "con vật có *mùi*" là con *mùi*. Và *mùi* là "dê" thì, theo chúng tôi, chỉ là vì thế mà thôi."

Chúng tôi đưa ra hai dẫn chứng chi tiết trên đây để nói rõ là mình đã không hề quan niệm rằng những chữ Hán dùng để ghi 12 địa chỉ là những chữ tượng hình. Không! Đó là những danh từ chỉ động vật phái sinh từ những từ chỉ đặc trưng giống loài của chúng. Cách gọi tên đối với từng giống vật như thế cũng còn thấy ở những ngôn ngữ khác. Trong tiếng Nga, chẳng hạn, gấu là *medved*, nghĩa là thú "ăn" "mật". Danh từ *bear* của tiếng Anh và các từ cùng gốc với nó trong các ngôn ngữ Germanic khác (Đức: *bar* - có 2 chấm trên chữ "a", Hà Lan: *beer*, Thụy Điển: *bjorn* - có 2 chấm trên chữ "o", v.v.) đều có nghĩa gốc là thú có bộ lông màu "nâu" (brown). Tiếng Anh *Bruin*

(chú Gấu) thì cũng chỉ là "chàng Nâu" (Brown) mà thôi. *Goupil*, danh từ gốc có nghĩa là "cáo" trong tiếng Pháp đã bị *renard* chiếm chỗ trong từ vựng. Mà *renard*, ban đầu viết *Renart*, vốn có nghĩa là "xảo quyet", đặc tính được gán cho loài cáo. *Bleu russe* và *Russian blue* ("Lam Nga") là cách mà tiếng Pháp và tiếng Anh dùng để gọi giống mèo có bộ lông màu xanh lam nhạt ánh bạc, được cho là xuất xứ từ nước Nga. V.v. và v.v.. Cách đây 63 năm, trong thiên "Hán Việt ngữ nghiên cứu", Vương Lực đã cho rằng 駮, chữ Nôm là *ngựa*, có thể là dạng cổ của 御 trong chữ Hán. Điều khiển ngựa gọi là *ngự* 御, về sau do dùng theo hoán dụ mà cái chữ *ngựa* 御 (= điều khiển ngựa) còn được dùng để chỉ chính "con vật bị điều khiển".

Nhưng Vương Lực vẫn phải nhắc rằng đây chỉ là một giả thiết. Theo gợi ý của Vương Lực, năm 2002, năm con Ngựa, trong bài "Chữ ngựa 午, từ sợi dây cương đến con ngựa", đăng trên *Kiến Thức Ngày Nay* số 413 (Xuân Nhâm Ngọ), chúng tôi đã chứng minh một cách chặt chẽ giả thiết của ông.

Tóm lại, với bài lần này, thêm một lần nữa, chúng tôi tái khẳng định và nhấn mạnh rằng thập nhị chi là tên của 12 con vật cầm tinh, chứ không phải là những chữ giả tá và đó đều là những đặc sản made in China ★

CHỊ PHẠM THỊ CHÂU
BÁN VÉ SỐ ĐẠO
NUÔI CON

Người khiếm thị... yêu như thế nào?

LÊ HOÀNG

Trong tình yêu,
cảm xúc của
những người
khiếm thị
cũng như
bao người
bình thường khác.
Với họ,
đôi tai thay đôi mắt
hình dung,
cảm nhận
ra mọi thứ.
Thông qua lời ca,
tiếng nói,
giọng điệu
của nhau,
những người
khiếm thị
yêu nhau sẽ đoán được
tính nết, tình cảm và gương mặt
của người mình yêu.

Một buổi sáng, trên đường lần mò rao bán bàn chải dao, tình cờ anh Nguyễn Văn Thơm hươ cây gậy trúng chị Phạm Thị Châu bán vé số dạo. Thế là đôi bên lời qua, tiếng lại khiến người đi đường phải can ngăn. Chị Châu trách anh Thơm: "Bố không thấy đường hay sao mà lấy cây quẹt người ta !?" Anh Thơm cuống cuống thanh minh: "Chị thông cảm, tại bị mù nên mới xảy ra việc đáng tiếc như vậy". Nghe lời phân bua của anh bán bàn chải dao, chị Châu mới vỗ lè mà rằng: "Ua, như vậy anh cũng mù như tui hã, cho xin lỗi nha". Sau lần "đụng độ" đó, hai người đã làm quen với nhau. Tiếp theo những lần cùng tham gia sinh hoạt Hội Người mù Biên Hoà (Đồng Nai), họ tìm hiểu nhau rồi kết nghĩa vợ chồng đến nay đã trên 15 năm. Anh Thơm có gì... dễ thương mà chỉ lại ưng anh ấy? Chúng tôi hỏi chị Châu. Suy nghĩ một lúc, chị bèn lên nói: "Tại lúc ảnh hươ cây trúng tui, tui cự nự quá xá mà ảnh cứ làm thình. Lúc xin lỗi thì cứ ấp a ấp ứng... Tui đoán là anh này hiền, tính tình dễ chịu."

15 năm trước, khi làm đình đóng gỗ trong tổ hợp sản xuất dành cho người khiếm thị ở phường Bửu Hoà - Biên Hoà, ông Trần Thanh Phương lò mò thế nào mà để búa gõ vào ngón tay chảy máu. Bà Trần Thị Tư ngồi cạnh bên động

lòng, lần mò tìm chiếc khăn tay của mình để băng bó cho ông. Lần đầu tiên ông Phương được một phụ nữ nâng niu bàn tay; được nghe những lời thăm hỏi dịu dàng, nhỏ nhẹ khiến lòng ông xao xuyến. Nay ông Phương tuy đã 64 tuổi nhưng ông không thể nào quên cái phút ban đầu lưu luyến ấy. Ông nhớ và kể lại trong niềm nhớ thương: "Bà nhà tui đã qua đời cách nay 4 năm vì bạo bệnh. Đến giờ tui không thể nào quên được. Bữa đó, nàng nắm tay tôi, băng lại vết thương, trên đường tui lần mò về nhà thấy lòng vui sướng lạ thường. Suốt đêm tui trằn trọc mãi, nhớ giọng nói nhỏ nhẹ của nàng, tui mừng tượng nét mặt nàng chắc đẹp lắm. Tui tui đã chia sẻ buồn vui với nhau và thành vợ chồng." Còn anh Lê Nhật Tân, thương binh mù hai mắt và cụt đôi cánh tay, là chủ tịch Hội Người mù TP. BH có cuộc sống gia đình hạnh phúc. Vợ anh, chị Trần Thị Mai cũng bị mù, là giáo viên dạy chữ Braille cho người mù Đồng Nai.

Thính giác và xúc giác của người khiếm thị cực kỳ nhạy bén trong lao động, cũng như sinh hoạt. Chỉ cần sờ trên giấy tiền, họ biết được mệnh giá. Khi mất điện, họ là người tìm bật lửa nhanh hơn người mắt sáng. Trong tình chồng vợ, những kỹ năng có khi còn nhạy bén hơn người sáng gấp bội. Đôi vợ chồng khiếm thị Huỳnh Văn Bé - Trần Thị Ba hiện đang sống rất hạnh phúc trong căn nhà khá khang trang ở xã Hiệp Hoà - Biên Hoà. Giờ cả hai

tuy đầu đã hai thứ tóc nhưng tình yêu của họ vẫn mặn nồng như thuở mới yêu nhau. Chì Ba cho biết: "Chúng tôi lấy nhau đã trên 20 năm, là đôi vợ chồng khiếm thị đầu tiên do Hội Người mù Biên Hoà đứng ra tổ chức. Tôi mê anh ấy qua ngón đòn vọng cổ rất điêu luyện. Chúng tôi giữ được hạnh phúc lâu bền nhờ biết nhường nhịn nhau". Ông bà có một con trai 20 tuổi, hiện là công nhân kỹ thuật viễn thông. Tìm gặp ông Trần Thanh Phương trong căn nhà tình thương tại phường Bửu Hoà, thấp nền hương trên bàn thờ người vợ quá cố, ông kể lại qua dòng lệ: "Tui lấy nhau không có con, ngày đi bán vé số dạo, đêm về hẹn nhau tại ngã tư Chợ Đồn. Ai về trước thì ngồi chờ ở đó. Hình như trời phú cho người mù có giác quan thứ sáu. Chỉ cần lắng nghe tiếng bước chân là đã nhận ra nhau, cho dù cách xa hàng chục mét. Có

ÔNG TRẦN THANH PHƯƠNG THẤP NHANG BÊN BÀN THỜ VỢ

những hôm bán ế, chúng tôi phải chờ nhau đến 11-12 giờ đêm. Gặp nhau cùng sánh bước, lần mò về căn nhà trong con hẻm vắng lúc mọi người đang yên giấc". Như để xua đi nỗi buồn thương, ông Phương lấy rờ một bát cái TV 21 inch để nghe tường thuật đá banh. Ông khoe với chúng tôi: "Cách đây mấy tháng, một ông khách thường mua vé số của tui đã trúng 5 tờ giải nhất, ông mua tặng tui cái TV này để nghe cái lương, đá banh đỡ buồn! Chúng tôi tìm gặp được chị Phạm Thị Châu, trong lúc chị đang hươ gậy lần mò đi bán vé số dưới ánh nắng gay gắt ban trưa. Qua lời thăm hỏi, chị cho chúng tôi biết: "Tui ở với anh Thơm được 2 đứa con, con trai lớn đã 15 tuổi, đang học nghề, đứa con gái 9 tuổi đang học tiểu học. Chồng tui đã qua đời cách đây mấy tháng trong một tai nạn giao thông khi đi bán vé số. Giờ tui một mình lặn lội, cố nuôi con nên người."

Đến văn phòng Hội Người mù Biên Hoà, chúng tôi gặp anh Lê Nhật Tân và anh Dũng phó chủ tịch Hội đang.. nghe đá banh trên T.V! Trước đây, có lần chúng tôi đã phỏng vấn anh, tuy đã hơn 14 năm qua, thế mà khi nghe giọng nói, anh Tân vẫn nhận ra người quen cũ. Tân nắm bắt và am hiểu khá rõ hoàn cảnh từng gia đình vợ chồng khiếm thị trong Hội. Riêng vợ chồng anh có một con trai, hiện là sinh viên năm thứ hai Trường đại học Sư phạm kỹ thuật TP. Hồ Chí Minh. Anh cho biết: "Đã có 6 cặp người mù trong hội lấy nhau chính thức và hầu hết đều sống hạnh phúc. Hội luôn quan tâm, giúp đỡ các cặp vợ chồng này. Nếu biết cặp nào có chuyện "cơm chẳng lành, canh chẳng ngọt" thì Hội sẽ tập trung hoà giải vào những lần sinh hoạt định kỳ".

Hầu hết các đôi vợ chồng khiếm thị đều sống hạnh phúc. Cũng dễ hiểu, bởi họ đều là người bất hạnh, mọi sinh hoạt thường nhật đều diễn ra âm thầm trong "vùng tối". Họ luôn cố gắng gìn giữ hạnh phúc gia đình, tạo dựng tương lai cho con cái như một cách hoà nhập cộng đồng và vượt lên chính mình! ★

VỢ CHỒNG ANH CHỊ BÉ - BA HẠNH PHÚC BÊN NHAU

Tô canh dưa hồng

NGUYỄN HIỆP

Dưa non xanh sao gọi là dưa hồng?

Cho tới giờ tôi vẫn chưa trả lời được câu hỏi này nhưng tô canh dưa hồng của má tôi ngày xưa đã trở thành hương vị ký ức, mỗi khi nhớ đến, tâm hồn tôi như được tắm táp trong mùi thơm mát lành rẫy bãi quê nhà...

Ra giêng. Lộc cây đã lên xong, xanh um, mượt mát. Những nắng trong đầm say, những đèn màu chúc tụng qua rồi, lại đối diện với vòng quay nắng táp mưa sa, lại cuộc người mưu sinh bận bịu trần ai. Đôi khi quết mớ hôi trán ngồi lặng một mình, tôi lại nhớ...

Ra giêng. Mùa rẫy. Khi vạt dưa hầu đã khoác chiếc áo mơn xanh, bông dưa như cánh mai muôn e ấp vàng dưới những chiếc lá xoè hình bàn tay; má tôi thường đi quanh rẫy lom khom nâng niu, sữa sang, thỉnh thoảng miệng lại cười. Hồi nhỏ đi theo má, tôi thường thắc mắc những nụ cười ấy nhưng rồi việc má chuẩn bị cho tô canh dưa hồng đầu mùa đã nhanh chóng cuốn hút cả hai má con.

Làm rẫy ăn dưa đèo, má thường nói vậy mỗi khi nhặt nhanh những trái dưa đầu mùa đèo đọt, ong chích. Sao phải ăn dưa đèo hả má? Tôi định bụng sẽ hỏi má nhưng rồi những chiếc cạm đồng đang bung cần đã kéo tôi chạy đi. Hồi nhỏ có tật hay hỏi, hay thắc mắc, có khi tôi hỏi tới hàng chục câu và bao giờ má cũng "chạy làng": khi nào lớn con sẽ biết. Ba mất khi tôi còn đỏ hỏn trên tay má nên khắp nẻo rẫy bãi, cửa vạt, sân chùa, tôi thường lèo đèo theo chân má. Ở rẫy, tôi chỉ làm được mỗi việc là đi đặt cạm đồng. Đồng hương trên rẫy không to con như mấy anh chàng đồng thêm bãi biển, màu sắc trên da cũng hiển lạnh, có khi bắt được, tôi còn buộc dây cho chúng kéo xe rồi cười nắc nẻ suốt buổi với chúng. Những trưa đứng bóng, ngồi trong chòi rẫy, má giúp tôi vớt cạm, vớt những con nhay tròn bóng sao cho bầy dễ sập. Có lúc dứt tay, má đưa ngón tay lên miệng mút, mặt quay đi. Tôi lo lắng nhìn đôi mắt rơm đỏ của má: "Có sao hồng má?". Má vuốt tóc tôi: "Còn ba con thì mấy chuyện này đầu tới tay má". Má xin đầu đó cho tôi bó cạm ống ám khói đẹp không chẻ vào đầu được, nhưng tôi bắt chước mấy đứa bạn bày đặt cạy cục làm thêm cạm tam giác nên mới làm má dứt tay.

Một xâu ba bốn con đồng hương là thành tích thường ngày của tôi. Thấy tôi ưỡn ngực, tay vác bó cạm, tay xách xâu đồng là má lại cười, những giọt nước mắt không cánh mà bay. Mắt má lại trong veo. Tôi thích nhìn đôi mắt má trong veo. Má băm nhuyễn thịt đồng, gọt vỏ mấy trái dưa đèo, dọi thịt đồng chín, băm dưa thẳng vào nồi thịt tao, phải cho nước, nước dưa hồng ngon hơn. Chỉ đơn giản vậy thôi nhưng tô canh dưa hồng của má còn ngon ngọt đến tận bây giờ.

Thế rồi má đi bước nữa. Tôi ở rẫy một mình, sáng đi học, trên vai luôn có gánh rau lang hoặc mấy trái dưa để đổi túm gạo, chai nước mắm, xì dầu đèn. Trưa học về, tôi cũng bắt chước má nấu canh dưa hồng. Cũng mấy trái dưa ong chích, cũng mấy con đồng hương có màu da hiển lạnh mà sao tô canh dưa hồng của tôi không ngon ngọt như ngày xưa. Có lẽ tô canh dưa hồng của tôi còn có những giọt nước mắt buồn tủi, bơ vơ, lạc loài... cay đắng.

Tôi không dám nhắc nhiều đến đoạn đời này bởi má đã đi xa hơn hai mươi năm rồi. Không biết nơi chín suối, má có nhớ đến vị ngọt của tô canh dưa hồng ngày nào, có nhớ những lần quả mướp tôi húp canh roạt roạt nghe sao chẳng chút thanh tao, có nhớ tiếng hít hà chếp chếp thêm thưởng của tôi khi đáy nồi không còn một giọt canh. Những lúc ấy má thường nghiêng nôi sang thẳng con và nói: "Dưa năm nay trái to bằng này này...". Hai má con ôm bụng cười, bỏ ra mà cười tưởng không bao giờ dứt...★

chuyện
Xưa
chuyện
Nay

Sách là người bạn tâm nín, muốn nghe hãy mở ra và chăm chú...

Lưu Linh khật khừ tới trước cửa quán rượu Đỗ Khang. Ông ta ngẩn cổ lên nhìn. Trên cửa có tấm câu đối:

*Mãnh hổ nhất bồi sơn trung túy
Giao long lưỡng trấn hải đảo miên*
(Mãnh hổ một cốc say trong núi/
Giao long hai chén ngủ đáy biển)

Tiếp đến, lại có một bức hoành phi đề:

Không say ba năm chẳng lấy tiền
Lưu Linh xem xong, liền vuốt râu nghĩ bụng: "Ui dào! Khẩu khí lớn thật! Ta đã đi đông tây nam bắc, uống rượu khắp Trung nguyên, cũng chưa bao giờ say quá nửa ngày. Hôm nay, ta nhất định sẽ uống tất cả rượu của nhà người, buộc người phải đóng cửa, gỡ bảng hiệu."

Lập tức, Lưu Linh bước chân vào trong quán. Đỗ Khang niềm nở lấy rượu ra cho Lưu Linh uống. Lưu Linh uống một cốc, rồi đòi uống nữa. Đỗ Khang khuyên đừng uống nữa. Lưu Linh chẳng nghe, cứ đòi cốc thứ hai. Uống hết cốc thứ hai, Lưu Linh lại đòi uống. Đỗ Khang khuyên rằng: "Đừng uống nữa. Uống nữa là say đó."

Lưu Linh quyết không nghe, đòi uống cốc thứ ba. Sau khi uống cốc thứ ba, Lưu Linh nói: "Cốc đầu ngọt như mật. Cốc thứ hai ngọt hơn mật. Cốc thứ ba trời quay đất chuyển. Có lẽ ta đã say".

Lưu Linh vội bước ra khỏi quán rượu Đỗ Khang. Ông loạng choạng, đảo điên, cười nói huyền thuyên, lầm nhảm suốt đường về nhà.

Về đến nhà, Lưu Linh say quá, nằm vật xuống, chỉ vừa kịp nói với vợ rằng: "Ta sắp chết đây. Hãy đem chôn ta vào hồ rượu. Hãy đem cốc và bình rượu đặt cả vào quan tài cho ta". Thốt xong, Lưu Linh chết. Vì suốt đời Lưu Linh chỉ thích uống rượu nên vợ ông theo lời dặn, mà chôn ông như thế.

Lưu Linh chết. Thời gian trôi qua, trôi qua... Đã được ba năm.

Đúng ngày tròn đủ ba năm, chủ quán Đỗ Khang tới làng tìm Lưu Linh. Người vợ của Lưu Linh bước ra hỏi có việc gì. Đỗ Khang nói: "Ba năm trước đây, Lưu Linh có uống rượu quán tôi mà chưa trả tiền." Vợ Lưu Linh nghe thế, bực tức nói: "Ba năm trước, không biết ông ấy uống rượu nhà ai mà về đến nhà lăn ra chết. Tôi chưa đến đòi tiền mạng, nay ông còn dám đến đây đòi tiền rượu à?". Đỗ Khang tươi cười, nói: "Không phải ông ấy chết đâu. Ông ấy say đấy. Đi, hãy mau tới mộ, đào ông ấy lên."

Vợ Lưu Linh cùng Đỗ Khang tới phần mộ của Lưu Linh, đào mộ lên, bật nắp quan tài ra nhìn. Sắc mặt Lưu Linh hồng hào như vẫn sống. Đỗ Khang thò tay đập đập vào vai ông ta, vỗ vỗ: "Nào, nào... Lưu Linh, tỉnh dậy thôi".

Bỗng, từ trong quan tài, Lưu Linh ngáp dài một cái, vươn thẳng hai cánh tay, mở to mắt, miệng chép chép, liếm môi nói: "Rượu Đỗ Khang ngon lắm! Ngon lắm!"

Sau này, dân gian vẫn còn bài ca lan truyền:

*Đỗ Khang rượu ngon nhất đời
Tầu lương cao vút ấy thời Lưu Linh
Đỗ Khang ba chén tỏ tình
Lưu Linh say chết
một mình ba năm. (*)*

Ngài Lưu Linh này quả thật thế gian hiếm có. Và cả cái quán rượu của lão Đỗ Khang cũng hiếm có luôn. Thú thiệt, bây giờ nếu có rượu ấy, tôi cũng chẳng dám uống. Vì say mà ngủ ba năm, chắc ngủ luôn... ★

(*) Theo Truyện Thần Phật chọn lọc của Nhà Tình- Chí Viễn - Kiến Phong.

Nào, tỉnh dậy thôi!

SÁNG TẠO & CÔNG HIẾN

Hai danh tướng sự nghiệp đều lẫy lừng. Một người từng là tổng tư lệnh chỉ huy quân đội cả nước. Một người từng là tư lệnh chỉ huy quân giải phóng nửa nước. Trên chiến trận họ cùng xông pha trận mạc. Trong đời thường họ là bạn tâm giao. Và đối với khoa học, họ còn là những trí thức có khả năng nghiên cứu, tổng hợp, sáng tạo, viết nên nhiều tác phẩm có giá trị về lịch sử quân sự và chiến tranh nhân dân, có quan điểm giống nhau.

Hai danh tướng đó là Võ Nguyên Giáp và Trần Văn Trà. Họ từng chụp chung rất nhiều bức ảnh, nhưng bức ảnh này do nghệ sĩ nhiếp ảnh- nhà báo Trần Tuấn của Thông tấn xã Việt Nam chụp có một số phận đặc biệt. Ấy là khi Trần Tuấn tháp tùng tướng Giáp vào

công tác ở phía Nam và đến thăm gia đình tướng Trà vào mùa xuân 1996. Thế rồi chỉ một thời gian ngắn sau tướng Trà đã đột ngột qua đời. Bức ảnh đó trở thành kỷ vật cuối cùng của hai danh tướng. Trong niềm đau thương, tướng Giáp đã cùng Trần Tuấn mang bức ảnh đến tặng cho Tiến sĩ Lê Thị Thoa- phu nhân tướng Trà và gia đình.

Bức ảnh tình bạn đó đã được trưng bày tại cuộc triển lãm *101 khoảnh khắc về Đại tướng Võ Nguyên Giáp* của Trần Tuấn tại Dinh Thống Nhất, TP.HCM cuối tháng 3.2011, gây xúc động mạnh những người yêu quý hai danh tướng ★

ĐẠI TƯỚNG VÕ NGUYỄN GIÁP
TẶNG ẢNH CHO BÀ LÊ THỊ THOA

TÌNH BẠN VÕ NGUYỄN GIÁP VÀ TRẦN VĂN TRÀ- ẢNH: TRẦN TUẤN

PHAN HOÀNG

đời
thoại

TRỞ VỀ HAI BÀN TAY
TRẮNG

Gia đình Thượng tướng
Trần Văn Trà không còn ở
ngôi nhà trên đường Pasteur
như thời ông còn sống, mà
hiện đã chuyển đến khu
Saigon Pearl trên đường

Nguyễn Hữu Cánh bên bờ sông Sài Gòn.
Mới đó đã tròn 15 năm ngày ông ra đi.
Tôi tìm đến nhà thấp cho ông nén hương
và thăm bà Lê Thị Thoa với gia đình.
Cùng đi với tôi có hai nghệ sĩ nhiếp ảnh
từ Hà Nội vào là Trần Tuấn và Trần
Mạnh Thường. Hai anh vừa tổ chức xong
cuộc triển lãm 101 khoảnh khắc về Đại

Người giữ "kho báu" của danh tướng Trần Văn Trà

Đúng 15 năm về trước, vào
ngày 20.4.1996, chúng ta bàng
hoàng trước sự ra đi đột ngột của
Thượng tướng Trần Văn Trà,
nguyên tư lệnh Quân Giải phóng
miền Nam. Bàng hoàng vì không
ai nghĩ rằng vị danh tướng một
thời trận mạc, sức khỏe vẫn còn
tốt, trí tuệ vẫn còn rất minh mẫn,
công việc vẫn còn rất hăng say, lại
bất ngờ nhắm mắt xuôi tay ở xứ
người giữa lúc đang tìm nguồn tài
trợ xây dựng một bệnh viện tim
cho các cựu chiến binh. Và người
duy nhất chứng kiến giây phút lâm
chung của danh tướng Trần Văn
Trà là phu nhân của ông, bà Lê
Thị Thoa, cũng là người hiện lưu
giữ "kho báu" vô giá mà ông để lại
cho cuộc đời này.

tướng Võ Nguyên Giáp ở dinh Thống
Nhất, trong đó có những bức ảnh liên
quan giữa tướng Giáp với tướng Trà mà
anh Trần Tuấn mang đến tặng cho bà
Thoa.

Có thể nói Võ Nguyên Giáp và Trần
Văn Trà là hai trong những danh tướng
Việt Nam đương đại mà nhân cách và
sự nghiệp lấy lòng được kính trọng cả
trong lẫn ngoài nước.

Đón nhận từ tay nghệ
sĩ Trần Tuấn bức ảnh khổ
lớn chụp cảnh Đại tướng
Võ Nguyên Giáp tặng bà Lê
Thị Thoa bức ảnh kỷ niệm
cuối cùng giữa tướng Giáp
và tướng Trà, người đàn bà
có gương mặt phúc hậu
rưng rưng xúc động:

- Cảm ơn các anh.
Nhanh quá. Mới đó mà đã
15 năm rồi. Nhiều lúc tôi
cứ ngỡ ông vẫn đâu đây.

NHỮNG HÌNH ẢNH KHÁC NHAU
CỦA DANH TƯỚNG TRẦN VĂN TRÀ
VÀ PHU NHÂN

TU LỆNH TRẦN VĂN TRÀ VÀ CHÍNH ỦY NGUYỄN VĂN VINH
CỦA KHU B- TÂY NAM BỘ TRONG KHÁNG PHÁP

Nhìn những bức ảnh, trang viết, kỷ vật
của ông để lại sao mà thương quá.

* Vàng, thưa bà, thời gian trôi quá
nhanh. Nhanh như sự ra đi đột ngột của
ông mà lúc ấy không ai có thể nghĩ tới.

- Suốt đời ông ở chiến trường, chỉ
nghĩ đến công việc, nghĩ đến đất nước,
nghĩ đến những người bất hạnh, nghèo
khó. Ông ít có thời gian cho riêng mình.
Sau khi nhiệm vụ giải phóng đất nước
hoàn thành, ông cũng không yên mà đi
khắp nơi để thăm lại chiến trường xưa,
thăm đồng đội và những người từng giúp
đỡ cứu mang mình. Mỗi lần đi xuống thăm
các vùng quê, nông trường sản xuất về
nhà ông thường bức xúc: Sao mà anh
em khổ quá! Tại sao để người dân còn
mù chữ nhiều quá!

Hồi nhỏ ông cực khổ nên lúc nào cũng
nhắc gia đình phải sống tiết kiệm. Ông
cũng thường dặn dò tôi và các con rằng,
làm tướng mà không quân thì tướng
chẳng làm gì được, nên khi mình có được
chút ít cần phải chia sẻ với anh em...

* Một số cựu chiến binh nói rằng, mỗi lần ông đi thăm cơ sở bà đều chuẩn bị cho ông rất chu đáo, nhưng khi ông trở về thì chỉ còn "hai bàn tay trắng" như lời một bài thơ của ông...

- Bởi ông thấy anh em khổ cực quá nên tìm cách giúp đỡ được cái gì thì giúp. Những năm bao cấp khó khăn, có lúc tôi phải đi ứng lương trước hay đi vay tạm để ông giúp đỡ anh em. Khi ông đi, tôi chuẩn bị đầy đủ quần áo, thuốc men và mọi vật dụng nhưng lần nào ông trở về thì cả cái vali cũng không còn. Tôi hỏi, ông trầm ngâm giải bày: Em không thể tưởng tượng được đâu, anh em bây giờ khổ lắm, làm việc quần quật suốt ngày ở nông trường mà vẫn không đủ ăn, nên anh cho hết rồi!

Ông vốn có làm bài thơ bốn câu:

"Ra đi hai bàn tay trắng
Trở về một dải giang san
Trăng xưa, hạc cũ, dòng sông lặng
Mây nước yên bình, thiên mã thăng"

Nhiều lúc tôi nói vui với ông là hãy sửa thơ lại thành "Ra đi đầy ắp vali; Trở về hai bàn tay trắng..."

* Và cả khi ông vĩnh viễn ra đi vẫn còn canh cánh bên lòng về một cái bệnh viện tim cho các cựu chiến binh mà ông dày công vận động xây dựng. Vì lý do nào ước nguyện cuối cùng này của ông không thành hiện thực, thưa bà?

- Xây dựng bệnh viện tim cho các cựu chiến binh là nguyện vọng mà ông luôn ấp ủ, bởi có quá nhiều anh em mắc chứng nan y này. Ông sang Singapore là để kết hợp chữa bệnh và tìm nguồn tài trợ cho bệnh viện. Lúc đó ông đã xin được quỹ đất xây bệnh viện tại khu vực bây giờ là khu du lịch Suối Tiên. Phía đối tác bên Singapore sẽ hỗ trợ chi phí xây dựng, thuốc men. Tuy nhiên, sau khi ông mất, tôi có làm đầy đủ hồ sơ gửi lên Bộ Y tế nhưng không thấy trả lời.

* Vào thời điểm ông ra đi đột ngột, trong dự luận có những nghi vấn, bởi vì

TRẦN VĂN TRÀ (ĐỨNG GIỮA) VÀ CÁC SĨ QUAN CAO CẤP VIỆT NAM LÚC DU HỌC Ở LIÊN XÔ

trông bề ngoài lúc ấy sức khỏe ông vẫn khá tốt. Xin bà có thể cho biết rõ thêm.

- Bao năm lăn lộn ở chiến trường, ông mang nhiều bệnh tật, nhưng nhờ giữ gìn và rèn luyện nên ông giữ sức khỏe tốt. Tuy vậy, bệnh tim vẫn hành hạ ông. Và khi được tin phía ban Singapore đồng ý hỗ trợ xây bệnh viện tim cho anh em cựu chiến binh, ông vui quá không ngủ được, trầm trọc suy nghĩ

suốt đêm. Tôi khuyên ông ngủ nhưng ông cứ trằn trọc mãi. Bởi ở thời điểm đó tìm được nguồn tài trợ xây bệnh viện là cả vấn đề lớn. Tôi hiểu niềm vui và sự suy tư của ông.

Đến sáng đi xuống thang máy từ tầng 25, ông nói chóng mặt và bước ra trước, tôi xách đồ ra sau thì phát hiện tay chân ông lạnh cứng, đưa đi cấp cứu không kịp. Ông chết nhưng vẫn cố gắng chết trong tư thế đứng. Càng nghĩ tôi càng thương càng phục cái tâm và nghị lực của ông.

"KHO BÁU" ĐƯỢC LƯU GIỮ CẦN THÂN

Sinh thời, Thượng tướng Trần Văn Trà là người mê ảnh, ngay cả trên chiến trường lúc nào máy ảnh cũng thường trực bên ông. Nhiều bức ảnh do ông chụp hay qua máy của ông đã trở thành tư liệu quý giá thời chiến tranh. Điều đáng nói là hầu như tất cả số ảnh đen trắng của ông đều do chính tay bà Lê Thị Thoa

PHÚT SUY TƯ CỦA TƯ LỆNH

CÁC CHỈ HUY CỦA BỘ TƯ LỆNH QUÂN GIẢI PHÓNG MIỀN NAM GIẢI LAO Ở CẦN CỬ R, TỪ TRÁI SANG: TRẦN ĐỖ, TRẦN VĂN TRÀ, NGUYỄN THỊ ĐỊNH, LÊ TRỌNG TẤN

SỬA RADIO

TRƯỞNG ĐOÀN TRẦN VĂN TRÀ DẪN ĐẦU
ĐOÀN ĐẠI BIỂU CHÍNH PHỦ CÁCH MẠNG
LÀM THỜI MIỀN NAM VIỆT NAM VÀO TRẠI
DAVID-TÂN SƠN NHẤT THUỘC THI
HIỆP ĐỊNH PARIS-1973

THĂM CÔNG BINH XƯỞNG

trắng rửa. Nhờ đó mà bây giờ trong di sản vị tướng để lại có mấy ngàn bức ảnh quý hiếm về ông và đồng đội.

Là vị tướng văn võ song toàn, Trần Văn Trà còn là người ham học, say mê nghiên cứu khoa học và là một cây bút sắc sảo, để lại hàng ngàn trang bản thảo mà gần một nửa trong số đó đã được xuất bản: *Kết thúc cuộc chiến tranh 30 năm, Gỏi người đang sống, Mùa thu lịch sử, Cảm nhận về xuân Mậu Thân, Hoà bình hay chiến tranh*. Điều đáng tiếc là ông không có đủ thời gian để hoàn thành bộ sách đồ sộ nhiều tập *Những chặng đường lịch sử của B2 thành đồng* mà ông đã phác thảo, ngoài tập 5 *Kết thúc cuộc chiến tranh 30 năm* và tập 1 *Hoà bình hay chiến tranh* đã in; và cả một bộ sách về thời chống Pháp rất phức tạp ở Nam Bộ mà ông rất am hiểu...

TU LỆNH TRẦN VĂN TRÀ VƯỢT SÔNG BẾN HẢI VỀ LẠI
MIỀN NAM THAM GIA CHIẾN DỊCH HỒ CHÍ MINH

Một điều mà bất cứ người nào đến thăm gia đình Thượng tướng Trần Văn Trà cũng phải bất ngờ là sự giữ gìn cẩn thận, ngăn nắp và rất khoa học của bà Lê Thị Thoa về "kho báu" của chồng để lại. Bà sắp xếp từng bức ảnh, trang viết, kỷ vật của ông theo từng chủ đề để trong tủ kính. Ngay trước bàn thờ của ông lúc nào cũng có một cuốn sổ để bà ghi chép từng ngày từng giờ từng tên người đến thăm, thấp hương cho ông. Vốn là một tiến sĩ sinh hoá, viện phó Viện Pasteur TP.HCM, bà Lê Thị Thoa lại có kiến thức như một nhân viên thư viện thực thụ. Trước sự ngạc nhiên của chúng tôi, bà thổ lộ:

- Tôi làm được điều này là nhờ thời kỳ học y khoa ở Ukraine thuộc Liên Xô cũ. Ở chung với cô Thu (về sau làm giám đốc Thư viện Tổng hợp TP.HCM), tôi được cô hướng dẫn cách phân loại, sắp xếp tài liệu...

* Chắc bà đi học khi ông đang ở chiến trường, phải không thưa bà?

- Tôi gặp ông lúc tôi là y tá từ thời chống Pháp ở miền Tây Nam Bộ. Rồi vợ chồng cùng tập kết ra Bắc. Năm 1963, ông trở về Nam chiến đấu. Lúc ấy, con gái lớn của chúng tôi là Thu

Hồng được 8 tuổi, còn con gái nhỏ Xuân Hồng mới sinh 6 tháng. Ông rất ham học, nhưng do hoàn cảnh mà không được học đến nơi đến chốn. Vì vậy, ông luôn nhắc nhở động viên tôi và con cái học hành. Tôi nhớ lúc vợ chồng chia tay để ông đi B, ông dặn "Em cố gắng học để mà nuôi con!" Tôi hiểu là cũng có thể ông sẽ không trở về, nên muốn nuôi được con thì không còn cách nào khác là phải cố gắng học tập...

* Ngoài sự ham học và say mê làm việc, thì đức tính nào của ông luôn thường trực trong tâm trí bà?

- Thắng thần và lòng thương người. Có những lúc ông tiếp các nhà lãnh đạo cao cấp, qua câu chuyện tình cờ tôi nghe được, tôi thấy ông bày tỏ quan điểm một cách thẳng thắn, thậm chí phản ứng gay gắt, tôi rất sợ gây mất lòng. Nhưng bản tính ông vốn như vậy, luôn minh bạch và rõ ràng, không sợ bất cứ điều gì miễn là đúng, dù có nhận thiệt thòi về phần mình. Còn tình thương anh em và những người nghèo khó của ông thì tôi cũng luôn chia sẻ. Điều đó cũng truyền lại cho con cháu chúng tôi bây giờ...

Vâng, ngoài những chiến công lừng lẫy trên chiến trường, những trước tác có giá trị, thì đức tính thẳng thắn và lòng nhân ái cũng là một di sản quý báu mà danh tướng Trần Văn Trà để lại cho cuộc đời mà gia đình ông đang gìn giữ và phát huy. Những năm gần đây, người con trai duy nhất của ông là Nguyễn Việt Chi, một doanh nhân thành đạt, cùng vợ là Tiến sĩ Cung Dương Hằng, phối hợp với gia đình hai người chị là nhà báo Thu Hồng và Tiến sĩ Xuân Hồng chung tay lập nên quỹ xây nhà cho các gia đình có công cách mạng còn gặp khó khăn. Trò chuyện với tôi, anh Nguyễn Việt Chi cho biết:

- Theo di nguyện của cha, chị em tôi cố gắng làm ăn dành dụm mong có thể giúp đỡ được phần nào cho những gia đình chính sách, Bà mẹ Việt Nam anh hùng chưa thoát khỏi cảnh nghèo khó. Khi các tỉnh gửi hồ sơ lên đề nghị, chúng tôi sẽ xem xét rồi đi xuống tận nơi khảo sát, chi tiền để xây dựng nhà.

* Đến thời điểm này thì anh và gia đình đã xây dựng được bao nhiêu căn nhà tình nghĩa?

- Gia đình tôi khởi động quỹ này từ năm 2004, đến nay đã xây được hơn 200 căn nhà, mỗi căn trị giá trung bình 25 triệu đồng. Riêng ở TP.HCM, theo quy định mới đây thì mỗi căn là 30 triệu đồng. Ngoài ra, chúng tôi cũng còn trao học bổng, tặng máy vi tính cho Trường THCS Trần Văn Trà ở xã Tịnh Long, huyện Sơn Tịnh, tỉnh Quảng Ngãi quê hương mà cha tôi được sinh ra.

* Khi về lại quê, chắc anh nghe nhiều câu chuyện về cha mình...

- Chúng tôi rất cảm động trước tình cảm bà con quê hương dành cho cha và gia đình chúng tôi. Có cụ già còn nhớ cả chuyện cha tôi ra Việt Bắc hồi đánh

HAI DANH TƯỚNG VÕ NGUYÊN GIÁP- TRẦN VĂN TRÀ THĂM ĐỊA ĐẠO CÚ CHI

NGHĨ HUI, TƯỚNG TRẦN VĂN NGƯỢC XUÔI THĂM HỒI, HỖ TRỢ ĐỒNG ĐỘI, ĐỒNG BÀO GẶP KHÓ KHĂN

Pháp, trên đường trở lại Nam Bộ đã bị mật tranh thủ về thăm quê. Cụ già nói hôm đó thấy có mấy người lính lạ tưởng là lính Tây, sau mới biết là lính bảo vệ ông Trà...

* Hẳn có những lúc anh ngồi chiêm nghiệm về sự nghiệp của cha mình. Và anh tự thấy học tập được gì ở ông?

- Tôi hoàn toàn tin tưởng vào con đường mà cha đã đi. Tuy thời gian sống chung với cha không được nhiều, nhưng sự ảnh hưởng của ông đối với con cái rất lớn. Cha tôi luôn dạy làm người phải ngay thẳng, trung thực, rõ ràng; có lòng bao dung, nhân ái. Ông cũng luôn khuyên bảo con cái cố gắng học tập, rèn luyện cho nên người.

* Trong lúc học tập cũng như khi đi làm việc, anh có chịu áp lực khi mình là con của Thượng tướng Trần Văn Trà?

- Để không ảnh hưởng đến truyền thống gia đình, tôi phải tự vượt qua khá nhiều áp lực. Bất cứ làm việc gì cũng phải cẩn thận, kỹ lưỡng, không thể làm

qua loa đại khái. Đi giao thiệp, tôi không bao giờ tự nói cho người khác biết mình là con ai, cũng không bao giờ lợi dụng tên tuổi của cha để mưu cầu lợi ích nào đó. Chị em chúng tôi đều cố gắng khẳng định bằng khả năng chính mình.

Không phải "câu ám" nào cũng có được nhận thức như anh Nguyễn Việt Chi. Mà theo tìm hiểu của tôi thì những điều đó là xác thực. Cũng không phải gia đình nào cũng có được truyền thống tốt đẹp và học tập, giáo dục kỹ lưỡng như gia đình Trần Văn Trà: ba liệt sĩ đã hy sinh, ba tiến sĩ đã và đang cống hiến, một nhà báo- thạc sĩ và một doanh nhân văn hoá thành đạt. Rồi cả những đứa cháu đang học hành, làm việc tử tế. Đó cũng là một phần "kho báu" mà vị tướng để lại. Ở dưới tuổi vàng, chắc danh tướng Trần Văn Trà, vâng ông là một danh tướng đích thực của nhân dân chứ không dừng ở cấp bậc thượng tướng, hẳn mỉm cười thoả nguyện ước mong ★

“Có một tờ báo của Mỹ
thời đó đã viết
Trung tâm William Joiner
mà ông làm giám đốc
là bàn tay nối dài của cộng sản
và có những người Việt Nam
đã cho ông là CIA.
Sau những lúc buồn bã
và sợ hãi,
ông lại đứng dậy và lại làm việc
như chưa từng một lần bị đe dọa
cho sự hiểu biết
và lợi ích của hai dân tộc.
Ông là người Mỹ
đầu tiên truyền bá
văn học Việt Nam vào Mỹ.
Lúc đó, không ai dám làm
ngoài ông”.

Tôi gặp ông lần đầu tiên ở Hà Nội năm 1991. Ngày ấy ông dẫn đầu một đoàn nhà văn cựu chiến binh Mỹ đến Hà Nội để tham gia cuộc gặp gỡ đầu tiên giữa các nhà văn cựu binh Mỹ và nhà văn cựu binh Việt Nam. Đây là một bước ngoặt rất quan trọng trong quan hệ không chính thức giữa Mỹ và Việt Nam mà rất ít người để ý...

Chính phủ Việt Nam đã cho phép cuộc gặp gỡ lịch sử giữa các nhà văn hai nước được tiến hành ở khu nghỉ Quảng Bá. Đó là nơi mà trước đây ít năm không mấy ai dễ dàng được bước vào. Kevin Bowen đến Hà Nội trước để chuẩn bị cho cuộc gặp gỡ quan trọng này. Ông mang vào Việt Nam 10.000USD tiền mặt. Khoản tiền đó trong thời gian ấy là một khoản tiền rất lớn. Ngày đó, Mỹ không muốn cho bất cứ ai mang nhiều tiền mặt vào Việt Nam. Chính thế mà khi hai ngày hội thảo vừa kết thúc, ông không thể cùng đoàn nhà văn Mỹ đi dọc đất nước Việt Nam như chương trình. Ông phải quay về Mỹ để điều trần trước Quốc hội Mỹ việc ông mang mười ngàn đô la tiền mặt vào Việt Nam để làm những gì. Nhà văn của hai phía đã gặp nhau và chủ đề chính là họ nói về tương lai của hai

Đại sứ của văn hoá & tình yêu: KEVIN BOWEN

NGUYỄN QUANG THIẾU

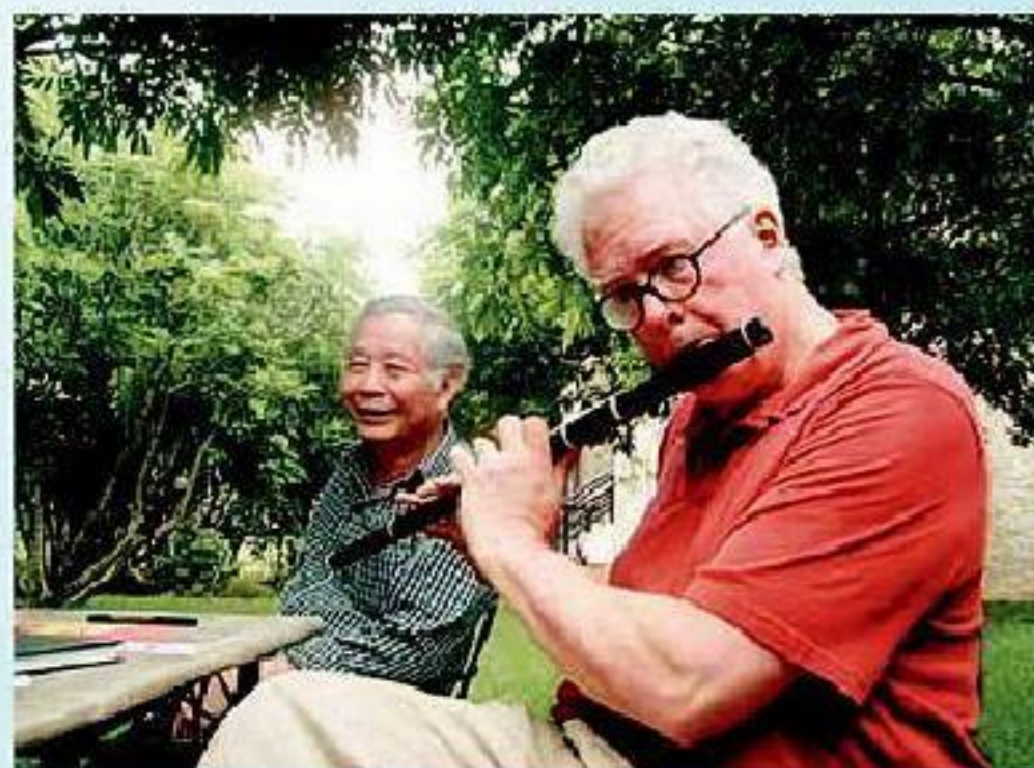
dân tộc. Một tương lai mà mọi dân tộc sống hay muốn phải đi đến. Đó là tương lai của hoà bình, độc lập, dân chủ và phồn vinh.

Nhưng buổi tối đầu tiên đến Hà Nội, ông đã đánh mất mười ngàn đô la để trong một cái túi nhỏ. Kevin Bowen, nhà thơ Phạm Tiến Duật, nhà văn Lê Lưu và tôi đã thức suốt đêm nhưng không thể nào biết được cái túi đựng tiền kia biến mất lúc nào và ở đâu. Sáng sớm hôm sau, chúng tôi trở lại quán phở của ông Sách, một nghệ sĩ hát chèo của Đài Tiếng nói Việt Nam đã về hưu để ăn sáng. Khi nhìn thấy chúng tôi bơ phờ và rất buồn, ông Sách cười toét miệng và đưa lại cho chúng tôi chiếc túi có mười ngàn đô la trong đó. Kevin Bowen đã bỏ quên chiếc túi ở ghế ngồi ăn phở từ chiều hôm trước. Tất cả chúng tôi đã ứa nước mắt. Một điều kỳ lạ đã xảy ra trong lòng tôi lúc đó: tôi yêu đất nước mình hơn trước dù chỉ là một chút bởi chính hành động của một người dân nước tôi: ông Sách. Ông Sách đã làm cho chúng tôi tự hào hơn về dân tộc mình trước những người Mỹ. Năm 1991 là một trong những năm kinh tế Việt Nam rất khó khăn. Có không ít người nước ngoài nghỉ Việt Nam lúc đó chỉ cần tiền. Và hành động của ông Sách đã thổi tắt những ý nghĩ đó. Kevin đã kể câu chuyện này cho các nhà văn Mỹ và sau này là rất nhiều người Mỹ khác nghe. Tất cả đều lặng người đi. Một sự kỳ diệu của đời sống đã hiện ra chẳng khác gì một phép thiêng. Và có lúc tôi nghĩ có lẽ với những gì Kevin Bowen đã làm một cách chân thành cho dân tộc Việt Nam thì mười ngàn đô la ngày đó không thể mất ở trên xứ sở này được.

NHÀ THƠ KEVIN BOWEN
THỐI SÁO TẠI VƯỜN NHÀ THƠ
NGUYỄN QUANG THIẾU
Ở HÀ ĐÔNG

Không thể. Đó là lòng tin của tôi.

Kevin đến Việt Nam trong nghĩa vụ quân dịch. Ông đóng quân ở núi Bà Đen, Tây Ninh một năm rồi trở về Mỹ. Ông vào trường đại học. Trong những ngày nghỉ, ông đi bán trái cây. Năm 1972, ông gom toàn bộ tiền bán trái cây đi Paris. Ông đến đó để chờ đợi kết quả của Hội nghị Paris về hoà bình ở Việt Nam. Nhưng kết quả của Hội nghị Paris đã làm ông thất vọng. Người Mỹ vẫn can thiệp vào cuộc chiến tranh ấy và nước Việt Nam vẫn bị chia cắt. Ông trở về Boston và bắt đầu sáng tác thơ về cuộc chiến tranh mà ông đã tham gia, đã phản chiến và làm thơ về đất nước, con người Việt Nam. Một trong những bài thơ nổi tiếng của ông là bài *Chơi bóng rổ với Việt Cộng*. Bài thơ này viết tặng nhà văn Nguyễn Quang Sáng khi nhà văn đến thăm ngôi nhà của Kevin ở Boston. Bài thơ đó sau này trở thành tên một tập thơ của ông. Hầu hết các bài thơ trong tập thơ đó là viết về Việt Nam. Ông viết về thành Cổ Loa, về trà sen, về một đêm rằm trung thu ở Hà Nội, về sông Hương... Tất cả những bài thơ đó đều mang trong nó hơi thở thấm sâu của tâm hồn con người Việt Nam. Bây giờ ông vẫn giữ chức vụ giám đốc Trung tâm William Joiner của Đại học Massachusetts. Đây là trung tâm nghiên cứu hậu

quả xã hội và chiến tranh thông qua những hoạt động văn học nghệ thuật. Ông tập hợp nhiều nhà văn nhà thơ danh giá của nước Mỹ như Charles Simic (Pulitzer về thơ 1990), Grace Paley (Thi bá New York), Josef Koumuniakaa (Pulitzer về thơ 1994), Larry Heineman (National Award về tiểu thuyết 1987), Tim O'Brien (National Award về tiểu thuyết 1982) v.v... Và những người này cũng là những cựu binh Mỹ đã tham gia chiến tranh Việt Nam và trở thành những người phản chiến. Riêng Grace Paley đã được mệnh danh là Bà mẹ của Phong trào phản chiến của Mỹ. Những ngày đầu cuộc chiến tranh do Chính phủ Mỹ tiến hành ở Việt Nam, Grace đã một mình cầm một tấm biểu ngữ chống chiến tranh đứng ở một ngã tư đường. Những người Mỹ ngày ấy đi qua bà và nhớ nước bọt vào bà. Có ngày trở về, quần áo bà ướt sũng vì nước bọt. Nhưng chỉ một năm sau, hàng chục nghìn người Mỹ đã đứng bên bà chống lại cuộc chiến tranh của Mỹ ở Việt Nam. Bà là người Mỹ vào Hà Nội để đón ba tù binh phi công Mỹ đầu tiên được thả và nói cho những "cậu bé" Mỹ ấy về Việt Nam và về sự sai lầm của Chính phủ Mỹ trong cuộc chiến tranh này. Rất nhiều người danh tiếng của nước Mỹ đã ủng hộ Kevin bởi họ nhận ra nhân cách và tình yêu con người của ông. Tất cả có lẽ chỉ là như vậy.

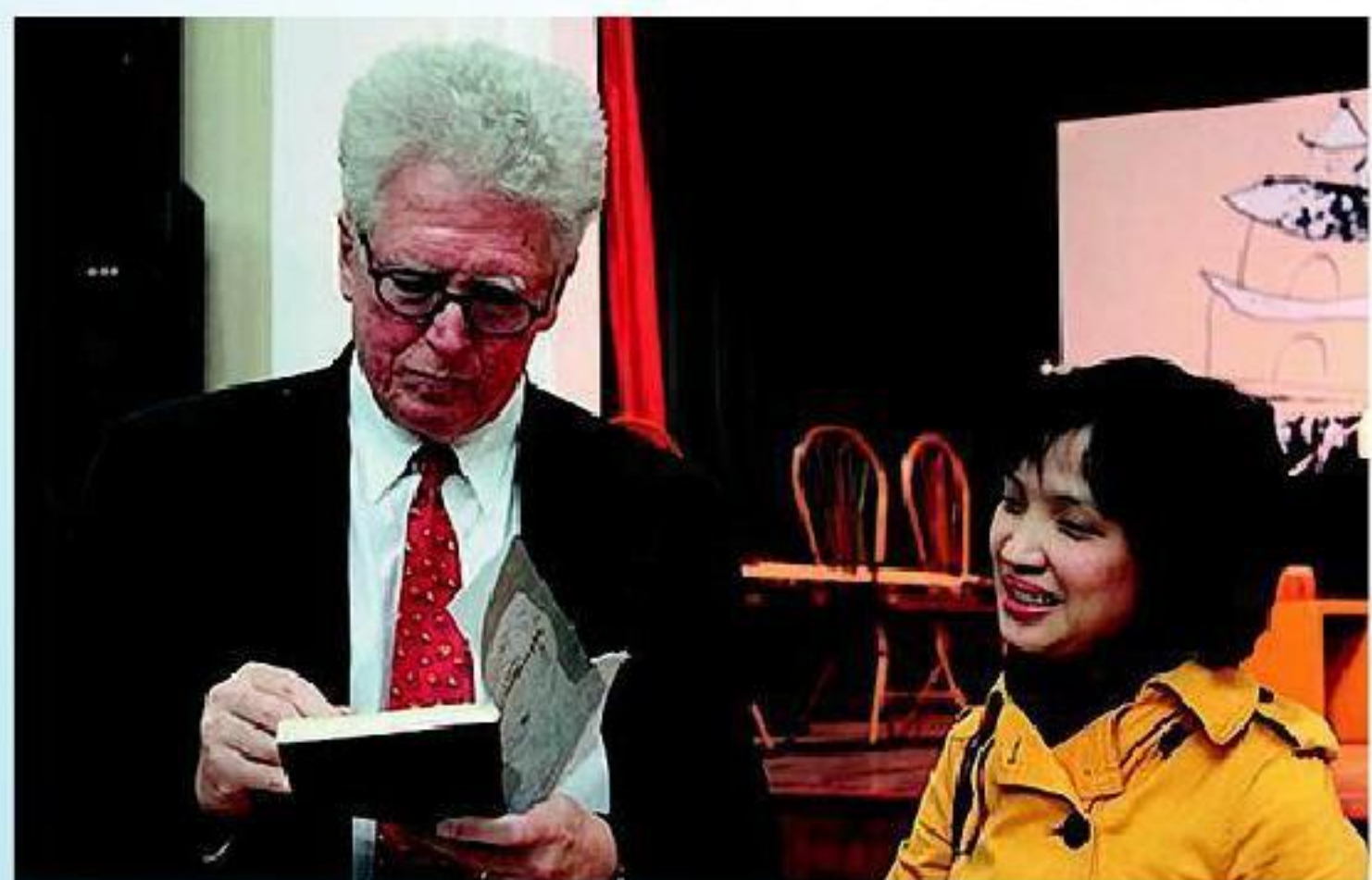
Chuyến đi đầu tiên của nhà văn Việt Nam đến Mỹ là nhà văn Lê Lưu. Kevin Bowen là người đã tổ chức chuyến đi này. Trong khi quan hệ giữa hai chính phủ Việt Nam và Mỹ còn rất căng thẳng thì ông đã tìm cách đưa các nhà văn cộng sản Việt Nam đến Mỹ. Với tôi, Lê Lưu là một trong những vị Đại sứ hoà bình đầu tiên của Việt Nam đến Mỹ. Lê Lưu, một người lính, một nhà văn, một người Việt Nam đã mang đến Mỹ thông điệp về văn hoá, về khát vọng hoà bình và lòng nhân ái của dân tộc Việt nam. Người Mỹ bắt đầu nhìn thấy một Việt Nam khác ngoài một Việt Nam của những cuộc chiến tranh liên miên trong một đoạn trường của lịch sử. Rồi sau Lê Lưu là các nhà văn, nhà thơ khác. Cùng với các nhà văn nhà thơ đến Mỹ là những tác phẩm văn học Việt Nam bắt đầu được giới thiệu ở Mỹ. Kevin và Trung tâm William Joiner của ông đã làm những việc đó. Và đối với những người Mỹ còn chưa hiểu Việt Nam hoặc còn mang trong lòng thù hận nào đó thì Kevin đã trở thành kẻ thù của họ. Một số người Mỹ đã gọi điện đến nhà Kevin để dọa tính mệnh các con ông và đe dọa sẽ hiếp vợ ông. Ông thực sự hoảng sợ. Ông đã đổi điện thoại. Giấu địa chỉ nhà. Rồi ông đổi chỗ ở. Ngày Lê Lưu ở Mỹ, Kevin và một số thành viên của Trung tâm William Joiner đã giấu Lê Lưu như những gia đình cách mạng trong kháng chiến giấu cán bộ của mình. Lê Lưu là một người dũng cảm. Nhưng Kevin và những người bạn Mỹ khác còn dũng cảm hơn. Những

lời đe dọa Kevin và tính mệnh gia đình ông rất dễ dàng trở thành sự thật. Ngay năm 1997, khi đoàn nhà văn Việt Nam đang ở Boston thì một buổi sáng Kevin gọi điện hoảng hốt thông báo không ai được đến Trung tâm William Joiner nữa. Trước cửa trung tâm có dán một tấm giấy lớn với dòng chữ: Kill VC (Hãy giết bọn Việt Cộng). Hôm ấy, các nhà văn Việt Nam phải đi sơ tán khỏi nơi họ đang ở. Nhưng một tình yêu lạ lùng đối với Việt Nam lại kéo ông vào những hoạt động tuyên truyền về Việt Nam trong lòng nước Mỹ. Nhiều lúc tôi tự hỏi: ông yêu dân tộc Việt Nam vì lý do gì? Có một lần thấy ông rất buồn, tôi hỏi có chuyện gì. Hồi mãi ông mới cho tôi biết có nhà văn Việt nam đã cho ông là CIA. Tôi nhớ năm 1991, tôi được Ban Chấp hành Hội Nhà văn Việt Nam cử đi cùng đoàn nhà văn Mỹ từ Hà Nội vào Thành phố Hồ Chí Minh sau hai ngày hội thảo ở Quảng Bá, Hà Nội. Một nhà văn đã nhét vào tay Giáo sư sử học David Hunt, đồng chủ tịch Trung tâm Joiner một mẫu giấy viết: Nguyễn Quang Thiều là công an. Chính David Hunt sau này đã nói với tôi chuyện đó. Một câu chuyện buồn. Tôi đã được xem mẫu giấy ấy và tôi có thể nhờ người tìm ra ai viết. Nhưng tôi không bao giờ làm thế và không cần làm thế. Đó chỉ là một câu chuyện rất nhỏ của đời sống này mà thôi. Sau khi nghe Kevin buồn bã kể lại cho tôi nghe câu chuyện của ông, tôi cười và nói với ông đó là chuyện rất bình thường mặc dù tôi rất đau lòng bởi chuyện đó. Cũng như Chính phủ Mỹ ngày ấy đã trục xuất Đại sứ Việt Nam ở Liên Hợp Quốc Đình Bá Thi với lý do ông đã hoạt động gián điệp. Hai dân tộc đã có một lịch sử bi thương. Tôi nói như thế với ông nhưng tôi còn buồn hơn ông. Bởi tôi biết ông yêu dân tộc tôi và đã âm thầm làm những gì có thể làm cho dân tộc này.

Có một tờ báo của Mỹ thời đó đã viết Trung tâm William Joiner mà ông là giám đốc là bàn tay nối dài của cộng sản và có những người Việt Nam đã cho ông là CIA. Sau những lúc buồn bã và sợ hãi, ông lại đứng dậy và lại làm việc như chưa từng một lần bị đe dọa cho sự hiểu biết và lợi ích của hai dân tộc. Ông là người Mỹ đầu tiên truyền bá văn học Việt Nam vào Mỹ. Lúc đó, không ai dám làm ngoài ông. Bởi lúc đó, sự nguy hiểm có thể xảy ra với cá nhân ông và gia đình ông bất cứ lúc nào. Sau này có một hai người Mỹ cũng làm một chút ít công việc dịch sách văn học Việt Nam nhưng lại rất to tiếng về vài việc họ làm. Khi nguy hiểm nhất thì chúng ta không thấy họ. Đó cũng là chuyện thương tình mà ta thấy ở mọi nơi và mọi lúc trong cái thế gian này. Nhưng tất cả những chuyện đau lòng rồi cũng qua đi. Qua đi

NIỀM VUI NHẬN GIẢI THƯỞNG PHAN CHU TRINH CỦA GIÁO SƯ KEVIN BOWEN (BIA TRÁI) VÀ TIẾN SĨ IVO VASILJEV

NHÀ THƠ KEVIN BOWEN KÝ TẶNG SÁCH CHO BẠN THƠ VIỆT NAM

bởi thời gian và bởi con người luôn hướng về những điều tốt đẹp.

Những năm gần đây mỗi lần đến Việt Nam, ông lại dành một ngày rảnh rỗi vào Hà Đông chơi với tôi và những bạn bè văn chương của tôi. Chúng tôi cùng hoà tấu một vài nhạc cụ dân tộc. Ông là người mê thổi sáo. Đi đâu ông cũng mang theo một cây sáo làm bằng một loại gỗ đen của châu Phi. Ông thích thổi những bài dân ca Việt Nam cũng như ông mê đắm những làn điệu dân ca Ireland, mảnh đất của tổ tiên ông. Chúng tôi chơi nhạc, nghe hát Chèo, xem những con rối nước, đọc và bàn luận về thơ ca. Thực sự đã lâu tôi ít còn khái niệm ông là một người Mỹ. Bởi nước Mỹ có thể chẳng quan trọng gì đối với cá nhân tôi. Nhưng một tình bạn như của Kevin thì tôi luôn tìm cách gìn giữ. Mấy năm trước, có một lá thư điện tử của ông làm tôi khi nào nhớ tới đều vô cùng xúc động. Ông viết: "Chiều qua, tôi và con gái tôi trèo lên một ngọn đồi. Từ đây, tôi như nhìn thấy mặt bên kia của trái đất và lúc đó tôi nghe tiếng chó sủa ở Hà Đông". Trong thời gian cùng Thượng nghị sỹ John Kerry đến một số bang vận động tranh cử tổng thống mấy năm về trước, ông thường xuyên viết thư cho tôi. Ông mong John Kerry trúng cử. John Kerry vừa là một người bạn thân lâu năm của ông vừa là chủ tịch danh dự Trung tâm William Joiner. Một trong những lá thư gửi cho tôi hồi ấy, ông viết: "Nếu J.Kerry trúng cử sẽ rất có lợi cho Việt Nam". Tôi nói với ông nếu J.Kerry trúng cử tổng thống tôi sẽ đề nghị ông ấy chọn Kevin làm Đại sứ Mỹ tại Việt Nam. Bởi Kevin là người yêu cả hai dân tộc (Mỹ và Việt Nam) một cách chân thành và say đắm và hiểu biết sâu sắc cả hai dân tộc này. Theo tôi, đây là một mẫu đại sứ lý tưởng mà nhân loại mong muốn. Một đại sứ như thế chính là một sứ giả của văn hoá và tình yêu. Để cử cuối tuần, Đại sứ Kevin không cần cầm cờ Hợp Chúng quốc Hoa Kỳ trên xe chạy vào Hà Đông để xem tranh, nghe chèo, đọc thơ và hoà tấu vụng về một bài dân ca Việt Nam nào đó. John Kerry không trúng cử. Nhưng Kevin Bowen vẫn là một đại sứ của văn hoá và tình yêu như ông đã từng làm. Những điều Kevin mong mỏi về một quan hệ tốt đẹp giữa hai dân tộc Mỹ- Việt Nam và đã làm cho mong mỏi ấy một cách hiển nhiên, không sợ hãi đã và đang trở thành hiện thực.

Đôi lần, tôi gợi ý làm một bộ phim tư liệu về ông khi ông đến Việt Nam. Nhưng lần nào ông cũng từ chối tế nhị. Ông là một người lặng lẽ. Có lúc tôi gọi đùa ông là Một người Mỹ trầm lặng. Mấy năm trước, một chiến dịch kiện ông và Trung tâm William Joiner của ông của một số người Việt không thiện chí và còn nhiều thù địch đang sống ở Mỹ. Họ kiện ông đã lấy tiền của Chính phủ Mỹ để cho những trí thức cộng sản. Đó là vì trong một số năm gần đây, Trung tâm Will-

Sau khi từ Mỹ sang Hà Nội dự đêm thơ *Khúc hát thành Cổ Loa*, nhà thơ Kevin Bowen cùng vợ và con gái đã bay vào TP.HCM nhận Giải thưởng văn hoá Phan Châu Trinh ngày 24.3.2011.

Tại thành phố phương Nam này, nhà thơ Kevin Bowen cùng gia đình đã đi dạo phố, mua sắm, ẩm thực và gặp gỡ các bạn văn như Nguyễn Quang Sáng, Nguyễn Duy, Lê Quang Trang, Phan Hoàng... Nhà thơ Kevin Bowen cùng nhà thơ Nguyễn Quang Thiều- phó chủ tịch phụ trách đối ngoại Hội Nhà văn Việt Nam và nhà thơ Nguyễn Quuyền cũng đã đến thăm và trò chuyện với Ban biên tập *Đương Thời*. Nhà thơ Kevin Bowen nói rằng ông rất vui khi thấy Việt Nam đổi mới từng ngày và tình nghĩa của các bạn Việt Nam là niềm khích lệ lớn đối với ông để vượt qua mọi khó khăn trên hành trình làm một nhịp cầu nối văn hoá giữa hai dân tộc Việt- Mỹ.

iam Joiner nhận được tiền từ Quỹ Rockefeller cho chương trình nghiên cứu văn hoá Việt Nam trong các cộng đồng người Mỹ gốc Việt. Khá nhiều các giáo sư, tiến sĩ, nhà văn, các nghệ sĩ trong nước như Hoàng Ngọc Hiến, Huệ Chi, Đỗ Minh Tuấn, Dương Thuấn... đã nhận học bổng này. Những lúc bị kiện cáo và đe dọa cả tính mệnh, ông càng trầm lặng hơn. Có những buổi sáng ông ngồi im lặng hàng tiếng đồng hồ và trước mặt là những đơn kiện cùng những bài báo đầy kích động. Có tờ báo tiếng Việt ở Mỹ còn in ảnh ông và các nhà văn ở Hà Nội rồi chú thích: Kevin đang làm việc với cộng sản ở Hà Nội. Nhưng rồi ông lại đứng dậy đầy ý chí để tiếp tục làm tất cả những gì vì tình yêu và lẽ phải cho lợi ích đầy tính nhân văn của cả hai dân tộc.

Kevin là người đầu tiên mở đường cho văn học Việt Nam vào Mỹ. Tiểu thuyết hiện đại Việt Nam đầu tiên được dịch và giới thiệu ở Mỹ là *Thời xa vắng* của Lê Lựu. Nhưng trước đó, ông cùng những đồng nghiệp của mình ở Trung tâm William Joiner đã âm thầm và miệt mài giới thiệu thơ Nguyễn Trãi, Nguyễn Du, Hồ Xuân Hương, Đoàn Thị Điểm, Hồ Chí Minh và rất nhiều những nhà thơ Việt Nam khác đến với công chúng Mỹ bằng mọi cách thức mà Kevin có thể làm được. Năm 1994, trong chuyến sang Mỹ tham dự hội thảo văn học, tôi đã

được chứng kiến lễ ra mắt tập *Thơ rút từ những tài liệu bị bắt giữ*. Đó là những bài thơ chọn từ những tài liệu của bộ đội, du kích Việt Nam mà quân đội Mỹ thu được. Trung tâm William Joiner đã phát hiện có rất nhiều thơ được bộ đội và du kích Việt Nam chép trong sổ tay chiến trường. Họ quyết định chọn, dịch và xuất bản. Đó là tập thơ Việt Nam bán chạy nhất trong các tập thơ Việt Nam xuất bản tại Mỹ từ trước đến nay. Những người làm cuốn sách này muốn cho bạn đọc Mỹ thấy được tâm hồn của những người lính Việt Nam trong cuộc chiến tranh vệ quốc của họ. Đây cũng là một cách lý giải sức mạnh của những

NHÀ THƠ KEVIN BOWEN VỚI CÁC BẠN THƠ LÀNG CHÙA- HÀ TÂY

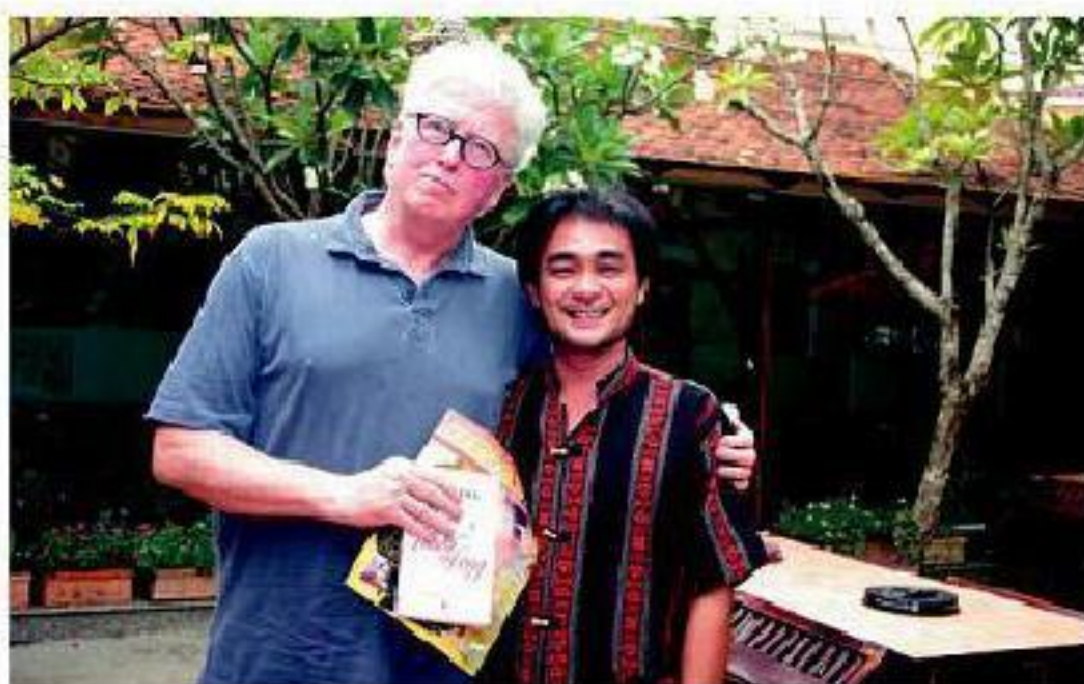

KHÁM PHÁ ẨM THỰC SÀI GÒN

người lính Cụ Hồ. Gần đây, một tuyển thơ Việt Nam do sô do Kevin khởi xướng, cùng dịch và xuất bản ở Mỹ. Tập thơ mang tên *Sông núi*. Khi tôi tham gia chuyển ngữ tập thơ này, tôi cũng không biết nên đặt tên tập thơ ấy như thế nào. Vì đây là tập tuyển những bài thơ các nhà thơ Việt Nam viết trong chiến tranh chống Mỹ. Cuối cùng Kevin là người đặt tên tập thơ này. Ông nói với tôi ông đã đọc bài thơ của Lý Thường Kiệt: *Sông núi nước Nam... Ông coi đây là bản tuyên ngôn đầu tiên của người Việt công bố với thế giới về quyền độc lập và tự do của dân tộc họ*. Với ý thức đó, tên tập thơ đã ra đời. Mỗi khi thấy tên tập thơ, tôi lại mang một cảm giác ngưỡng ngàng rằng chính tôi, một người Việt Nam, đã không nghĩ được một cái tên như thế.

Đã bao nhiêu lần tôi băn khoăn tâm sự với các nhà văn Việt Nam rằng tại sao chúng ta lại chưa trao tặng cho Kevin Bowen Huân chương Hữu nghị. Trong khi đó, có những người Mỹ khác đã được nhận phần thưởng này. Họ là những người xứng đáng và Kevin Bowen là người rất xứng đáng. Phần thưởng đó theo tôi là tôn vinh chính chúng ta chứ không phải tôn vinh những người được trao phần thưởng. Đã đôi ba lần tôi nói với Kevin điều ấy thì ông vội vàng xua tay và nói: No, No. Rồi với gương mặt bừng đỏ ngưỡng ngàng và lúng túng, ông quay đi phía khác và nói về những câu chuyện khác ★

HAI NHÀ THƠ KEVIN BOWEN VÀ PHAN HOÀNG TRƯỚC LÚC CHIA TAY. ẢNH: LONG THUY

GIA ĐÌNH BOWEN (ĐỪNG GIỮA) TRONG MỘT BUỔI GẶP GỠ CÁC VĂN NGHỆ SĨ TẠI TP.HCM, TỪ TRÁI SANG: NGUYỄN QUYẾN, NA YT, NGUYỄN QUANG THIẾU, PHAN HOÀNG, XUÂN LONG

HAI NHÀ THƠ HỮU THỈNH VÀ KEVIN BOWEN TRONG ĐÊM THƠ "KHÚC HÁT THÀNH CỔ LÒA" TẠI HÀ NỘI

Hữu Thỉnh đọc thơ Kevin Bowen

Thơ Kevin Bowen bắt thường khi viết về những cái bình thường. Những bài thơ thường bắt đầu bằng những cuộc giao tiếp. Rồi căn nhà ở Boston đến Việt Nam, anh đã đi từ nền văn hoá này sang nền văn hoá khác, từ một số phận này đến những số phận khác. Anh đã cố gắng học tiếng Việt để tìm ra một cánh cửa. Anh tiến bộ hơi chậm cũng như tôi đối với tiếng Anh. Nhưng không sao. Là nhà thơ, anh có thể tìm ra nhiều cánh cửa khác. Anh đã nhiều lần đến Việt Nam, vừa là người thám hiểm văn hoá, vừa là cựu chiến binh trở lại chiến trường xưa, vừa là một người bạn thăm lại những người bạn cũ. Đối với anh, Việt Nam là một lâu đài cất giấu nhiều báu vật. Một trong những báu vật đó là khả năng đánh thức hồn thơ của anh.

Bây giờ thì những bài thơ ấy đang trên tay chúng ta. Tôi đã đọc nó, tại những địa điểm, những thời gian, những tâm trạng khác nhau, cốt để đa dạng hoá sự tiếp nhận. Thơ Kevin Bowen có vẻ đẹp chung là sự dung dị, một sự dung dị sau khi đã quá hiểu thế nào là sự nguy hiểm của bệnh khoa trương. Anh cứ điềm nhiên kể chuyện, vì anh tin rằng câu chuyện của anh là một thông điệp tối khẩn, không nói ra không được và cần được làm sống lại bằng giọng điệu ấy, ngôn ngữ ấy mà không phải bằng bất cứ thứ gì khác. Là nhà thám hiểm văn hoá, anh luôn là người phát hiện. Những phát hiện đó không phải là thủ pháp lạ hoá thông thường, mà chính là sự tự soi rọi, tự hoá thân.

Mỗi chúng ta đã ngạc nhiên
Với những vấp vấp của những người

bước ra từ rừng núi.

Đích thị đây là người đến từ một chân trời khác. Là người Việt, chúng ta quen sống trong lễ vấp từ nhỏ, không ai còn thấy ngạc nhiên trước cử chỉ của lòng thành kính. Với Kevin-nhà-thơ, nó thành ra một sự chấn động. Với Kevin-cựu-chiến binh Mỹ, nó thành sự giật mình ám ảnh.

Họ nghĩ gì về chúng tôi
Những cụ bà nhìn chúng tôi qua khoảng trống
Xuyên thấu thân xác những đứa con đã mất
Trong cuộc chiến ngày xưa?

Thằng thốt đó, giật mình đó là rất nhiều, rất nhiều trong tập thơ này. Mở đầu bài viết này tôi nói anh có một độ chênh của tâm trạng là vì thế. Với người làm thơ, độ chênh của tâm trạng là một lợi thế. Nó là cái bến của một con tàu. Nói theo ngôn ngữ nhà Phật, nó là cái duyên. Không có nó, nhà thơ thành kẻ tay không.

(Trích từ *Về đẹp và chiều sâu tâm tưởng* của nhà thơ Hữu Thỉnh)

Kevin Bowen

Chơi bóng rổ với Việt cộng

Tặng Nguyễn Quang Sáng

Một chiều xa trong chiến tranh
Khi chúng ta đang rập mình phục kích
Những người đàn ông, đàn bà
Kẻ thù của chúng ta và trâu bò của họ
Hòa lẫn vào cây cỏ đất đai

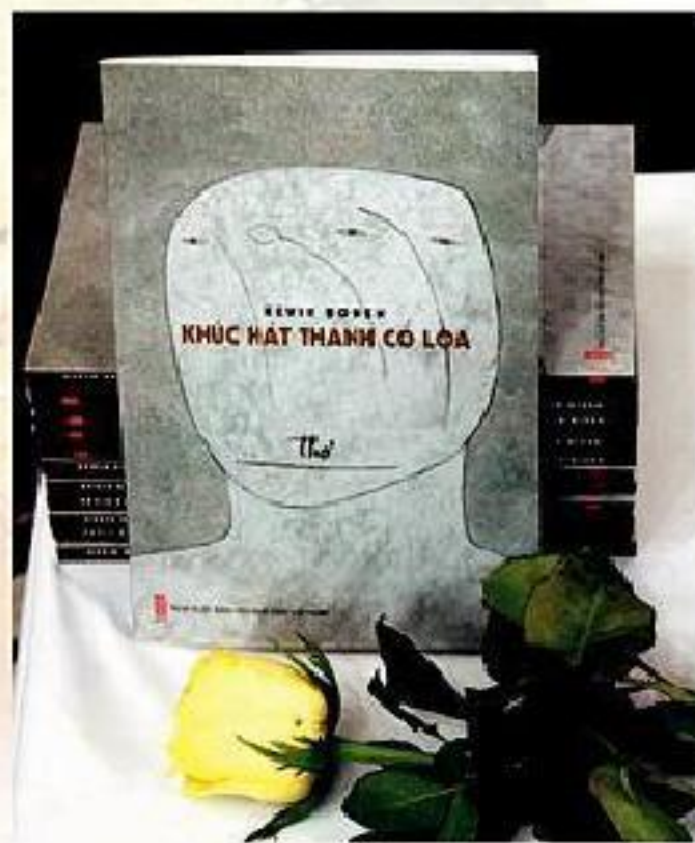
Lúc đó chúng ta chẳng bao giờ nghĩ tới
Người đàn ông tóc hoa râm đi dép
Chiều nay đến ngồi dưới mái nhà ta
Hút thuốc lá Gô-loa
Và uống bia nhãn Mỹ
Con họ chiều cất ngang câu chuyện
Khi ông kể về một ngày kháng chiến
Năm 1954
Ông đã làm ra sao

để đánh lừa lính Pháp
Giờ ông đến gõ cửa nhà ta
Gọi chúng ta ra sân

chơi vài đường bóng rổ
Sau một hồi ông vung vẩy, bõ ngỡ
Những đường bóng gọn gàng
tới đích đẹp làm sao

Ông nâng chân trái lên
Hai cánh tay lướt từ sau ra trước
Quả bóng bay theo quỹ đạo cầu vồng
Một, hai, ba... rồi mười lần trúng đích.
Chúng ta đứng nhìn ông im lặng
Quần soóc, áo phông, dép, tóc hoa râm
Ông nhìn chúng ta mỉm cười
Đó là món quà để con người hạ súng
Như ông đã cười

bên chín nhánh Cửu Long
Và ở những nơi khác nữa chúng ta nghe
Lời ông thì thầm như thở
Còn có thể thắng thêm vài quả nữa

TẬP THƠ
KHÚC HÁT THÀNH CỔ LOA

Phố Hai Bà Trưng

Tại ngôi chùa của Hai nữ hoàng
Hai người phụ nữ mặc bộ đồ nâu
Đếm những thứ nhận được trong ngày hôm đó.

Từ những tấm rèm đỏ tươi
Sau lưng họ, con ngựa trắng nhìn ra,
Cái nhìn đã phai màu cùng năm tháng

Những người đàn ông già trên bậu cửa,
Đập cánh tay như thể
Muốn xua đi thời tiết xấu,
Túi của họ đầy hoa trà.

Trên con đường ven hồ,
Những người đàn bà lặng lẽ quét rác
Và gió làm tung lên từng lớp
Sương mù sau lưng họ.

Quá đẹp, bạn chỉ có thể ngắm nhìn
Những vị Thánh giáng trần,
Đang hoá thân vào
Những ngón tay quét đường của họ.

Những người bắt ốc thành Cổ Loa

Thành Cổ Loa sâu thẳm trong truyền thuyết
Khi những hồn ma núi Tam Đảo ngăn cản xây thành
Bằng cách hút đỏ những ngọn núi, những quả đồi
Nhưng không biết từ đâu giữa đêm đen
Thần Kim Quy hiện lên trao cho Vua vũ khí
Cánh cung ngợp sức mạnh giết chết những hồn ma Tam Đảo.
Và thành Cổ Loa dựng lên từ vỏ ốc, vỏ sò

Đêm nay, từ những bức tường thành xưa hoang vắng
Những bóng hình ảo mờ xuất hiện mờ lung
Khiến gió kêu lên trong những con mương hẹp
Và thấp thoáng những người đi bắt ốc
Đèn trong tay hoặc gắn trên đầu
Như những người thợ mỏ.

Từ ban công nhà khách,
Tôi nghe tiếng họ và rừng mình
Khi bóng của những người lính gác xưa hiện trên thành cũ
Đang ngơng lại và thu mình vào những tán cây.

Những người bắt ốc vẫn kiên trì
Kiếm tìm trong từng bụi cây ngọn cỏ.
Hồi những thể sống ngưng đọng ngàn năm
Hồi những thể sống ngọc ngà trong sáng sáng ấy
Hãy trở về với Cổ Loa- cung điện có thực của các người

Tại sao không? Những loại đá quý nào
sánh được với những thứ này: những con ốc ở thành Cổ Loa,
và những người bắt ốc lại quay lại.
Còn chúng tôi chẳng thể nào có được
Một cây cung cho số phận của mình

THẾ GIỚI NHÂN VẬT & SỰ KIỆN

Ông Dr. Philipp Roesler, 38 tuổi, người gốc Việt vừa được bầu làm chủ tịch Đảng Dân chủ tự do (FDP) và phó thủ tướng, trở thành nhân vật số 2 nước

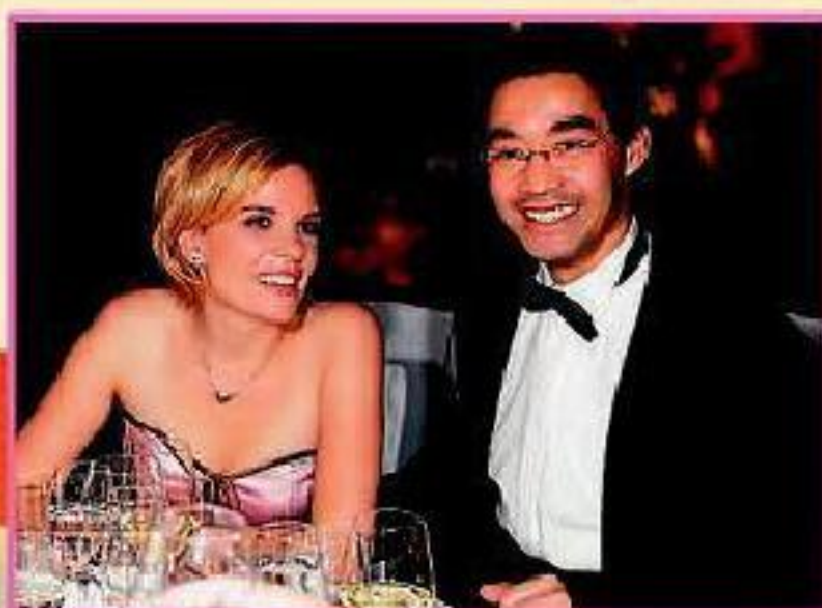
Đức, đang là sự kiện gây chú ý. Ông Philipp Roesler là vị chủ tịch đảng trẻ nhất nước Đức, cũng là phó thủ tướng Đức trẻ nhất từ trước tới nay. Đảng FDP ủng hộ doanh nghiệp, hiện là đảng lớn thứ 3 trong Quốc hội Đức.

Philipp Roesler vốn là trẻ mồ côi, sinh ngày 24.2.1973 tại Sóc Trăng,

được một đôi vợ chồng người Đức nhận làm con nuôi khi mới 8 tháng tuổi. Ông học ngành y, trở thành nhà phẫu thuật, gia nhập FDP năm 18 tuổi và sau đó lần lượt được bầu làm chủ tịch Đoàn Thanh niên FDP, Tổng thư ký FDP và chủ tịch FDP ở bang Niedersachsen. Đầu năm 2009, ông được chọn làm bộ trưởng kinh tế bang Niedersachsen, một trong những bang trụ cột của nền kinh tế Đức, trước khi trở thành bộ trưởng y tế Đức và bây giờ là chủ tịch FDP, phó thủ tướng trong liên minh cầm quyền của nữ Thủ tướng Angela Merkel.

Sự nghiệp của Philipp Roesler thăng tiến chóng mặt, nhưng chính khách gốc Việt mới 38 tuổi này sẽ phải đối mặt với những thử thách rất lớn trong thời gian tới ★

VỢ CHỒNG
PHILIPP
ROESLER

Name, Vorname

Tại một cuộc đấu giá bồ câu ở Bỉ gần đây, một người Trung Quốc đã phá kỷ lục thế giới với việc trả 200.000USD cho một con bồ câu được xem là vua trong giới bồ câu đua. Chẳng những được dùng làm giải trí hay ẩm thực, mà chim bồ câu còn sử dụng như vũ khí bí mật đầy lợi hại hiện nay của Trung Quốc.

Giữa lúc cả thế giới hầu như tập trung chú ý tới loại máy bay chiến đấu tàng hình mà Trung Quốc mới sản xuất, thì quân đội nước này lại hồi hã đầu tư cho một loại vũ khí mới: những con bồ câu đưa thư trong những thời điểm khó khăn.

Tạp chí Time dẫn thông tin trên báo Trung Quốc

cho biết cuối năm ngoái, quân đội Trung Quốc ở Thành Đô bắt đầu huấn luyện 10.000 con chim bồ câu. Đây là một phần trong kế hoạch xây dựng "nhóm quân bồ câu dự bị" để hỗ trợ thông tin trong trường hợp chiến tranh làm ảnh hưởng tới hệ thống thông tin liên lạc tân tiến. Chuyên gia không quân Chen Hong nói với kênh truyền hình Trung Quốc CCTV: "Những con chim bồ câu này sẽ tiến hành các sứ mệnh quân sự đặc biệt cho các nhóm quân đóng tại biên giới trên đất liền hoặc trên biển".

Những con chim này sẽ được triển khai tới các căn cứ thông tin khắp vùng núi và khu vực hẻo lánh ở Tây Nam Trung Quốc, đặc biệt là quanh chân dãy

núi Himalaya. Chim bồ câu, có tốc độ bay tới 120km/h, sẽ được huấn luyện để chuyên chở thư tín nặng tới 100g.

Suốt hơn 1.000 năm qua, bồ câu đã được người Trung Quốc sử dụng đưa tin quân sự và loài chim này được gắn quân hàm tử cuối những năm 1930. Năm 1937, thiếu úy Claire Lee Chennault, một phi công về hưu của không quân Mỹ, tới Trung Quốc để hỗ trợ việc đẩy lùi lực lượng Nhật ra khỏi nước này. Ông mang theo hàng trăm con chim bồ câu đưa thư. Sau khi chiến tranh kết thúc, ông để chúng lại Trung Quốc.

Chúng trở thành nhóm bồ câu đưa thư đầu tiên cho quân đội Trung Quốc.

Hiện nay, bồ câu cùng phục vụ với 10.000 chó đặc nhiệm, canh giữ nhà kho

quân đội, hỗ trợ đặc nhiệm và lực lượng biên phòng. Mỗi năm, Trung Quốc tuyển thêm 2.000 con chó mới. Ngựa, từng là một phần quan trọng trong lực lượng này, ngày càng ít đi vì lực lượng kỵ binh ngày càng đóng vai trò mờ nhạt. Giờ đây, chỉ còn khoảng 1.000 kỵ binh trong khắp cả nước và phần lớn họ chỉ tham gia triển lãm hoặc đóng phim.

Ngoài Trung Quốc, nhiều quốc gia khác cũng sử dụng tới những chiến binh có cánh vào thời điểm khó khăn. Trong Thế chiến 2, hàng trăm con chim bồ câu đã hạ cánh xuống bờ biển Normandy trong ngày D-Day. Chúng trở thành một kênh thông tin

của Anh vì các binh sĩ ở đây lo ngại điện đàm của họ bị Đức Quốc xả chặn. Con chim bồ câu đầu tiên trở lại London với tin tức cuộc đổ bộ diễn ra thành công đã được tuyên dương.

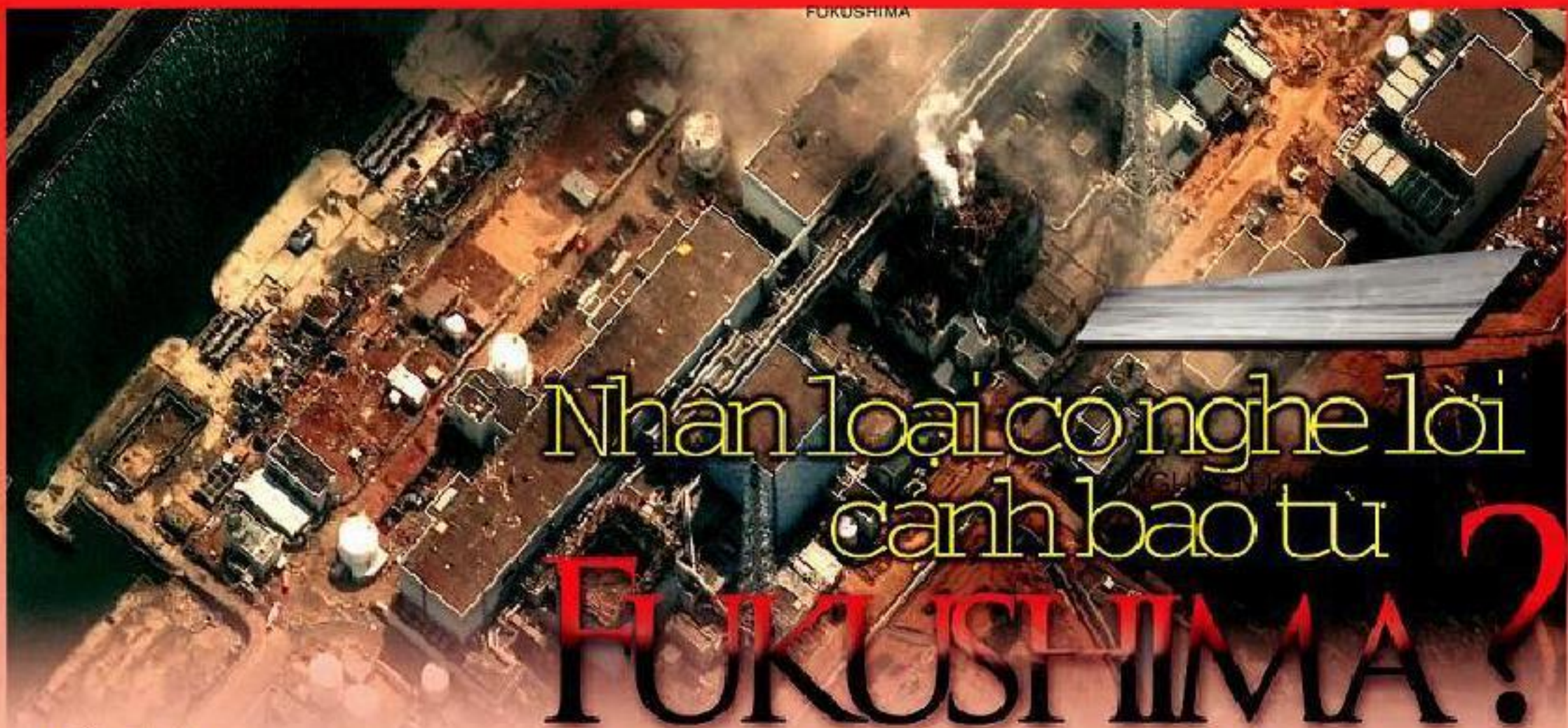
Trở thù là bọn tội phạm quốc tế cũng yêu thích bồ câu. Mới đây, giới chức Colombia bắt một con bồ câu được bọn buôn lậu giao nhiệm vụ vận chuyển ma túy cho đồng đảng trong tù. Lượng cocaine và cần sa trên lưng của nó quá lớn khiến nó bị rơi xuống đất trước khi vượt qua tường nhà tù.

Bồ câu còn được dùng để giải trí cho người Trung Quốc. Đua chim bồ câu- và nuôi bồ câu- rất phổ biến ở giới trung lưu. Tại một cuộc đấu giá bồ câu ở Bỉ gần đây, một người Trung Quốc đã phá kỷ lục thế giới với việc trả 200.000USD cho một con bồ câu được xem là vua trong giới bồ câu đua ★

MAI TRANG

Chim bồ câu vũ khí bí mật lợi hại

Nhân loại có nghe lời cảnh báo từ FUKUSHIMA?

THẨM HOA

Trận động đất hết sức lớn (8,9^o richter - đã làm xô dịch đảo Honshu của nước Nhật 2,4m về hướng đông, theo Viện Địa chất Mỹ USGS) và sóng thần kinh khủng tại vùng Đông Bắc Nhật Bản ngày 11.3.2011 đã gây ra thảm họa đang diễn biến tại nhà máy điện hạt nhân tỉnh Fukushima (cách Tokyo 250km về phía bắc).

Về số lò điện hạt nhân, Nhật Bản đứng thứ ba với 55 lò (tỉ lệ điện hạt nhân là 30%) sau Pháp 58 lò (78%) và Mỹ 104 lò (20%).

Nhà máy Fukushima Daiichi 1 có 6 lò phản ứng (trong số đó, các lò 4-5-6 ngừng vận hành trước trận động đất vì đang được bảo trì) và nhà máy Fukushima Daini 2 cách đó 10 km có 4 lò phản ứng. Các lò Daiichi được xây cất vào đầu những năm 1970 và các lò Daini vào những năm 80 bởi các Công ty General Electric, Toshiba và Hitachi.

Kiểu lò nước sôi BWR này rất phổ biến ở Nhật khác với kiểu lò nước áp suất PWR thông dụng trên thế giới, đặc biệt ở Pháp. Hai kiểu lò này tương đối an toàn hơn lò nhà máy Tchernobyl RBMK của Ukraine vì có vỏ bê tông cốt thép bọc lò dày 1,5m để ngăn cản phóng xạ thoát ra ngoài.

Ngày 11.3, ngay sau trận động đất xảy ra, các lò phản ứng ở Fukushima

“Các nhà khoa học và chính trị gia nên cần có thái độ khiêm tốn và cẩn trọng hơn nữa trước sức mạnh mệnh mông của tạo hoá. Mọi tầng lớp dân chúng đều có quyền cho ý kiến trước khi nhà chức trách thực hiện những dự án quan trọng hay áp dụng những biện pháp có ảnh hưởng trực tiếp đến vận mệnh của cá nhân họ và của đất nước”, đó là ý kiến của chuyên gia năng lượng Nguyễn Khắc Nhân từ Pháp, sau thảm họa nhà máy điện hạt nhân Fukushima của Nhật. *Đương Thời* xin trích đăng một phần công trình nghiên cứu *Fukushima: Một cảnh báo đối với nhân loại* của Giáo sư Nguyễn Khắc Nhân từ Vietstudies; tên bài do *Đương Thời* đặt.

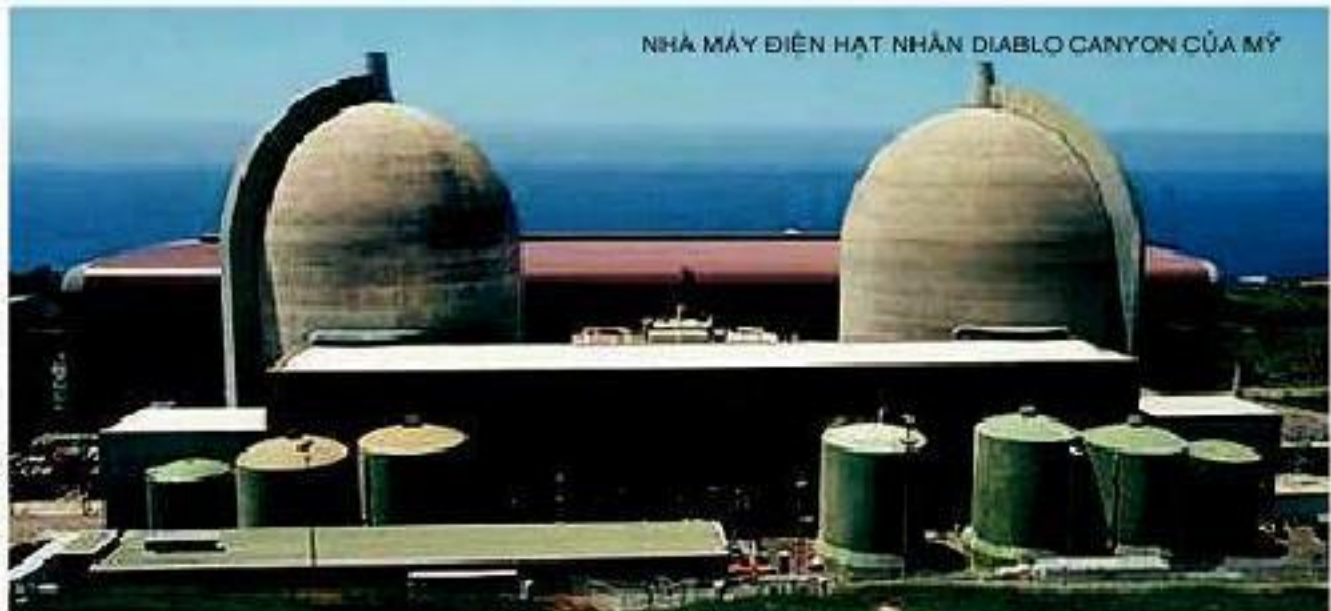
tự động ngừng hoạt động. Tuy nhiên, hệ thống làm lạnh cần phải tiếp tục làm việc để giảm nhiệt độ dư rất cao trong lò. Không may, trận động đất đã làm tê liệt hệ thống cung cấp điện. Các máy phát điện dự phòng diesel được khởi động để cung cấp điện cho hệ thống làm lạnh, nhưng chỉ 1 tiếng đồng hồ sau, tất cả các máy dự phòng này đều hỏng do sóng thần tràn vào. Nhà máy được thiết kế để chống sóng thần, nhưng mức nước lên cao quá 10m!

Thiếu hệ thống làm lạnh lò phản ứng, hơi nước sinh ra nhiều và làm tăng áp suất trong lò (840 kPa, gấp đôi mức bình thường). Dù đã cố gắng xả hơi vào các không gian rộng hơn của nhà máy và kể cả xả ra ngoài không gian, TEPCO (Công ty Điện lực Tokyo) cũng không thành công trong việc làm giảm áp suất. Vào lúc 15h36 ngày 12.3 (giờ

địa phương), một vụ nổ vì khí hydro đã xảy ra tại toà nhà lò phản ứng số 1 (460 MW) của nhà máy Fukushima Daiichi.

Vụ nổ làm tung và bay 1 phần toà nhà, nhưng lò phản ứng và vỏ bọc lò chưa bị thiệt hại. Tuy nhiên, cơ quan an toàn hạt nhân của Nhật thừa nhận rằng 1 phần tâm lò phản ứng (chứa các thanh nhiên liệu) đã bị nóng chảy. TEPCO quyết định bơm nước biển vào lò, để tránh các thanh nhiên liệu bị nóng chảy hoàn toàn. Biện pháp tuyệt vọng này, xem như hy sinh các lò sắp được hưu trí, vì nước biển sẽ làm gỉ vật liệu nhanh chóng.

Để đối phó với sự cố xảy ra đối với tâm lò phản ứng, cần tiến hành theo 3 bước sau: Làm ngưng hoạt động lò phản ứng (được thực hiện), làm lạnh lò, và ngăn không cho chất phóng xạ thoát ra ngoài. Với những gì đã xảy ra

thì việc thực hiện ở bước thứ 2 và thứ 3 đều không thành công. TEPCO đã kêu gọi Cơ quan Nguyên tử quốc tế (IAEA) và chuyên gia Mỹ đem nước làm lạnh đặc biệt mà vẫn không có kết quả khả quan.

Vấn đề tương tự cũng xảy ra đối với lò phản ứng số 3 (780 MW) thuộc nhà máy Fukushima Daiichi. Và sự lo ngại này đã thực sự đến khi xảy ra 2 vụ nổ tại lò phản ứng này trong ngày 14.3. Như ở lò số 1, hydro được sinh ra do tương tác với vỏ thanh nhiên liệu. Zr (Zirconium) nóng trên 1200°C, với nước, tạo ZrO₂, tỏa ra 6500 kJ/kg Zr.

Khối lượng H₂ sinh ra trong lò nước sôi có thể gấp đôi so với lò áp lực! Các chuyên gia Nhật chưa cho biết số thanh nhiên liệu (nhiên liệu Mox có plutonium rất độc) bị nóng chảy và cách phân bố trong lò. Trong trường hợp thùng lò, nhiên liệu nóng chảy vì nhiệt độ rất cao (trên 2000°C- 2500°C) có thể làm vỏ bọc lò bị nứt, để phóng xạ lan ra ngoài. Hiện tượng này đã được Đại học California nghiên cứu từ năm 1985. Cũng như lò phản ứng số 1, vỏ bọc lò phản ứng số 3 hình như vẫn chưa bị ảnh hưởng quan trọng.

Tuy nhiên, mối lo ngại lớn nhất lại nằm ở lò phản ứng số 2 (780 MW) của nhà máy này. Mức nước trong lò phản ứng đã xuống rất thấp, điều này làm tăng nguy cơ tâm lò phản ứng bị nóng chảy. Các thanh nhiên liệu dài 3,71m không được nước che lấp trên 3m! Thậm chí, sau vụ nổ ở lò phản ứng số 3, TEPCO đã lo ngại không còn khả năng làm lạnh cho lò số 2.

Ngày 15.3, đến lượt lò số 2 bị nổ. Đồng thời ở lò số 4 (780 MW), hồ (piscine) chứa các thanh nhiên liệu của tâm lò đã sử dụng bị cháy. Hai lò 5 (780 MW) và 6 (1100 MW) cũng đang có vấn đề vì độ nóng lên cao. Ngày 17.3, TEPCO buộc phải sử dụng trực thăng lớn để đổ nước biển pha với Acide borique xuống nhà máy. Acide borique có đặc tính hấp thụ nơtron để tránh phản ứng dây chuyền có thể xảy ra. Mức phóng xạ cao nên phi công không thể hạ xuống dưới 150 m. Dung tích của hồ là 2.000 tấn nước và mỗi giờ cần 50 tấn.

Cuối cùng TEPCO phải huy động hàng chục xe cứu hỏa, sử dụng vòi phun nước rất mạnh với hy vọng che ngập khối thanh nhiên liệu đang bốc sôi trong lòng hồ nước để không cho phóng xạ thoát ra ngoài trời. Về lâu dài, chuyên gia Nhật Bản đã nghĩ đến kế hoạch xây dựng quan tài bằng bê tông (Sarcophage) để bao trùm các lò như ở Tchernobyl. Ở đây Sarcophage thứ nhất đã bị rạn nứt nhiều nơi ngay từ lúc đầu. Sarcophage thứ hai trị giá 1 tỉ đôla

Trong số đội ngũ 800 nhân viên phụ trách vận hành chỉ còn 50 người hy sinh tính mạng phải ở lại. Bức tường phóng xạ vô hình, không màu, không mùi đã cấm nhân viên chuyên môn vào nhà máy cứu chữa, trừ những cảm tử quân. Cầu điện vào nhà, đem nước vào hồ, bình thường thì có gì khó khăn? Ai cũng thừa biết Nhật Bản giỏi nhất thế giới về con người máy (robot) thế mà nhân viên đành bỏ tay, chứng kiến bất lực thảm cảnh điều tàn.

Tất cả mọi tình huống đều có thể xảy ra, kể cả tình huống đáng lo sợ nhất là tâm lò phản ứng bị nóng chảy hoàn toàn, gây nổ lò phản ứng và đẩy bụi phóng xạ ra ngoài không gian.

đang được xây cất và sẽ có hiệu lực chỉ trong vòng 100 năm mà thôi! (...)

NHỮNG BIỆN PHÁP ĐỐI PHÓ

Cộng đồng Âu châu (143 lò), Pháp, Ấn Độ, Nga, Trung Quốc và nhiều nước khác đã phải ra lệnh kiểm soát chặt chẽ và củng cố tất cả các nhà máy điện hạt nhân để đối phó với mọi rủi ro tai biến. Cộng đồng Âu châu đang muốn thống nhất các tiêu chuẩn an toàn.

Bà Angela Merken đã quyết định đóng cửa tạm thời 7 nhà máy điện hạt nhân của Đức xây cất trước 1981. Tạm đình chỉ việc cho gia hạn kéo dài thời gian vận hành của nhiều nhà máy khác và dần dần từ bỏ điện hạt nhân. Cũng như Vénézuéla, Thụy Sĩ cho hoãn lại các dự án xây cất nhà máy điện hạt nhân. Trung Quốc cũng ngưng cấp giấy phép làm những nhà máy điện hạt nhân mới.

Với những tai biến dồn dập, ngoài con số khủng khiếp tạm thời, trên 25.000 người tử nạn và mất tích, Nhật Bản đã mất trên 165 tỉ đôla, có ảnh hưởng quan trọng đến mức tăng trưởng kinh tế.

Trên toàn cầu hiện nay có 450 lò điện hạt nhân đang vận hành. Tỷ lệ điện hạt nhân chỉ chiếm 15%, có nghĩa là việc thay thế điện hạt nhân trong bản tổng kết năng lượng thế giới không phải là không có lời giải thỏa đáng.

Ở Mỹ, sau biến cố thủy triều dầu mỏ, nhiều nước sẽ xét lại và sửa đổi luật lệ an toàn khắt khe hơn trước nhiều, làm tăng vọt giá điện. Dân chúng vùng California lo sợ cho 2 nhà máy Diablo Canyon (2 x 1100 MW) và San Onofre (2 x 1100 MW) nếu có động đất lớn. Lý do khác làm giá điện tăng mạnh cũng vì các nước sẽ hết sức thận

trọng trước khi cấp giấy phép cho gia hạn thời gian vận hành các lò từ 30 đến 40, 50 hay 60 năm (trường hợp Fessenheim 2 x 900 MW của EDF vận hành từ 1977-1978).

Nên nhớ rằng gia hạn một lò tốn hàng trăm triệu đôla và thùng lò cũng như vỏ bọc lò không thể đổi mới được. Mức an toàn càng tăng thì giá điện lại càng cao. Kinh phí dành cho công trình tháo dỡ một nhà máy điện hạt nhân có thể cao bằng hay cao hơn kinh phí đầu tư của nhà máy ấy! Ví dụ điển hình là ở Pháp, công trình tháo dỡ nhà máy Brennilis (lò nước nặng 70 MW), cách Brest 60 km, xây cất năm 1962 và được tháo dỡ từ năm 1985 mà nay vẫn chưa xong, đã tốn gần 650 triệu đôla, 20 lần cao hơn phí tổn ước lượng.

Pháp là nước nhất nhì trên toàn cầu về số cơ sở nguyên tử, đang rất lo lắng và đặt nhiều câu hỏi về phương diện an toàn. Với 58 lò rải rác trong 19 nhà máy, tỷ lệ điện hạt nhân 78% cao nhất thế giới. Trung bình, mỗi người dân Pháp ở cách xa nhà máy điện hạt nhân tối đa chỉ 300km. Đảng Xanh đã lên tiếng đề nghị Chính phủ Pháp trưng cầu dân ý và đóng cửa ngay các nhà máy cũ hay ở vùng dễ bị động đất như Fessenheim (2 x 900 MW) và Tricastin (4 x 900 MW).

Những nhà máy EDF trên nguyên tắc chỉ có thể chống cự lại với các trận động đất dưới 7° hay 8° richter mà thôi. Về cách tính toán, EDF dựa trên trận động đất xưa nhất biết được trong vùng và tăng con số thêm một ít cho khoảng an toàn. Ví dụ nhà máy Fessenheim, EDF dựa trên trận động đất 6,2° richter ở Bale năm 1356 và tăng thêm 0,5 thành 6,7. Gần Bordeaux, nhà máy Blayais (4 x 900 MW) suýt nữa bị nước tràn ngập trong trận bão lớn năm 1999.

Dân chúng ở vùng Paris không an tâm lắm vì nhà máy Nogent (2 x 1300 MW) chỉ cách thủ đô 120km. Theo Cơ quan An toàn hạt nhân Pháp, trong năm 2010, EDF đã phải đối phó với 1000 sự cố số 1 và 2 (trên thang đo INES) xảy ra trong các nhà máy điện hạt nhân. Chính phủ đặt tin tưởng vào lò thế hệ thứ ba EPR-1600 MW đang xây cất ở Flamanville.

Lò này cũng đang được xây cất ở Phần Lan nhưng bị trễ 3 năm trời, làm cho Areva mất hàng tỉ đôla. Lẽ cố nhiên, những lò thế hệ 3 như EPR, hết sức đắt tiền, an toàn hơn lò thế hệ 2, PWR hay BWR. Tuy nhiên lò thế hệ 3 nào (kể cả AP1000) cũng chỉ là một kiểu lò tiến hoá (évolutionnaire) vừa dựa trên kinh nghiệm quý báu của lò thế hệ 2, vừa được bổ sung với những tiến bộ khoa học kỹ thuật, chứ không có tính cách mạng. Ví dụ, với các lò Fukushima sử dụng nguyên lý an toàn chủ động,

cần đến nguồn điện cấp cứu Diesel cho hệ thống làm lạnh, các lò thế hệ 3 áp dụng nguyên lý an toàn thụ động.

Việc mở cửa thị trường điện lực- các công ty tư nhân- vì coi trọng vấn đề lợi nhuận hơn cả, nên kinh phí dành cho khâu tu bổ, kiểm tra an toàn ngày càng kém. Trong đội ngũ 45.000 nhân viên chuyên môn phụ trách khai thác 58 lò của EDF, 25.000 người ngoài công ty được thuê lại (sous-traitant), làm sao an tâm? Năm 2006, chuyên gia Mỹ đã lưu ý TEPCO về một số nguy hiểm có thể xảy ra, đặc biệt về sự cố xả thải ở khâu bảo trì.

Cũng như ở Đức và nhiều nước khác, Pháp sẽ phải thay đổi chiến lược dài hạn về năng lượng và dần dần hạ thấp tỉ lệ điện hạt nhân. Nhiều chuyên gia không đồng tình với điện hạt nhân tuyên bố rằng Pháp có thể dần dần bỏ điện hạt nhân trong vòng 25-30 năm nữa bằng cách tiết kiệm và tăng hiệu suất năng lượng (-50%), và triệt để sử dụng năng lượng tái tạo (+ 80%) và khí (+ 20%).

Tuy nhiên, trước tai biến này, Viện sĩ Anatoli Alexandrov vẫn quả quyết rằng những nhà máy của Liên Xô có thể được xây dựng ngay tại Place Rouge vì hết sức an toàn. Trong khi đó, một chuyên gia hàng đầu về lò hạt nhân của Mỹ, Giáo sư Arnold Gundersen lại cho rằng hiện nay không nên xây cất thêm một nhà máy điện hạt nhân nào khác trên thế giới. Cần phải đợi cho đến lúc các chính phủ lượng định lại mức độ nguy hiểm tối đa như thế nào.

Các nhà khoa học và chính trị gia nên cần có thái độ khiêm tốn và cẩn trọng hơn nữa trước sức mạnh mệnh mỏng của tạo hoá. Mọi tầng lớp dân chúng đều có quyền cho ý kiến trước khi nhà chức trách thực hiện những dự án quan trọng hay áp dụng những biện pháp có ảnh hưởng trực tiếp đến vận mệnh của cá nhân họ và của đất nước ★

⁽¹⁾ Sievert (Sv): liều tương đương phóng xạ dùng để đo tác động sinh vật trên cơ thể. Đó là một đơn vị để phòng phóng xạ.

1 Sv (Sievert) = 100 rem (Tchernobyl: 800-1600 rems)

(1 Sv = 1000 mSv) (chiếu phổi: 0.1 rem)

(2) www.vietsciences.caodangdienhoc.org/vt/tailieu.tapchithoidai,diendan.org

Phục lắm rồi buồn lắm!

NGUYỄN HIẾU

Ngày 11.3, nước Nhật gặp đại nạn lớn nhất sau hơn 140 năm khi bị trận động đất trên diện rộng có cường độ lên đến 9 độ richter cùng sóng thần cao tới hơn 10 mét. Thiệt hại về người vọt tới con số hàng vài vạn người và về của ước tính đến trên dưới 300 tỉ đô la. Một đất nước đang là một trong những cường quốc mạnh về kinh tế của thế giới và người dân Nhật đang được hưởng một cuộc sống đầy đủ, yên bình, trật tự đột nhiên thiên tai đã khiến năm, sáu thành phố lớn như Iwate, Miyazaki, Fukushima, Ibaraki, Chiba... cùng hàng vài chục đô thị, khu công nghiệp lớn kể cả những nhà máy điện nguyên tử hiện đại bỗng trở thành tan hoang. Vậy mà trong cơn có thể coi là đại hồng thủy cục bộ đó người Nhật đã làm cho cả thế giới nghiêng mình kính trọng sự phản ứng và thái độ ứng xử dằn hoạn, bình tĩnh và đầy chất cộng đồng của họ.

Ngay trong cơn động đất hàng nghìn người vẫn bình tĩnh, thứ tự rời khỏi những căn nhà đang rung bần bật, sắp đổ. Trong bão tuyết giữa đồng đồ nát, người dân Nhật vẫn xếp hàng nghiêm chỉnh, không chen lấn dùn đẩy nhau để nhận xuất ăn miễn phí, để xếp hàng mua thực phẩm. Trên đồng hoang tàn đổ nát trải rộng suốt năm sáu tỉnh, vài chục đô thị, bờ biển tình không có cảnh lửa đảo, cướp giật... Từng cá nhân một lo toan cho mình và có điều kiện thì giúp đỡ người khác. Tôi còn nhớ câu chuyện mà đặc phái viên chi nhánh ở Tokyo của tờ *New York Times* kể lại trận động đất năm 1995 ở Kobe ông đã chứng kiến ba người đàn ông vào lấy trộm mấy hòm thực phẩm ở cửa hàng thực phẩm, nhà báo Mỹ này hỏi lại ông chủ cửa hàng thì được đáp lại một cách chắc chắn "kẻ lấy cắp đó không phải người Nhật mà là người nước ngoài". Còn chính phủ mặc dù nhu cầu người dân tăng vọt khi xếp hàng dài mua tích trữ thực phẩm khô nhưng giá mọi mặt hàng vẫn bình ổn. Đặc biệt ngay trong hoàn cảnh nền kinh tế Nhật Bản bị thiệt hại, suy giảm nặng nề nhưng chính phủ Nhật vẫn không tuyên bố rút các khoản tài trợ cho cộng đồng các nước họ đang giúp đỡ (trong đó có Việt Nam). Người Nhật không bội tín với lời hứa của mình.

Nhìn về nước Nhật trong cơn hoạn nạn, Giáo sư Joseph Nye của trường Đại học Havard nước Mỹ khẳng định chính thiên tai này làm cho "quyền lực mềm" của nước Nhật lại tăng lên và được bộc lộ rõ. Nước có quyền lực này chính là quốc gia có đủ tiêu chuẩn, mục tiêu được các quốc gia khác ngưỡng mộ với một xã hội ổn định, hành xử văn minh đối phó thảm họa một cách bình tĩnh, trật tự. Trong sự kính trọng đối với người Nhật các bộ óc thiên tài vĩ đại nhất của nhân loại còn dấy công truy tìm nguyên nhân làm nên một nước Nhật vĩ đại như vậy. Họ cho biết người Nhật dạy nhau không nói dối vì đó là quốc nhục và người Nhật đã thành công. Sự liêm chính đó đã đưa nước Nhật trở thành quốc gia hùng mạnh và ít tham nhũng nhất. Nền giáo dục của họ coi trọng sự dấy về tính cộng đồng trong từng sự việc nhỏ. Ngay cả việc ứng phó với thiên tai trong giáo trình dạy học sinh các cấp cũng được dạy kỹ năng ứng phó với động đất, núi lửa, cách ứng xử văn minh, trật tự ngay cả lúc cận kề giữa sống và chết...

Tôi cũng nằm trong hàng trăm triệu người trên thế giới khâm phục người Nhật trước thảm họa nhưng từ sự khâm phục ấy nhìn về nước mình tôi không tránh khỏi nỗi buồn trước hiện trạng đối nhân xử thế của người Việt trong giai đoạn hiện tại... Trong sinh hoạt cộng đồng người Việt ta dường như chưa thoát khỏi yếu tố bản năng sinh tồn của động vật. Mỗi cá nhân đều mang sẵn lòng tị hiềm ghen ghét, đố kỵ với người khác nhất là trước thành công của đồng loại. Sự dối trá, lấy hình thức giả dối để che đậy thực chất kém cỏi bên trong đã trở thành thói quen và cố tật từ cá nhân đến cơ quan quản lý.

Trong sinh hoạt xã hội từ đi đường, tham gia hoạt động cộng đồng mạnh ai nấy làm. Thế cho nên người ta mới thấy từ cụ già đến thanh, thiếu niên lao vào tranh cướp hoa cây cảnh, xé nát cả hoa anh đào người Nhật quý mến ta công phu mang sang. Chỉ cần xem rùa hồ Gươm nổi mà người ta chen lấn, dẫm đạp lên nhau... Chỉ cần một va chạm nhỏ là gây gỗ, sùng sộ tạo ra những vụ án kinh hoàng. Thấy giáo lợi dụng học sinh, học sinh khinh nhờ thầy cô. Bác sĩ ra sức làm tiền bệnh nhân. Vì mảnh đất, tiền của mà anh em bố con, vợ chồng sát hại nhau... Mỗi khi có cơ hội thì từ cơ quan nhà nước đến tư nhân đều tự động nâng giá, thi nhau chặt chém... Mỗi khi đất nước gặp thiên tai thì không ít kẻ lợi dụng việc tài trợ giúp đỡ vùng, dân bị hoạn nạn để ăn chặn, kiếm lợi kiếm danh. Một hiệu trưởng ở Hà Tĩnh tráo chiếm đoạt tiền cứu giúp học sinh nghèo trong lũ lụt để may váy cho mình... Nước Nhật trước hoạn nạn kể không xiết những hành vi nhân tình, thể thái vì nhau, vì mọi người bởi đó là lẽ sống bình thường đã nằm trong máu của dân xứ Phù Tang, còn ở Việt Nam ta kể không xuể sự lằng lằng, bạo ngược, giả dối, chà đạp luật pháp, những kẻ ỷ vào quyền thế, làm một đằng nói một nẻo, đục nước béo cò, tham lam...

Niềm khâm phục đối với người Nhật trong hoạn nạn hay nỗi đau mà bất kỳ người Việt có lương tâm nào cũng cảm thấy trong thời bình ở nước ta trăm sự do trình độ quản lý và giáo dục của mỗi quốc gia mà nên ★

NGƯỜI NHẬT
VỮNG VANG TRƯỚC
THÂM HOA

1. Sau ngày 11.3 cứ đọc báo, lên mạng là tìm bài nào có hai từ khoá *Nhật Bản* đọc trước. Đọc để biết nước Nhật và người dân xứ sở mặt trời mọc bị tổn hại đến đâu, được khắc phục như thế nào và nghe tiếng vọng từ phần thế giới may mắn còn lại. Mở video clip thấy gầm gào con sóng dữ; nhà, xe, máy bay... bị cuốn phăng như đồ chơi trẻ nít. Người đâu không thấy. Thấy làm sao được, hàng vạn con người ngụp lặn giữa cơn cuồng nộ đại dương bé tẻo teo như con sâu, cái kiến. Một hai ngày sau xác người nổi lên hàng ngàn dọc theo bờ biển, không thua gì bọn cá bị động đáy đại dương tụ tập đen ngòm một vùng nước mênh mông trên bãi tắm các nước láng giềng. Đau thương mấy, trời vẫn chưa hạ cơn, lòng đất nước Nhật vẫn lung bung sôi từ độ richter này đến độ richter khác. Nhà cửa, công trình vẫn rung lên bần bật giữa tứ bề gian khó. Rồi nay lò phản ứng hạt nhân này nổ, mai lò phản ứng hạt nhân kia đổ. Trên trời, máy bay xéch "gầu" ra biển mức nước tưới vào khoảng không nhiều hơn đổ xuống làm nguội lò phản ứng bởi khó khăn trùng trùng, bối rối ngón ngang. Dưới đất, xe cứu hoả chấp chùng làm mát lò phản ứng bằng ống phun nước cao áp. Lượng phóng xạ đo tại các vùng phụ cận nhà máy điện hạt nhân trong những ngày nỗ lực chống lại thiên tai luôn được báo khó lòng cải thiện. Lại tin đồn gió mưa mang mây phóng xạ

Động đất tháng 3. 2011 ở nước Nhật kéo theo sóng thần, nổ nhà máy điện hạt nhân. Thảm hoạ kép từ trên trời rơi xuống đất nước hoa anh đào. Nào hàng vạn người chết, mất tích đau thương ly tán. Nào ngăn ngừa nhiễm phóng xạ, nào lo cho thân phận hàng triệu người sống sót sau thảm hoạ màn trời chiếu đất thiếu ăn thiếu uống thiếu mặc giữa cái rét căm căm dưới độ không. Đất nước của Honda, Suzuki, Ajinomoto; của những khoản viện trợ ODA (official development aids) không hoàn lại vì sự phát triển các nước thế giới thứ ba... thay mặt toàn nhân loại hứng trước... ngày tận thế.

Nhân tính

HOÀNG GIA

bay đi khắp nơi, tin nhắn chuỗi lan nhanh như tế bào phân kỳ tốc độ khiến thế giới nháo nhào- hơn là nước Nhật- trước khả năng đối phó một nguy cơ. Chấp nhận chìm trong thực tế nhiệm phóng xạ, một nước Nhật vốn dĩ điềm tĩnh lại càng điềm tĩnh hơn. Anh em bầu bạn châu Á, châu Âu, châu Mỹ... đang làm việc, học tập trên đất nước của bệnh "máu trắng" từ thảm họa Hiroshima quá nửa thế kỷ trước lần lượt được cảnh báo nên rút lui bởi thực tế rò rỉ hạt nhân hàng ngày hàng giờ. Một lịch sử bệnh máu trắng có thể sẽ được lập lại sau thời gian dài người Nhật đập bằng tang khó vươn lên, nhưng có thể khác nhau về số lượng bệnh nhân và mức độ nhiễm phóng xạ. Nước Nhật không cô đơn giữa vòng tay bè bạn thế giới. Nhưng thảm họa nhà nào thì nhà đó phải trực tiếp gánh chịu. Biết làm sao được, nước Nhật ơi, trời kêu ai nấy dạ!

2. Có bạn trẻ viết "hãy đến châu Phi rồi hãy kêu gào", thực tế đau thương nước Nhật lúc này đã chỉ ra cho những người may mắn chúng ta một câu chính xác hơn "hãy đến nước Nhật tang thương rồi hãy kêu gào". Còn con, tất cả đều là con con khi nhân loại đang đứng trước một trời tang thương Nhật! Sự nghèo khó, bệnh tật, phân biệt, hận thù, tranh quyền tranh chức, hãm hại nhau đến chết hay tàn gia bại sản... rồi lại cũng chỉ là "trò mèo" của loài người khi ông trời chưa muốn ra tay! Nước Nhật tang thương cho chúng ta dấu ở vị trí nào, hoàn cảnh nào vẫn thấy mình còn may mắn và hạnh phúc!

Ái đã từng làm mẹ làm cha hẳn nghe lòng như muối xát kim châm khi những đứa bé Nhật kiên quyết không rời trường học bởi cha mẹ chúng chưa đến đón về. Đâu óc non nớt của bé không chấp nhận thảm trạng động đất, sóng thần mang những người thân của mình ra đi mãi mãi không về! *Chúng không chịu đi, ngồi mãi trong phòng học, lặng lẽ chơi đùa, đợi chờ trong vô vọng...* Nước mắt những người mẹ Việt Nam và những người mẹ trên toàn thế giới chỉ chực rơi... Tất nhiên, sẽ có một ngày chúng được người lớn yêu thương khề khàng, dỗ dành cho biết sự thật đau lòng. Nhưng sự vững tin rằng cha mẹ vẫn còn đâu đó, vẫn luôn luôn muốn đến đón con về sẽ khiến các bé can đảm và tự tin hơn biết mấy. Đây có lẽ cũng là mầm mống của tinh thần võ sĩ đạo. Trong giông bão dập vùi, cổ mắm xanh vẫn âm thầm tái tạo. Như chuyện giữa những ngôi nhà đổ vỡ ngổn ngang sau thảm họa đã có hàng đồng tiền rơi tung tủy ước đến hàng triệu yen nhưng không ai thém nhặt. Bước trên những đồng tiền, người Nhật vẫn lặng lẽ đi nhặt xác người, lấy dấu tay, chụp ảnh lưu thông tin để làm nghĩa cử thông báo cho sự đợi chờ mỗi mòn cách biệt. Một nhà báo Trung Quốc đã kính cẩn nghiêng mũ chào humanity (nhân tính) của người Nhật: "Có thể năm mươi năm nữa, Trung Quốc sẽ là cường quốc kinh tế số 1 của thế giới. Nhưng thật khó để người Trung Quốc nào cũng có thể hành xử như người Nhật trong cơn hoạn nạn".

Rồi thảm họa 11. 3. 2011 sẽ trở thành quá khứ, thêm một bài học đại tang thương sau thảm họa Hiroshima. Bước trên đổ nát, người Nhật sẽ làm lại từ đầu, để lại tiếp tục được kính nể và rạng danh với những thương hiệu trong nền kinh tế toàn cầu như từng được kính nể và rạng danh bao nhiêu năm qua. Chúng ta đứng bên người Nhật, chia sẻ với nước Nhật hôm nay ngoài cái *nhân tính*, còn là sự tự hào về một tinh thần châu Á!

3. Thảm họa nước Nhật là thảm họa chung toàn nhân loại.

Trái đất nóng dần lên. Hiệu ứng nhà kính. Tầng ozone bị thủng. Vầng trắng thương mến thương của chị Hằng- chú Cuội- cây đa bóng nghịch ngợm nhích gần hành tinh loài người hơn bao giờ hết. Trục trái đất xê dịch. Hành tinh già cổ trở chứng trước khi bị

soán ngôi bởi một hành tinh nào đó phù hợp với một kiểu sinh vật mới nào đó- mà có thể không phải là loài người. Như kiểu lật lại trật tự địa chất, loài khủng long biến mất. Như kiểu đi hết một chu kỳ tái tạo, đến lúc nào đó loài người cũng biến mất. Tự bao giờ, ngày tận thế đã không còn là điều viễn vông.

Bởi giữa trùng trùng đau thương của thảm họa ngoài khả năng kiểm soát và chống chọi của loài người, tiền tài danh vọng phù hoa do chính loài người qui định và tạo nên bỗng chốc nhạt nhòa lý tính: không màu, không mùi, không vị. Để ký ức sáng suốt của loài người đang sống ký sinh vào hạt nhân trôi về thời hồng hoang cách nay bao nhiêu kỷ băng hà, để bỗng nhận ra điều bất biến duy nhất mà chúng ta- những đồng loại văn minh- có thể không vương bận điều gì mà nhìn vào mắt nhau một cách trực diện, chân thành: đó là nhân tính. Là sự yêu thương, đùm bọc, chia sẻ, tha thứ, khoan dung... trước bao hỉ nộ ái ố của con người lẫn thiên nhiên. Bất cần những phương tiện hiện đại, chỉ cần một tấm lòng xuất phát từ trái tim biết hoà nhịp. Đây là hành trang chúng ta có thể tự hào mang theo, dùng để phân biệt với các giống loài khác qua các cuộc kiến tạo địa hình trước và sau đó.

Nghĩ vậy đi. Để mỗi sáng thức dậy soi gương thấy mình thừa duyên dáng với da vàng, tóc đen, mũi tẹt. Để có thể tặng hàng xóm một nụ cười- dù héo hắt- vì đêm qua chính ông là tác nhân làm ta mất ngủ.

Nghĩ vậy đi. Để luôn cảm thấy nhẹ nhàng khi một ngày làm được nhiều điều tốt, biết chấp nhận chính mình và chấp nhận cả hành tinh bắt đầu nổi loạn của chúng ta.

Nghĩ vậy đi. Để thấy người Nhật luôn có lý khi họ tự tin sống, làm việc và phát minh trên mảnh đất chôn nhau cắt rốn là tập trung các đứt gãy của hành tinh, là những miệng núi lửa luôn sẵn sàng khọt khẹt...

Nghĩ vậy đi...

4. Bên cạnh thiên tai, thế giới còn luôn sục sôi bởi nhân tai. Ngày nào cũng có tin hot để báo, đài và các nhà bình luận thời sự tồn tại. Nóng bỏng như động đất, sóng thần, nổ nhà máy điện hạt nhân của Nhật Bản trong những tháng đầu năm con mèo này là tình hình chiến sự diễn ra ác liệt ở Libya. Nghị quyết 1973 trừng phạt chính quyền Gaddafi được Hội đồng Bảo an Liên Hiệp Quốc thông qua với 10 phiếu thuận và 5 phiếu trắng. Chỉ sau đó vài ngày, lực lượng liên quân các nước mạnh phương Tây đã liên tục dội mưa bom bão đạn vào lãnh thổ Libya làm hàng trăm người dân vô tội chết và bị thương. Đối mặt nhau, mỗi bên đều có những giải pháp để dành phần thắng và chân lý về phía mình. Chiến tranh. Đi kèm với chiến tranh là chiến lược. Nạn nhân của chiến lược là hàng triệu người chẳng liên can gì đến quyền năng và lợi tức kếch sù của dầu mỏ. Thế là chết. Thế là hết. Hành động tấn công bằng quân sự được xem là biện pháp bảo vệ người dân Libya của liên minh các nước mạnh trong tình hình thực tế xem ra không biện chứng lắm. Sớm muộn gì sẽ lại có những cuộc đổ bộ để trừng phạt lẫn nhau...

Rồi chắc chắn cũng có một ngày chiến tranh khép lại. Mọi việc sẽ được giải quyết theo chiều hướng của kẻ thắng. Trong lịch sử chiến tranh từ ngày con người biết bắn giết nhau, kẻ thua nặng nề nhất bao giờ cũng là những thường dân vô tội. Trong mùi khói súng khét lẹt còn văng vất sau những trận giao tranh, khắc im lặng rợn người giữa hai hiệp đánh nhau bao giờ cũng còn một chút *nhân tính* rất khề khàng: ngày mới vẫn nổi tiếp ngày mới với ánh mặt trời vẫn vậy, với tiếng chim hót trong veo còn sót lại bên thêm một bông hoa nở vội...

Ngày nào mặt trời chưa tắt, ngày nào tiếng vọng của sự sống vẫn còn thì ngày đó con người còn chưa thôi xung đột nhau... ★

NGƯỜI DÂN LIBYA GÁNH CHỊU ĐỔ NÁT TRONG MƯA BOM BÃO ĐẠN

Hồ sơ:

Hơn 90 năm trước
có một sự kiện
gây chấn động thế giới,
khi Liên Xô
cáo buộc Anh Quốc
đứng đằng sau vụ
mưa sắt hạt lãnh tụ
Lenin và âm mưu lật đổ
chính quyền Xô Viết.
Cho dù Chính phủ Anh
bấy giờ đã bác bỏ
hoàn toàn cáo buộc đó
từ Liên Xô,
nhưng những chứng cứ
mới đây mà Mike Thomson-
người dẫn chương trình
BBC "Document"
trên Radio 4
tự điều tra
thì cho thấy chuyện này
có thể có thực.

TƯỢNG ĐÀI LENIN Ở MOSKVA

SỨ MẠNG KÉO NGA VỀ LẠI PHE ĐỒNG MINH

Những năm cuối của Thế chiến thứ I, tân Chính phủ Bolshevik ở Nga tiến hành đàm phán với Đức và rút quân đội Xô Viết. Điều đó làm Chính phủ Anh Quốc không hài lòng. Bởi như vậy sẽ giúp nước Đức dưỡng quân sau khi phải đánh trên cả hai mặt trận. Vì quyết tâm kéo người Nga về lại với phe Đồng minh, Chính phủ Anh phái một nhân viên trẻ ở tuổi 30 là Robert Bruce Lockhart sang làm đại diện ở Moskva vào đầu năm 1918.

Vậy Lockhart là ai? Đó là một người Scotland cá tính, thích rượu chát, khoái phụ nữ và mê chơi thể thao, luôn tự hào về khả năng đọc 5 cuốn sách cùng một lúc. Sứ mạng mà Chính phủ Anh giao phó cho Lockhart lúc đầu có vẻ thuận buồm xuôi gió. Thế nhưng sau đó do Liên Xô ký Hiệp ước Brest-Litovsk hoà hoãn với Đức, đã chấm dứt hy vọng kéo người Nga quay lại với phe Đồng minh. Người Anh tuyệt vọng, nhưng riêng Lockhart thì không muốn bỏ cuộc...

Điệp viên người Scotland này nảy ra ý định: tìm cách lật đổ chế độ cộng sản, thay bằng một chính phủ khác sẵn sàng đánh Đức! Từ hồ sơ mật lưu trữ cho thấy, vào tháng 6.1918, Lockhart yêu cầu London gửi tiền để giúp các nhóm chống Bolshevik ở Moskva. Trong lá thư "khẩn" gửi từ Bộ Ngoại giao cho Bộ Tài chính, người ta thấy quan điểm của Bộ Ngoại giao Anh đối với yêu cầu của đại diện từ Moskva: "Ý kiến của ông Balfour là đã đến lúc cần có hành

Vén màn bí mật âm mưu
Lockhart

QUANG MINH

động cần thiết này, và tôi yêu cầu ngài sang Ủy ban Quý tộc để duyệt cho ngân khoản mà ông Lockhart có thể nhận được cho mục đích đó”.

“ĐIỆP VIÊN HÀNG ĐẦU” VÀ CUỘC MƯU SÁT HỤT LENIN

Theo thoả thuận, cuối tháng 5.1918, người Anh gửi một đạo quân nhỏ tới Archangel thuộc miền Bắc nước Nga, với nhiệm vụ chính thức là bảo vệ hàng ngàn tấn khí cụ mà Anh cung cấp cho Nga, đừng để rơi vào tay quân Đức. Tuy nhiên, cũng theo hồ sơ mật thì đã có một kế hoạch để cho 5.000 lính Anh vận động 20.000 lính Latvia, vốn có nhiệm vụ canh gác điện Kremlin quay lại chống những người Bolshevik.

Vào mùa hè năm 1918, sau một cuộc họp với một nhân vật đối lập có tên Savinkov ở Moskva, điệp viên Lockhart đã gửi một điện tín về London rằng: “Đề nghị của Savinkov là làm sao, với sự can thiệp của Đồng minh, các quan chức Bolshevik gốc sẽ bị ám sát và chế độ độc tài quân nhân được thành lập”. Ở bên dưới bức điện có ghi chú và chữ ký nháy của Lord Curzon, một thành viên nội các thời chiến Anh lúc bấy giờ, với nội dung: “Phương pháp của Savinkov mạnh quá, tuy nếu thành công có lẽ sẽ hiệu quả, nhưng chúng ta không thể nói gì hay làm gì cho tới khi hành động can thiệp đã được quyết định”.

Vào thời điểm này điệp viên Lockhart còn lôi kéo được một nhân vật cũng đầy “sắc thái” ở Moskva là Sidney Reilly tham gia làm gián điệp cho Anh. Reilly là người Nga từng đổi tên thành Rosenbloom, một thương gia hào nhoáng. Ông ta từng được xưng tụng là “ điệp viên hàng đầu”, nổi tiếng về sự mạo hiểm, thậm chí còn được cho là người đã mang lại ý tưởng cho nhà văn Ian Fleming xây dựng nên nhân vật James Bond, điệp viên 007 lưng lầy, đã được chuyển thể lên màn bạc.

Phi vụ của những tay gián điệp này diễn ra thế nào?

Cuối mùa hè năm 1918, Lenin bị ám sát hụt ở Moskva, khi vị lãnh tụ Xô Viết bị bắn hai phát đạn ở cự ly gần. Hung thủ là một phụ nữ trẻ người Nga. Ngay sau đó, cơ quan an ninh Bolshevik (tức Cheka) đã bắt Robert Bruce Lockhart để thẩm vấn. Còn Reilly thì nhanh chân trốn thoát ra nước ngoài, nhưng lại bị bắn chết vài năm sau đó khi quay trở về nước Nga.

Thông tin được tiết lộ từ hồ sơ của cơ quan an ninh Xô Viết, Lockhart đã thừa nhận ông có dự phần trong kế hoạch mưu sát Lenin và lật đổ chính quyền Bolshevik do Anh Quốc vạch ra. Tuy nhiên, Lockhart chỉ bị giam một thời gian ngắn thì được thả về Anh nhờ đổi

Hậu duệ cuối cùng của Lenin

Bà Olga Ulyanova sinh năm 1922, cha là Dmitry- em trai ruột của Lenin. Bà là một nhà nghiên cứu hoá học ở trường Đại học Quốc gia Moskva và sau đó đã trở thành giảng viên tại đây. Khi còn sống, bà Ulyanova rất tâm huyết với các tác phẩm về người bác kính yêu của mình, dành rất nhiều thời gian để viết sách và hơn 150 bài báo về Lenin cũng như gia đình bà.

Dù Lenin ra đi khi Ulyanova mới chưa được 2 tuổi, nhưng bà đã được người cha Dmitry và những người thân trong gia đình kể cho nghe những câu chuyện về bác Lenin. Mỗi lần đi qua lăng của Lenin, Olga Ulyanova luôn tràn ngập sự xúc động. Bà cũng chính là một trong những người đã lên tiếng phản đối mạnh

OLGA ULYANOVA- CHÁU GÁI RUỘT VÀ CŨNG LÀ HẬU DUỆ TRỰC HỆ GƯỜI CÙNG CỦA LENIN

mẽ việc đưa thi thể Lenin ra khỏi lăng ở Quảng trường Đỏ.

Ngày 26.3.2011, bà Ulyanova đã qua đời ở tuổi 89 tại Moskva. Trong quan hệ ruột thịt với Lenin thì Ulyanova là người cháu gái ruột và cũng là hậu duệ trực hệ cuối cùng của Lenin.

mạng với một nhân vật tinh báo của Nga ở London vào đầu tháng 10.1918.

BẮT NGỜ TỪ MỘT LÁ THƯ CỦA NGƯỜI CON TRAI LOCKHART

Trong mấy mươi năm, những gì quanh cái gọi là “Âm mưu Lockhart” được cất giữ trong kho tài liệu của cơ quan an ninh Xô Viết, được dạy trong trường, thậm chí đem ra dựng phim chiếu khắp mọi nơi ở Liên Xô và thế giới.

Tuy nhiên, vào thập niên 1930, Robert Bruce Lockhart có cho xuất bản cuốn *Hồi ký của một điệp viên Anh* và bán rất chạy. Lockhart quả quyết ông không có vai trò gì trong vụ mưu ám sát Lenin cũng như kế hoạch lật đổ chính quyền Xô Viết. Ông cũng cho biết điệp viên non tay Sidney Reilly người Nga mới là người đứng đằng sau âm mưu đảo chính bất thành. Lockhart cũng nói rằng ông không liên quan gì nhiều đến “ điệp viên hàng đầu” Reilly vốn bị một số người cho là một tay “vô kỷ luật”...

Thế nhưng sau đó người ta tìm thấy một lá thư của con trai Lockhart là Robin trong một trung tâm dữ liệu ở Mỹ. Người bắt ngờ tìm ra lá thư bí mật ấy là Giáo sư Robert Service. Và theo thư của người con trai Robin Lockhart thì cha mình không nói hết sự thật: “Nếu như quan hệ giữa cha tôi với Reilly vẫn làm cho ai đó trong Bộ Ngoại giao bận tâm, thì rõ ràng theo như trong sách *Hồi ký của một điệp viên Anh*, một khi việc can thiệp vào Nga đã được quyết định năm 1918, ông đã nhiệt tình ủng hộ cho phong trào chống lại phái cách mạng, và dĩ nhiên Reilly lúc đó đang hoạt động rất năng nổ”. Cũng theo tiết lộ của Robin: “Chính cha tôi

đã nói rõ với tôi là ông làm việc rất gần với Reilly, hơn là những gì ông nhìn nhận công khai...”.

Giáo sư Robert Service, một nhà nghiên cứu tin rằng muốn biết hết sự thật về sự kiện trên thì chỉ còn cách đọc lại hết những hồ sơ trong giai đoạn đó. Tuy nhiên, hơn 90 năm sau, Chính phủ Anh vẫn giữ kín nhiều hồ sơ, mà theo Giáo sư Robert Service là để bảo lưu rằng London không bao giờ làm chuyện như vậy, bởi vì nước Anh ngày nay có chính sách cho hoạt động tinh báo là công khai chống lại việc lật đổ chính quyền ngoại quốc hay ám sát các lãnh đạo chính trị ở nước ngoài. Vị giáo sư này còn nói: “Tôi đoán rằng ở Whitehall người ta muốn luôn luôn giả vờ như thế: rằng người Anh bao giờ cũng trong sạch. Nhưng người Anh không phải lúc nào cũng trong sạch. Họ đã từng xấu xa như bất kỳ người nào khác”. Điều đó cũng có nghĩa âm mưu mưu sát Lenin và lật đổ chính quyền Xô Viết cách đây gần một thế kỷ, mà người ta nghĩ ngờ có sự dính líu của tinh báo Anh Quốc, vẫn sẽ còn tiếp tục là một ẩn số chưa có lời giải thuyết phục ★

ROBERT BRUCE LOCKHART NĂM 1955

50 năm trước, người đầu tiên bay vào vũ trụ: **Yuri Gagarin**

Đúng nửa thế kỷ trước,
phi hành gia Yuri Gagarin
của Liên Xô đã
trở thành người
đầu tiên bay vào vũ trụ,
ghi một dấu ấn sâu đậm
trong lịch sử loài người
trên
hành trình
chinh phục không gian
bao la và bí ẩn.
Đằng sau sự kiện này
vẫn còn nhiều bí mật
mới được tiết lộ.

Yuri Gagarin

VIỆT NGUYỄN

YURI
GAGARIN
LÀ NGƯỜI
ĐẦU TIÊN
BAY VÀO
VŨ TRỤ
HÔM
12.4.1961

trái đất do phi hành gia John Glenn thực hiện.

Yuri Gagarin được Chính phủ Liên Xô lựa chọn chỉ 4 ngày trước khi tàu Phương Đông được phóng. Quyết định này khiến ông trở nên nổi tiếng khắp hành tinh. Thậm chí sự nổi tiếng của Gagarin còn làm lu mờ vai trò của Sergei Korolev, tổng công trình sư trực tiếp thiết kế phi thuyền đưa Gagarin lên quỹ đạo.

Tổng bí thư Nikita Khrushchev, nhà lãnh đạo tối cao của Liên Xô bấy giờ đã sử dụng tiếng tăm của Yuri Gagarin để thúc đẩy hoà bình trên thế giới. Gagarin được phái tới nhiều nước với tư cách là sứ giả hoà bình và hữu nghị, gặp gỡ nhiều nhà lãnh đạo, trong đó có Nữ hoàng Anh.

Gagarin rất tôn kính nhà khoa học lỗi lạc Sergei Korolev, người từng bị giam cầm trong chiến dịch thanh trừng của Stalin, nhưng đã may mắn sống sót và làm việc không mệt mỏi khi tham gia chương trình vũ trụ của Liên Xô. Korolev qua đời vào năm 1966 khi đang nghiên cứu một loại tên lửa lớn có tên N1, với hy vọng N1 có thể giúp Liên Xô đưa người lên mặt trăng. Thật cảm động, khi Yuri Gagarin tử nạn ngày 27.3.1968, người ta tìm thấy một bằng lái xe, 40 rúp và một ảnh Korolev trong túi của nhà du hành vũ trụ.

Hơn một năm sau ngày Gagarin tử nạn, phi hành gia Neil Armstrong người Mỹ đã đặt những bước chân đầu tiên của con người lên mặt trăng vào ngày 20.7.1969.

NHỮNG BÍ MẬT MỚI ĐƯỢC TIẾT LỘ

Trước đây, người ta nghiêm cấm mọi thông tin liên quan tới những trục trặc của con tàu Phương Đông. Nhưng bây giờ được nói, viết tất cả. Chết bí càng làm tăng thêm chất trắng của những điều Yuri Gagarin đã làm nửa thế kỷ trước...

Theo hồ sơ mật được giải mã, ngay vài giờ trước lúc cất cánh các kỹ sư buộc phải khắc phục một số trục trặc.

DẤU ẤN LỊCH SỬ VĨ ĐẠI

Vào lúc 9h07 giờ Moskva, ngày 12.4.1961, từ sân bay vũ trụ Baikonur ở Kazakhstan, phi hành gia Yuri Gagarin (27 tuổi) người Nga cùng phi thuyền Phương Đông đã được phóng vào quỹ đạo trái đất. Toàn bộ chuyến bay kéo dài trong 108 phút. Khi trở về mặt đất, Gagarin nhảy ra khỏi khoang và hạ cánh an toàn bằng dù, đáp xuống một cánh đồng tại tỉnh Saratov.

Cả thế giới hướng về chuyến bay của Yuri Gagarin. Sự kiện lịch sử vĩ đại này cho thấy vai trò dẫn đầu của Liên Xô trong cuộc chạy đua vào vũ trụ. Mỹ đáp trả Liên Xô một cách khiêm tốn bằng cách đưa phi hành gia Alan Shepherd lên quỹ đạo vào ngày 5.5.1961, nhưng chuyến bay này chỉ diễn ra trong 15 phút 22 giây nên tàu không thể bay hết một vòng quanh địa cầu. Mãi tới ngày 20.2.1962, tức gần một năm sau chuyến bay của Gagarin, Mỹ mới thực hiện được chuyến bay vòng quanh hết

PHI THUYỀN PHƯƠNG ĐÔNG

Khi những nhân viên kỹ thuật đã đưa Thiếu tá Gagarin vào bên trong con tàu và sập cửa, mới hay không xác lập được mối tiếp xúc, cánh cửa không khép kín, nên không thể cất cánh được. Lại một lần nữa cần điều chỉnh. Rồi tiếp đó, ngay trong khoảng thời gian tên lửa phóng lên, liên lạc với con tàu đột nhiên bị gián đoạn: "Kerd (mật danh của Gagarin) anh cảm thấy trong người ra sao?" - Không thấy lời đáp! "20 (biệt danh của tổng công trình sư chỉ huy chuyến bay Sergei Korolev) gọi đây, Kerd trả lời!". Trong máy chỉ nghe thấy tiếng thở nặng nhọc.

Nikolai Petrovich Kamanhin- trợ lý tư lệnh không quân đặc trách về vũ trụ hồi tưởng trong nhật ký của mình: "Tôi không rõ vào thời điểm ấy sắc diện của tôi ra sao, nhưng đứng bên tôi, tổng công trình sư Sergei Korolev rất lo lắng, rất căng thẳng: khi nắm lấy micro tay ông run lên, giọng nói của ông như nghẹn lại trong cổ, gương mặt ông lúc đỏ lừ, lúc trắng bệch hết như gương mặt ai đó. Rồi tất cả mọi người bỗng đồng loạt trút hơi thở sâu chất chứa trong lồng ngực khi liên lạc với con tàu được nối lại và Phương Đông đã bay vào quỹ đạo".

Vào lúc chuẩn bị tiếp đất Yuri Gagarin cũng trải qua những giây phút căng thẳng. Áp lực trong bộ phận động cơ hãm đột ngột biến mất. Con tàu bỗng chao lắc, tiếng gầm rú mỗi lúc một to. Sức cản tăng vọt. Sau khi tắt động cơ hãm, cần phải tách bộ phận hạ cánh ra khỏi con tàu mẹ. Nhưng điều này đã không thực hiện nổi. Tốc độ xoay lên tới 30 vòng trong một giây. Con tàu hết như một con cù quay tít trong trò chơi của con trẻ. Gagarin kể lại với Hội đồng Vũ trụ quốc gia Liên Xô rằng, lúc ấy trong buồng tàu ông đã trải qua "vũ điệu balé kỳ quái nhất" đầu lộn xuống đất, chân chống lên trời, ngực và bụng như bị ép chặt, không đủ hơi sức mà thở nữa! Gagarin chỉ còn kịp nhắm nghiền mắt lại trước những tia nắng mặt trời rất bỏng chiếu qua ô cửa bên hông. Phải chịu đựng khoảng mười phút, tưởng đâu lâu như cả một thế kỷ, bỗng nghe những tiếng nổ vang lên. Đến tận lúc bấy giờ bộ phận hạ cánh mới tách ra khỏi con tàu mẹ. Nhưng nhà du hành lại cảm nhận ngay ra một nỗi âu lo mới. Phía ngoài khung cửa bên hông bỗng nghe thấy tiếng rầm rầm. Ánh lửa từ những lưỡi lửa đỏ rực hất vào buồng hạ cánh. Cháy! Còn gì đáng sợ hơn đối với một phi hành gia khi lửa bốc lên ngay nơi đang ngồi. Ý nghĩ về cái chết chợt hiện lên trong đầu nhà du hành... Yuri Gagarin tiếp tục thổ lộ: "Ở độ cao áng chừng gần 7000 mét cửa buồng hạ cánh bỗng bật mở. Tôi quyết định trong

PHI HÀNH GIA GAGARIN VÀ TỔNG CÔNG TRÌNH SƯ KOROLEV

Yuri Gagarin là ai?

"Tôi đọc báo và được biết, tại Mỹ một số người cho rằng tôi là bà con họ hàng của bá tước Gagarin nào đó. Sự thật tôi không có quan hệ gì với ông bá tước đó cả. Tôi chỉ là một người Xô Viết bình thường. Tôi sinh trưởng trong gia đình của một nông trường viên. Nơi sinh của tôi là tỉnh Smolensk, huyện Gzasky... Học xong hệ phổ thông, tôi theo học tiếp tại một trường trung cấp dạy nghề ở thành phố Liubertsy thuộc tỉnh Moskva; sau đó tôi thi và đỗ vào trường kỹ thuật công nghiệp học nghề đúc khuôn. Nhưng từ lâu tôi vẫn ấp ủ ước mơ được trở thành người lái máy bay. Vào năm 1955, khi kết thúc những năm học tại trường kỹ thuật công nghiệp đồng thời tôi cũng kết thúc một khóa đào tạo của Câu lạc bộ Hàng không tỉnh Saratov, sau đó tôi được nhận vào học tại trường trung cấp hàng không tại tỉnh Orenburg. Năm 1957 tôi tốt nghiệp trường này và nhận bằng của phi công lái máy bay tiêm kích. Tiếp sau đó tôi phục vụ trong lực lượng vũ trang Xô Viết.

Theo nguyện vọng cá nhân, tôi được ghi tên vào danh sách những ứng viên đào tạo phi công thám hiểm vũ trụ. Và tôi đã trở thành một phi hành gia tương lai..."

(Phát biểu của Thiếu tá Yuri Gagarin, đăng trên báo *Sự Thật* số ra ngày 16.4.1961)

chớp mắt: bay vọt ra ngoài thôi! Và tôi bấm nút rời khỏi chiếc ghế ôm quanh người, cứ thế lao xuống phía dưới. Thoạt đầu tôi rơi xuống chỉ bằng một chiếc dù chính. Bấm nút mở chiếc dù phụ, nó không chịu mở. May sao có một lớp mây bay ngang qua mang tới một luồng gió nhẹ. Chiếc dù phụ mở tung".

Tuy vậy, vẫn còn một thử thách nữa chờ đợi nhà phi hành. Van xả hơi không mở ra ngay tức thì. Mà Gagarin đang rơi xuống trong bộ quần áo chế tạo đặc biệt dành riêng cho các du hành. Anh sẽ thở như thế nào đây? Mất vài phút Gagarin đã bình tĩnh tìm ra cách "chọc thủng" một lỗ trên tấm áo để không khí lọt vào.

Theo thiết kế, con tàu Phương Đông không cung cấp cho phi hành gia khả

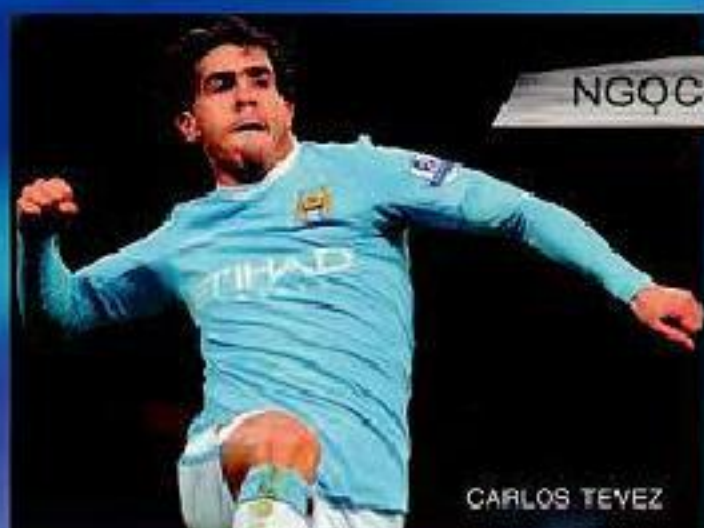
năng tiếp đất khi ngồi bên trong buồng kín rời khỏi thân tàu. Đơn giản vì con người sẽ không chịu nổi cú va đập mạnh khi cái buồng kín ấy từ tít trên cao vài cây số va mạnh vào mặt đất với tốc độ rơi khủng khiếp. Chính vì thế trên con tàu đã thiết kế một bộ phận có sức đẩy rất mạnh. Đến độ cao nào đó, cánh cửa con tàu bật mở, bộ phận tạo sức đẩy liền "phát hỏa" và "quả bom" ấy hất phi hành gia bay vọt ra khỏi con tàu. Yuri Gagarin đã quả cảm chịu được lực đẩy ghê gớm này. Thật kỳ công và vĩ đại!

Đồng thời, trước chuyến bay của Yuri Gagarin, đã diễn ra vài lần phóng những thiết kế chở người lên quỹ đạo. Những phi công như vậy đã gặp vận rủi. Và những chuyện này trở thành chuyện "không để ai được biết". Đừng quên rằng ý tưởng đưa con người ra ngoài trái đất này sinh từ năm 1957, khi những quả vệ tinh còn chưa biết cách làm thế nào để quay về với đất mẹ. Vào thời kỳ ấy đã có nhiều kỹ sư, nhiều bác sĩ và những người đầy nhiệt huyết đã từng viết đơn tình nguyện: "Tôi sẵn sàng bay vào vũ trụ mà không hy vọng giây phút được trở về trái đất". May sao, người ta đã không chấp nhận những lá đơn như thế! Trong thế đội 1-những người cùng được tuyển chọn với Yuri Gagarin, phi hành gia Valentin Bondarenko đã hy sinh. Vào ngày 23.3.1961, trong thời gian tập luyện tại buồng khí áp lực, lượng oxy trong buồng quá nhiều khiến đã xảy ra một vụ cháy. Phi hành gia Bondarenko bị bỏng nặng và đã không qua khỏi. Chuyện này xảy ra trước chuyến bay của Gagarin chưa đầy một tháng...

Mùa xuân năm 1968, trong một chuyến bay tập bình thường trên chiếc máy bay Mig-15, phi công vũ trụ anh hùng Yuri Gagarin đã tử nạn. Trên bức tường vinh danh chạy quanh Điện Kremlin, cạnh những tấm biển ghi tên những danh tướng lừng lẫy như Giukov, Budionnui, Kozolovsky, Vatutin,... và các nhà bác học nổi tiếng như Keldyuk, Kursatov, Korolev,... có tấm biển ghi rành rọt: Yuri Gagarin, ngày sinh 9 tháng 3 năm 1934, ngày mất 27 tháng 3 năm 1968, quê quán: tỉnh Smolensk!

Bước sang thế kỷ 21, nghiên cứu khoảng không ngoài trái đất, tìm đường lên các hành tinh lạ đã trở thành công việc của nhiều quốc gia. Nhưng nhân loại sẽ mãi mãi không bao giờ quên người đầu tiên mở đường vào vũ trụ chính là một công dân Xô viết: Yuri Gagarin. Nhân kỷ niệm 50 năm sự kiện lịch sử này, Chính phủ Nga mong muốn người dân Nga và thế giới nhớ lại những thành tựu của Liên Xô cũ, đồng thời nhắc nhở dư luận rằng Nga vẫn là một cường quốc trên trường quốc tế ★

10 danh thủ "phản chúa" đáng ghét nhất

CARLOS TEVEZ

1. CARLOS TEVEZ (Manchester United năm 2007-2009, Manchester City 2009-?): Thời gian cuối ở sân Old Trafford miền Bắc nước Anh, Tevez đã khao khát được huấn luyện viên Alex Ferguson tái ký hợp đồng, nhưng anh bị ông ta từ chối. Tức giận, tiền đạo người Argentina đã rời bỏ MU để gia nhập đội bóng cùng thành phố Man City mùa hè 2009. Hàng loạt tranh cãi và sự ấm ức của Tevez với đội bóng cũ được phơi bày trên báo chí.

Trong một trận đấu tại Carling Cup, Tevez đã xuất sắc sút tung lưới Man "đỏ" giúp Man "xanh" chiến thắng. Cao hứng, anh có hành động ăn mừng theo kiểu chế giễu đối thủ, khiến hậu vệ Gary Neville đội trưởng MU phản ứng lại bằng cách giơ "ngón tay thối" về phía Tevez. Hiện tiền đạo "mặt thối" là đội trưởng Manchester City và nhận được nhiều ưu ái.

EMRE BELOZOGLU

LUIS FIGO

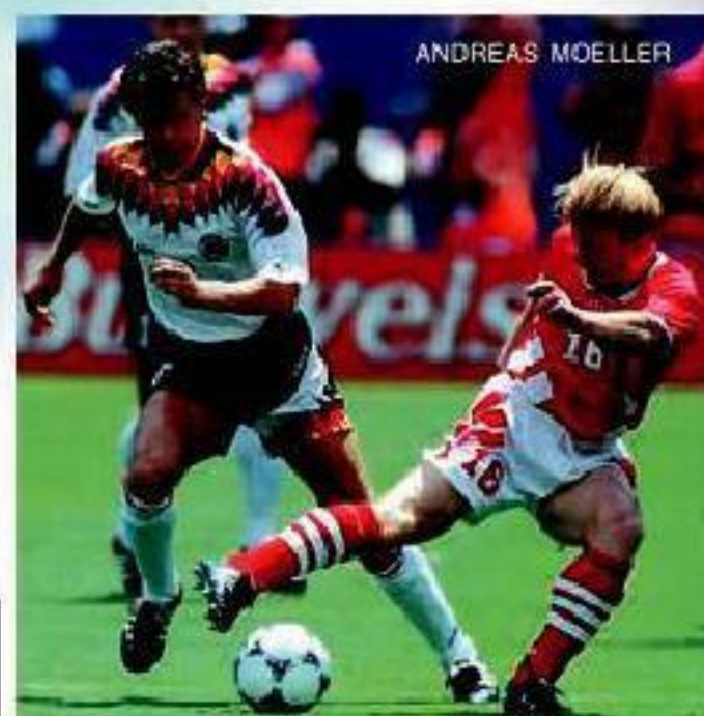
2. EMRE BELOZOGLU (Galatasaray 1996-2001, Fenerbahce 2008-?): Mới 16 tuổi, Emre đã được đưa lên đội 1 của Galatasaray và là nhạc trưởng quan trọng trong sơ đồ chiến thuật của HLV Fatih Terim. Sau khi

GABRIEL BATISTUTA

Trong thế giới bóng đá có không ít cầu thủ đã gắn bó trọn đời với một màu áo và trở thành thần tượng đối với câu lạc bộ của mình. Nhưng có những cầu thủ vì tiền mà sẵn sàng đầu quân cho những đội bóng kình địch, để rồi bị xem như những kẻ "phản chúa" luôn bị căm ghét, la ó mà tiêu biểu như Tevez, Figo, Ronaldo, Ibrahimovic và cả huyền thoại Johan Cruyff.

cùng Galatasaray đạt được nhiều vinh quang, anh quyết định rời quê hương Thổ Nhĩ Kỳ sang thi đấu tại Inter Milan, Newcastle nhưng đều thất bại. Sau đó, Emre về nước đầu quân cho kình địch của Galatasaray là Fenerbahce và bị các cổ động viên CLB cũ la ó khi hai đội bóng đối đầu nhau.

ANDREAS MOELLER

ZLATAN IBRAHIMOVIC

JOHAN CRUYFF

Juventus của Ý năm 2004 và nhanh chóng toả sáng giúp “Bà đầm già” giành 2 Scudetto liên tiếp. Tuy nhiên, sau sự cố Calciopoli 2006, tiền đạo người Thụy Điển đã đào tẩu sang Inter và cùng Nerazzurri giành 3 chức vô địch Serie A. Tiếp đó, anh lại rời bỏ sân Meazza sang Tây Ban Nha tìm kiếm vinh quang mới cùng Barcelona năm 2009. Nhưng đó là sai lầm lớn nhất trong sự nghiệp của Ibra khi anh không thể hoà nhập cùng lối chơi kỹ thuật ở Nou Camp, nên chỉ sau 1 năm anh phải chuyển sang Milan theo dạng cho mượn. Như vậy, chỉ trong vòng 6 năm, Ibra khoác áo cả Juve, Inter và Milan, ba đội bóng kinh địch nhau của Ý.

6. JOHAN CRUYFF (Ajax 1964-1973, 1981-1983, Feyenoord 1983-1984): Huyền thoại người Hà Lan có sự nghiệp vinh quang gắn liền với những năm tháng đẹp đẽ cùng Ajax trong hai giai đoạn khác nhau. Tuy nhiên, vào lúc cuối sự nghiệp, ông lại quyết định thi đấu cho kinh địch Feyenoord năm 1983. Ở mùa giải duy nhất thi đấu ở sân De Kuip, “thánh Johan” đã cùng Feyenoord đánh bại đội bóng cũ 4-1.

7. LUIS FIGO (Barcelona 1995-2000, Real Madrid 2000-2005): Danh thủ người Bồ Đào Nha Luis Figo có lẽ là “kẻ phản chúa” bị lên án nhiều nhất trong lịch sử bóng đá. Sự thù địch giữa Barca và Real là điều ai cũng biết, nhưng sau 5 năm gắn bó Figo đột ngột rời Barcelona để gia nhập Real Madrid năm 2000, trở thành cầu thủ đắt giá nhất thế giới lúc bấy giờ với giá 58,5 triệu euro. Để rồi năm 2002, trong lần trở lại sân Nou Camp, Figo đã được các cổ động viên Barcelona chào đón bằng “chiếc đầu lợn” khi tiền vệ này thực hiện quả phạt góc. Về sau này, Figo thổ lộ đó là trận đấu anh cảm thấy sợ hãi nhất, dù “số 7” không nuối tiếc vì đã phản Barca để theo Real.

8. MO JOHNSTON (Celtic 1984-1987, Rangers 1989-1991): Ở Scotland, Ranger và Celtic là hai đối thủ không đội trời chung, họ thay nhau thống trị giải vô địch bóng đá nước này và không bao giờ chuyển nhượng cầu thủ cho nhau. Nhưng Johnston đã thay đổi tất cả, khi anh rời Celtic năm 1987 và sau 2 năm lang bạt ở Nantes đã về đầu quân cho Rangers. Từ đó, Mo Johnston là cầu thủ bị cổ động viên Celtic căm ghét nhất.

MO JOHNSTON

9. RONALDO (Barcelona 1996-1997, Real Madrid 2002-2007; Inter 1997-2002, Milan 2007-2008): Hiếm có cầu thủ nào như “Người ngoài hành tinh” khi trong sự nghiệp thi đấu lòng lầy của mình đã từng chơi bóng cho hai cặp kinh địch là Barca-Real và Milan-Inter. Tuy nhiên, Rô “béo” ít bị căm ghét bởi anh rời Barca đến Inter, chuyển sang Real rồi mới cập bến AC Milan. Ngoài thời kỳ ở Inter, danh thủ người Brazil không phải cầu thủ đặc biệt ở 3 CLB còn lại nên sự ra đi của anh không tạo quá nhiều sự chú ý.

10. SOL CAMPBELL (Tottenham Hotspur 1992-2001, Arsenal 2001-2006): Nhờ 9 năm thi đấu ấn tượng cho Tottenham mà sự nghiệp Campbell phát triển đỉnh cao. Thế nhưng đến năm 2001, anh bất ngờ chuyển sang CLB cùng thủ độ London là kinh địch Arsenal, theo luật Bosman. Từ đó, trung vệ da màu này trở thành cầu thủ bị các cổ động viên sân White Hart Lane căm ghét nhất. Tuy nhiên, công bằng mà nói thì sự ra đi của Campbell là hợp lý, vì trong 5 năm chơi bóng cho Arsenal, anh giành được 2 chức vô địch Premier League và 3 FA Cup ★

SOL CAMPBELL

liên với Fiorentina hay AS Roma của Ý. Tuy nhiên, Batistuta khởi nghiệp tại River Plate từ năm 1989 và chỉ 1 năm sau, anh chuyển sang chơi cho “kẻ thù truyền kiếp” Boca Juniors. Dù đó là một quyết định sáng suốt khi “Vua sư tử” ghi được 22 bàn/39 trận giúp Boca đoạt Clausura năm 1991, nhưng anh luôn bị các fan của River Plate thù ghét.

4. ANDREAS MOELLER (Borussia Dortmund 1988-1990, 1994-2000, Schalke 2000-2003): Sau khi toả sáng trong vai trò nhạc trưởng giúp Dortmund của Đức đoạt Cúp C1 năm 1997, danh tiếng của Moeller nổi như cồn. Thế nhưng thật bất ngờ: năm 2000, anh rời bỏ đội bóng từng gắn bó suốt 12 năm để đầu quân cho Schalke 04, đối thủ không đội trời chung với Dortmund ở vùng Ruhr. Moeller cũng thành công ở Schalke khi cùng CLB này đoạt 2 chiếc Cúp nước Đức. Sau 3 năm chơi bóng ở Veltins Arena, Moeller trở về Dortmund, thời điểm anh không còn duy trì đỉnh cao phong độ.

5. ZLATAN IBRAHIMOVIC (Juventus 2004-2006, Inter 2006-2009, Milan 2010-?): Sau khi rời Ajax của Hà Lan, Ibra đã đầu quân cho

Babyland®

THE WORLD'S BEST BRANDS FOR BABIES

Babyland – Thiên đường đồ chơi và đồ dùng cho mẹ & bé, là chuỗi cửa hàng cung cấp những sản phẩm cao cấp do công ty Banyan phân phối, nhằm chia sẻ cùng các bậc cha mẹ trong việc chăm sóc con. Ngoài những sản phẩm chuyên dụng như Bình sữa, Máy hút sữa, Dụng cụ tiệt trùng Avent giúp các mẹ chủ động trong việc cho trẻ bú sữa, bú khỏe Babyland còn cung cấp những đồ chơi ngộ nghĩnh, đầy hấp sắc màu kỳ diệu sẽ cùng bé vận động, khám phá thế giới xung quanh và kích thích phát triển các giác quan một cách tự nhiên.

PHILIPS
AVENT

Dụng Cụ Tiệt Trùng Hơi Nước Trong Lò Vi Sóng Cấp Tốc

Tiệt trùng 6 bình trong 2 phút*. Chứa được đến 6 bình 260ml/9oz hoặc 2 bộ dụng cụ hút sữa Philips AVENT và 2 bình sữa AVENT.

Kiểu dáng gọn nhẹ lý tưởng để mang theo khi đi lại. Vật dụng bên trong được giữ tiệt trùng đến 24 giờ nếu không mở nắp.

Bright Starts

1

2

1. Xe tập đi
2. Đồ chơi cắn nướu giúp bé mọc răng

Lamaze

1

2

1. Đồ chơi Pizza xoay tròn có nhạc.
2. Chú chó dễ thương Lamaze

HỆ THỐNG CỬA HÀNG BABYLAND

TP. HỒ CHÍ MINH

- * Thương Xá Tax Tăng - 135 Nguyễn Huệ, Q1
- * Nowzone - 235 Nguyễn Văn Cừ, Q1
- * Hệ thống TTTM Parkson Q1, Q5, Q7, Q11
- * Maxi 3C - Số 3C Ba Tháng Hai, Q.10
- * Maxi Cộng Hòa
15-17 Cộng Hòa, Q.Tân Bình

TP. BIÊN HÒA, ĐỒNG NAI

- * Big C Đồng Nai
Quầy 14, Khu phố 1, P.Long Bình Tân

HÀ NỘI

- * Vincom Hà Nội
Tầng 04, 191 Bà Triệu, Q. Hai Bà Trưng

ĐÀ NẴNG

- * Big C Đà Nẵng
255 Hùng Vương, Q.Thanh Khê

SALE OFF 20 - 50%

từ ngày 01/04/2011 đến ngày 30/04/2011

ellips™
Hair Vitamin

Ellips, nguồn dưỡng chất cần thiết cho mái tóc của bạn

Công ty Cổ Phần Phân Phối Liên Minh, 18 Cộng Hòa, P.4, Q. Tân Bình, TP HCM.
ĐT: (08) 38118 555 - Website: alliancedistribution.com.vn

Công ty Cổ Phần Phân Phối Liên Minh là nhà nhập khẩu và phân phối độc quyền nước khoáng thiên nhiên EVIAN, bánh TímTam, các sản phẩm chăm sóc trẻ em B&B Kids, Master Kids, hóa phẩm chăm sóc cơ thể Ellips, Samantha, Sasha,... với chất lượng và giá cả cạnh tranh nhằm mục tiêu nâng cao chất lượng cuộc sống và đảm bảo sự hài lòng của khách hàng.

Tất cả các sản phẩm của chúng tôi đều đảm bảo các tiêu chuẩn vệ sinh an toàn thực phẩm cũng như các quy định của Bộ Y tế về sức khỏe cho người sử dụng và được phân phối rộng khắp tại các hệ thống siêu thị, các cửa hàng và chợ trên toàn quốc.

Chúng tôi hy vọng sẽ đáp ứng được nhu cầu ngày càng cao của khách hàng thông qua các sản phẩm và dịch vụ mà chúng tôi đại diện phân phối.

Aquala® SIORTO®

*Làn da sáng mịn mỗi ngày
Mặt da không ăn nắng*

Aquala Pearl White Shower Cream

Sữa tắm Aquala chứa tinh chất sữa dê, giúp làn da mềm mại, sáng mịn, tạo cảm giác sảng khoái với hương thơm nhẹ nhàng quyến rũ, phù hợp với mọi loại da.

Aquala Hand Wash Sữa rửa tay chuyên dùng, có khả năng diệt khuẩn cao, đặc biệt với nhiều mùi hương quyến rũ, giữ gìn đôi tay mềm mại, bảo vệ vượt trội.

CÔNG TY CỔ PHẦN THỰC PHẨM BÍCH CHÌ

BICH CHI FOOD COMPANY

Serving Suggestion

Server Suggesties

PRAWN CRACKERS

RICE NOODLES

Địa chỉ: 45X1 Nguyễn Sinh Sắc, Phường 2, TX. Sa Đéc, Đồng Tháp
Tel: 84.67.3861910 - 3770873 - 3773608
Fax: 84.67.3864674 3770873
Email: bchi-bic@hcm.vnn.vn - bctradeptd1@vnn.vn
Website: www.bichchi.com.vn

DẦU Ô LIU SỐ 1 TÂY BAN NHA

Tại sao chọn Borges?

1. Borges là nhà sản xuất và xuất khẩu dầu Ôliu lớn nhất Tây Ban Nha, đã sống tạo ra các loại dầu ăn số 1 Địa Trung Hải trong hơn 100 năm qua và được sử dụng tại 100 nước.
2. Borges được viện danh đường Hoa Kỳ (AIB) chứng nhận chất lượng và đạt các tiêu chuẩn chất lượng ISO 9002 và ISO 14001.
3. Borges được JOCC - Hội đồng dầu Ôliu thế giới công nhận là 1 trong 4 hãng có phòng bảo chi đạt chất lượng mẫu cầu (trong số 3000 nhãn dầu Ôliu trên thế giới).
4. Borges được công nhận là 1 trong 4 loại dầu Ôliu ngoại nhất thế giới tại 1 cuộc thi tổ chức ở Munich do các đầu bếp trực danh bình chọn.
5. Borges có 3 loại dầu cho bạn lựa chọn:
Sinh nguyên chất (Extra Virgin): là loại có chứa nhiều hương vị dầu Ôliu nhất, hàm lượng axit béo thấp, rất lý tưởng để ăn sống, trộn salad, quay bột cho bé.
Nguyên chất (pure): có mùi, vị vừa phải, có thể dùng chế biến nhiều món ăn, lý tưởng để xào, nấu, trộn salad, nấu thức ăn cho bé.
Nguyên chất không mùi (Extra Light): có màu trong, mùi và vị nhẹ, rất lý tưởng để chế biến món ăn mà bạn không muốn có mùi Ôliu quá nhiều, rất phù hợp với người lớn hoặc cháu bé chưa quen mùi Ôliu.

NK & PP: Công ty TNHH Tổng Vang Việt Nam - Tel:

04.85850617
08.62968435

Tốt cho
Me & Bé

HERSHEY'S
KISSES

Say it with a **KISS!**

CÔNG TY TNHH THỰC PHẨM
BÁCH GIA LẠC

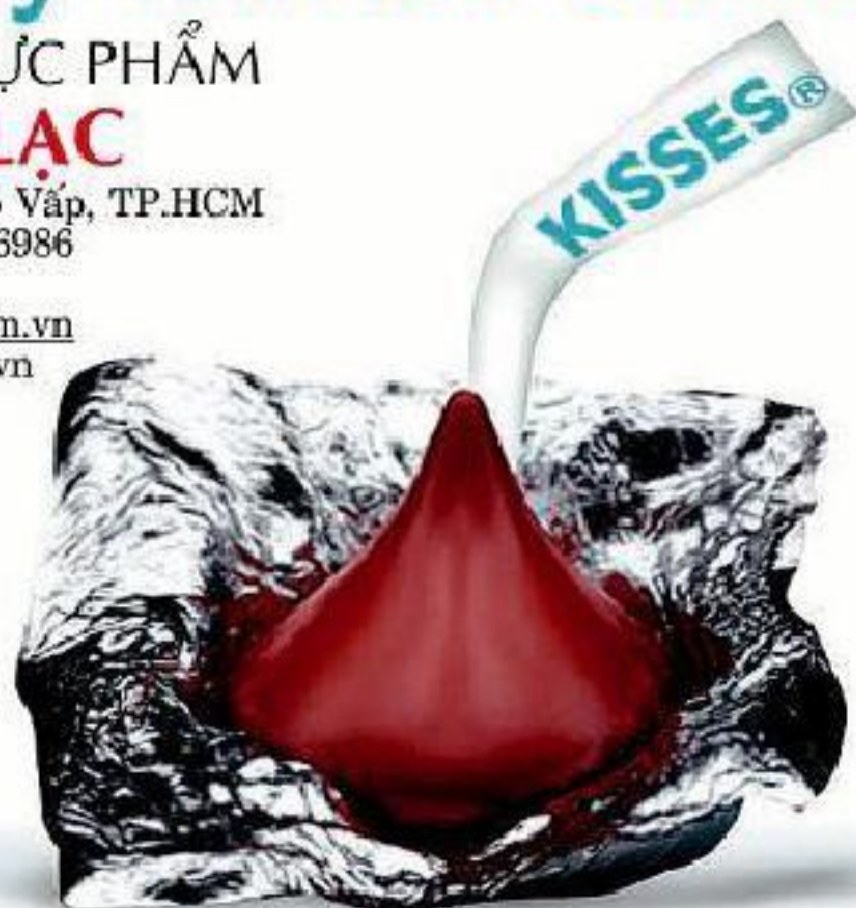
Đ/C: 12 Phan Văn Trị, P.7, Q.Gò Vấp, TP.HCM

ĐT: 3588 6980 – 35886986

Fax: 3588 6984

Mail: soles@bglfood.com.vn

WWW: bglfood.com.vn

BLACKER[®]
Enjoy your life

www.blacker.com.vn

Nhà sản xuất điện gia dụng
hàng đầu tại Việt Nam

Sản phẩm điện gia dụng BLACKER được bảo hành 01 năm trên toàn quốc

Điện thoại: (08) 3923 1923 - Hotline: (08) 3924 5336

CÔNG TY TNHH SX TM DƯƠNG THÀNH (SUMO)

Đ/C: 22 Lê Lăng, P.Phú Thọ Hoà,
Q.Tân Phú, TP.HCM
Tel: 38611129-8610458 ; Fax: 38613390
Email: sumo@hcmc.netnam.vn

NƯỚC HOA XỊT PHÒNG

Hương thơm thuộc dòng nước hoa cao cấp, quyến rũ làm cho không khí trong phòng luôn sạch và thơm.

CÔNG DỤNG SỬA TẮM

Hương thơm của FION thuộc dòng nước hoa cao cấp nổi tiếng ở pháp (Chanel n°5). Bạn nên chú ý ở điểm này vì mùi hương rất đa dạng. Có nhiều loại sản phẩm cũng thơm nhưng mùi hương không nồng nàn và cao cấp như FION.

CÔNG DỤNG ĐA NĂNG

Tẩy được tất cả các vật dụng bất cứ đồ dùng nào bạn thấy dơ, ổ vàng, rỉ sét, bạn đều có thể sử dụng "TẨY ĐA NĂNG SUMO". Với SUMO bạn có thể làm mới tất cả các vật dụng không kén bất cứ loại nào (trừ gỗ).

Chia sẻ việc nhà với người nội trợ

KHÁM PHÁ VĂN HOÁ & KHOA HỌC

Cục Điều tra Liên bang Mỹ FBI mới công bố trở lại một bản ghi nhớ chứng minh rằng “sự kiện đĩa bay rơi ở Roswell năm 1947” có thể là sự thật, cho dù Chính phủ Mỹ từng phủ nhận việc người ngoài hành tinh đã tới nước này. Bản ghi nhớ đó được Guy Hottel, phụ trách văn phòng FBI tại Washington viết vào năm 1950 và chuyển cho giám đốc FBI, hiện đang được phổ biến trên kho tài liệu trực tuyến The Vault.

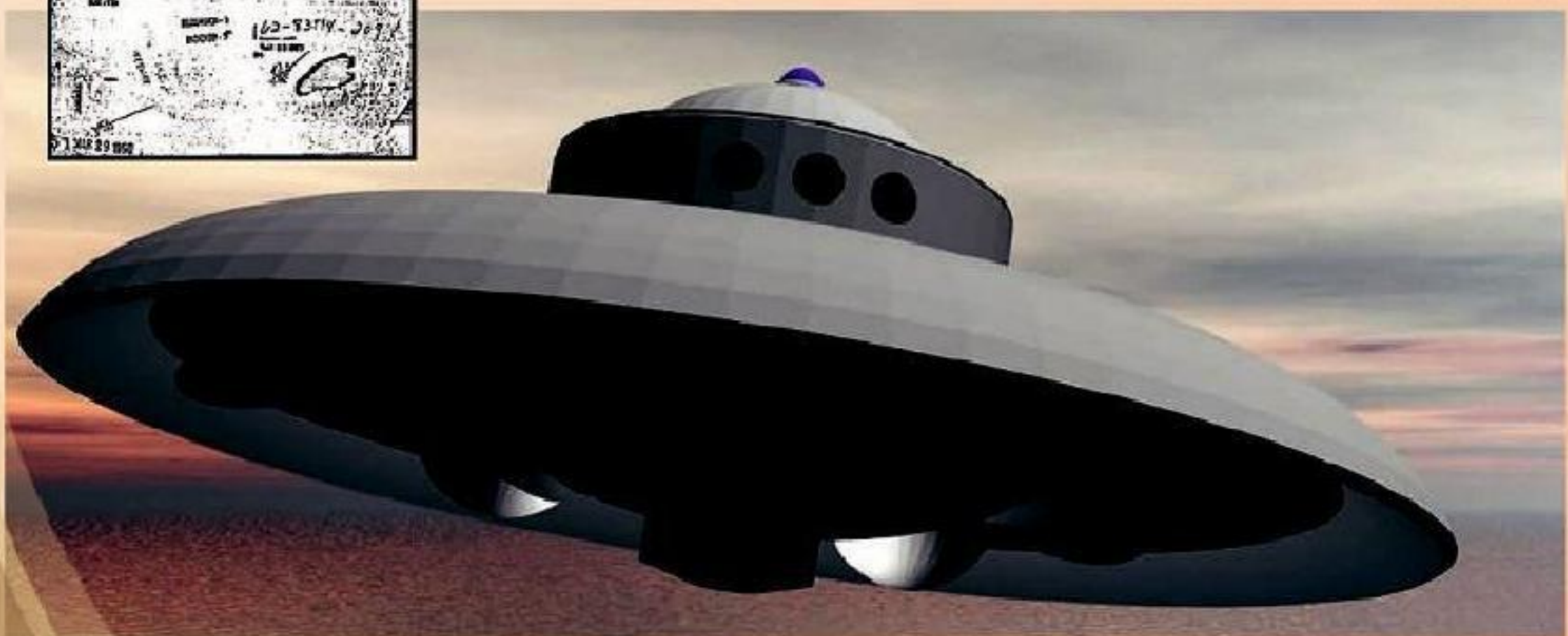
Báo cáo của Hottel cho biết nhân viên điều tra không quân đã báo cáo với ông việc phát hiện 3 vật thể được gọi là đĩa bay đã xuất hiện tại Roswell, New Mexico. Đĩa bay có hình tròn, ở giữa nhô lên, đường kính khoảng 15m, trong mỗi đĩa bay có 3 hình thể giống người nhưng chỉ cao khoảng 90cm, đều mặc áo bằng vải kim loại. Đĩa bay đã rơi tại Roswell vì radar công suất cao do chính phủ thiết lập tại đó đã can thiệp vào cơ chế kiểm soát của đĩa bay.

Một bản ghi nhớ khác được đóng dấu “khẩn cấp” năm 1947 trên The Vault cũng viết rằng quân đội đã tìm thấy một vật thể có thể là “đĩa bay” xuất hiện gần Roswell ★

BẢN BÁO CÁO CỦA HOTTEL VIẾT VÀO
NĂM 1950

KHÁM NGHIỆM TỬ THI NGƯỜI NGOÀI HÀNH TINH

Người Tây Nguyên rất yêu các con vật, cả những con vật nuôi và những con thú hoang trong rừng. Họ có tập tục kiêng cử, ví dụ như khi ra đường nếu thấy con chim gì kêu ở hướng nào thì tiếp tục đi hoặc là quay lui không đi nữa. Cũng như thế, họ nhắc nhau gặp thú thì sao, gặp rắn ứng xử thế nào; rồi còn nai, mang, lợn rừng cho đến cọp, gấu, rùa, tê tê...

Vì sao người Tây Nguyên không nuôi mèo?

Tượng gỗ của người Tây Nguyên là cả một thế giới nghệ thuật tinh xảo, dù họ làm xong là bỏ. Trong thế giới tượng gỗ ấy, ngoài con người là nhân vật chủ đạo còn có các con vật như khỉ, chim, chó...

Hình ảnh thường thấy ở Tây Nguyên là cảnh lên rẫy buổi sáng. Người chồng ngậm tẩu, vác dao lưng thừng đi trước; người vợ dìu con cầm cúi phía sau; và một con chó nhúng nhằng lúc chạy trước lúc chạy sau. Buổi chiều về là cảnh lợn, gà, vịt nhao nhác đòi ăn. Các nhà sàn toà khổi, sương núi là đà, đầm ầm và nèn thơ.

Nhưng giữa cuộc sống thân thiện với thiên nhiên và muôn loài ấy nổi lên một hiện tượng lạ, ấy là với các tộc người Tây Nguyên, họ không nuôi mèo. Thậm chí ở phố có nhiều nhà người Tây Nguyên ở cạnh nhà người Kinh, mèo cũng không hiện diện trong đời sống của họ.

Chúng tôi đã rất nhiều lần đi công tác xuống các làng đồng bào Tây Nguyên, nhiều khi ăn ở cả tháng trời, lang thang làng này sang làng khác, đều không thấy mèo, và cũng tất nhiên là không bao giờ nghe nói đến cái tên mềm mại mượt mà mà năm nay là năm tuổi ấy.

Trong các truyện cổ, dân ca ca dao,

TƯỢNG GỖ CỦA NGƯỜI TÂY NGUYÊN

các trường ca dân gian của người Tây Nguyên xưa cũng hoàn toàn không thấy bóng dáng loài mèo. Để kiểm tra thông tin, chúng tôi đã hỏi một số nhà nghiên cứu văn hoá dân gian Tây Nguyên, rằng trong các công trình sưu tầm và dịch, trong quá trình xuống làng tác nghiệp, có thấy nói đến mèo không? Thạc sĩ Nguyễn Quang Tuệ, chuyên gia văn hoá dân gian, phó phòng nghiệp vụ Sở Văn hoá thể thao và du lịch Gia Lai, người có thời gian ở làng với đồng bào nhiều hơn ở nhà mình, ngần ra: "Ồ nhỉ, chưa thấy bao giờ, trong mấy chục đầu sách tôi sưu tầm và đã xuất bản cũng không thấy bóng dáng loài vật này". Anh Đoàn Minh Phụng, tổng biên tập báo Gia Lai, người thoát ly vào núi ở với đồng bào Tây Nguyên từ năm 16 tuổi cũng lắc đầu: chưa thấy bao giờ.

Vâng, quả là lạ.

Thế mà trên trái đất này, cùng với chó, mèo là loài vật gần gũi và thân thiện với người nhất. Nhiều nơi nuôi mèo không phải để bắt chuột mà là để làm cảnh; để chơi với mèo như bạn, như con cái trong nhà.

Có hai cách lý giải điều này, và đều liên quan đến... chuột, kẻ thù không đội trời chung với mèo.

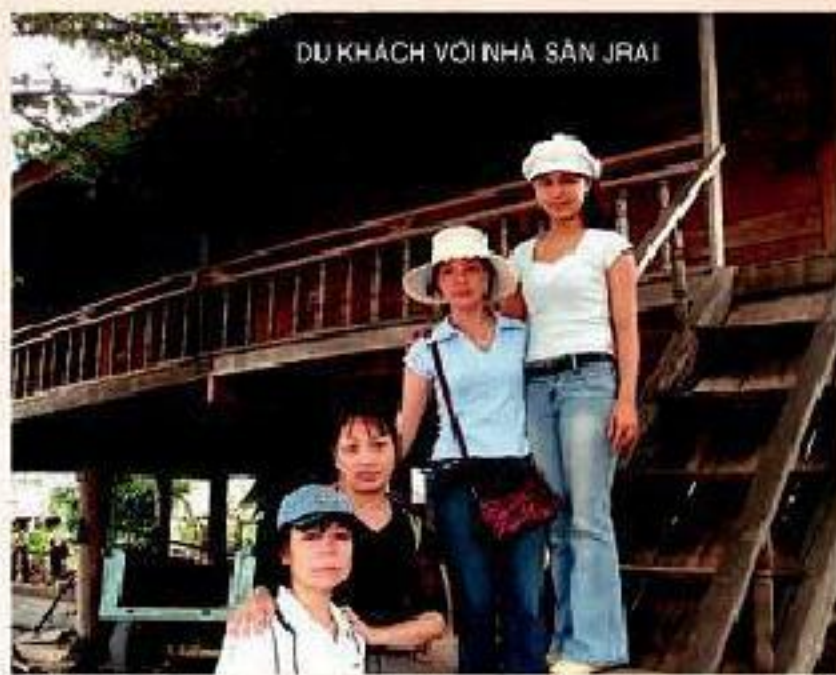
Một là người Tây Nguyên ăn thịt

chuột, coi chuột là món ăn đặc sản. Họ không có nhu cầu nuôi mèo vì cứ có chú chuột nào xuất hiện là họ bắt bằng được, bằng bẫy trong rẫy, bằng nỏ (tôi đã chứng kiến cách xa mười lăm mét, một người đàn ông Bana ở Plei Bông bắn một mũi tên xuyên ngang chú chuột bằng nửa cổ tay người lớn), bằng chó, bằng đủ cách để gần như không thấy chuột xuất hiện trong làng người Tây Nguyên. Chuyện này cũng bình thường, vì ngay ở thủ đô Hà Nội ta vẫn bắt gặp những mẹt thịt chuột bày bán rất hấp dẫn. Nghe nói ở làng nào đó mâm cỗ cưới mà không có đĩa thịt chuột thì chưa được gọi là cỗ cưới. Ở miền Tây Nam bộ, chuột cũng lên hàng đặc sản. Ở Pleiku vừa khai trương một nhà hàng chuột dứa. Trong các hạng chuột thì chuột dứa nghe nói là thượng hạng nhất. Rồi còn chuột cống nhum, chuột cơm... Các món chuột thì chuột nướng chao, chuột xào lăn, chuột băm trộn lá cách... Đơn giản hơn thì chuột đồng nướng tươi, chuột luộc nước mè, chuột hấp cơm hoặc chuột khìa, thống kê có đến hàng chục món từ chuột.

Hai là người Tây Nguyên ở nhà sàn, và nhà rất trống, không có góc ngách hoặc buồng tối om như nhà ở nông thôn người Kinh, tức là không có chỗ cho chuột trú ngụ. Các kho lúa đều làm kiểu nhà sàn, chỉ có bốn chân cọc chạm đất, và phen rất kín nên nếu có chuột thì chú cũng chỉ đứng dưới ngó lên và... khóc. Ngay rẫy của người Tây Nguyên, ở sâu thút lút trong rừng; trồng mì (sắn), bắp (ngô), lúa, bí đỏ... mà cũng gần như không bị chuột phá. Có lẽ là cứ có chú nào lú ra là bị người bắt ngay rồi.

Tất nhiên còn nhiều cách lý giải khác nữa về nguyên nhân người Tây Nguyên không nuôi mèo, hoặc là kiêng kỵ, trong đấy không loại trừ yếu tố tâm linh bí ẩn nào đấy, ở đây chúng tôi chỉ tạm nêu như là giả thiết qua sự hiểu biết của riêng mình.

Sở dĩ tôi kỳ cách đi điều tra về điều thú vị mà ít người để ý này là vì một ông anh nhà báo chợt thảng thốt gọi bảo: Ở này, người Tây Nguyên có nuôi mèo không nhỉ? ★

Éo le phụ nữ giết chồng

MINH HẢI

Câu chuyện này từ lời kể của luật sư, tôi ghi ra không phải để ủng hộ người phụ nữ ấy... mà chỉ để người đọc có thêm một góc nhìn, suy ngẫm về án hình sự trong gia đình, từ đó có thể tránh xa nó.

NGƯỜI VỢ CHẤT PHÁC... GIẾT CHỒNG

Chị Nhân là một người phụ nữ hiền lành, chất phác nhưng có lúc chị lại mang cả dao lẫn gậy chém chồng khiến chồng chết ngay tức khắc. Ngay sau cái chết của chồng, Nhân chạy đi đầu thú. Công an bắt chị và truy tố tội giết người theo khoản 1 điều 93 của Bộ luật Hình sự, có khung hình phạt tù 12 đến 20 năm, chung thân, hoặc tử hình.

Luật sư Lê Văn Khôi của Đoàn Luật sư tỉnh Vĩnh Phúc được chỉ định bào chữa cho chị Nhân. Sau khi đọc hồ sơ vụ án, ông đã tiến hành một cuộc điều tra độc lập, phát hiện đây là một phụ nữ hiền lành, có cuộc sống vô cùng éo le. Chị sinh được 4 người con nhưng 2 con nhỏ đã bị chết. Sống với người chồng vũ phu nát rượu, chị thường xuyên bị đòn roi. Chồng chị còn có "bồ nhí", hai người công khai đi lại với nhau, hàng xóm biết, chị cũng biết nhưng nhẫn nhịn.

Ngày vụ án xảy ra là ngày chị đi bán con trâu con được hơn 2 triệu đồng, định bụng để làm giỗ và bốc mả cho hai đứa con xấu số vào ngày hôm sau. Thế nhưng hôm đó anh chồng đi uống rượu về, chửi bới và cho rằng không "vẽ chuyện" mả mả gì hết, anh ta lấy 2 triệu đồng cất vào túi mình và chuẩn bị đến chỗ cô nhân gái vừa gọi điện.

Chị Nhân tức giận bởi bao nhiêu năm rượu chè, ngoại tình anh ta chỉ biết chửi bới, sỉ nhục chị. Rượu vào đã say quá anh chồng chưa kịp sang nhà nhân tình thì đã lăn ra giường ngủ. Chị Nhân xuống nhà dưới, đầu óc quay cuồng! Chị lăn lộn nhiều vòng trên giường mà không ngủ được. Chị đi kiếm con dao và cái gậy rồi lao lên nhà. Chị dùng dao chém chồng và dùng gậy đập vào chồng mấy nhát. Anh chồng chết ngay trên giường.

"XÁC NHẬN CHO CHỊ LÀ NGƯỜI ĐÀN BÀ MÀ CẢ ĐỜI NHẢNH NHỤC, KHỔ SỞ"

Viện kiểm sát truy tố chị Nhân tội giết người theo khoản 1 điều 93, có khung cáo nhất là 15 đến 20 năm, chung thân hoặc tử hình. Luật sư Lê Văn Khôi đã tranh luận với viện kiểm sát: Đó là một người phụ nữ bị đẩy đoạ ở "địa ngục trần gian" hơn 20 năm dài. Bị hại làm chồng không tốt, làm cha cũng chẳng ra gì... Bị cáo giết chồng nhưng không còn đó. Chỉ nghĩ được đơn giản là nếu anh ta sống thì chị sẽ khổ, còn hơn cả thế này. Vì thế viện kiểm sát đã chuyển truy tố chị sang khoản 2 điều 93, với hình phạt tù từ 7 đến 15 năm.

Nhưng xem xét kỹ các chi tiết vụ việc, bằng sự thương cảm sâu sắc với chị Nhân, bằng những linh cảm sâu đậm về một người đàn bà bất hạnh, luật sư đưa thêm một lập luận sâu sắc hơn: Hơn 20 năm dồn nén đau khổ đã đánh, nhưng ở bất cứ vị trí nào là đàn ông hay đàn bà, ngày mai là ngày làm mả cho con, mà hôm nay người chồng nhẫn tâm lấy tiền đó đi chơi gái... thì hỏi ai không phần uất? Người có đạo đức nào mà không oán hận cho được? Nhân giết chồng vì nỗi căm phẫn tột độ, nó được dồn nén lại qua thời gian dài dằng dẳng. Nỗi phẫn uất đó lên đến đỉnh bởi người chồng đi ngược cả luân thường, đạo lý và đạo đức. Như vậy là chị Nhân giết người trong trạng thái tinh thần bị kích động mạnh. Thêm một lần nữa luật sư lại đề nghị chuyển từ điều 93 sang 95- giết người trong trạng thái tinh thần bị kích động mạnh, chỉ chịu án tù giam từ 6 tháng đến 3 năm.

Ngoài ra khi luật sư và các cộng sự đi đến tận nhà chị Nhân, nhà mẹ chồng chị Nhân, họ đều viết đơn giám án cho bị cáo Nhân. Hàng xóm của chị cũng xác nhận cho chị là người đàn bà mà cả đời nhảnh nhục, khổ sở.

Ở phiên tòa xét xử chị Nhân, luật sư nhớ lại, chị Nhân chỉ nói rằng "Tôi biết tôi có tội, tòa xử thế nào tôi cũng nhận". Luật sư và cả hội đồng xét xử lặng người đi. Cuối cùng chị Nhân phải nhận mức án 2 năm nhờ nỗ lực biện hộ của luật sư.

Luật sư Lê Văn Khôi là một luật sư quyết liệt. Câu chuyện ông kể từ lâu khiến tôi nghĩ về chuyện hôm nay. Không phải người phụ nữ nào cũng được cảm thương như chị Nhân. Cũng không phải người phụ nữ nào cũng tận ác như Liễu casino... Họ là hình ảnh muôn mặt của cuộc sống cũng như số phận.

Truyện đọc lúc nửa đêm

NGUYỄN KHANG

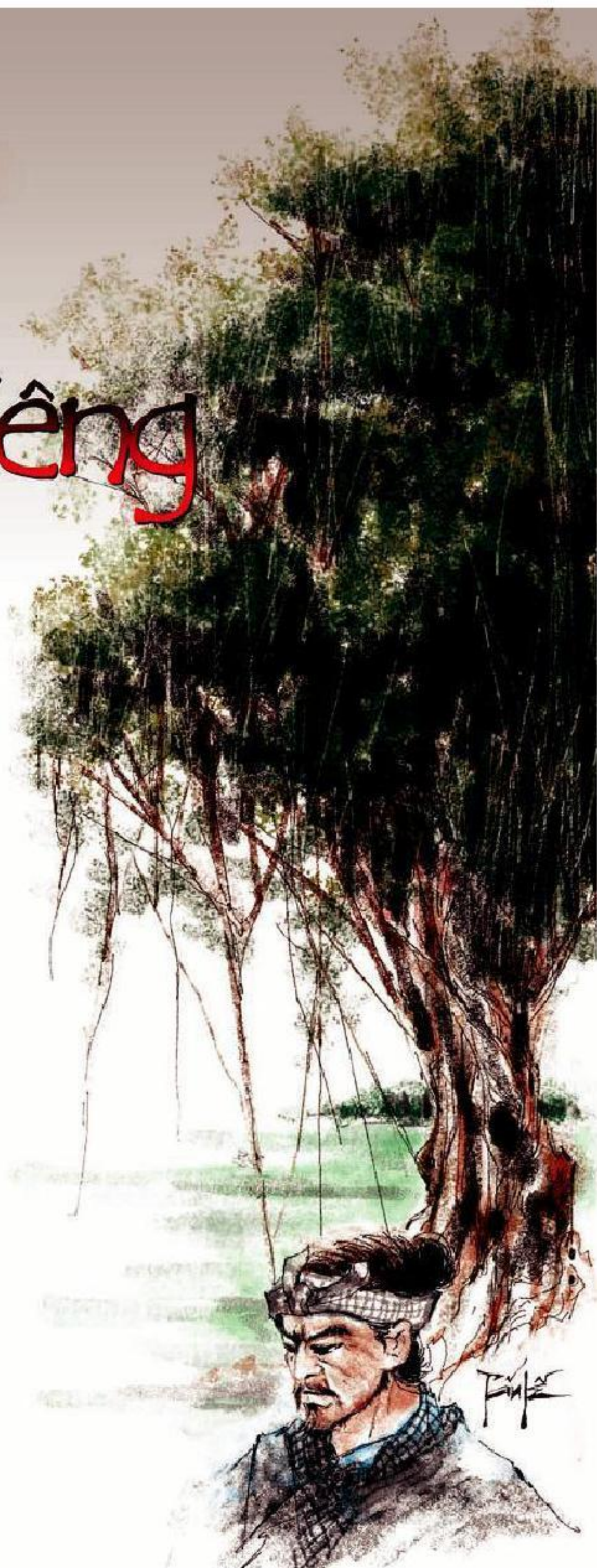
Cây đa thiêng

Làng Nhon Nghĩa nằm dọc theo bờ con sông lớn. Con sông lắm phù sa khiến rêu đất bám vào nó quanh năm màu mỡ. Người ta đồn đất ruộng ở Nhon Nghĩa toàn làm chơi ăn thiệt. Chiều sạ một năm thóc, đêm ngủ, sáng ra đã thấy phơi phới một mùa vui. Cái ăn đủ đầy, chim chóc cò diệc cũng kéo theo về hằng hà sa số. Đã vậy đất làng ngày càng được bồi ra, khoảnh đất bồi này trồng gì trúng nấy. Ông Tám coi tướng số nói tại Nhon Nghĩa sinh cơ lập nghiệp trên hàm con rồng cái. Quanh năm suốt tháng, không ngày nào làng không có tiệc tùng. Thôi nổi, đầy tháng, đám cưới, mừng nhà mới, mừng được mùa... tiệc nào cũng có ông Tám dự, trước khăn vái dùm gia chủ, sau đoán tiếp xem vận hạn làng Nhon Nghĩa còn gì may mắn nữa không.

Đùng một cái, sau trận lũ lớn lịch sử mùa mưa năm trước, con sông cái đổi dòng. Nước sông bạc phếch, lạnh tanh, không hồng hào phù sa như xưa nữa. Mọi người tùm tùm lại quán cà phê nhà ông Tám tướng số bảo, vậy chắc làng Nhon Nghĩa bây giờ bị trời về phía chót đuôi con rồng đục. Người nhìn xa trông rộng hơn thì nói tại rừng trên nguồn bị phá nhiều quá. Mùa không còn khấm khá, con trai con gái Nhon Nghĩa đi về phía quảng sáng đô thị cách làng không xa để làm công nhân. Người làng lại nói tại đám trẻ hằng hái đi làm công nhân nên các nhà máy, khu công nghiệp mới mọc lên ào ào. Biết làm công nghiệp nhưng không biết giữ vệ sinh môi trường nên dòng sông xinh đẹp, giàu nguồn nước bị ô nhiễm cấp kỳ. Người già Nhon Nghĩa đêm đêm khắc khoải thấp nhang van vái Phật trời cho con nước lành như xưa. Càng van vái, chẳng những nước không ngọt ngào phù sa trở lại mà đất ven sông còn lở ào ào. Đêm nào thức khuya, ông Tám cũng nghe đất rơi lồm tồm xuống sông. Có đêm cả tảng đất bụi chẳng rót xuống nghe cái bùm. Rồi đến nhà này nhà kia long móng, nhong nhong trên hàm ếch, được một hai ngày cũng bổ nhào xuống sông nhanh như chim cất bổ nhào bắt gà con. Đại họa. Thời kỳ trăng mật giữa con người với dòng sông chấm dứt. Thế là lũ lượt đất dúi nhau vào ở sâu trong làng. Hết còn gió thổi thơm thơm hương lúa trở dòng vào những đêm trăng bên dòng sông êm ả, người làng bước đi lạo xạo trên con đường khô cằn sỏi đá mới khai phá mà nghe lòng tiếc dãi đất rót ưm xuống sông đứt ruột đứt gan...

Sau một số gia đình tự nguyện dời khỏi miệng thủy thần, ban ấp làng Nhon Nghĩa tổ chức họp dân. Ông Năm trưởng ấp hăng giọng:

- Mục đích họp dân bữa nay chắc bà con biết rồi, theo

chủ trương của cấp trên, dân làng mình phải dời hết vỏ sấu trong làng, nhà nào nhà nấy phải ở cách bờ sông ít nhất năm trăm mét. Mấy ông chuyên môn nói rồi, theo đà này, sông còn lở dài dài, nguy hiểm lắm. Qua kiểm tra mấy bữa nay, làng mình còn tổng cộng mười hai nhà chưa di dời, đề nghị bà con tính gấp...

Ba Chàng ngồi đầu hàng ghế đưa ngón tay mập múp míp lên:

- Nhà tui cũng muốn dời lắm nhưng tiền bạc không có, làm sao...

Ông Năm trưởng ấp:

- Đợ, tui chưa nói hết mà anh Ba đã có ý kiến rồi, nhà nước sẽ hỗ trợ mỗi nhà một phần tiền để di dời. Còn lại, đám trẻ bên Đoàn thanh niên xã sẽ giúp quý vị dựng nhà mới, được chưa?

Tiếng vỗ tay rào rào, như vậy là chịu, không ý kiến ý cò chi nữa. Nhưng bất ngờ ông Tám tướng số đứng lên:

- Tui nói vậy bà con nghe có phải không, ai thấy nguy hiểm người đó di dời, bằng không thì thôi nghe anh Năm!

Trưởng ấp chưng hửng:

- Ủa, nói gì nghe lạ vậy anh Tám, di dời là di dời hết, không lẽ mình nhà anh ở thôi lại giữa sông à? Tui lặp lại, đây là lệnh của cấp trên. Ngoài chuyện di dời tránh nguy hiểm cho bà con ra, nhà nước cũng sẽ làm bờ kè dọc sông, thứ nhất giữ đất, thứ hai tạo cảnh quan sạch đẹp. Rõ ràng vậy thông chưa anh Tám?

- Thông thì thông nhưng tui nói anh Năm với bà con thông cảm, nhà tui còn gắn với cây đa...

Tiếng mọi người nhao nhao:

- Ừ, cây đa linh thiêng lắm, ai dám bứng!

- Xi, nói vậy chớ bứng được hồn mà bứng, đất nhà ai cũng rớt rành rành xuống sông, chỉ có nhà anh Tám với cây đa là nổi lênh bênh đó thấy hồn.

Người ta bảo Tám tướng số kiên quyết không dời nhà vì sợ ông bà đất đai quả phạt. Cây đa gắn với nhà Tám từ rất lâu rồi. Dường như nó được ông nội của Tám trồng. Tuy không phải cây đa lão nhưng cũng thuộc hàng có tuổi với bộ rễ lòng thông đủ làm đu cho trẻ nít chơi. Cây đa toả bóng mát rượi quanh nhà, là địa điểm lý tưởng cho mọi người tụ tập đến hàng bán cà phê- nước giải khát của vợ Tám. Nhiều đôi cười nhau cũng tìm ra đúng đưa với rễ đa chụp hình. Theo đó, anh Minh, con trai Tám làm luôn dịch vụ chụp hình cưới cho trai gái làng Nhơn Nghĩa bao nhiêu năm qua. Nghe nói mới đầu đất lở mấy nhà khác, gia đình Tám cũng rục rịch di dời. Sau thì cương quyết ở lại. Chỉ bởi tại vì cây đa quá linh thiêng. Đợ, thấy chưa, ngay dòng sông hung hãn cũng không dám làm gì đa. Dựa vào đa, ngôi nhà Tám vững chãi như thành trì. Khi các ngôi nhà lân cận lần lượt rơi vào miệng thủy thần, nhà Tám hoá chơi loi một mình giữa mũi đất ăn tuốt ra ngoài sông. Mấy ông cán bộ xã đi thực địa chuyện di dời cũng ghé quán vợ Tám uống nước cà kê dè dặt: "Có lý, tự nhiên doi đất lạ lòng này hiện ra, xã mình phối hợp với Tám tướng số làm du lịch tốt đa!".

Mười một nhà di dời hết vào trong, nhà Tám bỗng trở nên độc đáo. Lạ lòng là phần đất nối nhà Tám với đất liền không bị sông cắt đứt. Được thế, chuyện đi lại càng tiện. Chẳng những người làng, mà người ngoài làng cũng ùn ùn đổ về nhà Tám uống cà phê, chụp hình cưới. Nhà nước tổng đạt văn bản buộc di dời đến hàng chục lần nhưng chủ nhà cứ lẩn khần nọ kia. Lý do quan trọng nhất là cây đa thiêng không thể di dời. Bao nhiêu hồn thiêng đã nường nấu vào cây. Bứng cây đi rồi, các hồn thiêng sẽ đi đâu, về đâu. Đa không bị sông cuốn đi là một bằng chứng. Tám bảo còn nhiều điều linh thiêng khác mà ông không dám đụng đến cây nếu không muốn tán gia bại

sản, thân tàn ma dại. Thực ra chuyện gia đình ông không di dời là cốt ở lại thờ phụng các hồn thiêng. Điều không kém phần quan trọng mà tất cả mọi người cũng nên nhớ là nhờ cây đa thiêng nên xóm làng, non nước bình yên, bấy lâu không bị ngoại bang xâm lấn. Nghe bấy nhiêu lý lẽ của Tám tướng số, mấy ông ban ấp chỉ biết chặc lưỡi hít hà thở ra. Trên huyện chỉ thị về biểu làm rât, không thể để gia đình Tám tướng số chây ì mất trật tự kỷ cương. Sắp đến xây bờ kè, chẳng lẽ đến voi đất nhà Tám thì ngưng; dân tình phản ánh so bì biết ăn làm sao nói làm sao cho công bằng, phải lẽ. Đã quyết thì phải làm, bằng mọi giá phải làm, nghĩ hung mọi bề vẫn không cách nào bứng được Tám, hội tế xã lỏng ngóng như con kiến bò trong chảo nóng.

Càng xôn xao chuyện mấy ông huyện chuẩn bị cưỡng bức nhà Tám di dời, cây đa càng linh thiêng. Tuần trước, hiểu lòng Tám van vái suốt ngày đêm, các hồn thiêng nường nấu cây đa đã phù hộ cho Tám trúng số. Trúng không nhiều, chỉ trôm trôm năm trăm ngàn đồng, đủ lập một bàn thờ tạ ơn dưới gốc cây thiêng. Hồi van vái gì, tạ ơn ai. Tám nói Tám cầu cho mưa thuận gió hoà, quốc thái dân an. Được vậy thì tốt. Nhưng Tám lập bàn thờ xong, quên đẹp. Làm thiên hạ đồn đại hết chuyện này đến chuyện kia; ùn ùn kéo về có hòm đến hàng trăm người để cúng kiếng, gieo quẻ, xin keo. Lực lượng công an xã yêu cầu dẹp bàn thờ cây đa. Tám cũng dẹp, nhưng mọi người vẫn theo thói quen, tìm đến cúng lu xà bù dưới gốc cây. Đêm đêm, khi hàng đèn màu chớp tắt quán cà phê Tám không còn, nhà nhà đóng cửa ngủ yên thì người khuất mày khuất mặt lại hiện về thông qua các hiện tượng kể nghe rợn cả người. Tiếng đồn cây đa thiêng khiến mọi người tìm đến quán Tám càng lúc càng đông. Nghiễm nhiên, cũng có ý kiến người này người nọ đề nghị thôi đừng di dời cây đa nữa.

Rất nhiều bóng trắng du tòn ten trên các cành đa, lúc nghe tiếng con nít khóc, lúc nghe tiếng đàn bà ru con buồn não nề, lúc lại tiếng đàn ông cười khùng khục. Gan dạ như Ba Chàng, có đêm, quyết tâm phát hiện những bóng trắng, canh đứng mười hai giờ khuya, hai tay cầm hai dao phay bén ngót, ông tiến dần về phía cây đa, miệng lầm rầm cầu thần chú *án ma ni- bát di hồng*, mà chính bản thân ông cũng không hiểu câu đó ý muốn nói cái gì. Chỉ còn vài bước chân nữa là đến gốc đa, ông lại bị vấp té lần quay. Lui cui đứng lên thì ma biến mất. Mẹ cha mấy con ma khôn trời thần, ông lầm bầm rửa sã rồi ôm hai con dao về, bụng nghĩ cũng may là chưa bị dao đâm nhát nào. Sáng mờ ra quán Tám uống ly cà phê đầu tiên, Ba Chàng quan sát thấy còn một dây vải trắng vướng trên cành đa thấp nhất.

Ma mặc được vài may áo cho người sao? Mang thắc mắc này nói với ông Năm trưởng ấp. Năm nhấp ngụm trà, nghĩ ngợi rồi vỗ vai Ba Chàng:

- Anh có sợ ma bắt hồn không?

- Đầu hai thứ tóc rồi, còn sợ gì nữa anh Năm!

- Vậy anh có dám đi bắt ma với tui không?

- Đi thì đi chớ, sợ gì! Mà... anh bắt ma bằng cách nào?

Năm cười cười ra vẻ bí mật:

- Đại gì đi bắt một mình như anh bữa nọ để bị nó giựt dây té sao.

- Ủa, chớ bộ anh nghĩ là tui bị ai đó giựt dây té à?

- Chớ sao tự nhiên mà té được ông, đường vô cây đa toàn cát, đêm đó trời không mưa, nhớ không? Thôi đừng mơ màng nữa, tối nay đúng gà gáy canh ba, tui với anh đi coi người ta bắt ma nghe!

... Đêm. Những bóng trắng không du cây nữa mà lại chồn vồn dưới gốc đa. Bóng đứng, bóng ngồi, bóng lơ lửng lung chừng cây. Mùi khói nhang thoang thoang giữa

tiếng tụng kinh bỗng trầm nghe nhớ đến tám đời ông bà ông vải. Lần trước Ba Chằng đi một mình mà sao thấy tự tin hơn lần này đi với ông Năm trưởng ấp. Ma du cây tuốt trên cao đầu sao cũng có khoảng cách an toàn hơn đám ma chồn vờn đứng ngồi bay tới bay lui kia. Ông hít một hơi dài tự trấn tĩnh rồi thều thào vỗ tai trưởng ấp:

- Ghê thiệt chứ, rui hồn thiêng thiệt sao anh Năm?
- Hồn thiêng thiệt thì mình xin thỉnh về chùa thờ.
- Họ theo phá mình đến tọc đầu ba đời anh ơi...
- Phá gì, hồn thiêng người ta hiển lâm ông ơi, sống kiếp này ngẩn ngui thì yên lòng chờ hưởng kiếp sau chứ, ai đời cứ hiện ra nhát làng nhát xóm như mấy con ma của cha Tám tướng số vậy.

Ba Chằng đưa ngón tay lên môi suýt suýt:

- Im, im, tới rồi, anh nói ai bắt ma mà tui hồng thấy vậy, anh Năm?

Năm trưởng ấp ấn vai Ba Chằng ngồi xuống một bờ đất nhấp nhô:

- Ngồi đây, nhiệm vụ của ông bây giờ là ngồi đây, thấy sao biết vậy, cấm hỏi han thắc mắc lung tung!

Năm phút. Mười phút. Mười lăm phút trôi qua. Không khí ma vẫn bao trùm. Lúc một bóng trắng bay vụt xa xa gốc đa, ra chiếu như muốn hướng đến chỗ hai lão làng ngồi phục, Ba Chằng hết hồn ôm chặt lưng Năm trưởng ấp:

- Ma thiệt anh Năm à, tui sợ muốn té đái rồi đây!
- Chớ bộ tui nói ông đi coi ma giả hả?
- Đi coi ma thiệt sao không dắt theo thầy pháp, cha?
- Chỉ?
- Để án ma ni- bắt đi hồng nó...
- Ủa, lần trước nghe nói ông cũng án ma ni- bắt đi hồng rồi mà sao chạy té re vậy cà?

Phụp, phụp, phụp! Lổ nhỏ chừng năm, bảy bóng đen nhảy ra từ hàng rào dâm bụt rậm rì của nhà Tám trước mặt. Ba Chằng nhủ mắt định thần nhìn kỹ, đám bóng đen này là người chứ không phải ma, chưa kịp đếm coi có bao nhiêu đứa thì chúng đã chạy bình bịch về phía gốc đa, tay đứa nào đứa nấy cầm một vật dài. Phụp, phụp, phụp! Nghe như tiếng súng hơi. Phụp, phụp, phụp! Mấy con ma bay biến mất. Đám ma đứng ngồi dưới gốc cây bị tấn công bất ngờ đâm ra lúng túng, sau lấy lại tinh thần quay ra phản công kịch liệt. Hai bên gậy gộc cầm tay xáp lá cà hỗn chiến. Đám chó trong xóm nghe động bắt đầu sủa rân. Năm trưởng ấp móc túi lấy còi thổi cái rộc. Đám bóng đen giãn ra, vừa đánh trả đám bóng trắng vừa tìm thế rút lui dần...

Sáng sớm hôm sau, hai vị khách đầu tiên tìm đến quán Tám tướng số là Năm trưởng ấp và Ba Chằng. Năm xách theo can xăng chừng ba lít. Ba Chằng thẫn mặt:

- Đi uống cà phê mà mang theo xăng chi vậy anh Năm?
- Ày, anh chỉ việc ngồi thưởng thức cà phê, coi tui làm việc.
- Việc gì nữa? Cha nội nói lại cái vụ xáp lá cà hồi tối cho tui nghe coi!

Năm đưa chân đá nhẹ vào chân Ba Chằng, Tám tướng số đang từ từ tiến đến bàn hai người. Đôi mắt Tám đỏ quạch thẫn thẫn, mệt mỏi. Năm e hèm:

- Hồi hôm thức khuya dữ hả anh Tám...
- Ồi xời, nhức bung cái đầu, khó ngủ quá anh Năm ơi! Năm nhấp ngụm trà:
- Lúc chó sủa rân rân, tui có đi qua cây đa nhà anh...

Tám tướng số trở mắt nhìn Năm ngờ ngợ. Nhưng Năm làm như không quan tâm, tỉnh bơ nói tiếp:

- Mấy đứa nhỏ xóm này chơi ác, ẩu đả đám ma cây đa nhà anh bằng mớ sơn đồ thực qua ống thụt, không biết ma có biến được không, ví bằng không biến được, tui biểu anh can xăng này cho ma rửa sơn. Tui là trưởng ấp mà để xảy ra ẩu đả, không giữ được trật tự an ninh xóm làng... Thành thật xin lỗi anh Tám về chuyện hồi hôm nhen!

Tám lợm lợm nhưng còn ngoan cố:

- Ủa, hồi hôm có chuyện người đánh lộn với ma hả anh Năm, cái này tui nghe mới ả nhen!

- Thôi, đừng đánh lộn con đen nữa cha nội! Mấy đứa phục vụ quán nhà anh- nó rửa sơn chưa?

Lúc đó, thằng cu Tàu mười ba tuổi được nhà Tám thuê bung bê cà phê đi qua. Nghe trưởng ấp nói oang oang, nó đứng lại hấp háy mắt:

- Bác Năm cho con chút xăng rửa trước đi, hồi hôm thằng quý Tèo xịt sơn trúng mí mắt con nè, may mà hồng đi...

Tám quay lại tát cái trời giáng làm cu Tàu xiểng niểng:

- Khốn nạn, đúng là đồ nuôi ong tay áo nuôi khỉ dòm nhà, tao biểu sáng nay tui bay nghỉ hết ở nhà lo... tắm rửa kỳ cọ sao không nghĩ, mò ra đây làm chi...

Năm trưởng ấp quàng nửa điều thuốc đang hút, vụt đứng lên ôm vai thằng nhỏ:

- Anh Tám, lần đầu tui cảnh cáo anh đánh trẻ em tàn tệ, tái diễn lần nữa chuyện này tui nhờ bên công an làm việc chó không cù cửa đồng dài như vậy đâu! Còn chuyện anh đã làm gì để gây khó cho chính quyền và bà con xóm làng thì ai cũng biết hết rồi chó không chỉ một mình thằng nhỏ tội nghiệp này đâu! Đi nhỏ, bác đưa mày về nhà, ăn sáng chưa...

Trên đường đưa cu Tàu về nhà, Năm trưởng ấp mua cho nó ổ bánh mì thịt, dặn thôi đừng làm chỗ Tám tướng số nữa, ông sẽ đề nghị xã ghi tên cho Tàu vào lớp học tình thương buổi tối. Lúc Tàu chào lễ phép hai lão làng để vào nhà, Ba Chằng kéo tay nó lại hỏi:

- É, nhỏ! Còn mấy con ma bay bay là đứa nào mà bay được hay vậy?

Cu Tàu quên chuyện bị ông chủ đánh, ngây thơ cười nhe hàm răng sún:

- Đầu có đứa nào làm ma bay được bác ba, đó là mấy cây tre cột đầu cộng mặc áo trắng được đám thằng Kẹo ngồi trên cây quơ qua quơ lại cho vui vậy mà...

Tám tướng số bị đưa ra kiểm điểm trước dân vì tội không chấp hành lệnh di dời và bày trò nhát ma hù thiên hạ. Suy cho cùng, hai tội này đều xuất phát từ chuyện Tám không nỡ bỏ cái quán đang ăn nên làm ra quá xá tiền của mình. Chịu tội trước nhân chứng vật chứng rành rành, Tám xin bà con cho được di dời cây đa trước. Năm trưởng ấp khoát tay nói oang oang giữa mọi người:

- Anh Tám quên rồi hả, rẽ đa giữ đất nên nhà anh mới không bị hà bá nuốt trọn như mấy nhà khác. Mà tui nói thiệt, không dời lúc này thì lúc khác cũng phải dời thôi. Rẽ đa có dày có chắc đến mấy, theo thời gian cũng bị hàm ếch khoét lung lay, chừng đó nửa đêm đang ngủ mà nghe cái ầm thì chỉ có trời cứu thôi anh Tám à! Trước mắt dời nhà cho an toàn đi anh ơi, sau đó dời cây đa cũng chẳng muộn, sắp xếp đi, tui biểu đám trẻ trong làng giúp một tay...

Bà con vỗ tay rào rào thay cho cái gật đầu của Tám tướng số.

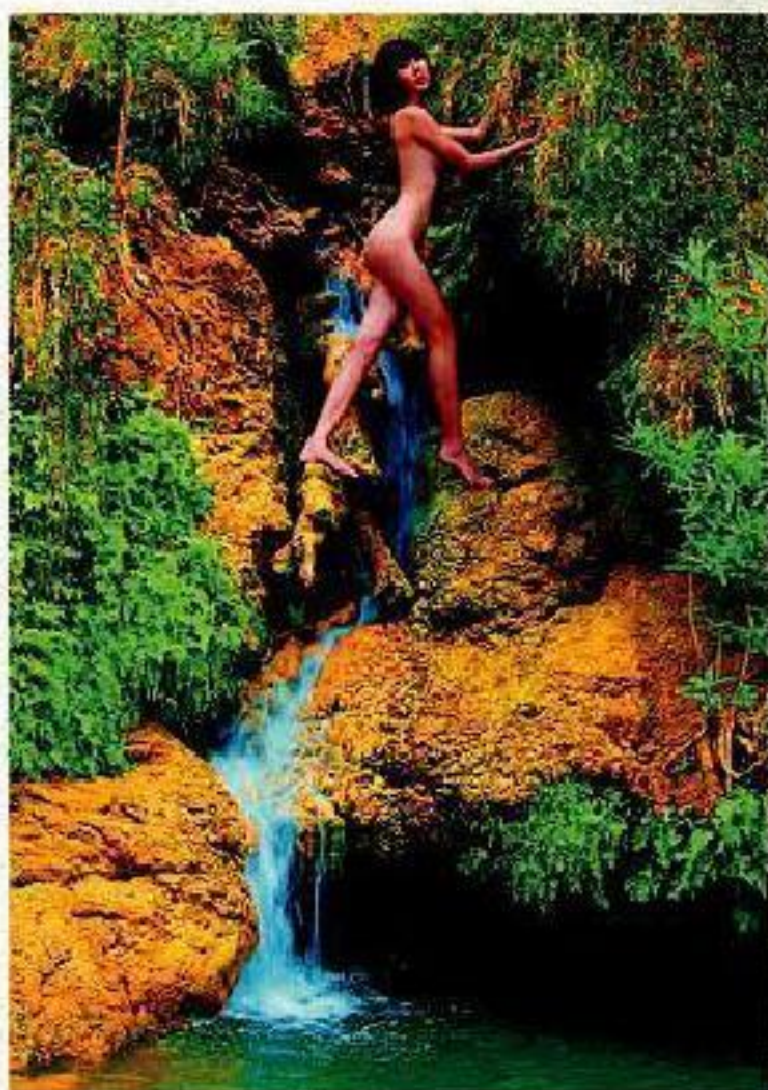
Giã đình Tám dời đi được một tuần thì mấy ông huyện cho khởi công xây bờ kè dọc sông. Trong ngày khởi công, huyện thưởng trưởng ấp Năm và đám thanh niên xung kích năm trăm ngàn đồng vì thành tích... xịt sơn ma. Mọi người quyết định tặng lại số tiền này cho má thằng cu Tàu làm vốn bán vé số nuôi nó ăn học ★

Về bộ ảnh nude "vì môi trường" của người mẫu Ngọc Quyên:

THƯỜNG DẪN

Ý tưởng tốt nhưng thể hiện không đạt

Nhằm kêu gọi mọi người bảo vệ môi trường sống đang ngày càng bị huỷ hoại, người mẫu Ngọc Quyên đã phối hợp với nhà nhiếp ảnh Tô Thanh Nghiệp thực hiện bộ ảnh nude toàn thân giữa không gian thơ mộng ở tận cao nguyên Mộc Châu biên giới phía Bắc. Bộ ảnh này đã tung lên mạng và gây ra nhiều phản ứng khác nhau, nhất là trong giới nhiếp ảnh, khi cho rằng ý tưởng bộ ảnh là tốt, nhưng việc thực hiện chưa đạt hiệu quả nghệ thuật, có quá nhiều lỗi về "nghệ thuật", dễ gây phản cảm, nhất là khi ở nước ta còn có cách nhìn khắt khe về ảnh nude nghệ thuật.

MỘT SỐ ẢNH TRONG BỘ ẢNH NUDE "VÌ MÔI TRƯỜNG" CỦA NGƯỜI MẪU NGỌC QUYÊN DO TÔ THANH NGHIỆP THỰC HIỆN

Người mẫu Ngọc Quyên phân trần rằng, ý tưởng chụp ảnh nude của cô bắt nguồn từ việc đã có nhiều nghệ sĩ nổi tiếng trên thế giới chụp ảnh nude toàn thân hoặc bán thân để kêu gọi công chúng quan tâm đến các vấn đề xã hội và con người đang nhức nhối như ung thư, nạn đói hay bảo vệ động vật và môi trường. Trong khi cô là người mẫu, không có cơ hội được mời làm đại sứ hay tham gia vào các hoạt động bảo vệ môi trường như các hoa hậu, nên cô quyết định thực hiện bộ ảnh nude này nhằm góp phần đánh động sự quan tâm của mọi người đến môi trường sống xung quanh đang ngày càng bị tàn phá.

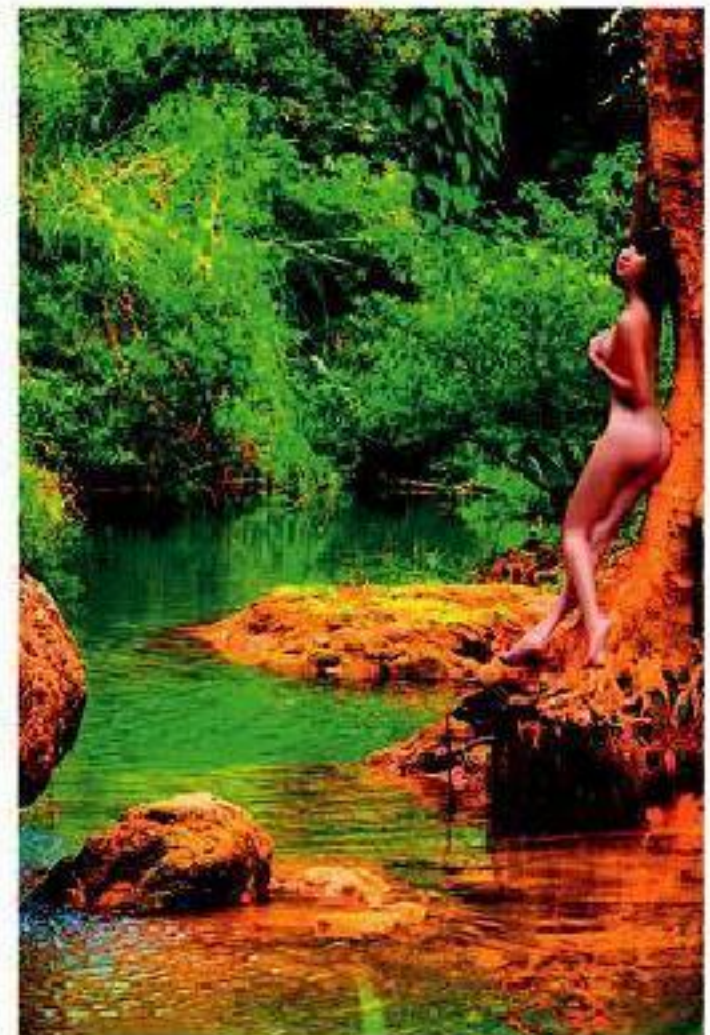
Mắt thường thoát nhìn qua bộ ảnh thì tưởng là nét căng, tô vẽ cho vẻ đẹp thân thể thiếu nữ. Thế nhưng giới nhiếp ảnh cho rằng nó có quá nhiều lỗi chuyên môn, khi ánh sáng phẳng lì, tư thế người mẫu khiên cưỡng, nhiều điểm giả tạo, không tôn được vẻ đẹp con người lẫn thiên nhiên, hơn nữa với sự "lột trần" nhân vật một cách hơi phổ trong khi nội dung ảnh chẳng liên quan gì đến thông điệp bảo vệ môi trường. Vì vậy, bộ ảnh này chỉ gây sự tò mò trước một cơ thể lạ, mà ở đây là cơ thể "toàn thân" của một người mẫu nổi tiếng, chứ chẳng đưa ra được thông điệp gì cả, thậm chí nó còn gây phản cảm về cách nhìn đối với nghệ thuật ảnh nude.

Nhà nhiếp ảnh gia Vũ Quốc Khánh - chủ tịch Hội Nghệ sĩ nhiếp ảnh Việt Nam khi xem bộ ảnh này đã phát biểu: "Bản thân ảnh nude cũng là một đề tài phức tạp. Dù đến thể loại ảnh, nhất là ảnh nude để cổ súy cho một vấn đề

xã hội thì trước hết phải nhận được sự đồng tình, ủng hộ thì mới hiệu quả". Cũng theo ông: "Trong bộ ảnh này, có một bức tôi cho là được. Có thể là do ý đồ tác giả, nhiều bức cơ thể con người lẫn át cả thiên nhiên. Nhưng nếu chê thì không nên, vì mỗi người có quan niệm riêng... Đây cũng không phải là vấn đề phản xét. Nude là một thể loại nhiếp ảnh phổ biến ở châu Âu và nhiều nước châu Á, nhưng ở Việt Nam nó ít được chấp nhận do quan điểm. Nói tóm lại, ý tưởng về bộ ảnh là tốt, nhưng phương thức thể hiện không hiệu quả, thậm chí có thể gây phản tác dụng..."

Bây giờ thì Ngọc Quyên đã rất nổi tiếng lẫn tai tiếng sau khi bộ ảnh xuất hiện trước công chúng. Và trước những phản ứng khác nhau của dư luận, người mẫu này có vẻ cam chịu. Bởi sự phản ứng ấy có lẽ cũng là mong muốn của cô khi thực hiện bộ ảnh nude toàn thân này. Khi có nhà báo đặt vấn đề thẳng thừng rằng: "Quyên chỉ là một người mẫu, gương mặt và cơ thể là "gia tài" quý giá của mình. Và Quyên đã dùng "vốn liếng" đó để thực hiện một việc có thể nhiều người cho là điên rồ. Quyên có nghĩ mình đã "ăn phải gan hùm" không mà dám liều lĩnh đến thế?", cô người mẫu chân dài trả lời bình tĩnh: "*Quyên biết mình gan và biết mình sẽ chịu được những ý kiến từ dư luận. Nhưng sống chỉ nghĩ cho bản thân mình thì có ích kỷ quá không? Bây giờ mọi người có cười hay chê trách thì Quyên cũng chịu và chấp nhận tất cả.*"

Thật ra ảnh nude nghệ thuật cũng không còn xa lạ ở Việt Nam. Dương như

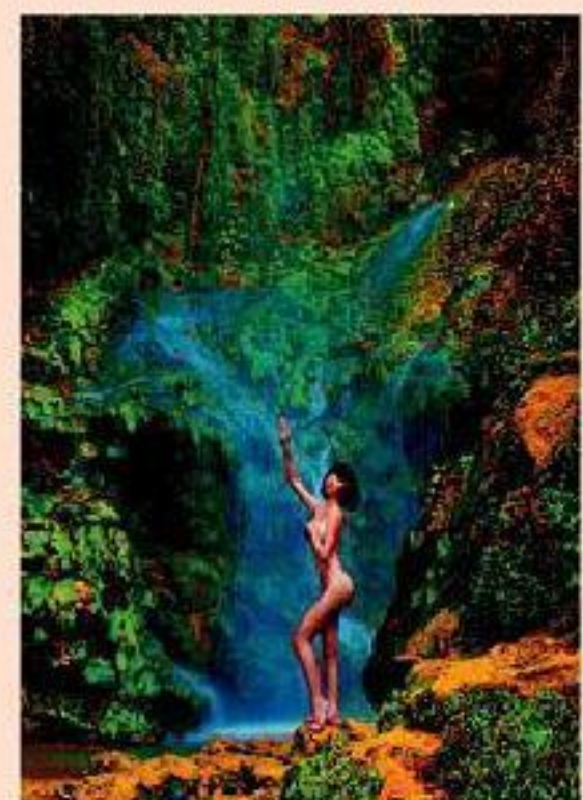

phần lớn các nghệ sĩ nhiếp ảnh đều từng chụp ảnh nude, có người công bố, có người chưa công bố và có người đã đạt thành quả. Dương Quốc Định là một nghệ sĩ tiêu biểu, khi nhiều bức ảnh nude rất đẹp của anh mang những thông điệp về thiên nhiên và con người Việt Nam đến với thế giới, được nhận nhiều huy chương vàng quốc tế, được giới nhiếp ảnh trong và ngoài nước trân trọng. Nghĩa là không phải chỉ ở phương Tây mà ảnh nude nghệ thuật cũng dần đã có chỗ đứng ở phương Đông, trong đó có Việt Nam, vấn đề là ý tưởng nghệ thuật được thể hiện đạt đến tầm mức nào, còn nếu không thì dễ sa xuống vũng lầy phản cảm và hư danh ★

Chưa bao giờ chuyện "cởi đồ", cởi áo, khoe thứ nọ thứ kia tràn lan trên mạng như những ngày qua sau scandal của Ngọc Quyên. Không chỉ mô tả bằng lời lẽ, người ta còn đưa lên những bộ ảnh cực sốc. Nào là "Sốc nặng xem người mẫu nude giữa bầy lợn"; "Nữ nhiếp ảnh táo bạo nude với việc ngày thường"... Những câu chuyện gây sốc từ bên Tây đang hoành được "nhập khẩu" về bên ta, bất kể văn hóa, phong tục, thẩm mỹ. Nếu cứ lý sự Tây xài được thì Ta cũng cũng xài được, thì sao không đưa nốt cả những gì của Playboy lên? Bất cứ xã hội nào cũng có những giới hạn, những sự khu biệt theo nhóm, theo lứa tuổi... Một trang thông tin đại chúng quyết không nên làm như vậy.

Thôi thì, giải trí bằng các bộ ảnh khoe thân của các cô người mẫu, người đẹp cũng có thể thông cảm được với khát khao "câu view" thời đại này. Người ta cần những chuyện như: "Ngọc Trinh: Nóng bỏng và hoàn hảo từng milimet", "Hoàng Thùy Linh tá hỏa vì "lộ hàng", "Nóng rực rực tân Hoa hậu Costa Rica 2011"... Độc giả xem mãi cũng "chai mắt". Nhưng có cảm giác như nhìn bộ ảnh nào, những người đưa tin cũng chỉ chăm chăm nhìn vào những chỗ để "hở", những tư thế khiêu khích để giật tít. Cảm giác báo chí, trang điện tử đang bị "playboy hóa". Nào là: "Cởi đồ, Hoàng Yến khoe số đo vàng"; "Hoa hậu Mỹ Xuân "vận vẹo" trong bikini"... Hình như người ta đang tận dụng mọi cách để đưa được từ "cởi" vào. "Nào là Hoa khôi Trúc Phương cởi trần... bắt bò". Cũng bộ ảnh đó, trang web khác lại giật tít: "Lại đến hoa khôi Trúc Phương cởi áo... "khoe ngực". Quái lạ, tại sao cái bộ ảnh rõ ràng là có ý đồ "cởi" để khoe cái nọ cái kia, mà lại đang hoành được post lên, chẳng hề thấy che chắn, cứ như người ta có quyền "cởi" thì mình có quyền đưa lên vậy.

ĐÔNG KINH (TTVH)

Khoả thân

giữa sân chơi dục tính

CHU LAI

“Giống như trong văn chương,
anh có thể mặc sức
đi vào sân chơi dục tính
nhưng đi như thế nào
để nâng con người lên
chứ không phải
đìm con người xuống”-
nhà văn Chu Lai
phát biểu xung quanh bộ ảnh
nude “vì môi trường”
của cô người mẫu...

Tôi từ lâu đã nghĩ, vẻ đẹp thân thể của người phụ nữ là vẻ đẹp thiêng liêng và bí hiểm. Một vẻ đẹp mà từ đó không biết bao nhiêu những cảm hứng thi ca, hội họa, cảm hứng sống đã được hình thành và tồn tại trong suốt chiều dài lịch sử con người.

Thế rồi bỗng một ngày có ai đó mang cái bí hiểm đó ra bày biện giữa nắng trời, xoay ngang xoay ngược, đảo lên đảo xuống thì còn gì là linh thiêng nữa. Nó sẽ trở nên trần trụi, buông tuồng, suông sã, nó sẽ phá vỡ cái cảm hứng tò mò thăm mý mang giới tính muôn đời của con người và khi đó, chao ôi, khoảnh khắc ấy sao bỗng cảm thấy cuộc đời, con người nó trôi lên cạn cạn đường này.

Vâng! Người nghệ sĩ có thể vận dụng cái vẻ đẹp thánh thần tuyệt mỹ đó để muốn nói, muốn gửi một thông điệp gì cho mai hậu, cho hôm nay, kể cả thông điệp bảo vệ môi trường nhưng giữa cảnh sắc môi trường và thân thể cô gái không một mảnh lá che thân sao có cái gì cứ chống đối, cặp kên, đối chọi như chẳng ăn nhập gì vào nhau cả.

Vâng! Non sông, cảnh sắc nước ta cấm tú thật, một vùng sơn cước Mộc Châu lại càng phiêu bồng nhưng người dễ tính nhất, đa tình nhất khi xem những bức ảnh cô gái trần trụi oằn oại, vằn vện trên cái nền xanh mướt mát đó lại chẳng thấy gợi lên một chút bảo vệ môi trường nào. Ai lại bảo vệ kiểu đó, thiếu gì hình ảnh, biểu tượng có thể đánh thức cảm hứng bảo vệ cứ gì cứ phải nồng nàn, soi soi màu da thịt đó.

Chính thế mà người và cảnh phá nhau. Cảnh bị chìm đi, người thì trôi lên nhưng nhức để rồi sau đó là những cái chau mày khó chịu.

Phá cách ư? Một kiểu thời trang ư? Người thực hiện biện luận như thế nhưng người xem lại không cho là như thế, có cái gì như đi trái với các định đề về bản chất cái đẹp, về những suy nghĩ lành sạch tinh khiết vốn đã áp ủ trong mỗi cảm nhận con người. Có cái gì như chạm đến một chút lòng tự trọng của nữ giới và tóm lại là gây một sự phản cảm không thanh minh được.

Cái lỗi này tại nguyên mẫu một phần nhưng lỗi tại người cầm máy ảnh lại nhiều hơn. Bởi con người có muôn cách tiếp cận đời sống nhưng tiếp cận méo mó, buông tuồng, tự nhiên chủ nghĩa thì đó lại không phải là một cách ứng xử mang tính tôn trọng con người, tôn trọng đạo lý, nếp sống Việt Nam có tự ngàn xưa.

Giống như trong văn chương, anh có thể mặc sức đi vào sân chơi dục tính nhưng đi như thế nào để nâng con người lên chứ không phải đìm con người xuống ★

Tuyệt mỹ & mong manh hoa anh đào

MAI THANH

Hoa anh đào là hiện thân của một ý niệm có vai trò trung tâm trong văn hoá Nhật- hakanasa- một từ rất khó dịch, nó chuyển tải một cảm giác mong manh, thậm chí là phù du của cuộc đời.

Với Nhật Bản, sự mong manh ấy cũng là một nguồn sức mạnh.

Trong lúc cả nước Nhật đang đau buồn vì thảm họa, hoa anh đào nở rộ sẽ mang đến cho mỗi căn nhà một cảm giác rõ ràng về hakanasa, ẩn chứa trong một thứ sức mạnh kỳ lạ- sức mạnh không ập thẳng vào mà chìm đắm trong tâm hồn người ta. Nó như sức nóng của suối khoáng hay lửa đốt trong lòng của rượu sake, mang đến cả nỗi đau buồn và niềm khuấy khoả. Sự mong manh của đất nước Nhật Bản với trình độ công nghệ cực cao, bị phơi ra trước sức mạnh hủy diệt của thiên nhiên trong trận động đất, sóng thần tháng 3.2011, khiến hơn 27.000 người chết và mất tích, nửa triệu người mất nhà cửa, và cuộc khủng hoảng hạt nhân.

Hiroiyuki Yoneta, một người bán hàng ở chợ cá Tsukiji của Tokyo, nói về sự mong manh của cuộc sống khi nghỉ tay giữa những lúc xếp cua vào rổ. Ông làm việc này nhiều giờ trước lúc mở cửa hàng vào 4 giờ sáng. "Nghỉ đến việc bao người đang sống bình thường thế rồi bỗng biến mất, ta không thể không tránh khỏi cảm giác rằng, con người, cũng như những bông hoa, là thứ phù du", Yoneta nói.

Nhưng chúng ta hãy để ý đến nghịch lý này ở Nhật: những cánh hoa anh đào

Hoa anh đào là hình ảnh gây cảm xúc đặc biệt với người Nhật. Dù nở lúc thái bình, hoa cũng mang đến nét buồn phảng phất giữa không khí hội hè, bởi nó rụng đúng độ nhan sắc tuyệt mỹ.

Tháng tư là mùa hoa rộ nhất, nói như nhà thơ T.S. Eliot, là mùa "hoa nở đã man nhất".

Đó là thời gian một con sông gồm những bông hoa nhỏ màu trắng hồng lên đến cao trào, trùn lên khắp nước Nhật, lên những con người vừa trải qua những cơn sốc vì địa chấn và vì đau thương.

mong manh duyên dáng lại là biểu tượng của samurai, là hình ảnh cô đọng nhất về lòng dũng cảm của người Nhật.

Các võ sĩ Nhật cũng được ví như hoa bởi họ không bám chặt lấy cuộc sống, họ xuất hiện như hào quang hư ảo, chết ở đỉnh điểm của sự huy hoàng. Theo cách nhìn nhận này, họ là hiện thân của võ sĩ đạo (bushido)- sự kết hợp các phẩm chất của võ sĩ, gồm tinh thần

khắc kỷ, lòng dũng cảm và đức hy sinh.

Ngày nay người Nhật không nhắc nhiều đến bushido nữa, họ nói đến khái niệm đời thường hơn, nghĩa là cần ráng vào mà sống với đời. Khi người ta nói đến những người Nhật làm công ăn lương là nói đến các samurai của thời hiện đại. Tuy từ ngữ có thể không tương thích lắm, nhưng những nhân viên mặc vest phải chịu đựng những áp lực công việc đơn điệu buồn tẻ, phải trung thành với lợi ích chung, được coi như những võ sĩ đạo thời hiện đại. Người ta gọi tinh thần của họ bằng cái tên gaman.

Giữa cảnh chết chóc hoang tàn, mọi người ở Nhật đều nghĩ đến việc phải tiếp tục sống, theo cách rất trật tự và hợp tác. Nhiều người đã trở lại chỗ ngôi nhà tan hoang của mình, và với một cái đầu tỉnh táo, nghĩ cách bắt đầu lại cuộc sống như thế nào sau thảm họa lớn nhất kể từ Thế chiến thứ hai.

Và hình ảnh những

samurai hiện đại là đây: cả một gia đình đã mất nhà cửa ngồi quanh đồng lửa trong khi đêm xuống, tuyết rơi, những gương mặt khắc khổ của họ sáng lên nhờ ánh lửa màu cam. Một cụ già dắt chiếc xe đạp lội giữa biển bùn ngập mắt cá chân, nhặt những tấm ảnh chụp đám cưới của cậu con trai cho vào trong giỏ. Những người lái xe kiên nhẫn xếp hàng chờ hàng giờ để mua xăng ở những vùng bị ảnh hưởng bởi động đất.

Và đây, câu chuyện về đức hy sinh.

Kennichi Takeuchi, 81 tuổi, vợ Yukiko, 78 tuổi, vẫn sống ở trong chiếc Mitsubishi nhỏ màu đen hai tuần kể từ sau động đất, giữa cảnh tuyết rơi và những cơn gió cắt da, cho dù họ ở ngay bên ngoài một trung tâm lánh nạn đông người.

Bà Yukiko đau chân và không thể ngủ trên nền cứng của trung tâm lánh nạn. Ông Kennichi, đã sống 56 năm qua với vợ, đã không đi tìm sự dễ chịu cho riêng mình ở bên trong trung tâm. "Chúng tôi ở đây trong chiếc xe này"-Yukiko nói, bế con chó Meg trong lòng- "Cũng không quá tệ".

Các ý niệm như hakanasa hay gaman có lẽ có gốc rễ từ sự nhận thức sâu xa của người Nhật về sự bất lực của nhân loại trước sức mạnh vô địch của thiên nhiên. Có lẽ người Nhật đã quên mất bài học về sức mạnh thiên nhiên khi quyết định đặt các lò phản ứng hạt nhân

ở gần bờ biển và trên đường đứt gãy của vỏ trái đất, lấy đất vịnh Tokyo để mở rộng sân bay và xây ngày càng nhiều những toà nhà chọc trời.

Tuy thế, mối tương giao với thiên nhiên- một nghịch lý, một sự tương phản- vẫn tiếp tục ăn sâu trong tâm khảm Nhật.

Chẳng hạn, người Nhật không xa lạ với các thảm họa thiên nhiên: những cơn địa chấn giết người, những trận sóng thần thảm khốc từng tàn công nước Nhật trong quá khứ. Hết lần này qua lần khác, nước Nhật tiếp tục đứng dậy.

Bất kỳ ai đến thăm cố đô Kyoto của Nhật cũng dễ dàng nhận thấy rằng đất nước này trong hầu như suốt chiều dài lịch sử của mình có một văn hoá xây nhà bằng gỗ, chứ không dùng gạch và vữa. Truyền thống này đưa Nhật đến gần với thiên nhiên hơn, và bởi các ngôi nhà bằng gỗ dễ bị huỷ hoại hơn, cho thấy người Nhật đã nhận thức chính xác sức mạnh của thiên nhiên.

"Tính mong manh của đời người và của các toà nhà hiện diện trong sự bất định của vòng xoáy bị ai khôn cùng", tiểu thuyết gia Keiichiro Hirano từng viết trong một tiểu luận mang tên *Bất định* (On mutability).

Mùa anh đào năm nay, nỗi bi ai sẽ xâm chiếm tâm hồn người ta khi chiêm ngưỡng hoa và nghĩ đến hàng chục nghìn người sẽ không bao giờ còn được thấy một mùa hoa anh đào nào nữa.

Mà hoa anh đào năm nay cũng có thể mang đến niềm an ủi, rằng giữa cảnh thảm khốc hoang tàn, vẫn hiện lên những vẻ đẹp: cái ôm chặt của những người thân đoàn tụ; nụ cười của một nhân

viên cứu hộ khi trao chăn ấm cho người lánh nạn. Và kể cả ngay giữa đồng đổ nát, những đám mây hoa sẽ trôi tới nơi những ngôi nhà từng đứng đó, từng vang lên những tiếng cười.

Ông Haruhiko Fukuda, một người mập mạp có cái đầu nhẵn bóng và đôi mắt hiền lành, chủ cửa hàng bánh bao cổ từ hàng trăm năm nay ở chợ cá Tsukiji, Tokyo vẫn còn nhiều hy vọng: "Sau mùa đông... bạn sẽ thấy hoa anh đào nở và con tim vui trở lại". Fukuda nói thêm: "Tôi hy vọng điều đó giúp chúng tôi trong quá trình tái thiết. Từng bước từng bước, hàn gắn những gì đã vỡ là cả một việc lớn, và ở bước đầu tiên, chúng tôi cần có gì đó để động viên mình".

Hoa anh đào sẽ nở rộ ở miền Nam Nhật Bản, rồi sau đó lên Tokyo, lên những tỉnh bị tàn phá. Tháng tư là mùa hoa rộ nhất, nói như nhà thơ T.S. Eliot, là mùa "hoa nở đã man nhất". Đó là thời gian một con sóng gồm những bông hoa nhỏ màu trắng hồng lên đến cao trào, trùm lên khắp nước Nhật, lên những con người vừa trải qua những cơn sốc vì địa chấn và vì đau thương.

Câu chuyện này được viết khi những ngày đánh dấu mùa anh đào nở và ngày tảo mộ đang đến, là ngày để tưởng nhớ đến hàng nghìn người Nhật ở miền Đông Bắc đã ra đi nhưng không bao giờ có được tấm bia mộ để làm dấu cho thân nhân đến cầu nguyện.

Mùa xuân ở khắp muôn nơi đều là sự hứa hẹn những gì mới mẻ, nhưng ở Nhật mùa xuân này cũng nhắc nhở mọi người nhớ đến bản chất phù du của cuộc đời. Sự chấp nhận nghịch lý này có thể là nguồn gốc ẩn đằng sau sức mạnh nội tâm của người Nhật- một tinh thần khắc kỷ được đánh thức mỗi khi đất nước đối mặt với thảm kịch ★

(Theo AP)

SỨC MẠNH NỘI TÂM NGƯỜI NHẬT ĐƯỢC ĐÁNH THỨC MỖI KHI ĐỐI MẶT VỚI THẢM KỊCH

Gần 20 năm nay,
Norika Fujiwara
được xem như
biểu tượng nhan sắc
và là nữ diễn viên
đắt giá nhất Nhật Bản.
Cô cũng là một
trong những nghệ sĩ
của xứ sở hoa anh đào
thành công
nhất thế giới,
từng sang Việt Nam
làm công tác
từ thiện.

Biểu tượng nhan sắc Nhật Bản

THU HÀ

Norika Fujiwara sinh năm 1971, đăng quang vương miện Hoa hậu Nhật Bản năm 1992. Từ bệ phóng đó cô bước vào nghề diễn viên điện ảnh, người mẫu thời trang, quảng cáo và đã đạt nhiều thành công vang dội. Năm 1995, Norika bắt đầu xuất hiện với mật độ dày đặc trên các chương trình truyền hình của Đài truyền hình Fuji và K-1 của Nhật.

Hoa hậu Norika Fujiwara được thiên phú vẻ đẹp thanh lịch, dịu dàng, với làn da trắng sứ, đôi mắt to tròn và nụ cười rạng rỡ. Cô liên tục được bình chọn đứng đầu top 10 người đẹp Nhật Bản trong bảng xếp hạng uy tín Oricon. Trước sự hấp dẫn "chết người" từ những đường cong gợi cảm của mỹ nhân xứ hoa anh đào, không đáng mấy râu nào có thể cưỡng lại ánh nhìn của mình.

Norika Fujiwara rất thích nghệ thuật phong thủy, thường mang theo muối trong người và rắc xuống đất ở bất cứ nơi nào cô tới để ngăn chặn "những điều tối tệ". Norika bắt đầu tin vào phong thủy khi nó giúp cô thoát khỏi chứng mất ngủ bằng cách đặt 10g muối vào bốn góc phòng. Cô còn thay đổi màu sơn bếp sang màu vàng và chỉ dùng năm của mạ vàng. Cô cũng nghe theo lời khuyên của thầy

phong thủy, đeo nhẫn cưới hình ngũ giác. Nhưng éo le thay, chính phong thủy lại là lý do khiến Norika và nam diễn viên hài Tomonori Jinnai ly hôn sau chưa đầy 2 năm chung sống. Đôi uyên ương này suốt ngày cãi nhau vì Jinnai không thể chịu đựng được "triết lý phong thủy" quá cầu kỳ của cô vợ tài sắc.

Ngoài hoạt động nghệ thuật, Norika Fujiwara rất tích cực hoạt động xã hội từ thiện. Cô đã được mời làm đại sứ thiện chí của nước chủ nhà Nhật Bản tại Cúp bóng đá thế giới 2002. Vào năm 2005, cô còn tổ chức một cuộc triển lãm những tấm hình đẹp nhất của mình, bao gồm cả hình chụp nghệ thuật của cô tại Afghanistan đang chiến tranh, rồi cô đóng góp toàn bộ số tiền thu được từ cuộc triển lãm này cho tổ chức UNICEF.

Trong vai trò là đại sứ thiện chí của Hội Chữ thập đỏ Nhật Bản, Hoa hậu Norika Fujiwara cũng đã cùng đoàn phóng viên của Tổ chức Cứu trợ trẻ em (Save the children) sang Việt Nam thăm tỉnh Quảng Trị trong hai ngày (15-16.8.2009). Cô đến tận bản Cũ Một, xã Thuận, huyện Hướng Hoá để kêu gọi các bà mẹ dân tộc Vân Kiều hưởng ứng cuộc vận động cho con bú sữa mẹ trong thời gian sáu tháng đầu sau khi sinh ★

HOA HẬU NORIKA FUJIWARA VÀ THIẾU NỮ DÂN TỘC VÂN KIỂU - ẢNH: N.H.QUANG

Benjamin Radford tiến hành công trình nghiên cứu của mình khi xem hình ảnh quái vật hút máu động vật Chupacabra trong các bộ phim khoa học viễn tưởng. Ông tin rằng chúng có nguyên mẫu từ những con quái vật hút máu khác trong dân gian. Quá trình khảo sát của ông đã phát hiện nhân chứng đầu tiên nhìn thấy quái thú hút máu động vật là Madelyne Tolentino ở làng Canovanas, Puerto Rico, Tây Ban Nha.

Vào tháng 8.1995, làng Canovanas xảy ra hiện tượng hàng loạt gia súc bị cắn chết một cách bí ẩn. Bà Madelyne Tolentino đã nhìn thấy con vật kỳ quái tấn công gia súc, nó cao khoảng 1,2m đến 1,5m, có cặp mắt to, móng vuốt dài, trên lưng có nhiều gai nhọn. Quái thú có những bước nhảy từng tưng như kangaroo và phát ra mùi sulfur nồng nặc giống như "Sìl"- một con quái vật trong phim viễn tưởng Species nổi tiếng. Khi dân làng tìm thấy gia súc chết la liệt trên đồi, chúng chỉ còn là những cái xác trắng bệch không còn một giọt máu. Theo kiểm nghiệm của bác sĩ thú y, có vẻ như toàn bộ máu đã bị hút cạn chỉ qua 1 hoặc 2 vết cắn rất nhỏ, đường kính từ 7-10cm.

Đến tháng 3.1996, câu chuyện của bà Tolentino xuất hiện trên The Cristina Show, một diễn đàn phiên bản tiếng Tây Ban Nha của Oprah, đã làm dấy lên những câu chuyện tương tự về quái thú Chupacabra ở Texas, Nicaragua và nhiều nơi khác. Vào một sớm tinh mơ cuối năm 2006, ông Jose Isabel Islas sống tại làng Lagunilla thuộc tỉnh Tulancingo, Mexico đem cỏ khô tới chuồng gia súc và ông hãi hùng khi thấy cảnh tượng 7 xác cừu nằm la liệt với những vết cắn xé tàn bạo, thân mình chúng đều trắng bệch vì cạn máu. Sau đó, nhiều nông dân khác quanh vùng cũng nhận ra sự việc tương tự từng xảy ra ở trang trại mình. Rồi năm 2008, hai cảnh sát Mỹ cũng tình cờ quay được đoạn phim về quái thú tại thị trấn Cuero, bang Texas của Mỹ. Họ nhìn thấy một con thú đang chạy xuống một con đường lầy lội, lúc đầu họ tưởng là con sói đồng cỏ nhưng hai người nhanh chóng nhận ra con thú trông rất khác lạ. Họ miêu tả nó có đôi chân ngắn và không có lông, với cái mõm thon dài hung tợn...

Những người chứng kiến thường mô tả hình dáng của quái thú rất đa dạng, có khi nó giống một con chó, khi thì giống động vật gặm nhấm hoặc loài bò sát với vòi dài, răng nanh lớn, cổ da và vảy màu xanh xám, mang một thứ mùi khó chịu. Dân địa phương thường khẳng định quái thú chính là thủ phạm của các vụ hút máu động vật nuôi, gây tai họa cho nông dân.

Tuy nhiên, nhà khoa học Benjamin Radford không thấy bằng chứng để có thể tin tưởng lời của những người nhìn thấy quái thú hút máu. Ông cho rằng, bà Tolentino đã mắc chứng bịa chuyện, một hội chứng mà người thuật chuyện thường không thể phân biệt được những hình ảnh họ đã nhìn thấy trong mơ, trong các phim với các việc xảy ra trong đời thực. Điều đó cũng giống như những câu chuyện về ma cà rồng thường xuất hiện trong thời kỳ bất ổn chính trị và khủng hoảng kinh tế lớn, gây tâm lý căng thẳng trong người dân.

Bác bỏ các truyền thuyết không chứng cứ, Radford đã bỏ ra nhiều năm để trực tiếp xem xét các phiên bản khác nhau về những câu chuyện ma cà rồng trên toàn thế giới, điều tra sự thật đằng sau huyền thoại quái vật Chupacabra. Ông còn tới tận Puerto Rico và các khu rừng ở Nicaragua, nơi xuất phát các tin đồn về sự xuất hiện của quái thú để tìm kiếm thông tin xác thực.

Quái thú Chupacabra, trong tiếng Tây Ban Nha, nghĩa là

QUÁI THÚ CHUPACABRA TRONG PHIM VIỄN TƯỞNG

Ly Kỳ quái thú hút máu...

QUANG BÌNH

Nhà khoa học người Tây Ban Nha Benjamin Radford của Đại học Báo chí Mexico vừa đưa ra những kết quả xác thực về hiện tượng quái thú hút máu và thăm sát hàng loạt

vật nuôi, vốn khá bí ẩn trong đời sống dân gian mà cả ở nước ta cũng từng xuất hiện những tin đồn về loại quái vật này.

NHỮNG HÌNH ẢNH TƯỢNG TƯỢNG VỀ CON QUÁI THÚ HÚT MÁU

quái vật hút máu dê. Hình ảnh của chúng dần dần được gắn với bất kỳ cuộc thăm sát động vật bất thường nào. Và từ miệng dân gian, chúng cũng được thêm các chi tiết ngoại hình như không có lông, răng dài sắc nhọn.

Trong khi đó, một số nghiên cứu về ADN của những quái thú được tìm thấy cho kết quả rằng chúng chỉ là chó hoặc chó sói Bắc Mỹ mắc bệnh ghẻ lở. Radford đã giải thích rất cụ thể: những con chó sói này bị bọ ve tấn công, gây ra chứng ngứa phát ban, giống như bệnh ghẻ ở người, khiến chúng cảm thấy vô cùng khó chịu, làm khả năng săn mồi của chúng bị giảm đi, nên không thể săn đuổi các con thú rừng khác mà bắt buộc phải rình rập và tấn công các vật nuôi trong gia đình. Không những thế, do bệnh ghẻ, lông trên cơ thể chúng còn bị rụng hết, da bị co rúm nhăn nheo trông rất đáng sợ.

Đối với những động vật không may nhiễm bệnh, một số lượng lớn bọ ve sẽ đào hang dưới da chúng, gây viêm nhiễm và kết thành một lớp dày trong da. Máu cung cấp cho nang tóc bị ngừng cung cấp, làm rụng lông, lở loét và trong trường hợp đặc biệt xấu thì sự suy yếu của cơ thể con vật sẽ giúp cho vi khuẩn gây nhiễm trùng da thứ cấp, đôi khi tạo ra mùi hôi thối rất khó chịu★

CHÚ CHÓ MẮC BỆNH GHỀ Ở BẮC MỸ

TÌNH DỤC VÀ BỆNH TUYẾN TIỀN LIỆT

Thông thường nam giới khỏe mạnh chỉ quan tâm đến tuyến tiền liệt (TTL) sau tuổi 50, khi đó TTL mới bắt đầu to ra và ở một số người thể tích TTL có thể to đến mức chèn ép ống niệu đạo gây nhiều triệu chứng tiết niệu và trong trường hợp này thường là do u lành tính TTL, thể hiện các triệu chứng như hay buồn đái về ban đêm cũng như ban ngày và ngay ở giai đoạn này chức năng tình dục đã bị ảnh hưởng.

Ung thư TTL có thể gây ra những vấn đề cho chức năng tình dục như khó đạt được sự cương dương hay xuất tinh đau. Vì ống dẫn tinh đưa tinh dịch vào phần niệu đạo nằm trong TTL và dịch từ chính TTL tiết ra cũng có trong thành phần của tinh dịch cho nên khi bị ung thư thì khả năng tình dục cũng bị ảnh hưởng và gây ra đau khi xuất tinh.

Ảnh hưởng của quan hệ tình dục đến TTL đã dựa trên nhiều nghiên cứu, khảo sát như sau: Nếu như các nhà nghiên cứu thống nhất ý kiến là xuất tinh có thể có lợi ích giảm được nguy cơ ung thư hoá tuyến nhưng chưa hoàn toàn đồng ý về tầm quan trọng của khả năng bảo vệ này.

Vì thế ở Úc đã có một nghiên cứu dịch tễ học khá lớn trên 1529 nam khỏe mạnh và 1079 người có khối u TTL. Kết quả nhận thấy là những nam giới độ tuổi từ 20-50 xuất tinh nhiều, ít nhất 5 lần mỗi tuần thì nguy cơ ung thư giảm được một phần ba so với những người ít xuất tinh (mỗi tháng chỉ xuất tinh từ 4 đến 7 lần).

Các nhà khoa học giải thích rằng mỗi lần "rùng mình" (xuất tinh) là mỗi lần TTL loại bỏ được các chất gây ung thư tích tụ ở tuyến. Họ không chỉ quan tâm đến số lần quan hệ tình dục mà đến cả khoái cảm để chứng minh số lần quan hệ tình dục có chất lượng cần đạt được mới đem lại hiệu quả.

Bác sĩ Giles, trưởng nhóm nghiên cứu giải thích rằng không xuất tinh thường xuyên có thể làm cho các chất gây ung thư tích tụ trong cơ thể. Nhận xét nói trên cũng tương tự như phụ nữ cho con bú thì nguy cơ ung thư vú cũng giảm. Một nam giới nói: Mỗi tuần, tôi quan hệ tình dục 5 lần (ban đêm) và thủ dâm 5 lần (buổi sáng), lẽ dĩ nhiên cả những ngày nghỉ cuối tuần... và bây giờ nồng độ PSA của tôi chỉ còn dưới 0.5 (nếu cao hơn 4 nanogram/ml báo hiệu có tiến triển ung thư).

Một nghiên cứu khác công bố vào năm 2004 trên JAMA (tạp chí của Hội Y học Mỹ rất kén chọn bài) đã cho thấy mối liên hệ giữa tần suất xuất tinh (21 lần mỗi tháng) và nguy cơ ung thư TTL, nhận thấy tác động của việc xuất tinh nhiều dẫn đến tỷ lệ bệnh rõ ràng thấp hơn.

Một nghiên cứu quốc tế giữa châu Âu và Mỹ trên 10.000 nam đã cho thấy có mối liên hệ trực tiếp giữa cường độ của các triệu chứng tiết niệu và những thay đổi về chức năng cương dương (có lẽ do

Đối với nam giới, việc có quan hệ tình dục nhiều để bị ung thư tuyến tiền liệt hay chỉ ít thì cũng dễ bị phì đại tuyến tiền liệt, có đúng không?
Có mối quan hệ gì giữa tình dục với tuyến này?

BS. ĐÀO XUÂN DŨNG

Nên biết bí mật bệnh đàn ông

tác dụng gián tiếp đến các thần kinh xung quanh) vì TTL nằm chính giữa đường đi của các dây thần kinh chi phối chức năng cương dương.

Ung thư TTL là lý do chủ yếu để nam giới cổ tuổi tìm đến thầy thuốc. Đáng buồn là ung thư TTL ngày nay có thể gặp ở cả những người nam độ tuổi 50 cùng với dấu hiệu thay đổi về chức năng tình dục. Cách đây không lâu, phát hiện ra khối u TTL rất hiếm trước tuổi 60.

TTL có vai trò chủ yếu trong sinh sản của nam vì cung cấp các chất dinh dưỡng thiết yếu để tinh trùng có thể sống trong âm đạo; có thể nói không có TTL thì nam không thể có khả năng sinh sản. TTL đã từng là đối tượng của nhiều nghiên cứu nhằm bảo vệ tuyến không bị ảnh hưởng của mọi thứ bệnh và nếu có được điều trị thì không được gây tổn thương đến thần kinh chi phối chức năng cương dương.

Khi những biến đổi ở TTL đã làm ảnh hưởng xấu đến chức năng tình dục thì không nên để kéo dài vì càng để lâu càng khó điều trị. Để giảm những tác dụng xấu của TTL quá to (ảnh hưởng đến các thần kinh xung quanh) có nhiều loại thuốc như thuốc chẹn anpha, thuốc có nguồn gốc thực vật hay thuốc ức chế endim; những thuốc này có tác dụng cho khoảng 50% số trường hợp.

Khi điều trị bằng thuốc không đem lại kết quả thì cần can thiệp ngoại khoa: lấy đi TTL để giải phóng sự chèn ép vào niệu đạo. Tới nay, can thiệp ngoại khoa là lựa chọn phổ biến nhất. Nhiều người cho rằng can thiệp không có nguy cơ cho chức năng cương dương nhưng có thể gây xuất tinh trào ngược vào bàng quang.

Phương pháp mới dùng lade ít gây tổn thương cho thần kinh hơn và hi vọng giảm được nguy cơ gây trào ngược vào bàng quang. Tuy nhiên còn đang nghiên cứu tiếp.

Từ những dữ liệu trên, có thể nghĩ đến hai mặt của một vấn đề: không xuất tinh thì những chất bài tiết bên trong TTL bị giam hãm và có thể tạo nên yếu tố gây viêm mạn tính, dọn đường cho ung

thư TTL phát triển nhưng mặt khác người có quá nhiều ban tình thì tuyến cũng dễ bị nhiễm khuẩn và khởi động tiến trình ung thư hoá (đã có nghiên cứu chứng minh điều này).

LIỆU PHÁP TIA XẠ TẠI CHỖ UNG THƯ TTL CÓ ẢNH HƯỞNG ĐẾN CHỨC NĂNG CƯƠNG DƯƠNG?

Theo công bố trên tạp chí *Niệu học Anh* tháng 8.2007, những nam giới có chức năng tình dục tốt trước khi điều trị bằng tia xạ tại chỗ liều thấp (low-dose prostate brachytherapy) ung thư TTL vẫn có nhiều khả năng duy trì được sự cương dương trong thời gian dài sau liệu pháp này.

Nhìn chung, nhóm các bệnh nhân điều trị bằng tia xạ có tuổi đời già hơn nhóm điều trị bằng phẫu thuật tới 10 tuổi nhưng nếu xem xét kết quả ở những nam giới độ tuổi 50-60 và được điều trị bằng tia xạ tại chỗ thì thấy chức năng cương dương vẫn được duy trì một cách đáng ngạc nhiên.

Liệu pháp tia xạ liều thấp tại chỗ là thao tác cấy các "hạt" đồng vị phóng xạ to như hạt gạo vào khối u TTL. Người ta thường dùng iodine và palladium đồng vị phóng xạ, bọc kín trong bao titaníc và khi tia xạ được giải phóng ra thì khối u TTL co lại hay chết.

Tiến hành nghiên cứu sức khỏe tình dục ở 131 nam bị ung thư TTL giai đoạn T1b và T3a; tất cả những người này đều có chức năng cương dương tốt trước khi điều trị và họ được theo dõi ít nhất 7 năm sau khi điều trị.

T1b là giai đoạn phát triển của ung thư mới chỉ giới hạn tại chỗ, còn giai đoạn T3a là khi ung thư đã di căn ra ngoài vị trí ban đầu. Kết quả theo dõi cho thấy: 42 nam trong số được nghiên cứu (32%) bị kém cương dương nhưng tỷ lệ vẫn còn có thể quan hệ tình dục được cao hơn ở những nam giới độ tuổi 50-59 khi được cấy hạt tia xạ so với những nam giới độ tuổi 60-69 (64%) hay những nam giới độ tuổi 70-79 (58%).

Trong số 89 bệnh nhân cho biết vẫn duy trì được chức năng cương dương sau

ít nhất 7 năm thì phần lớn (51%) đang dùng một số thuốc nào đó hỗ trợ cương dương (như phosphodiesterase type 5 inhibitors, yombine hay alprostadil).

Nhóm nghiên cứu nhận định: các kết quả của liệu pháp tia xạ tại chỗ ít nhất cũng tương đương với can thiệp phẫu thuật cắt bỏ TTL do các phẫu thuật viên có kinh nghiệm thực hiện.

Với các trường hợp ung thư TTL tiến triển hơn thì sử dụng nhiều phương thức phối hợp bao gồm liệu pháp hormon, kết hợp với tia xạ từ nguồn bên ngoài và tia xạ tại chỗ. Việc dùng Viagra dự phòng cho các bệnh nhân được điều trị bằng tia xạ đang được nghiên cứu, hi vọng sẽ giúp cải thiện hơn nữa chức năng cương dương.

Vậy nam giới nên duy trì quan hệ tình dục đều đặn, hợp lý theo từng giai đoạn đời nhưng cũng cần được theo dõi cả TTL. Từ khi có các thuốc hỗ trợ cương dương (viagra và các thuốc khác) nam giới có tuổi thuận lợi hơn để duy trì quan hệ tình dục và nhiều người cũng đã quan tâm hơn đến sức khỏe của TTL.

UNG THƯ TUYẾN TIỀN LIỆT THẤP HƠN Ở NHỮNG NGƯỜI BỊ HỘI CHỨNG CHUYỂN HOÁ

Hội chứng chuyển hoá có những triệu chứng và đặc trưng như đường huyết cao khi đói; huyết áp cao; béo bụng, giảm cholesterol tốt, tăng gliceride.

Theo báo cáo của tạp chí dịch tễ học Mỹ, nam giới bị hội chứng chuyển hoá ít có nguy cơ bị ung thư TTL. Nam bị bệnh tiểu đường ít có nguy cơ bị ung thư TTL nhưng mối quan hệ tương tự với hội chứng chuyển hoá vẫn chưa được xác định.

Một nhóm nghiên cứu người Mỹ Trường đại học Minnesota, Minneapolis đã sử dụng dữ liệu ở 6429 nam trong diện nghiên cứu về nguy cơ bị xơ vữa mạch máu và theo dõi 385 người đã phát triển ung thư TTL. Kết quả cho thấy nam có hội chứng chuyển hoá có nguy cơ tương đối là 0,77 bị phát triển ung thư TTL so với những nam giới khác không có hội chứng này.

Sự kết hợp ngược chiều với ung thư TTL cũng nhận thấy đối với các trường hợp triglyceride cao, nồng độ cholesterol tốt thấp (HDL), cao huyết áp, đường huyết cao khi đói hay tiểu đường nhưng vòng bụng không phối hợp với ung thư TTL.

Không có sự phối hợp nào có ý nghĩa thống kê. Các tác giả của nghiên cứu kết luận hội chứng chuyển hoá là một chỉ số về sự giảm nguy cơ ung thư TTL và đưa ra giả định rằng có lẽ những nam giới bị hội chứng chuyển hoá có nồng độ testosterone hữu dụng giảm và đồng thời cũng giảm nguy cơ ung thư TTL.

VÀI NÉT VỀ PHÒNG BỆNH

Nhiều nghiên cứu dịch tễ học nhận thấy vitamin và thuốc có vai trò giảm ung thư TTL thông qua chế độ ăn có selenium, vitamin E, lycopene, đậu tương (và nhiều loại rau quả khác).

Nồng độ cao vitamin D trong huyết tương cũng có thể có tác dụng bảo vệ. Hormon estrogen do đậu tương lên men và nhiều thảo mộc khác tạo ra estrogen thực vật (phytoestrogen) cũng có tác dụng giúp phòng ngừa ung thư TTL.

Hai loại thuốc ngăn cản sự chuyển testosterone thành dihydrotestosterone là finasteride và dutasteride tỏ ra có nhiều hứa hẹn. Dùng hai loại thuốc này nhằm dự phòng vẫn đang trong giai đoạn thử nghiệm nên chưa khuyến cáo dùng rộng rãi nhưng đã có nhiều nghiên cứu gần đây cho thấy dùng finasteride không làm tăng tỉ lệ những ung thư có độ tiến triển cao hơn.

Một nghiên cứu năm 2008 nhận thấy finasteride giảm tỉ lệ ung thư đến khoảng 30% và không làm tăng nguy cơ dẫn đến các thể ung thư có độ tiến triển cao hơn. ★

Quý ông cần gì ở phái đẹp?

MỸ LỆ

Cách ứng xử của các đấng mày râu trong phòng the luôn rất phức tạp, vì vậy phái đẹp cần phải gần gũi để hiểu hơn tâm sinh lý người đàn ông của mình.

CHỊU ÁP LỰC GHỀ GÓM

Thông thường, các chàng cảm thấy áp lực ghề góm khi "lâm trận". Chuyên gia tâm lý George Weinberg của Mỹ cho rằng, trong quá khứ đàn ông không đánh giá hành vi tình dục của mình vì phụ nữ không được quyền phán xét đàn ông. Và phụ nữ cũng không trông chờ kết hôn để có tình dục, nên họ không có nhiều kinh nghiệm trong phòng ngủ. Còn ngày nay, phụ nữ cởi mở hơn trong vấn đề thể hiện ham muốn và bất mãn về "chuyện ấy". Vì vậy, áp lực để làm "nghĩa vụ" với quý ông khá lớn, bởi mong muốn có cảm giác làm bạn tình thoả mãn.

Khuyến cáo: Nếu người đàn ông của bạn có vấn đề về việc kích thích và duy trì trạng thái "hiền ngang" của "cậu nhỏ", anh ta có thể bắt đầu đổ lỗi cho bạn để bảo vệ lòng tự trọng của mình.

Giải pháp: Bác sĩ Weinberg gợi ý một cách rất đơn giản. Bạn chỉ cần thư giãn và thả tận hưởng "chuyện ấy" để làm dịu bớt áp lực. Nói cách khác, đừng xúc phạm hay chế giễu anh ấy, cũng không nên chỉ trích và cười vào điểm yếu của đàn ông.

LUÔN THÍCH ĐƯỢC CÔNG NHẬN

Tình dục là một nguồn năng lực và nó thể hiện bản lĩnh đàn ông. Bác sĩ Weinberg cho rằng, đối với đàn ông, tình dục có nghĩa là anh ta có khả năng kích thích phụ nữ, rằng anh ta là một lực sĩ, một nhà cung cấp và một người tình.

Về cơ bản, quý ông của bạn muốn trở thành một siêu anh hùng và anh ta chắc chắn muốn bạn nhìn nhận điều đó. Khi làm bạn thoả mãn, anh ta cảm thấy mình như một siêu nhân. Nếu bạn thực sự đạt được điều mình mong muốn sau "chuyện ấy", hãy cho chàng biết để động viên tinh thần. Bạn chỉ cần nói "Thật tuyệt!", "Em sướng quá!", "Mình đang bay trên mây!"... hay ít nhất bạn cũng thể hiện bằng một tiếng kêu khe khẽ, hơi thở mạnh khi cảm thấy khoái cảm. Một nguyên tắc cần lưu ý là không giả vờ, cũng không tranh luận.

Lời khuyên: Tất cả chúng ta đều là con người, bởi thế đừng sợ hãi hay lo ngại làm "chuyện ấy" khi tâm trạng thực sự ham muốn.

QUÝ ÔNG CŨNG ƯỚC MUỐN CÓ MỘT THÂN THỂ ĐẸP HƠN

Có lẽ quý ông không quá lo lắng về trọng lượng như phụ nữ nhưng họ có những vấn đề tưởng tượng hình ảnh riêng.

Khuyến cáo: Hầu hết đàn ông đều rất quan tâm đến kích thước của bộ phận sinh dục nam, tình trạng cơ thể, chiều cao và bệnh hói đầu. Nói cách khác, họ đang hy vọng một thân hình ở trạng thái sáng sủa hơn trong phòng ngủ, cũng giống như phụ nữ vậy.

Giải pháp: Phụ nữ hãy giúp đỡ người đàn ông của mình bằng cách nói rằng bạn tìm thấy điểm hấp dẫn của chàng và thể hiện cảm giác yêu mến của bạn đối với chàng.

ĐÀN ÔNG KHÓ THA THỨ CHO MỘT CÔ BẠN GÁI GIÀ ĐỐI

Nếu đàn ông là người bị phản bội, đặc biệt là trong phòng ngủ, dường như anh ta khó tha thứ cho đối tác hơn là phụ nữ trong tình huống tương tự.

Cảnh báo: Đàn ông luôn tìm kiếm người phụ nữ trung thành với họ.

Giải pháp: Hãy thể hiện sự trung thành của bạn không chỉ bằng cách duy trì lòng chung thủy mà còn luôn ủng hộ người đàn ông của mình trước mặt các đồng nghiệp và bạn bè, đồng thời bên vực anh ấy khi cần thiết. Sự trung thành này sẽ khiến chàng an tâm hơn và là động lực để chàng phóng túng hơn trong phòng the. ★

ĐÌNH CÔNG BẢY

kiến
văn
y
học

Lúc đầu,
ở miền trung
nước Anh,
loài cây này
được gọi với tên

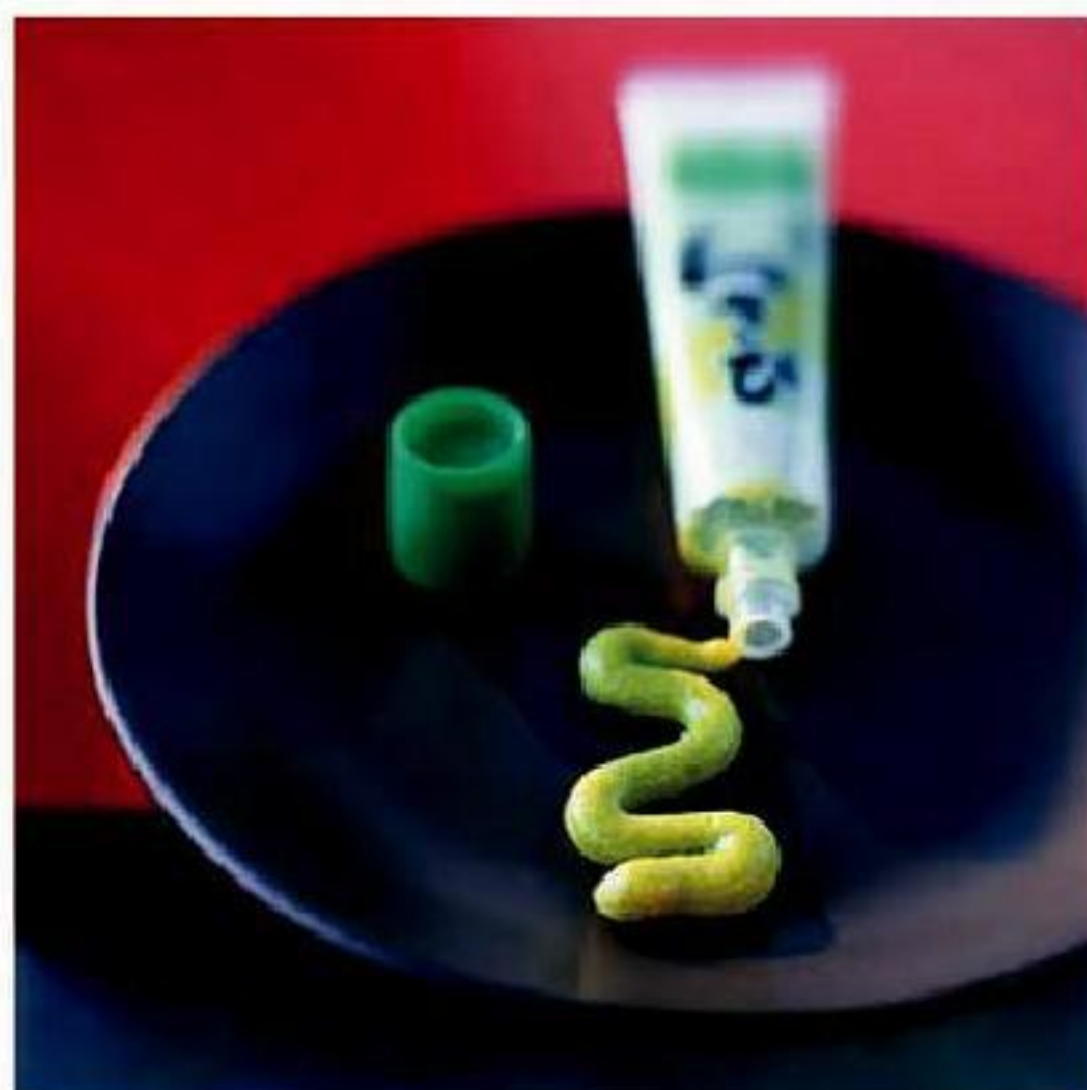
MÙ TẠT - GIA VỊ HẤP DẪN

Những điều thú vị về *mù tạt*

senevey,
sau đó chúng
mang tên mustard
(mù tạt) khi được
sử dụng để chế biến
thành gia vị dùng
kèm với một số món
ăn của cộng đồng
người Roman Brit-
ain. Bột nghiền từ
hạt của mù tạt là
chất nhầy có vị cay
cay, hăng hăng,
nồng nồng như một
thứ rượu
không men.
Mustard có nguồn
gốc từ cách viết
gọn chữ La- tinh
"Mustumardens"
nghĩa là
"đốt rượu".

Nếu để khô, bột
mù tạt nhạt nhẽo,
chẳng mang lại
hương vị gì hấp
dẫn. Nhưng nếu
thêm vào một ít
nước nguội, để 5-
10 phút thì sẽ là
mù tạt đặc trưng.

Không được cho
giấm vào mù tạt;
mặc dù giấm, rượu
và muối là những
chất liệu mà
người ta cần
thêm vào mù tạt
để chế biến các
món ăn đặc sắc.

SUSHI CHẤM MÙ TẠT - MÓN ĂN BỔ
DƯỠNG VÀ TIÊU HOÁ TỐT

những hạt mù tạt thành vệt
dài, để lưu lại như là cách ghi
dấu những chặng đường mà
họ đã đi qua. Họ tin rằng khi
mùa xuân đến, hoa cải sẽ nở
rộ để chỉ đường cho họ.

Đến năm 1866,
Jeremiah Colman, sáng lập
viên của Colman's Mustard
ở Anh, đã hoàn thiện kỹ
thuật xay hạt để tạo thành
một dòng sản phẩm mù tạt
có chất lượng cao, đến nay
vẫn được công nhận.

Ở phương Tây, cho đến
đầu thế kỷ 20, các bà mẹ vẫn
còn dùng một phương pháp
dân gian là lấy tương mù tạt
đắp lên ngực trẻ nhỏ để
chữa bệnh xung huyết,
giống như bệnh bạch hầu.

CẢ THẾ GIỚI DÙNG MÙ TẠT

Cách đây hàng ngàn
năm, người Trung Quốc đã
biết dùng mù tạt chế biến từ
hạt cây cải canh, gọi là bạch
giới tử; hoặc là hạt của cây
mù tạt đen, gọi là hắc giới tử.
Các loại hạt này cũng là dược
liệu của Đông y.

Người Hy Lạp cổ đại đã
dùng mù tạt để chữa bệnh
rối loạn tiêu hoá, đau nhức
cơ bắp và làm thuốc gây nôn
để giải độc ngộ độc thực
phẩm. Vào thế kỷ 6 trước
công nguyên, nhà toán học
Hy Lạp Pythagore đã dùng
mù tạt để chữa vết thương
bọ cạp đốt.

Đến thế kỷ thứ 5 trước
công nguyên, ông tổ ngành
y dược phương Tây là
Hippocrates đã sử dụng mù
tạt làm gia vị tăng cường tiêu
hoá, làm thuốc đắp chữa đau
cổ, thuốc dán chữa đau
răng...

Những người theo đạo
Thiên Chúa vào thời kỳ đầu
đã xem hạt mù tạt như là biểu
tượng của đức tin. Theo
truyền thuyết kể lại, vào cuối
thế kỷ 18, các vị linh mục
người Tây Ban Nha ở vùng
California (Mỹ) mỗi khi đi
truyền giáo thường rắc

CÁC LOẠI MÙ TẠT

MÙ TẠT ĐEN VÀ NƯỚC TƯƠNG LUÔN LÀ "BẠN ĐỒNG HÀNH"

Tuy nhiên, các nhà y học đã nhắc nhở: nếu biết cách pha loãng đúng yêu cầu kỹ thuật, đúng liều lượng thì mù tạt sẽ là một thứ cao dán làm ấm, giảm đau nhức; nhưng khi để bay hơi, chất dầu lỏng trong tương mù tạt có thể gây bỏng, thậm chí còn hại đến phổi.

Trong y học phương đông, hạt của cây mù tạt nâu hay mù tạt Ấn Độ được dùng làm thuốc với tên là bạch giới tử, vỏ ngoài màu trắng hoặc hơi vàng. Bạch giới tử có vị cay, tính ôn, tác dụng lợi khí, trục đàm, ôn trung, khai vị, tiêu thũng giảm đau. Dùng bạch giới tử chữa ho, suyễn nhiều đàm, viêm khí quản, ngực bụng đầy trướng, ra mồ hôi. Dùng ngoài, dưới dạng cao dán để gây đỏ da và kích thích da tại chỗ, trị đau dây thần kinh. Người ta không dán bạch giới tử lâu, vì có thể gây bỏng hoặc làm da mọng nước. Ngày dùng 3- 6g dạng thuốc sắc hoặc tán thành bột để uống.

Hạt của cây mù tạt đen được dùng làm thuốc với tên hắc giới tử, có vỏ ngoài màu vàng nâu, vàng sẫm hoặc màu đen. Tác dụng chữa bệnh cũng giống như bạch giới tử nhưng hiệu lực kém hơn.

Ngoài ra, hạt của cây mù tạt đại cũng được Đông y dùng làm thuốc với tên là

vân dài tử, vỏ màu nâu đen, đỏ nâu hoặc màu vàng; nhìn qua kính lúp sẽ thấy các vân mạng. Hạt này không mùi, vị nhạt hơi có dầu. Dùng chữa đau bụng sau khi sinh, hoặc dùng giúp sản phụ sinh đẻ được dễ dàng. Ngày dùng 6- 10g sắc uống hoặc tán bột để uống.

Hạt của cây mù tạt còn dùng để sản xuất dầu. Người ta đang nghiên cứu để tạo ra dầu diesel sinh học từ dầu mù tạt với chất lượng bảo đảm cho công nghiệp và môi trường. Bã còn lại sau khi ép dầu cũng được

năm. Những rễ củ này hơi cong, có nhiều rễ phụ, vỏ ngoài màu nâu nhạt. Sau khi cạo hết lớp vỏ, sẽ để lộ phần ruột củ màu xanh nhạt bên trong. Rễ củ có thể dùng tươi hoặc phơi, sấy khô rồi tán thành bột. Người Nhật Bản ưa chuộng loại Wasabi đại, do chúng có nhiều rễ nhỏ, mùi hăng nồng đặc trưng.

CÁCH DÙNG MÙ TẠT

Người ta bóc vỏ ngoài của hạt mù tạt, lấy nhân trắng bên trong. Hạt có mùi cay nhẹ, được dùng trong các món trộn. Nếu để tẩm ướp thức ăn thì tán bột, hoà với nước nguội thành bột nhão. Khi sử dụng, các đầu bếp trộn mù tạt với giấm, dầu ăn, tương ớt, tương cà để làm gia vị cho các món ăn. Các món như thịt bò, cừu, ngựa đều hợp với bột mù tạt. Nó sẽ làm món ăn có hương vị độc đáo mà các loại gia vị khác không sao bì được. Mù tạt Wasabi thường được trộn chung với

và kết hợp với nhau để tạo thành chất isothiocynate. Chất này theo hốc mũi; tác động lên dây thần kinh chi phối mắt, mũi, miệng, tạo cảm giác cay nồng làm chảy nước mắt, nước mũi. Hạt mù tạt trắng (mù tạt vàng) chỉ làm cay lưỡi.

Tuy nhiên, các nhà khoa học Mỹ đã nghiên cứu cho thấy nồng độ mù tạt nhiều quá sẽ gây xung huyết, bí kín xoang mũi vì gia tăng lượng máu chảy trong thành mũi. Lượng máu tăng thêm này sẽ chiếm chỗ và làm tắc đường thở của mũi.

Sử dụng mù tạt làm gia vị trong các món ăn một cách hợp lý, đúng điều, bạn sẽ được thưởng thức một bữa ăn đầy xúc cảm và có lợi cho sức khỏe.

Các nhà y học đã ghi nhận mù tạt có các tác dụng sau:

- Giàu các chất khoáng như canxi, sắt, mangan, magiê, selen, kẽm và photpho; các vitamin A và C... vậy nên mù tạt là nguồn bổ sung dinh dưỡng tốt, giúp tăng cường sức đề kháng cơ thể.

Chất selen trong mù tạt có tác dụng giảm bệnh hen suyễn, viêm khớp và một số bệnh ung thư.

Magiê cũng giúp giảm bệnh hen suyễn và bệnh tăng huyết áp. Các nhà khoa học đang nghiên cứu tác dụng của mù tạt giúp giảm chứng đau nửa đầu ở phụ nữ giai đoạn tiền mãn kinh.

- Giải độc tố, tăng cường chức năng hoạt động của dạ dày và hệ tiêu hoá, kích thích sự ngon miệng, làm thức ăn dễ tiêu do nước bọt tiết gấp 8 lần bình thường khi ta dùng mù tạt. Người ăn uống không thấy ngon miệng nên trộn một ít hạt mù tạt đen với sữa, dùng 15- 20 phút trước khi ăn.

- Giúp chống cảm lạnh, thông mũi, tăng tiết mồ hôi. Để chống cảm lạnh, giảm mệt mỏi cơ thể, nên dùng 1-2 muỗng mù tạt trộn với ít nước ấm, cho vào bồn nước để tắm. Có thể pha 2 muỗng mù tạt với nước nóng ngâm chân 15-20 phút, giúp bàn chân bước đi nhẹ nhàng ★

dùng để chế biến sản phẩm nông được.

Cây mù tạt Nhật Bản là loại cây nhỏ, cao khoảng 20- 40cm, thân thẳng đứng, rễ mọc chùm. Hoa 4 cánh màu trắng, mọc thành chùm nhỏ. Loại cây này thường mọc hoang ở ven bờ các sông, suối nước trong và lạnh. Hiện nay mù tạt Nhật Bản đã được trồng ở nhiều nơi, trong đó có Lâm Đồng của Việt Nam để thu hoạch nguyên liệu chế biến mù tạt Wasabi.

Vào mùa xuân hoặc mùa thu, người ta hái rễ củ của cây mù tạt đã mọc được 2

nước tương (xi dầu) + nước cốt chanh + tiêu hoặc ớt để ăn các loại hải sản sống.

Khi ăn mù tạt, bạn sẽ được thưởng thức một cảm giác cay nồng xông lên... tận óc, nước mắt nước mũi bạn có thể tuôn ra giàn dụa. Một cảm giác thật "khủng khiếp" nhưng đầy thú vị, ấn tượng vô cùng.

Tác dụng làm cay mũi của mù tạt là do hợp chất Allyl-isothiocynate xuất hiện khi hoà bột nghiền của hạt mù tạt với nước hoặc giấm. Các phân hoá tố myrosin, sinigrin của mù tạt được giải phóng

Màn dạo đầu đơn giản
trong chuyện ân ái
là rất quan trọng.
Đó là điều mà bất cứ
người đàn ông làm chồng nào
cũng cần biết.
Tuy nhiên có nhiều trường hợp
và trong những
bối cảnh đặc biệt nào đó
người đẹp không cần
“màn dạo đầu” mà muốn...
“vào cuộc” ngay!

SAU MỘT ĐÊM BÊN NHAU ĐẦY HỨNG THÚ

Hai người đang đi thăm thú một vùng đất thơ mộng và có khoảng thời gian tuyệt vời bên nhau. Bạn thích một ly cocktail. Bạn cũng thích đi dạo vào sân nhảy, hoặc nếu bạn là người không có năng khiếu khiêu vũ thì ngồi và xem nàng vui vẻ trong điệu nhạc. Không khí chênh choáng và gợi cảm ở quán bar dễ làm nàng hưng khởi. Tất nhiên khi trở về “vùng trời riêng” sau một đêm vui vẻ như thế thì... màn dạo đầu là không cần thiết. Nàng có thể nghĩ về “chuyện ấy” với bạn cả đêm. Và cuối cùng bạn cũng đạt được những bước chân lên thêm cửa, thì nàng sẽ cởi quần áo của bạn trước khi bạn có thể tự làm điều đó...

CHÀO MỪNG BẠN ĐI XA TRỞ VỀ

Sau một chuyến đi công tác xa hay về thăm quê buộc hai người phải chia cách, bao giờ màn chào đón nhau trở về nhà cũng là một điều ngọt ngào. Đối với nàng, thời gian xa cách đã làm không chỉ trái tim mà cả ham muốn của nàng cũng mạnh hơn. Khi bạn đón nàng tại sân bay hoặc ngược lại, thì bạn có thể chắc chắn một điều rằng: nàng sẽ nhanh chóng và cuồng nhiệt với “chuyện ấy” khi trở về nhà. Nàng nhớ bạn rất nhiều, nên nàng sẽ bỏ qua mọi nghi thức “dạo đầu” khi cả hai cùng quần lấy nhau...

HUY THANH

Khi nào **nàng** không cần... màn dạo đầu?

SAU KHI THAM DỰ MỘT LỄ CƯỚI

Đáng ngạc nhiên khi tiệc cưới luôn có một tác động rất kỳ lạ đối với phụ nữ. Bạn có thể nhận ra rằng khi nàng trở về từ một lễ cưới, nàng sẽ nhạy cảm hơn lúc lên giường. Điều này thường xảy ra vì một trong hai lý do:

1. Nếu nàng thuộc kiểu không có ý định kết hôn, nàng sẽ thích có một cuộc mây mưa nóng bỏng với bạn để kỷ niệm một thực tế là nàng chưa mắc kẹt với một ông chồng và những đứa trẻ.

2. Nếu nàng có ý định kết hôn, nàng có thể muốn làm chuyện ấy để chứng minh rằng niềm đam mê không kiểm chế sẽ vẫn còn nếu bạn hứa hẹn với

nàng. Và âm thanh từ lễ cưới có thể là một liều thuốc kích thích tình dục và sẽ không cần có màn dạo đầu trong trường hợp này.

KHI THỜI GIAN VỘI VÀNG KHAN HIỂM

Nếu có hứng thì nàng sẽ rất thích một cuộc ân ái trước khi chia tay hay bạn đi làm việc, cả trong lúc tranh thủ nghỉ trưa hoặc những dịp mà thời gian khan hiếm. Cuộc mây mưa nhanh chính là màn biểu diễn phù hợp trong trường hợp này. Tuy nhiên, bạn đừng biến nó thành một thói quen, sẽ nguy hiểm cho xúc cảm đấy! ★

Mỗi tuần 2 lần ái ân là tốt nhất

Chuyện chăn gối không chỉ là một lạc thú mà còn là một phương pháp rất tốt để đề phòng các bệnh rối loạn cương dương, trầm cảm cùng một số bệnh ung thư, tim mạch.

Cuộc sống với việc quan hệ tình dục đều đặn là biện pháp duy trì tình cảm vợ chồng, làm cả hai phía luôn cảm thấy hoạt bát, tâm trạng thoải mái, hưng phấn, có ảnh hưởng tích cực đến sức khỏe tâm thần và thể chất.

Theo những kết quả nghiên cứu mới nhất của các nhà khoa học tại trường Đại học Wilkes ở bang Pennsylvania, Mỹ còn cho thấy những người sinh hoạt tình dục không dưới 2 lần một tuần sẽ bảo đảm được hệ miễn dịch của cơ thể duy trì hoạt động tối ưu. Song họ cũng ngạc nhiên và chưa giải thích được vì sao nếu vượt quá “liều lượng” này (tức 3 lần trở lên trong một tuần) thì lại không thể hiện tác dụng tích cực nữa trong việc tạo ra các kháng thể để bảo vệ cơ thể khỏi những tác nhân có hại xâm nhập. Trong khi đó, nếu giữ ở mức 2 lần/tuần thì hàm lượng kháng thể (immunoglobulin A) trong máu tăng 30% so với những người hờ hững với “chuyện yêu đương”. Tất nhiên, nghiên cứu trên chỉ dành cho những người mà cơ thể còn trẻ và sung sức.

HỢP TRÍ - VÌ SỨC KHOẺ CỘNG ĐỒNG

➤ **Diệt Muỗi & Côn Trùng:** FENDONA 10SC, PERMECIDE 50EC, PALI 2EW

➤ **Mùng (màn) tẩm hóa chất tồn lưu diệt Muỗi:** INTERCEPTOR

➤ **Diệt Loăng Quăng (Bọ Gậy):** ABATE 1SG

➤ **Trừ Mối:** LENFOS 50EC, MYTHIC 240SC

➤ **Khử Trùng-Diệt Khuẩn:** PROCIDEX

➤ **Diệt Chuột:** STORM

DIỆT TẬN CÔN TRÙNG
ĐẸP SẠCH CHUỘT, MỐI

PHÒNG CHỐNG DỊCH BỆNH

CÔNG TY TNHH HÓA NÔNG HỢP TRÍ
(HOP TRI AGROCHEMICALS Co., Ltd.)
Lô B14 KCN Hiệp Phước - Nhà Bè - TP. HCM
ĐT: (08)38734116 - Fax: (08)38734117
Email: hagno@vn.vn - Website: www.hoptri.com.vn

Sản phẩm của CTY TNHH NNB
5-12 Cao ốc Bình Phú, đường số 20, phường 11, Quận 6, TP. HCM, Việt Nam.
ĐT: 84.08.62606508 Fax: 84.08.62606504
Email: sale@nnb.com.vn

REMOTE ĐA NĂNG 8 TRONG 1

Universal Remote Control 8 in 1

Sử dụng cho hầu hết các thương hiệu nổi tiếng

Sony, Panasonic, Sharp,
Samsung, LG, Philip, Sanyo,
và nhiều loại nhãn hiệu khác...

TV DVD
VCR CD
SAT AUX
CBL AUDIO

+ Chức năng đầy đủ cho DVD, CD
+ TV, LCD, Plasma điều chỉnh từ các
chức năng cơ bản và nâng cao
+ Màn cảm ứng bất, menu, độ điều.

LCD SCREEN CLEANER

Dung dịch lau màn hình LCD

Công thức đặc biệt dạng
Gel giúp nhanh chóng
làm sạch các vết bám,
chống tĩnh điện, chống
bám bụi, mau khô, không
cháy lòn khi sử dụng.

Dùng cho tất cả các loại
màn hình LCD, CRT,
Plasma.

BAY CHUỘT

CÔNG TY TNHH SX-TM-DV
NINH GIANG

Đ/C: 83/2A Hoà Hưng, P.12, Q.10, TP.HCM
Tel: 08-38627010 - 38682732 - 0918749155
Email: ninhgiang01@yahoo.com

GỐM BÁT TRÀNG MANG ĐẾN SỰ TINH TÚY TỪ TINH HOA
CỦA ĐẤT

C.TY CP GỐM SỨ TOÀN QUỐC

Nhà Máy : KCN Gò Dầu, Xã Phước Thái, Huyện Long Thành, Tỉnh Đồng Nai
Tel: 061-3542125-7, Fax: 061-3542129, Email: info@ckporcelain.com
Chi Nhánh TP.HCM: 303/27 Phan Văn Hân, P.Tân Thái Nhất, Q.12, TP.HCM
Tel: 08-35020555-7, Fax: 08-35020550, Email: hcm@ckporcelain.com
Chi Nhánh TP.Hà Nội: Lô 35-1-3 KCN Nam Thăng Long, Từ Liêm, TP.Hà Nội
Tel: 04-37823003, Fax: 04-37823000, Email: hanoi@ckporcelain.com
Chi Nhánh TP.Đà Nẵng: Lô 33, KCN Đà Nẵng-An Đồn, Q.Sơn Trà, TP.Đà Nẵng
Tel: 0511-3933770, Fax: 0511-3933773, Email: dan@ckporcelain.com
Chi Nhánh TP.Cần Thơ: 189/6 Lê Hồng Phong, P.Trà Nóc, Q.Bình Thủy, TP.Cần Thơ
Tel: 0710-3844156, Fax: 0710-3844157, Email: ct@ckporcelain.com

Thực phẩm chức năng

Sữa viên ngậm Milk Tablets

ĐỘC ĐÁO LẦN ĐẦU TIÊN CÓ MẶT TẠI VIỆT NAM

3 Hương

Tự Nhiên, Dâu, Chocolate

Sản phẩm yêu thích của bé,
tiện dụng cho cả nhà.

Made in New Zealand
NEW ZEALAND DAIRY

Cung cấp các dưỡng chất, khoáng chất thiết yếu.
Hỗ trợ phát triển xương, trí não.
Giảm nguy cơ loãng xương ở người lớn.

Giấy ĐKQC: Số 601/2009/TNGC-ATTP
Sản phẩm này không phải là thuốc và không có tác dụng thay thế thuốc chữa bệnh

Sản phẩm hiện có bán tại các nhà thuốc, nhà sách, siêu thị và hệ thống Medicare.

CTY TNHH TM KEN HÙNG

42/16 Đường 643 Tạ Quang Bửu, P. 4, Q. 8, TP.HCM

ĐT: 08 38507 366 - Fax: 08 38507 563 * Website: www.kentsing.co.nz

BÂY GIỜ NÓI VỀ SAO UỐNG TRÀ XANH ?

Ngày nay rất nhiều người uống trà, nhưng thanh niên thì ít uống. Vì sao Trà Xanh có tác dụng bảo vệ sức khỏe? Nguyên nhân Trà Xanh có chứa chất trà đa phenol, mà trà đa phenol có thể chống ung thư? Vì sao có người mắc ung thư, có người không? Điều này có liên hệ với việc uống Trà Xanh. Nếu uống mỗi ngày 04 chén Trà Xanh thì tế bào ung thư không phải phân chia, nếu có thì cũng chậm lại 9 năm. Bản thân Trà Xanh chứa chất trà cam nính, nâng cao độ bền của huyết áp. Đồng thời hiện nay nhiều người bị xuất huyết não, bệnh này chưa có cách trị, Trà Xanh làm giảm căn bệnh này.

TRẠNG THÁI CẢM QUAN

- Không phẩm màu.
- Không ẩm mốc, ít vụn nát.
- Không chất tạo ngọt.
- Sản phẩm dạng chè búp sao khô, giòn.
- Màu xanh đen tự nhiên.
- Mùi thơm, hậu ngọt chất nhè đặc trưng.

CÔNG TY TNHH TM & TV TRƯỜNG PHÁT
VPGD: 343/14 Tô Hiến Thành, P.12, Q.10, HCM
Tel: 08- 3862 2911- Fax: 08- 3862 9108

HiPP
Tận lợi cho mẹ. Tận tụy cho con.

SỮA BỘT DINH DƯỠNG SIÊU SẠCH HiPP 4 (BIO)
GIÁ TRỊ NHƯ VÀNG

Cho trẻ từ 1 - 6 tuổi

- Omega 3: Giúp phát triển toàn diện não bộ và thị giác.
- Tryptophan: Xây dựng quá trình xử lý thông tin của Neuron thần kinh, tăng khả năng tập trung.
- Sắt: Đặc biệt quan trọng cho quá trình tạo máu và phát triển trí tuệ.
- Canxi và Vitamin D: Hỗ trợ quá trình phát triển xương, răng và chiều cao.

Sữa mẹ là thức ăn tốt nhất cho sức khỏe của bé. HiPP 4 (BIO) là sản phẩm thay thế sữa mẹ.

HiPP **FRALIN** **Nutra Omega 3** **DINTEL**

Tận lợi cho mẹ. Tận tụy cho con. ĐÓNG CHO MẸ VÀ BÉ. DƯỠNG CẢ ĐÔI TỰ NHIÊN CHUỐI. ĐÀO OLIVE TÂY BAN NHA.

CÔNG TY TNHH TM CHẾ BIẾN NÔNG SẢN THỰC PHẨM
TUẦN ĐẠT

Đ/C: 477/16 KINH DƯƠNG VƯƠNG, P. AN LẠC, Q. BÌNH TÂN, TP. HCM
TEL: 08.37524475 ; FAX: 08.37510339

**NGON MÃI
VỚI
THỜI GIAN**

www.lubico.vn

50G Bến Phú Định, P. 16, Q. 8, Tp. HCM
ĐT: 39801490, 39808706 Fax: (08) 38762088

Giúp Việc Cho Người Nấu Bếp

ĐIỆN THOẠI ĐẶT HÀNG
(04) 22606099
093 6916969

SẢN PHẨM ĐƯỢC CHỨNG NHẬN VỆ AN TOÀN THỰC PHẨM
SẢN XUẤT TẠI CÔNG TY CỔ PHẦN NÔNG SẢN VIỆT NAM (Ngân Khô)
Thị trấn Hòa Ninh (Định Hòa) - Thị trấn Hòa Ninh - Huyện Hòa Ninh - Tỉnh Quảng Bình

ĐẶC SẢN BÁNH CUỐN THANH TRÌ HÀ NỘI

Bánh Cuốn Măng
Cấp Đẳng

Bánh Cuốn
Nhân Thịt Cáp Đẳng

Nem Chay
Cấp Đẳng

Ngô Ngọt Mỹ
Cấp Đẳng

Rau Thít Lợn
Cấp Đẳng

Nemai Mạn Cáp Đẳng
Cấp Đẳng

Gạo Cáp Đẳng
Cấp Đẳng

**CÔNG TY TNHH THƯƠNG MẠI & CHẾ BIẾN THỰC PHẨM
PHÚ AN SINH**

ĐC: 154/1 Tô Ngọc Vân, P. Thạnh Xuân, Q.12, Tp.HCM

ĐT: 08. 3 7168 002 - 3 716 4671- Fax: 3 7169 873 - 3 716 4670

- * Đơn vị đã có 9 năm tham gia bình ổn giá tại thị trường TP.HCM.
- * Kiểm soát chặt chẽ về chăn nuôi và giết mổ, sạch từ trang trại đến bàn ăn.
- * Sản phẩm đạt tiêu chuẩn Vệ sinh An toàn Thực phẩm.
- * Liên tục nhận được danh hiệu hàng Việt Nam chất lượng cao trong nhiều năm và các danh hiệu cao quý khác.

TOP 204 SẢN PHẨM VIỆT NAM TỐT NHẤT DO NTĐ BÌNH CHỌN NĂM 2010

TÔM NGUYÊN CON

LẨU THÊM NGON

NƯỚC DÙNG THÊM NGỌT

Lẩu THỨ THIẾT FISCO

CÔNG TY CỔ PHẦN HẢI SẢN S.G.

Lô C24-24b/II Đường 2F - KCN Vĩnh Lộc - Huyện Bình Chánh - TP. HCM Web: www.sgfisco.com.vn Email: sgfisco@hcm.vnn.vn

**Nước Giải Khát và Thực Phẩm
bổ dưỡng, tươi ngon, tiện lợi với nguyên liệu
tuyệt hảo đã có mặt tại Việt Nam.**

Bí quyết huyền thoại cho bữa ăn ngon

Năm 1896, 3 thương gia Samuel Sussman, Gustav Wormser và Samuel Wormser cùng đứng ra thành lập công ty thực phẩm đóng hộp S&W tại một thành phố non trẻ nhằm khai thác nguồn nguyên liệu thiên nhiên dồi dào từ các vườn cây ăn trái phi nhiệt ở San Francisco, phía Bắc California. Khởi nghiệp với niềm đam mê mang những sản phẩm chất lượng cao đến tất cả mọi người, S&W đã liên tục phát triển qua nhiều thập kỷ và trở thành một thương hiệu không thể thiếu trong nhà bếp của hàng triệu gia đình trên toàn thế giới. Giờ đây, S&W đã chọn Việt Nam làm điểm đến tiếp theo trong chuyến hành trình huyền thoại của mình nhằm sẻ chia bí quyết làm nên những bữa ăn hấp dẫn nhất đến từng gia đình người Việt.

Nguyên liệu tuyệt hảo từ thiên đường nhiệt đới

Nguồn cung cấp nguyên liệu chính cho S&W đến từ khắp mọi nơi trên thế giới, bao gồm những cánh đồng dưa bở bạt ngàn ở Philippines, những đồn điền ở Nam Phi và những thảo nguyên màu mỡ ở ngay tại Hoa Kỳ. Mỗi sản phẩm đóng hộp của S&W đều được thu hoạch và đóng gói trong cùng một ngày trên dây chuyền sản xuất hiện đại và khép kín nhằm giữ nguyên độ tươi và đảm bảo hương vị tuyệt vời của trái cây. Không chỉ có vậy, các sản phẩm của S&W còn giàu vitamin và khoáng chất, thật sự thơm ngon và bổ dưỡng! Tất cả những điều ấy đã xây dựng nên thương hiệu S&W nổi tiếng trên toàn thế giới trong suốt 100 năm qua.

Để biết thêm chi tiết về sản phẩm S&W, vui lòng liên hệ nhà phân phối tại:
Miền Nam: City CP Phân Phối Thực Phẩm Phú Thái 43P/ 27 Hồ Văn Huê, P.9, Q.Phú Nhuận, ĐT: (08) 3997 1277
Miền Bắc: City CP Tập đoàn Phú Thái, 186 Trường Chinh, Đống Đa, Hà Nội, ĐT: (04) 36649367

Phong phú dòng sản phẩm thực phẩm và nước giải khát tươi, ngon, tiện lợi!

Với mục tiêu mang đến những bữa ăn tươi, ngon và tiện lợi cho các gia đình Việt Nam, S&W đã tung ra thị trường bốn dòng sản phẩm đóng hộp chủ lực bao gồm trái cây, nước ép trái cây, cà chua và rau quả.

Trái cây đóng hộp S&W nổi tiếng trên toàn thế giới nhờ chất lượng vượt trội và giá trị dinh dưỡng cao, hiện có mặt tại Việt Nam với các sản phẩm dưa, đào và cocktail trái cây hỗn hợp.

Nước ép trái cây S&W nổi tiếng với hương vị nguyên chất đến từ cà chua, cam, dưa và hỗn hợp 4 mùa (gồm có xoài, cam, dưa, táo) giúp cho gia đình bạn có thể thưởng thức trái cây tươi ngon nhất vào bất cứ mùa nào trong năm.

Cà chua đóng hộp S&W mang đến nhiều sản phẩm cà chua như cà chua xay, súp cà chua và các loại cà chua tươi dành cho người tiêu dùng quan tâm đến vấn đề sức khỏe. Cà chua đóng hộp S&W thu được thành công đáng kể trên thị trường thế giới nhờ nhu cầu chế biến các món ăn với cà chua, một thực phẩm có chứa Lycopene, chất chống ung thư.

Dòng sản phẩm cuối cùng S&W mang đến thị trường Việt Nam là rau quả đóng hộp với các sự lựa chọn đa dạng như măng tây, củ cải đường, rau trộn, ngô, đậu garbanzo và đậu đỏ vốn rất giàu vitamin.

Nhờ được thu hoạch và đóng gói trong cùng một ngày trên dây chuyền hiện đại, các sản phẩm S&W không chứa chất bảo quản nên bạn có thể hoàn toàn yên tâm về dưỡng chất trong từng sản phẩm luôn tươi ngon quanh năm. Các sản phẩm S&W được các chuyên gia ẩm thực và các nhà dinh dưỡng nổi tiếng trên thế giới tin tưởng là sự lựa chọn tuyệt vời cho gia đình bạn bởi lẽ các sản phẩm S&W không chỉ thơm ngon mà còn rất tốt cho sức khỏe, tiện lợi và dễ sử dụng.

CƠ SỞ HỒNG HƯƠNG
55 Nguyễn Văn Trỗi, Phan Thiết - Bình Thuận
Điện Thoại: 062.3815611 - Fax: 08. 39208818

ĐẶC SẢN NỔI TIẾNG PHAN THIẾT

Chuyên kinh doanh:

- Hải sản khô và tươi sống - Nước mắm

Sản phẩm hiện đang có bán tại các Siêu thị trên toàn quốc

DU LỊCH THẨM MỸ TIÊU DÙNG

Trung tâm Thương mại Maximark Cam Ranh ở 89 đại lộ Hùng Vương, thành phố Cam Ranh, tỉnh Khánh Hoà đã chính thức khai trương sáng 03.4.2011. Đến dự có ông Lê Thanh Quang, Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh uỷ, Chủ tịch Hội đồng Nhân dân tỉnh Khánh Hoà; ông Nguyễn Khắc Toàn, Ủy viên dự khuyết Trung ương Đảng, Bí thư Thành uỷ Cam Ranh cùng nhiều nhà lãnh đạo địa phương, ban lãnh đạo Công ty CPĐT An Phong và đông đảo khách mời. Đặc biệt, ngày khai trương Trung tâm Thương mại Maximark Cam Ranh đã thu hút rất đông người dân và du khách trong lẫn ngoài nước đến mua sắm, ẩm thực, xem phim 3D và tham dự chương trình khuyến mãi hấp dẫn. Như vậy đến nay tỉnh Khánh Hoà đã có đến 3 trung tâm thương mại của Maximark hoạt động, trong đó riêng thành phố Nha Trang có 2 trung tâm. Doanh nhân Võ Ngọc Thành, Chủ tịch Hội đồng Quản trị kiêm Tổng giám đốc Công ty CPĐT An Phong hy vọng việc khai trương Trung tâm Thương mại Maximark Cam Ranh không chỉ thỏa mãn nhu cầu tiêu dùng, giải trí của người dân địa phương mà còn góp phần vào sự phát triển mạnh mẽ thành phố trẻ Cam Ranh ★

CẮT BĂNG KHAI TRƯƠNG
MAXIMARK CAM RANH

CÁT TƯỜNG

Điểm đến hấp dẫn:

MAXIMARK Cam Ranh

Là một thành phố trẻ nhưng hiếm nơi đâu có nhiều lợi thế và tiềm năng phát triển như Cam Ranh. Không chỉ sở hữu cảng biển chiến lược thuộc loại tốt nhất thế giới, có nhiều cảnh quan đẹp, giàu nguồn lợi hải sản, Cam Ranh còn là đầu mối giao thông quan trọng cả trong nước lẫn quốc tế về đường thủy, đường hàng không, đường bộ và đường sắt. Nhờ đó mà Cam Ranh nhanh chóng thu hút các nhà đầu tư trên nhiều lĩnh vực, từ du lịch, sản xuất, chế biến đến thương mại, giải trí, tiêu dùng...

Và ngày 03.4.2011, việc Trung tâm Thương mại Maximark Cam Ranh đã tung bùng khai trương, với sự tham dự của nhiều nhà lãnh đạo hàng đầu tỉnh Khánh Hoà và thành phố Cam Ranh, càng cho thấy tầm quan trọng và sự đổi mới từng ngày của thành phố biển non trẻ này.

Hệ thống thương mại cao cấp Maximark của Công ty cổ phần đầu tư An Phong luôn điều nghiên và chọn lựa rất kỹ những điểm đầu tư xây dựng. Và ở đâu thương hiệu Maximark xuất hiện thì ở đó sẽ mọc lên một trung tâm thương mại đa chức năng có qui mô lớn, đủ sức thoả mãn mọi nhu cầu mua sắm, ẩm thực, giải trí của người dân địa phương. Maximark Cam Ranh trở thành trung tâm thương mại thứ 6 nằm trong hệ thống Maximark (2 trung tâm ở TP.HCM, 1 trung tâm ở Cần Thơ và 3 trung tâm ở Khánh Hoà).

Được xây dựng trên diện tích hơn 8.000m² với tổng vốn đầu tư hơn 50 tỉ đồng, Maximark Cam Ranh có trang thiết bị cao cấp, bãi đậu xe rộng rãi, gồm 4 tầng với các chức năng kinh doanh: tầng 1 là khu siêu thị tự chọn; tầng 2 kinh doanh tổng hợp; tầng 3 gồm các khu ăn uống, giải khát, vui chơi giải trí

(có phòng chiếu phim 3D); tầng 4 dành phục vụ tiệc cưới và hội nghị. Tại đây, khách hàng được phục vụ hơn 30.000 mặt hàng tiêu dùng đa dạng, trong số vẫn hoá phẩm- sách báo có *Đương Thời* được bày bán thường xuyên.

Nhân dịp này, Công ty An Phong tổ chức một đợt khuyến mãi lớn được áp dụng cho cả 3 trung tâm thương mại Maximark trên địa bàn tỉnh Khánh Hoà (Maximark Cam Ranh, Maximark 66 Quang Trung- Nha Trang và Maximark 60 Thái Nguyên- Nha Trang) từ ngày 03.4.2011 đến 24.4.2011:

- Hàng ngàn mặt hàng được giảm giá từ 5- 50%.

- Hoá đơn mua hàng ở khu tự chọn từ 150.000 đồng trở lên (trong đó có từ 50.000 đồng sản phẩm Unilever trở lên) được tặng 01 phần quà.

- Hoá đơn mua hàng ở khu tự chọn từ 300.000 đồng trở lên được tặng 01 phiếu ăn trị giá 30.000 đồng tại khu ăn uống trung tâm.

- Hoá đơn mua hàng ở khu tự chọn từ 300.000 đồng trở lên (trong đó có từ 100.000 đồng sản phẩm P&G trở lên) được tham gia bốc thăm trúng thưởng với nhiều phần thưởng hấp dẫn, có giá trị: xe Piaggio LX125, cặp vé du lịch Singapore, tủ lạnh Panasonic 230L, lò viba, thùng bột giặt Tide 4,5kg...

Trung tâm Thương mại Maximark Cam Ranh nằm ở vị trí thuận lợi, có kiến trúc đẹp và hoành tráng, đạt tiêu chuẩn về cảnh quan và môi trường, phù hợp với định hướng phát triển của thành phố Cam Ranh. Đồng thời, với nhiều chức năng kinh doanh, hàng hoá chất lượng cao cấp, đội ngũ nhân viên được đào tạo kỹ lưỡng và phục vụ tận tình... có thể nói Maximark Cam Ranh là điểm đến "Khám phá sự hoàn hảo" rất hấp dẫn cho người dân địa phương lẫn du khách khi về với thành phố biển thơ mộng, giàu tiềm năng này ★

"Ngoài hiệu quả kinh tế mà nhà đầu tư mong muốn đạt được, sự ra đời của Trung tâm Thương mại Maximark Cam Ranh chắc chắn có tác động tích cực trên lĩnh vực kinh tế văn hoá và xã hội của địa phương. Nhân dịp này, Công ty cổ phần đầu tư An Phong:

- Xin chân thành cảm ơn lãnh đạo tỉnh Khánh Hoà và thành phố Cam Ranh đã tạo mọi điều kiện thuận lợi cho chúng tôi được đầu tư và đưa vào sử dụng công trình này.
- Xin cảm ơn các đơn vị xây dựng, tư vấn trang trí nội thất, các nhà thầu cung cấp trang thiết bị đã tham gia thiết kế, xây dựng, thi công đã nỗ lực và đóng góp nhiều công sức trong việc hoàn thành công trình.
- Xin cảm ơn các cơ quan báo chí, truyền thanh, truyền hình đã quan tâm đưa tin, phê bình góp ý, góp phần vào việc phát triển hoạt động của công ty chúng tôi.
- Xin cảm ơn các đơn vị hợp tác, đối tác kinh doanh, các nhà cung cấp hàng hoá và đặc biệt là quý khách hàng đã cùng sát cánh, gắn bó với chúng tôi trong thời gian qua. Lời cảm ơn thiết thực nhất đối với quý khách hàng là những nỗ lực liên tục của chúng tôi nhằm phục vụ quý khách hàng mỗi ngày một tốt hơn...

Trong quá trình hoạt động, không thể tránh khỏi những sai sót có thể xảy ra, chúng tôi rất mong được sự chỉ đạo của các cấp, các ban ngành cũng như sự đóng góp chân thành của quý khách để hoạt động của chúng tôi ngày càng được hoàn thiện hơn".

VÕ NGỌC THÀNH

(Trích phát biểu của ông Võ Ngọc Thành
- Chủ tịch Hội đồng Quản trị, Tổng giám đốc
Công ty cổ phần đầu tư An Phong)

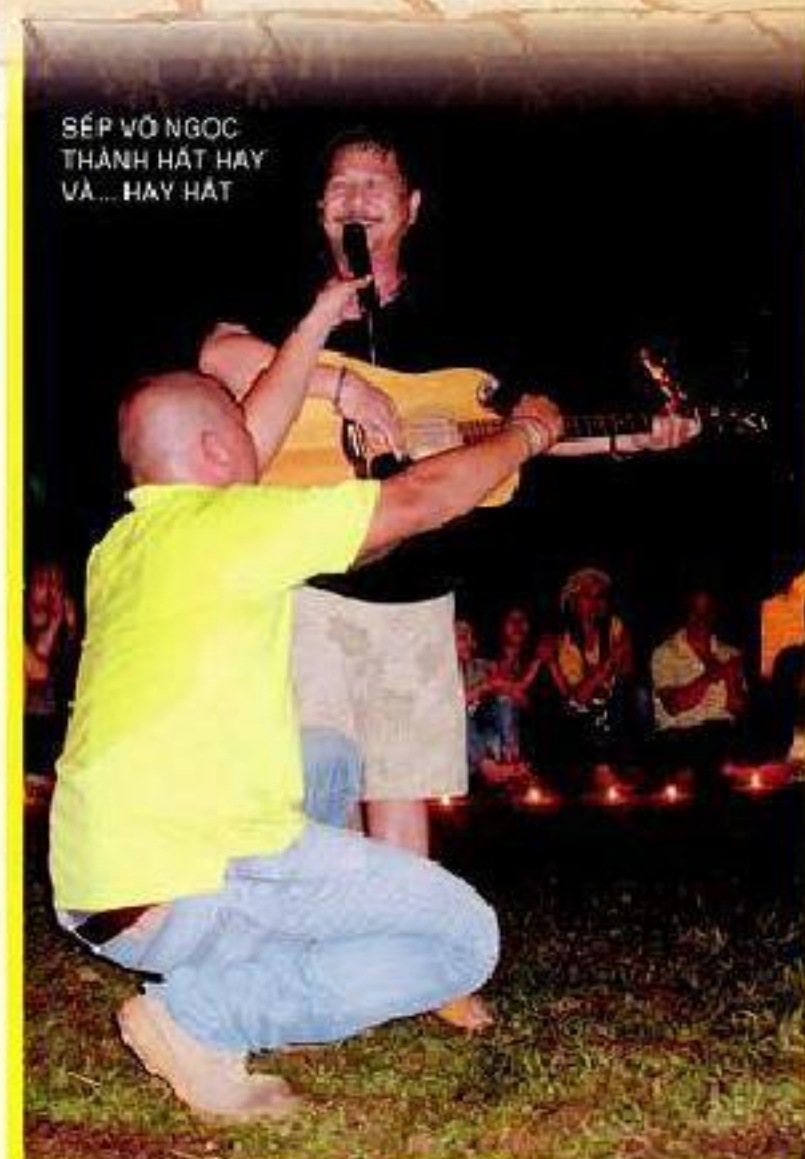

CÙNG NHAU VƯƠN TỚI TẦM CAO VỚI THƯƠNG HIỆU MAXIMARK!

CÙNG MAXIMARK VƯƠN TỚI TẦM CAO

Chiến lược con người luôn được Công ty cổ phần đầu tư An Phong (hệ thống Maximark) đặt lên hàng đầu trong quá trình xây dựng và phát triển.

Sau 15 năm thành lập, hệ thống Maximark luôn chú trọng yếu tố đầu tư và khích lệ cán bộ- công nhân viên làm việc trên tinh thần đoàn kết, hướng về chất lượng cao nhất. Trong đó, đặc biệt khẳng định tầm quan trọng của việc làm việc nhóm, xây dựng lòng tin, hỗ trợ lẫn nhau tăng cường nhận thức, tạo nguồn sinh lực và thay đổi chính mình trong tập thể. Trên tinh thần này, vừa qua Công ty An Phong đã kết hợp với Công ty du lịch Tee Corp tổ chức chương trình Team building (xây dựng đồng đội) với chủ đề

SẾP VÕ NGỌC
THÀNH HÁT HAY
VÀ... HAY HÁT

ĂN CHUNG VỚI NHAU TRONG
LỀU TRẠI THẬT VUI

HOÀ TRANG VỚI TRÁI
ĐẤT XANH-SẠCH-ĐẸP

Vươn tới tầm cao tại Khu du lịch Madagui (Lâm Đồng) cho toàn thể cán bộ- công nhân viên thuộc hệ thống thương mại Maximark.

Bỏ qua những lo toan, vất vả sau những tháng ngày làm việc nghiêm túc, cật lực; anh chị em đã đến với đêm lửa trại ấm áp giữa núi rừng Madagui thật hoà đồng, hạnh phúc. Những bữa ăn chung vui vẻ, những trò chơi kết chặt tình thân cùng tiếng hát lãng mạn trong đêm lạnh giá đã tạo nên một tinh thần hết sức "team" (đồng đội) giữa mọi người. Dịp được gắn gũi, chia sẻ niềm vui nỗi buồn một cách trọn vẹn, thân tình cũng là cơ hội cơ xát, phá vỡ bức tường ngăn cách giữa toàn thể nhân viên với ban lãnh đạo hệ thống Maximark. Chính điều này sẽ khiến mọi người trở nên tự tin, thấu hiểu nhau hơn để hướng đến chất lượng cao hơn khi trở về thành phố bắt tay vào việc vì sứ *Vươn tới tầm cao*, cùng nhau *Khám phá sự hoàn hảo* với Maximark! ★

AI NHANH HƠN AI

ĐUONG THỜI 77

XIẾT CHẶT VÒNG TAY ĐỂ SẴN CHIA VÀ THẤU HIỂU NHAU HƠN

TUONG TÁC CÙNG ĐỒNG ĐỘI

TÌNH THÂN ĐỘI NHÓM THÂN THƯƠNG

KHÉO SAO CHƠI ĐỪNG BẾ TRUNG

Du lịch

MỖI NGÀY ĐẾN HOA SEN ĐÓN TIẾP
HÀNG CHỤC NGÀN LUỢT KHÁCH

Ngôi đền hoa sen trên đất Phật

LÊ NGUYỄN

Năm 1976, nhân chuyến đi thăm New Delhi, Fariborz Sahba nảy ra ý định xây dựng ở đây một ngôi đền dành cho những người theo tôn giáo Bahai¹. Sau khi hoàn chỉnh bản phác thảo, Sahba khởi sự vận động sự tài trợ để thực hiện dự án và phải chờ đến 10 năm sau (1986) ngôi đền mới hoàn thành. Kiến trúc làm bằng bốn vật liệu chính: đá cẩm thạch, xi măng, chất khoáng dolomite và cát.

Hoa sen là biểu tượng của hoà bình, sự tinh khiết, tình yêu và sự bất tử, là hình tượng phổ biến trong nền văn hoá Ấn Độ. Ngôi đền có hình dáng một đoá hoa sen đang hé nở với 27 cánh làm bằng đá cẩm thạch, là thành quả lao động của một đội ngũ 800 người gồm kỹ sư, chuyên viên kỹ thuật, công nhân và thợ thủ công làm việc miệt mài trong 10 năm liền. Hai mươi bảy cánh hoa sen được chia thành 9 cụm, mỗi cụm 3 cánh, hình thành 9 lối vào một đại sảnh cao trên 40 mét, có thể chứa 2.500 người vào đó để cầu nguyện. Đá cẩm thạch trắng dùng lát nền đại sảnh được lấy từ núi Pentali ở Hi Lạp. Đây cũng là loại đá được sử dụng tại nhiều ngôi đền cổ trong vùng.

Chín hồ nước và vườn cây bao quanh khu đền, nhìn xa trông như một đoá hoa sen nở giữa vùng trời nước bao la. Toàn bộ kiến trúc và hồ nước, vườn cây chiếm một diện tích 10,5 hecta, người tài trợ chính cho việc mua lại khoảnh đất này là Ardishir Rustampur, một cư dân Hyderabad. Ông đã dùng trọn khoản tiền dành dụm để thể hiện sự đồng cảm với

Từ nhiều năm qua, du khách tới thăm thủ đô New Delhi của Ấn Độ thường tìm đến một ngôi đền với kiến trúc độc đáo hình hoa sen tọa lạc ở phía nam thành phố. Công trình này là thành quả sáng tạo của kiến trúc sư Fariborz Sahba, một người Iran đang sống ở Canada.

NGÔI ĐỀN HOA SEN IN HÌNH LÊN NỀN TRỜI XANH

NGÔI ĐỀN HOA SEN NHÌN TỪ KHÔNG TRUNG VỚI 9 HỒ NƯỚC BAO QUANH

người kiến trúc sư hết lòng vì vẻ đẹp của một cơ sở tôn giáo dành làm nơi để mọi người hướng tâm hồn mình đến sự thuần khiết của lẽ đạo, lẽ đời.

Theo giáo lý Bahai, nhà nguyện của

NGÔI ĐỀN NHƯ MỘT ĐOÀ HOA SEN NỞ GIỮA HỒ NƯỚC RỘNG

đạo là nơi mà mọi người thuộc mọi tôn giáo khác nhau có thể đến đó để cầu nguyện, không phân biệt họ là người ở trong hay ngoài đạo Bahai. Vì lẽ đó mà chỉ trong 16 năm đầu, từ ngày khánh thành vào năm 1986 đến năm 2002, đã có đến 50 triệu lượt khách tìm đến ngôi đền Hoa Sen để tham quan hay cầu nguyện, biến nơi đây thành một trong những kiến trúc được đến viếng nhiều nhất trên thế giới, vượt qua thành tích của tháp Eiffel hùng vĩ (Pháp) và ngôi đền danh giá Taj Mahal (Ấn Độ). Ngày nay, kiến trúc này thu hút 4 triệu lượt khách mỗi năm, tính ra mỗi ngày có khoảng 13.000 người đến thăm, mỗi phút qua đi, có 9 người bước vào đền. Ngôi đền Hoa Sen và tác giả của nó là kiến trúc sư Fariborz Sahba đã nhận được nhiều giải thưởng quan trọng, trong đó có thể kể:

- Giải thưởng của Liên đoàn Nghệ thuật và Kiến trúc Quốc tế, Mỹ, dành cho kiến trúc sư Sahba (1987).
- Giải thưởng về thiết kế của Học viện Kiến trúc Anh.
- Giải thưởng của Viện nghiên cứu về bê tông (Mỹ) dành cho một trong những kiến trúc bằng bê tông có tính nghệ thuật cao.
- Giải thưởng của Viện Hàn lâm Nghệ thuật Toàn cầu tại Vienna (Áo) (2000)...

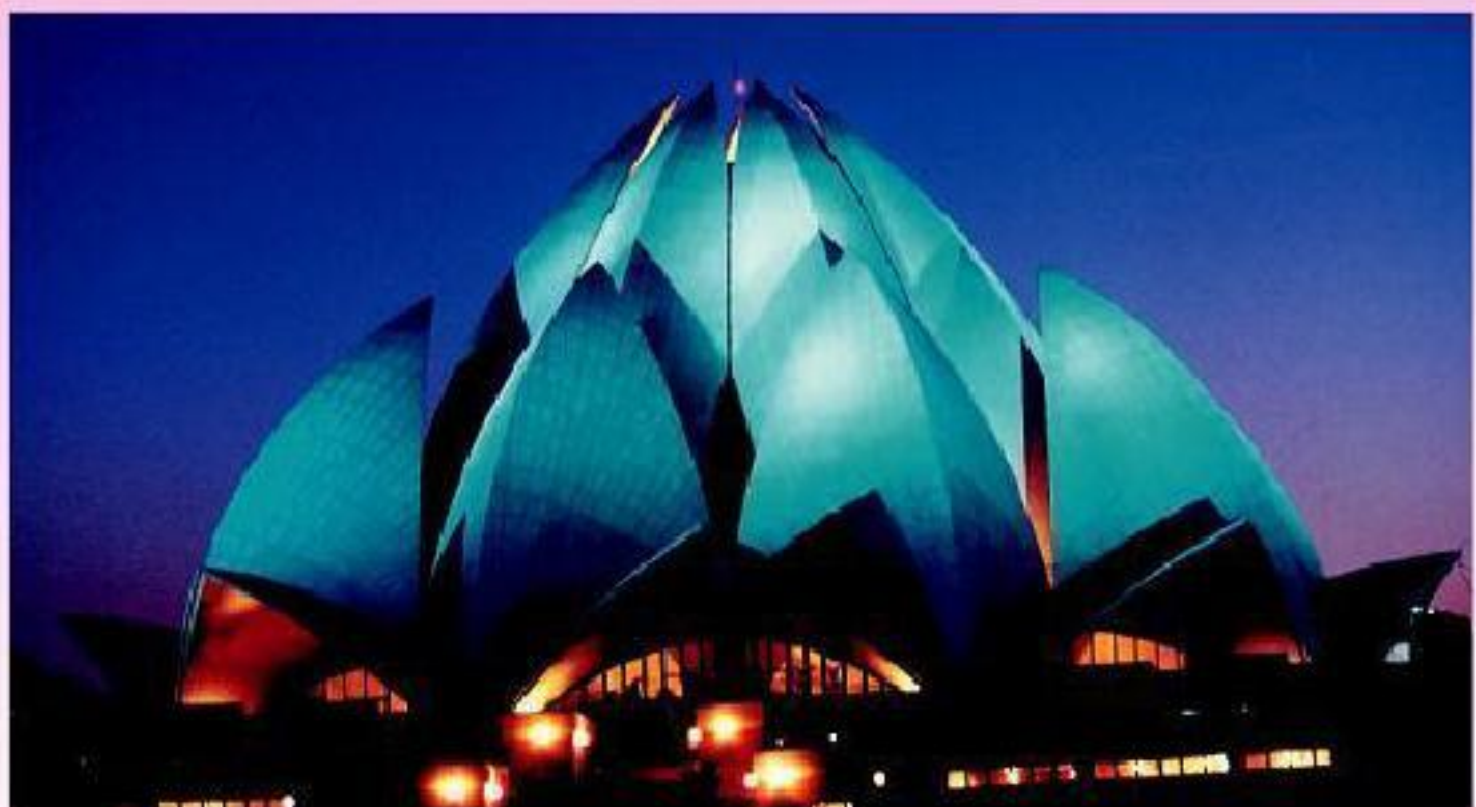
Đến nay, đền Hoa Sen vẫn là một trong những địa điểm mà nhiều người tìm đến để rũ sạch những lo âu, phiền muộn trong cuộc sống đua chen, hướng lòng về những giá trị cao quý và thuần khiết nhất ★

(*) Còn gọi là "Tôn giáo Hoàn cầu", ra đời tại Iran năm 1844.

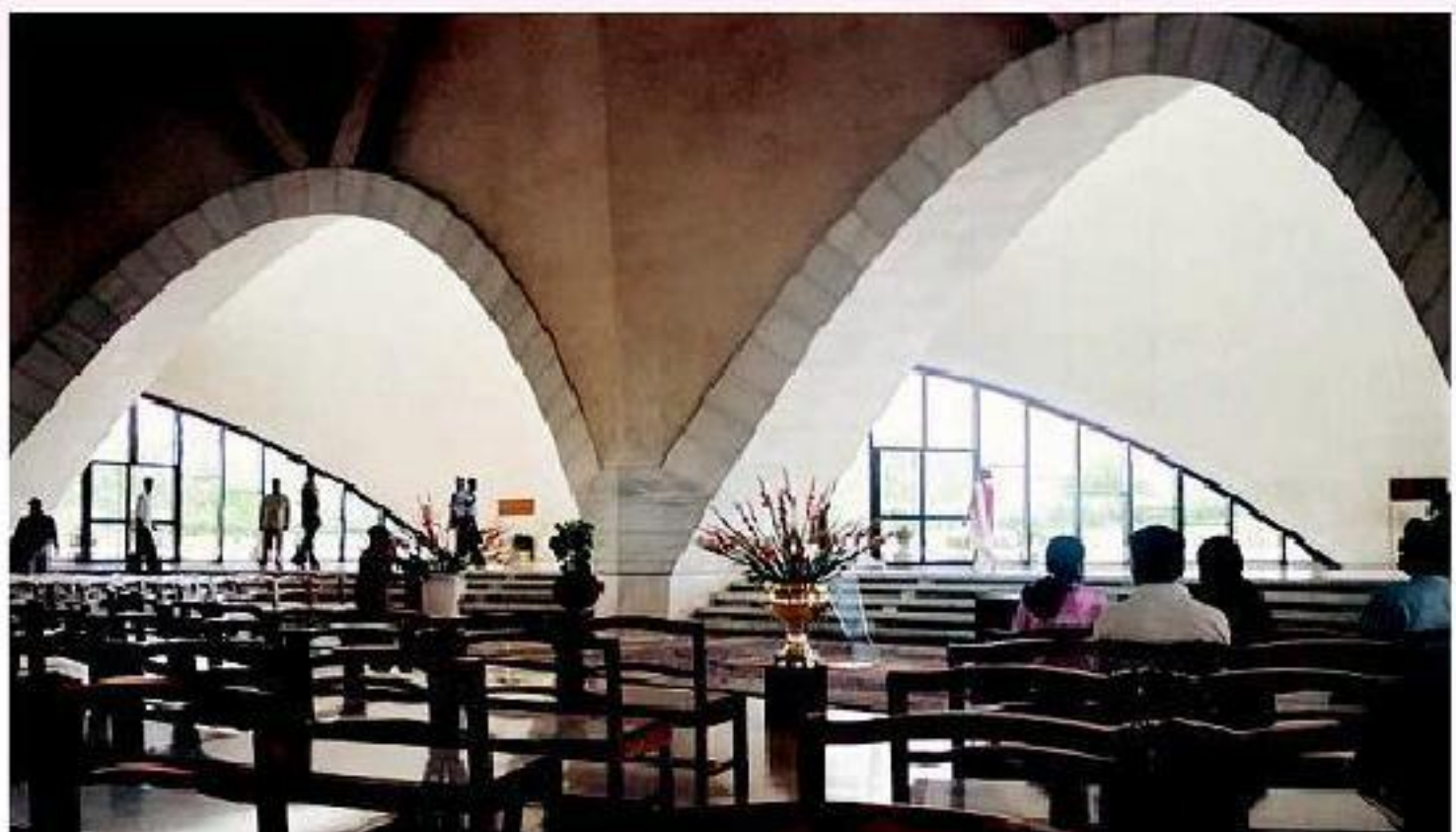
KIẾN TRÚC SƯ FARIBORZ SAHBA (BIA PHẢI)

NHỮNG CẢNH HOA SEN PHẢN CHIẾU DƯỚI NƯỚC

NGÔI ĐỀN HOA SEN SÁNG RỰC RỠ VÀO BAN ĐÊM

NHÀ NGUYỄN CỦA ĐỀN HOA SEN CÓ THỂ CHỨA ĐẾN 2.500 NGƯỜI

TÁO QUÂN - MỘT CHƯƠNG TRÌNH
SỬ DỤNG KHÁ NHIỀU BÀI NHẠC
CHẾ DI DỒM

CHỜ ĐỢI MỘT NGÀY GIÁ SẼ GO DOWN...

"Anh vẫn sống dù rằng thiếu mất đi bữa sáng. Vì do giá đã quá đắt nên bữa sáng và trưa là một. Anh sẽ cố gắng ăn mì tôm qua ngày, chờ đợi một ngày giá sẽ go down..." Đó là đoạn ca từ trong một bản hit đang "làm mưa làm gió" trên bảng xếp hạng... nhạc chế. Một bản "nào ca" (dù vẫn không đánh mất sự lạc quan) về đời sống khó khăn của giới sinh viên trong cơn bão giá.

Để tạm xếp hạng, hãy đưa bài hát này vào dòng thơ nhạc chế ăn theo thời sự (để phân biệt với không ít thơ nhạc chế dung tục với lời lẽ phản cảm). Đây là dòng nhạc đặc biệt nở rộ vào những thời kỳ có nhiều biến động về kinh tế, xã hội... và cả thời tiết. Chẳng hạn, cơn bão giá từ sau Tết âm lịch vừa qua, được "cộng hưởng" với giá xăng, giá điện tăng gần đây, đã tạo cảm hứng cho không ít tác phẩm thơ nhạc chế ra đời.

Dòng tác phẩm này rất nhạy cảm với các vấn đề thời sự nổi bật, được nhiều người quan tâm. Không phải vậy sao, khi mà giờ đây, chẳng bao lâu sau khi có thông tin điều chỉnh giá xăng, giá điện..., bật yahoo, chúng ta sẽ nhận ngay được một bản chế ca do bạn bè gửi tới.

Không có góc nhìn chuyên gia, không mang những thuật ngữ chuyên môn như kiểu ổn định tỉ giá, tình trạng đôla hoá, chỉ số giá tiêu dùng... cũng không có các bản kiến nghị, đề xuất; thơ nhạc chế chỉ là những lát cắt hài hước, có phần cường điệu về những vấn đề nóng bỏng. Góc nhìn thường rất "vi mô" và nếu có đề ra giải pháp, thì giải pháp cũng vô cùng vi

mô, vi mô đến gần đạt tới độ... tiểu xảo. Xăng tăng thì đành chạy bộ đi thăm người yêu, đưa đón dâu bằng xe xích lô, giá cả tăng thì "thu bớt da dầy", tăng cường mì tôm. Nhẹ nhàng, hài hước nhưng không kém phần sâu sắc, hãy tạm

*"Xăng tăng, điện tăng
có hề gì/ Lương vẫn cao,
tiền cứng phồng trong ví/
Anh sẽ tậu hẳn cho em Spacy/
Để em tung tăng đi chợ
tiêu tiền tí"...*

Tắc đường, hổ tử thần,
xăng điện tăng giá,
cắt điện bất thành linh,
vàng đỏ nhảy múa,
nạn mãi lộ;
những chất liệu thô mộc của
cuộc sống tìm được "cửa" trong
thế giới thơ nhạc chế.

mượn lời quảng cáo của miệng cho phim hài Việt Nam để miêu tả dòng thơ nhạc này (mặc dù không ít phim hài Việt Nam đầu cổ kiên nhẫn xem cho đến cuối, khán giả cũng không tìm được bất cứ dấu hiệu thấp thoáng nào của các mỹ từ đó).

Tắc đường, hổ tử thần, xăng điện tăng giá, cúp điện bất thành linh, vàng đỏ nhảy múa, đường ngập, chi tiêu ngất nghèo, nạn mãi lộ..., những chất liệu thô mộc khó có đường len vào dòng nghệ thuật chính thống, đã tìm được cho mình

Độc đáo thơ nhạc chế thời bão giá

“cửa sau” trong thế giới chế. Ngập đường, sẽ có *Em bơi thuyền trên phố Hà Nội*, Sài Gòn mùa lấm nhấm cơn mưa, lam phát sẽ có *Đầy thôn lam phát*, *Thơ ca thời bão giá*, vàng đô nhảy múa sẽ có *Vàng và đô...* Sức lan toả của thơ ca dòng này rất nhanh, nhiều người nhớ chúng, ngâm nga chúng, dù có khi cả đời số bản nhạc, bài thơ chính thống họ thuộc chỉ đếm trên đầu ngón tay.

“Sân khấu” của dòng thơ nhạc này thường là thế giới YouTube trên mạng, các diễn đàn, trên điện thoại. Chúng thường được ra đời và biểu diễn bởi những “nghệ sĩ” không chuyên, đôi khi là vô danh.

Nhưng cũng không ít khi chúng ung dung xâm nhập vào thế giới chuyên nghiệp. Đó là khi nghe rocker Phạm Anh Khoa ôm đàn hát khúc *Vàng và đô*. Hay trên sân khấu chương trình “Táo quân” được chiếu khắp cả nước vào mỗi dịp cuối năm. Sẽ là rất thiếu sót nếu quên phần của các ca khúc nhạc chế khi tổng kết những yếu tố làm nên thành công của chương trình này. Táo quân sẽ bớt hài hước, bớt rộn rã, và duyên dáng hơn rất nhiều nếu thiếu chúng.

MỘT NGHỆ THUẬT DÂN GIẠN @

Ở một khía cạnh, thơ nhạc chế giống như một dòng nghệ thuật dân gian @ (không phải dân gian đương đại). Phần nào đó, có thể mượn lời của NSUT Chi Trung- Táo Giao thông đi dỏm- để nói về nó: “Chúng tôi chỉ nói hộ nguyện vọng của người dân là mong cho cuộc sống yên bình, mong cho không có hổ tử thần, mong cho đừng ách tắc, đường sá bớt khói bụi... Ai cũng biết điều đó, bọn tôi chỉ là người tái tạo lại hình ảnh để người ta cảm thấy đó là một chất xúc tác mạnh mẽ hơn thôi”.

Thời phong kiến, các triều đình thường đặt ra một bộ phận chuyên trách thu thập các tác phẩm văn học nghệ thuật dân gian. Việc làm này không chỉ nhằm mục đích bảo tồn văn hoá, mà mục đích chính là qua đó tìm hiểu đời sống, thái độ quan điểm của người dân, làm một căn cứ cho việc điều chỉnh các chính sách của triều đình.

Có thể coi thơ nhạc chế như một loại hình nghệ thuật dân gian trong thời @, khi mọi thứ đang dần được số hoá. Cổ khác là, nếu như trước kia các tác phẩm nghệ thuật dân gian được truyền miệng, thì nay thơ nhạc chế chủ yếu được truyền... mạng.

Thơ nhạc chế gợi cho chúng ta nhớ đến những bài vè, ca dao tục ngữ chế giễu ngày xưa. Qua những bài thơ, ca khúc tưởng như không mấy nghiêm túc này, người ta hiểu được nhiều hơn về cuộc sống của người dân thường- đối tượng phải đối phó vất vả nhất trước mọi biến động của đời sống.

Giống như dòng tác phẩm hài hước nói chung (mà tranh biếm hoạ cũng là một thể loại tiêu biểu), sự ra đời và sức sống của thơ nhạc chế thường dựa trên những sự chưa toàn thiện và bất hợp lý. Sẽ là sự khai tử của dòng nghệ thuật này, nếu một ngày mọi thứ đều ngăn nắp, đúng trật tự, không tì vết.

Thứ tưởng tượng, nếu giá cả tăng vẫn hoàn toàn phù hợp với lộ trình tăng lương nói riêng và thu nhập của người lao động nói chung, khi đó có lẽ thơ nhạc chế sẽ như thế này: “*Xăng tăng, điện tăng có hề gì/ Lương vẫn cao, tiền xăng phồng trong ví/ Anh sẽ tậu hẳn cho em Spacy/ Để em tung tăng đi chợ tiêu tiền tí/ Chẳng bận khoăn lo lắng điều chi*”. Và “*Vì đến đây đã cạn vắn “i”/ Nên bài thơ đi vào tác tử*”. Đảm bảo một bài nhạc chế như thế sẽ nhanh chóng kết thúc cuộc đời ngắn ngủi của mình.

“Sứ mệnh của tranh biếm hoạ chính là đấu tranh để hoàn thiện xã hội, mà xã hội của chúng ta thì chưa thể hoàn thiện nên biếm hoạ vẫn còn phải tiếp tục chinh chiến thực thi sứ mệnh của mình”. Hoạ sĩ Lý Trực Dũng, người mới đây vừa cho

Soyfresh : Sữa đậu nành cho sức khỏe gia đình

Sữa đậu nành SOYFRESH được phân phối bởi:
YOGI CO., LTD
33/1 Chu B, KCN Hiệp Phước, H. Nhà Bè,
TP. HCM
Tel: (08) 3771 0351
Fax: (08) 3771 0352
E-mail: logico@logico.vn
Website: www.lamsan.com.my/soyfresh

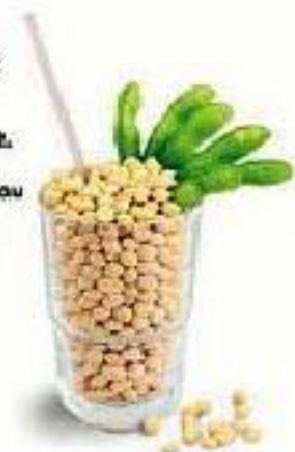
Sữa đậu nành SOYFRESH làm từ hạt đậu nành nhập khẩu của Canada; Không biến đổi gen (Non-GMO); Không chứa chất bảo quản; Không cholesterol và không đường lactose.

SOYFRESH là sữa đậu nành nhập khẩu duy nhất có bổ sung thêm CANXI và các vitamin A, B1, B2, B12.

Sữa đậu nành SOYFRESH được đóng trong hộp 250ml và 1 lít rất tiện dụng và có nhiều hương vị khác nhau để thưởng thức: Hương tự nhiên, Hương socola, Hương dâu, Hương matcha, Hương Cappuccino.

Sản phẩm hiện có bán tại siêu thị và các cửa hàng bên lề:

Trên toàn quốc

BEST SKIN
Kem dưỡng trắng da
Best Skin

Hoàn toàn ngọc nhiên với làn da của bạn sau 2 tuần

Sử dụng các nguyên liệu từ thiên nhiên để làm đẹp là một xu hướng mới và được ưa chuộng trong ngành mỹ phẩm. đem lại kết quả lâu dài, bền vững và đặc biệt rất an toàn cho da. Thành phần chủ yếu của kem dưỡng trắng da NHA ĐAM được chiết xuất từ cây nha đam tươi gồm các nguyên tố khoáng vi lượng: Zinc, Potassium, Magnesium, Chromium, Manganese Calcium, các vitamin B1, B2, B6. Đặc biệt độ pH của kem Nha Đam gần giống như độ pH của da người, giúp da tươi trắng và điều hòa được độ acid của da. Kết hợp với nguyên liệu nhập từ Pháp Best Skin đem đến cho bạn một loại kem dưỡng trắng da hoàn hảo. Giúp da trắng hồng từ bên trong, không tẩy trắng lớp bề mặt da bên ngoài.

SỬ DỤNG THƯỜNG XUYEN KEM DƯỠNG TRẮNG DA NHA ĐAM BEST SKIN GIÚP DA:

- 36 Trắng hồng
- 36 Mịn da sần
- 36 Mờ vết nám, thâm đen, tàn nhang
- 36 Giảm nếp nhăn
- 36 Săn chắc da
- 36 Thu nhỏ lỗ chân lông
- 36 Cân bằng độ Acid
- 36 Ngăn ngừa mụn
- 36 Cung cấp dưỡng chất nhưng không nhờn

Liên hệ: HCM: 08. 5407 4700 - 0983 142 608
HN: 04. 2245 5397 - 0904 010 676

ra mắt cuốn sách *Biếm hoạ Việt Nam*, đã tổng kết như thế về vai trò của dòng tranh này.

Nếu dùng sứ mệnh đó để “khoác” cho thơ nhạc chế, đó hẳn là một chiếc áo quá rộng đến mức khắp khiêng cho dòng nghệ thuật “bình dân” này. Nhưng ở đây có một khía cạnh đúng, đó là thơ nhạc chế ra đời, tồn tại trên những bất ổn, từ những sự chưa toàn thiện của xã hội, và có lẽ chỉ biến mất hoàn toàn khi mọi thứ đã hợp lý đến mức hoàn hảo. Còn nếu không, nó sẽ còn là một dòng chảy nhỏ nhỏ, nhưng không biến mất (có thể sẽ chuyển hoá thành một dạng thức khác) khỏi cái thế giới bộn bề của chúng ta. Mà xã hội thì chỉ luân trong quá trình vươn tới sự hoàn thiện★

Ô tô- xe máy

Khám phá phiên bản **BMW** 6-Series Coupe 2012

MẠNH THẮNG

Nhân cuộc triển lãm Thượng Hải Auto năm 2011, hãng BMW của Đức đã cho ra "lò" một phiên bản xe rất đẹp và lãng mạn có tên BMW 6-Series Coupe 2012 đang gây sự chú ý đối với thị trường xe hơi.

Đây là mẫu xe hạng sang thuộc dòng 6-Series. Xe BMW 6-Series Coupe 2012 được thiết kế dựa trên mẫu xe trước là Concept 6-Series Coupe. Phiên bản này có chiều dài 4.894mm, rộng 1.894mm và cao 1.369mm, khoảng cách trục cơ sở của chiếc 6-Series Coupe mới là 2.855mm. Chiếc coupe 2+2 này dài hơn mẫu xe trước 75mm, rộng hơn 39mm và thấp hơn 5mm. Khoảng cách trục cơ sở của chiếc coupe này cũng dài hơn 75mm so với chiếc 6-Series Coupe cũ, giúp hàng ghế sau rộng hơn. Trong khi mũi trước kiểu cá mập, hệ thống đèn pha bi-xenon và lưới tản nhiệt phía trước được tạo dáng hơi dốc, cửa sổ khung nhôm mang phong cách thể thao, đuôi xe được trang bị hệ thống ống xả kép và đèn hậu LED,...

Về nội thất của xe, cabin của 6-Series Coupe 2012 được trang bị những chất liệu và tiện nghi cao cấp: ghế được bọc bằng da Dakota, nhiều chi tiết được bọc bằng nhôm và gỗ, màn hình điều khiển trung tâm iDrive kích thước 7 inch, và khoang chứa đồ rộng lớn có kích thước 460 lít. Bên cạnh đó là các trang thiết bị các tự chọn cho khách hàng, như ghế ngồi tự sưởi ấm/thông gió, cửa sổ nóc hoàn toàn bằng kính, hệ thống âm thanh chất lượng cao Bang & Olufsen, định vị GPS và một màn hình kích thước 10.2 inch mới. Đặc biệt là chiếc camera phía sau hỗ trợ quan sát vào ban đêm, hỗ trợ việc đỗ xe, hệ thống

giám sát làn đường và cảnh báo cho tài xế.

Ngoài ra, điểm đáng chú ý nhất là về động cơ vẫn là sức mạnh mà hãng xe Đức mang đến cho BMW 6-Series Coupe 2012, với 2 sự lựa chọn.

Đối với phiên bản 640i coupe sẽ được trang bị động cơ xăng 3.0 lít tăng áp 6 xi lanh dung tích 2.979 cc, có khả năng sản sinh ra công suất tối đa 320 mã lực (235 kW/ 315 hp) và mô-men xoắn đạt 450Nm (332 lb-ft). Động cơ này được kết hợp với hộp số tự động 8 cấp giúp chiếc xe tăng tốc từ 0-100km/h trong khoảng thời gian 5,4 giây và có tốc độ tối đa 250km/h (155 mph). Mặc dù sở hữu hiệu suất ấn tượng, nhưng động cơ lại tương đối tiết kiệm nhiên liệu khi giữ ở mức trung bình là 7,7L/100km và lượng khí thải CO2 là 179g/km.

Còn đối với mẫu 650i là phiên bản cao cấp nhất trong dòng xe 6-Series Coupe được trang bị động cơ V8 Turbocharged 4.4 lít có công suất 407 mã lực (300 kW/402hp) và mô-men xoắn đạt 600Nm (442lb-ft). Động cơ này cho phép chiếc coupe tăng tốc từ 0-100 km/h chỉ trong 4,9 giây, trước khi đạt vận tốc tối đa 250km/h (155 mph). Đặc biệt, phiên bản này có mức tiêu thụ nhiên liệu trung bình khá ấn tượng: 10,4L/100km (27,2 mpg imp/ 22,6mpg US) và có lượng khí thải CO2 là 243g/ km.

Hãng xe Đức BMW vẫn chưa đưa ra bất cứ thông tin nào về giá của sản phẩm, nhưng dự kiến phiên bản BMW 650i coupe sẽ có giá vào khoảng 91,375 USD, trong khi đó phiên bản 640i coupe sẽ có giá thấp hơn.

Dự kiến mẫu 650i Coupe sẽ gặp phải sự cạnh tranh về giá từ phiên bản Jaguar XK Coupe. Mẫu xe này được trang bị động cơ V8 5.0 lít có công suất 385 mã lực sử dụng hộp số 6 cấp tự động và có giá khởi điểm là 83.000 USD.

Được biết, những phiên bản BMW 6-Series Coupe 2012 sẽ bắt đầu bán tại thị trường Mỹ vào mùa thu 2011 ★

HONDA LEAD

phiên bản mới

Từ giữa tháng 3.2011, Honda Việt Nam chính thức ra mắt phiên bản 2011 của dòng xe tay ga Lead.

TƯỜNG NGUYỄN

Về cơ bản, dòng xe mới này vẫn giữ nguyên các tính năng ưu việt vốn có như động cơ phun xăng điện tử giúp tiết kiệm nhiên liệu, giảm bớt khí thải, hệ thống phanh kết hợp (Combi-Brake), khoá từ 4 chức năng, hộp đựng đồ U-box với dung tích cực đại lên đến 35 lít,... Đồng thời, để đáp ứng nhu cầu của người tiêu dùng, mẫu xe Lead mới còn tăng thêm tính tiện ích với sự xuất hiện của chân chống bên, công tắc của chân chống cũng được thiết kế đi kèm để giúp tắt máy tức thì ngay khi hạ chân chống xuống, và động cơ chỉ hoạt động khi chân chống bên đã bật lên, giúp

người sử dụng không quên gạt chân chống lên trước khi khởi động xe.

Xe Lead phiên bản 2011 còn có thiết kế mới của vành mâm đúc với kết cấu các chấu theo thể cân đối hình ngôi sao hiện đại và thời trang, mang lại cảm giác vững chãi cho người cầm lái. Những màu sắc được giới trẻ yêu thích và chọn lựa như màu ánh vàng, trắng, đỏ, bạc, vàng và nâu...

Hiện tại Lead phiên bản 2011 đã được giới thiệu ra thị trường Việt Nam thông qua hệ thống các cửa hàng uỷ nhiệm của Honda Việt Nam (HEAD) trên toàn quốc với giá bán lẻ để xuất là

35.490.000

đồng đối với màu ánh vàng và 34.990.000 đồng cho các màu còn lại. Tất cả các mức giá trên đều đã bao gồm thuế giá trị gia tăng. Chế độ bảo hành xe vẫn là 2 năm hoặc chạy trong vòng 20.000km cho cả khung lẫn động cơ xe, cùng 6 lần kiểm tra định kỳ miễn phí ★

NGHIA

KEM NGHIA
cho cuộc sống luôn có nghĩa

NGHIA Beauty
cho vẻ đẹp mỗi ngày

O'BEAUTY
cho người yêu sắc màu

Kem Nghia tự hào là thương hiệu dẫn đầu trong lĩnh vực sản xuất, kinh doanh các dòng sản phẩm chăm sóc móng.
- Sản phẩm chính: Kềm cắt da và móng được làm từ inox, thép chuyên dụng với nhiều chủng loại, kiểu dáng đa dạng.
- Sản phẩm phụ: Kéo tỉa lông mày, giũa móng, sửa da, nhíp, bấm móng và các dụng cụ hỗ trợ cho việc làm móng.

Nghia Beauty là nhà phân phối chuyên nghiệp hàng đầu Việt Nam về các sản phẩm làm đẹp cho móng, tóc và mỹ phẩm. Phục vụ cho mọi đối tượng khách hàng từ người sử dụng, thợ làm nghề cho tới các cửa hiệu, salon chuyên dụng.

Nhãn hàng nước sơn móng O'Beauty có những đặc tính nổi trội mà không phải sản phẩm nào cũng có. O'Beauty là dòng nước sơn móng an toàn cho người sử dụng, sản xuất theo công nghệ đầy chuyên của Pháp, được các cơ quan tiêu chuẩn Quốc tế Châu Âu và Mỹ chứng nhận.

CÔNG TY CỔ PHẦN KEM NGHIA

Hotline: 1800 58 58 87

10/20 Lạc Long Quân, P. 9, Q. Tân Bình, Tp. HCM • ĐT: (08) 39 740 651 ~ 652 Fax: (08) 39 740 653 • Email: info@nghia.vn Website: www.nghia.vn

**CÔNG TY TNHH SẢN XUẤT
THƯƠNG MẠI
ĐOÀN LIÊM**

Số 110 Trần Tấn, P. Tân Sơn Nhì,
Q. Tân Phú TP.HCM
ĐT: (08) 35011909;
Fax: (08) 8.130.610

YEN COLOUR
FASHION HOUSE

DNTN DỆT MAY VĨNH HƯNG

F1/13B, Hương lộ 80, Vĩnh Lộc A,
Bình Chánh, TP. HCM
Tel: 08. 37650697 - 37650698
Fax: 08. 37653013

GIỚI THIỆU VỀ DOANH NGHIỆP

Doanh Nghiệp Vĩnh Hưng chuyên sản xuất và kinh doanh các mặt hàng quần lót nam, quần đùi nam, quần cotton du lịch nam/ nữ, quần giấy nữ.

Doanh nghiệp chúng tôi đã được người tiêu dùng trong cả nước tín nhiệm, đánh giá cao về uy tín và chất lượng. Được bình chọn là "Thương hiệu Việt yêu thích". Ngoài ra, còn được những giải thưởng huy chương vàng ở các kỳ hội chợ hàng công nghiệp Việt Nam. Doanh nghiệp Vĩnh Hưng với mục tiêu chất lượng hàng đầu luôn luôn đem đến cho khách hàng trong và ngoài nước sự thỏa mãn về yêu cầu chất lượng và giá cả của sản phẩm.

Sản phẩm của Doanh nghiệp Vĩnh Hưng có mặt tại các hệ thống Siêu thị trên toàn quốc, Thương xá Tax...

VÌ SAO CẦN TẨY TẾ BÀO CHẾT?

- 80% bụi bẩn bám trên da là nguyên nhân tạo ra tế bào chết, vì vậy việc tẩy tế bào chết (hay còn gọi là da chết) thường xuyên là một bước rất cần thiết trong các công đoạn chăm sóc da, để làn da được khôi phục lại sức sống và luồn tươi trẻ.
- Tẩy tế bào chết là cách nhanh nhất mang đến sự tươi sáng và rạng rỡ của làn da. Việc này làm tăng tốc quá trình tái tạo da, đồng thời xóa mờ các vết xỉn màu trên da nhờ loại bỏ hoàn toàn các tạp chất, các tế bào da chết tác động trong nang lông – một trong những nguyên nhân khiến da mờ xỉn và sần sùi.
- Tẩy da chết cũng giúp cho việc đón nhận các liệu pháp dưỡng da khác như dưỡng ẩm, dưỡng trắng da, ngăn ngừa mụn hay tàn nhang, hoặc chống lão hóa... trở nên hiệu quả hơn gấp nhiều lần. Dưỡng da khi chưa tẩy da chết khiến việc dưỡng da bị giảm tác dụng đi đáng kể, thậm chí không có hiệu quả vì các dưỡng chất bị các tế bào da chết ngăn cản, không thể thẩm thấu sâu vào dưới lớp biểu bì.
- Hiện tượng này thấy rõ ở phụ nữ ngoài 30 tuổi, do sự tuần hoàn tái tạo da bị chậm lại. Nếu bạn không thể thường xuyên đến các trung tâm tư vấn sắc đẹp để tẩy da chết 1 lần/tuần thì vẫn có những lựa chọn mà bạn có thể sử dụng ở nhà với mức độ thường xuyên hơn 2-3 lần/tuần, tùy thuộc tình trạng da.
- Có nhiều loại sản phẩm tẩy tế bào chết tùy mục đích sử dụng toàn thân hay phần mặt, với thành phần đa dạng, tuy nhiên các sản phẩm tẩy da chết thường có chứa các hạt li ti (scrub), có tác dụng làm sạch sâu, loại bỏ da chết, se khít lỗ chân lông và ngăn chặn chất nhờn dư.
- Cần chăm sóc da sau khi tẩy tế bào da chết, vì tẩy da chết chỉ là bước đầu tiên để có một làn da hoàn mỹ, bạn nên massage nhẹ nhàng cho da và thoa kem dưỡng để bảo vệ và nuôi dưỡng làn da nữa.

Lần đầu tiên có mặt tại thị trường Việt Nam, Kem tẩy tế bào chết **Purbasari** là một dòng sản phẩm khá mới mẻ, với công dụng tẩy tế bào chết hiệu quả, an toàn, không làm khô rát da, tiện dụng như các loại kem tẩy làm trắng và dưỡng ẩm cho da. Sản phẩm khá đa dạng với các thành phần chiết xuất tự nhiên khác nhau giúp da trẻ hóa. Kem tẩy là loại kem đặc sệt, thích hợp cho việc xoa lâu trên da và thẩm thấu tốt. Sản phẩm **Purbasari** hiện đang đứng đầu thị trường Indonesia.

Sử dụng trọn bộ sản phẩm làm sạch và dưỡng da **Purbasari** sẽ mang đến cho bạn một làn da trắng hồng, mịn màng, và thanh khiết. Sản phẩm đang bán rộng rãi tại các siêu thị, và shop mỹ phẩm trên toàn quốc.

CN CÔNG TY TNHH TM DV PHÚC THÀNH AN

PTA Co., LTD - BRANCH OFFICE

Đặc điểm nổi trội của TOTO

- TOTO** là biểu tượng về chất lượng, một tiêu chuẩn mới về sản phẩm chăn ga không may can nổi cho bạn có được một cảm giác thoải mái và sự mềm mại trên từng chi tiết của sản phẩm. Ga trải giường **TOTO** rộng và chắc chắn nhờ được dệt rất dày: 138 sợi/cm³, đảm bảo chất lượng cao kể cả khi giặt.
- Sản phẩm **TOTO** được kiểm định về tồn dư hóa chất như Formalin và Azo, cả hai đều cho kết quả âm tính và hoàn toàn không ảnh hưởng tới sức khỏe của người sử dụng.
- Vải dùng để làm ga được trải qua một quá trình xử lý đặc biệt để làm mềm và mượt, chống co giãn phai màu, xù lông và chống nhăn... Thoáng mát vào mùa hè, ấm áp vào mùa đông, phù hợp cho cả 4 mùa, đa dạng về màu sắc, và hoa văn.
- Thiết kế in các nhân vật hoạt hình của Spider-Man, Hello Kitty, Barbie, Doraemon, Ultraman Cosmos

đã được cấp bằng bảo hộ cho **TOTO**.

Hệ Thống Phân Phối: Các Siêu Thị & Đại Lý

Office & Showroom:

Address : R4-68 Hung Gia 1, Phu My Hung, Tan Phong Ward, District 7

Tel : 84-8- 54102218/19

Fax : 84-8- 54102217

Email: pta@hcm.vnn.vn

Website: www.pta.vn

Tháng 4.2011, Trung tâm Thương mại Maximark thực hiện chương trình khuyến mại tháng 4 hoành tráng với nhiều mặt hàng đa dạng: mỹ phẩm- hoá mỹ phẩm, thực phẩm đông lạnh, hàng gia dụng giảm giá từ 5% đến 30%.

*** MẶT HÀNG MỸ PHẨM- HOÁ MỸ PHẨM:**

- Kotex style maxi non wing 20M: giảm giá 25%.
- Các sản phẩm dầu gội, dầu xả, dầu dưỡng tóc, sữa tắm Silkpro: giảm giá 20%.
- Sản phẩm sữa tắm Amery : giảm giá 20% và quà tặng kèm.
- Các loại muối spa làm sạch vết thâm, tẩy tế bào chết của công ty Trí Trung: giảm giá 30%.
- Các sản phẩm Daso bột giặt 800g/ 1kg/ 1.2kg/ 1.5kg/ 3kg/ 4.5kg và nước rửa chén

Ban mai 450g/ 750g/ 2l/ 5l: giảm giá 15%.

*** MẶT HÀNG THỰC PHẨM:**

- Các sản phẩm Tiếng vang VN: bánh quy ăn kiềng, bánh xốp ăn kiềng, bánh quy cacao nhân sô cô la...: mua 1 tặng 1.
- Tất cả các mặt hàng sữa đậu nành Lactasoy:

giảm giá 20%.

- Các sản phẩm DKSH như kẹo Fox's bạc hà/ trái cây/ berries, Brand's nước yến/ tổ yến/ nước cốt gà/ nước cốt mặn: giảm giá 10%.
- Các loại trà túi lọc Diệp Hạ Châu, Sen Lạc Tiên, Kim Ngân Hoa... giảm cân của công ty Hoàng Duy: giảm giá 15%.
- Các mặt hàng Vifon: cháo bò, cá lóc, gà, thập cẩm, tôm cua, thịt băm; hủ tiếu Nam Vang; phở bò, gà: giảm giá 10%.
- Nước mắm Đệ Nhất: mua 1 thùng nước mắm loại thường 500 ml tặng 12 chai nước

mắm 50ml, 1 thùng loại thường 750ml tặng 18 chai 50ml, 1 thùng nước mắm loại xanh 500ml tặng 12 chai dầu Đệ Nhất 100ml, 1 thùng nước mắm loại xanh tặng 750 ml tặng 18 chai dầu Đệ Nhất 100ml.

* MẶT HÀNG ĐÔNG LẠNH:

- Các loại trái cây ôi Đài Loan, măng cầu, xoài Tứ Quý, xoài Thái, xoài keo, lông mứt, cam Mỹ, mận đen, mận đỏ, nho đen có hạt- không hạt, nho xanh, nho đỏ, táo, kiwi... giảm giá 10%.

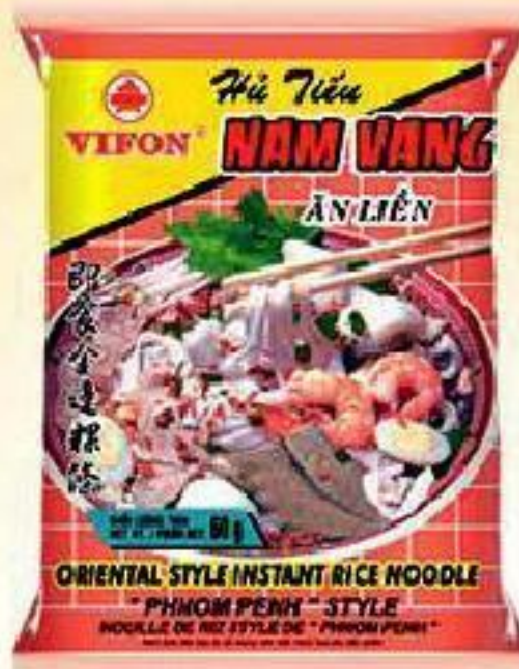
- Các mặt hàng đông lạnh của Hoà Bình: heo viên, cá viên, bò viên, chả mực, chả tôm, chả cá thu: giảm giá 10%, riêng chả cá thác lác tươi giảm giá 5%.

* MẶT HÀNG GIA DỤNG:

- Bàn ủi khô, bàn ủi nước Lucky: giảm giá 20%.

- Khăn tắm 10x75cm, bông tắm thú nhồi bông, bông tắm thú nhựa có kèn của nhãn hàng Huỳnh Kim: giảm giá 20%.

- Thớt kháng khuẩn kokusai bộ 2 cái/ 3 cái/ 4 cái: giảm giá 30% ★

Khuyến mãi mừng lễ 30-04 và 01-05

Cào Trúng 100%

Giải nhì

09 ĐTDĐ SAMSUNG

Giải nhất

06 LCD

Giải ba

105 nón bảo hiểm

Giải khuyến khích

12.000 Sản phẩm CLEAR

Thời Gian:
TTTM MAXIMARK Cộng Hoà từ 14- 24/04/2011
TTTM MAXIMARK 3-2 từ 28/04- 08/05/2011
TTTM MAXIMARK Cần Thơ và Nha Trang từ 14/4 đến hết thể cào.

Mọi chi tiết xin liên hệ ban hướng dẫn của bộ phận MAXIMARK (07) - 38356617, 38341710

MAXIMARK

Khám phá sự hoàn hảo

**Mừng Lễ
30.4 và 01.5**

Nằm trong hoạt động mừng hai ngày lễ lớn 30.4 và 01.5, dòng sản phẩm Clear phối hợp cùng Trung tâm Thương mại Maximark thực hiện chương trình **Cào trúng 100%**. Với hoá đơn 100.000 đồng sản phẩm siêu thị mà trong đó chỉ cần một sản phẩm của nhãn hàng Clear sẽ có cơ hội may mắn cào trúng nhiều giải thưởng hấp dẫn.

- **Giải nhất:** 6 tivi LCD màn hình phẳng.
- **Giải nhì:** 9 điện thoại di động Samsung đời mới, nhiều chức năng.
- **Giải ba:** 105 nón bảo hiểm chất lượng, hợp thời trang.
- **Giải khuyến khích:** hàng ngàn sản phẩm Clear.

Chương trình **Cào trúng 100%** áp dụng tại 4 địa điểm: Maximark Cộng Hoà từ 14- 24.4, Maximark 3-2 từ 28.4- 08-5, Maximark Cần Thơ và Nha Trang từ 14.4 đến hết thể cào.

MAXIMARK

Bổ sung dưỡng chất cho **tóc** chắc khỏe

NHẬT TUYỀN

Mái tóc khỏe đẹp luôn là điểm nhấn thu hút của cả phái yếu lẫn phái mạnh. Do tóc phải thường xuyên tiếp xúc với bụi, ánh nắng mặt trời nên bạn cần phải có chế độ chăm sóc tóc mỗi ngày. Dầu gội đầu thường chỉ có tác dụng làm sạch tóc, loại bỏ những tác nhân gây hại; vì vậy bạn cần bổ sung những sản phẩm chăm sóc tóc chuyên

biệt như dầu xả, kem ủ... để có mái tóc bóng mượt, chắc khỏe.

Dầu xả hay còn gọi kem xả là những dưỡng chất giúp phục hồi và bổ sung độ ẩm cho tóc. Nên lựa chọn dầu xả theo tình trạng mái tóc. Nếu tóc bình thường, bạn chỉ cần giữ yên khoảng 5- 7 phút sau khi thoa dầu lên tóc; nếu tóc bị hư tổn và khô gãy, nên để dầu xả thấm dần dưỡng chất vào tóc trong 15 phút. Không dùng quá nhiều dầu xả, phải gội thật sạch để tóc bóng mượt và không bết. Sử dụng dầu xả đi kèm bộ sản phẩm chăm sóc để tóc được đẹp hơn.

Dòng sản phẩm Dove hướng đến vẻ đẹp thực sự của người phụ nữ là hàng "hot" với 4 bộ sản phẩm dành riêng cho từng loại tóc: kem xả phục hồi giảm gãy rụng, kem xả dành cho tóc xơ và hư tổn, kem xả phục hồi tóc khô- suốt tóc suôn mềm và kem xả thẳng mượt mà: tuýp 200- 350g/ 32.000- 56.000 đồng.

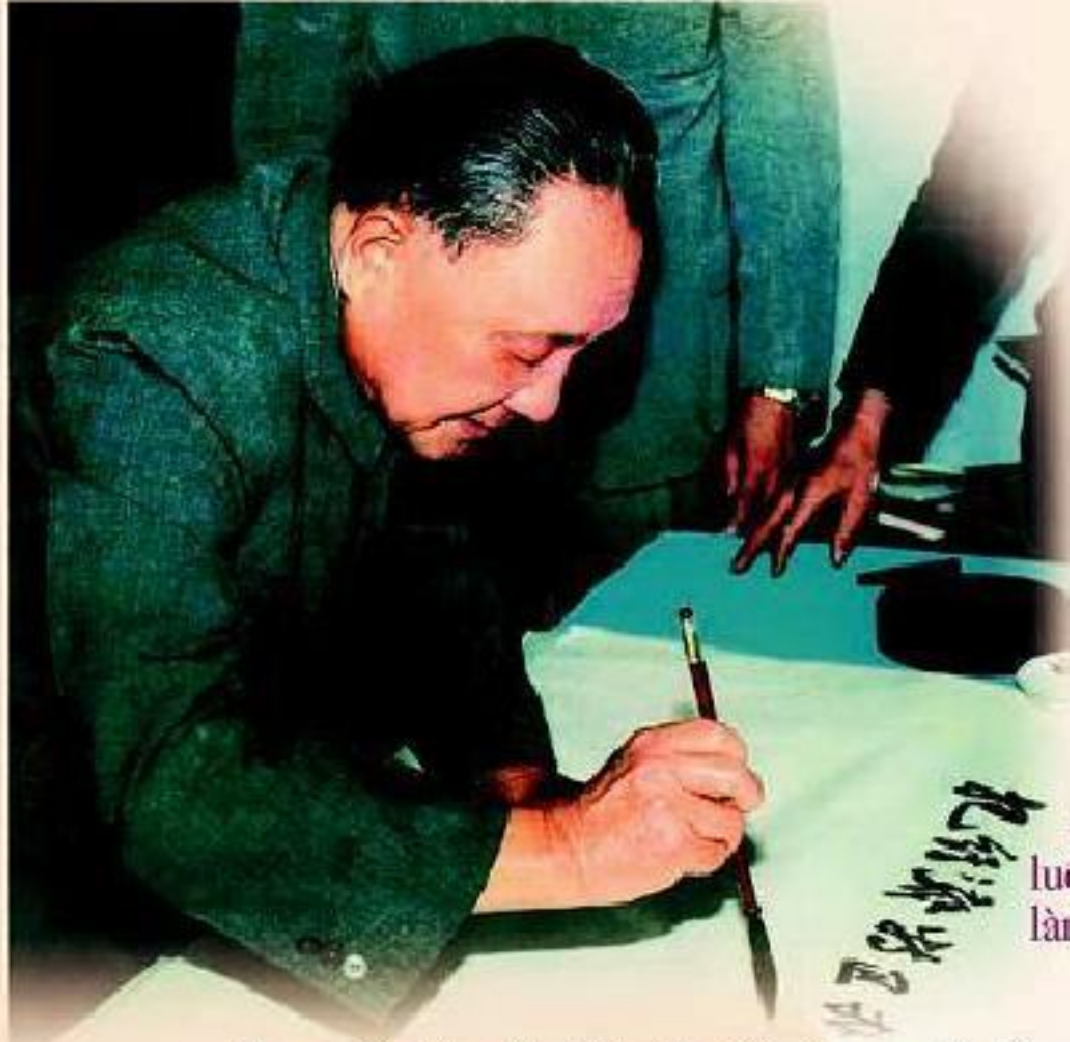
Hai nhãn hiệu dầu gội trị gàu được ưa chuộng như Clear và Head&Shoulder đều có dầu xả bạc hà mát lạnh sáng khoái: tuýp 200ml/ 30.000 đồng.

Dòng sản phẩm chăm sóc tóc không thể không nhắc đến những thương hiệu đã khẳng định vị trí trên thị trường như Sunsilk với hai loại dầu xả dưỡng tóc mềm mượt diệu kỳ: tuýp 200- 375g/ 26.000- 43.000 đồng; Pantene với 3 loại dầu xả dưỡng chất ngăn rụng tóc,

dầu xả mượt mà và óng ả và chăm sóc toàn diện; tuýp 200 ml / 26.100 đồng; Enchanteur với dầu xả dưỡng tóc siêu mượt: tuýp 200g/ 21.000 đồng; Rejoice với dầu xả mềm mượt chiết xuất từ đu đủ và táo: tuýp 360ml/ 42.000 đồng; Elastine với dầu xả óng mượt: chai 400g/ 72.000 đồng ★

Đặng Tiểu Bình & bí quyết TÂM ĐỨC ẩm thực sống thọ

Là một trong những nguyên thủ quốc gia hiếm hoi trên thế giới sống thọ đến 93 tuổi, Đặng Tiểu Bình trải qua nhiều hoạn nạn nhưng vẫn luôn giữ được sức khỏe tốt, trí tuệ minh mẫn. Ngoài tinh thần lạc quan, làm việc và nghỉ ngơi hợp lý, ông còn có chế độ dinh dưỡng “ăn uống tốt còn hơn uống thuốc tốt” đáng để chúng ta tham khảo.

Theo ghi chép từ những thư ký riêng của nhà lãnh đạo Đặng Tiểu Bình, hàng ngày ông thức dậy lúc 7h, đúng 7h30 ăn sáng, 12h ăn trưa và ăn bữa tối 6h. Mấy chục năm ông đều giữ cách sống như thế, không thay đổi. Về thực phẩm dinh dưỡng, buổi sáng ông ăn trứng gà, bánh bao, cháo, dưa; trưa và tối thường ăn 2 món rau, 1 món thịt, 1 bát canh.

Ngoại trừ những lúc tiếp khách, Đặng Tiểu Bình thường ngày không đặt thức đơn cầu kỳ cho đầu bếp. Ông cũng không hề kén ăn, không thích món lạ, cao lương mỹ vị. Nhà bếp có món gì, ông ăn như vậy. Với ông, đủ dinh dưỡng với khẩu phần hợp lý là tốt. Đồng thời, ông luôn đề ra nguyên tắc: cơm canh ăn còn lại không được đổ đi, mà chế biến lại, hôm sau ăn tiếp. Ông thường hài hước nói: “Không ăn cơm canh thừa

là đồ ngốc!”

Đặng Tiểu Bình cũng có những sở thích ăn uống riêng. Vốn là người gốc Tứ Xuyên nên ông rất thích ăn những món truyền thống của quê hương là thịt kho và lẩu. Thời thanh niên khi còn đang du học ở Pháp, ông đã từng cùng với Chu Ân Lai làm món ăn về đậu phụ cho các nhà hàng tại Paris và được đông đảo thực khách ưa chuộng.

Bên cạnh đó, Đặng Tiểu Bình còn có một quy tắc đáng quý mà ông luôn thực hiện trong suốt cuộc đời: không mù quáng uống thuốc. Ông luôn coi trọng khẩu phần ăn hợp lý để bảo vệ sức khỏe và tuyệt đối nghe theo lời khuyên của bác sĩ dinh dưỡng, không tùy tiện “hề ốm là dùng thuốc” để ngăn cơn bệnh.

Cho tới nay, người dân Trung Quốc vẫn nể phục về sự giữ gìn sức khỏe và trí tuệ minh mẫn của Đặng Tiểu Bình. Khi đã 75 tuổi ông vẫn leo núi Hoàng Sơn như một chàng trai trẻ, đến 80 tuổi ông vẫn bơi hơn 1 giờ ngoài biển. Thật khó ai ở tuổi như thế bì kịp.

Chẳng những ở Trung Quốc, mà nhiều nơi trên thế giới, trong đó có Việt Nam hiện nay có nhiều người khi đã có địa vị và tiền của thì lập tức nghĩ đến việc ăn uống thế nào để bù đắp cho những ngày còn khốn khổ. Và việc ăn uống quá độ dễ dẫn đến mất cân bằng dinh dưỡng, về già mắc nhiều bệnh tật mà các chuyên gia dinh dưỡng gọi là... bệnh nhà giàu. Vì vậy, nhìn vào bí quyết sống thọ rất giản dị của nhà lãnh đạo Đặng Tiểu Bình hy vọng mọi người rút được bài học hữu ích cho bản thân mình và gia đình ★

ÔNG ĐẶNG TIỂU BÌNH THƯỜNG DÀNH NHỮNG PHÚT NGHỈ NGƠI BÊN CON CHÁU.

Mặc dù rất bận bịu với công việc của một nhà lãnh đạo tối cao Trung Quốc, nhưng ông Đặng Tiểu Bình

không quên dành những giờ phút thư giãn với các thú vui đời thường như đi bách bộ, chăm sóc cây kiểng, đọc sách báo, xem các chương trình thể thao, giải trí trên tivi... Đặc biệt, ông cũng luôn chơi đùa thích thú với con cháu. Mỗi ngày ông đều hoàn tất mọi công việc trước 10h sáng, rồi sau đó chơi đùa cùng cô cháu ngoại Dương Dương. Thói quen đó của ông giữ mãi tận về sau. Ông Đặng xem đó là niềm vui lớn khi được quây quần bên người thân sau những giờ làm việc đại sự căng thẳng.

MAXIMARK

PHƯƠNG HÀ

Tươi tắn từ bàn ăn đến góc bếp

không khí này từ những vật dụng tương nhỏ nhưng không kém phần quan trọng.

Phòng ăn nhỏ với chiếc kệ xinh xắn trong góc, bạn có thể đặt lên bất cứ ngăn nào tùy ý một đĩa trái cây... nhựa đẹp mắt. Trái cây nhựa nhân hàng Trúc Khanh y như thật với chủng hàng phong phú, phục vụ theo ý khách mùa nào thức ấy: xoài, thơm, đu đủ, măng cầu xiêm, măng cầu dai,

Cuộc sống ngày càng cao, mọi người càng chú trọng nhiều hơn về chất. Khi ngồi vào bàn ăn; không chỉ cần thức ăn đủ, ngon mà còn cần không khí thân tình, ấm áp với các kiểu trưng bày ấn tượng, đẹp mắt trên bàn ăn, kệ để thức ăn, góc bếp... Các siêu thị thuộc hệ thống Maximark có thể giúp gia đình bạn tạo dựng

Feel the difference
with whitening elements!

made in Switzerland

Trisa
OF SWITZERLAND

CÔNG TY TNHH NHỰA ĐẠT HOÀ
ĐẠI LÝ ĐỘC QUYỀN BÀN CHẢI TRISA TẠI VIỆT NAM
133 Dương Tử Giang, P.15, Q.5, TP.HCM
ĐT: 08 3 8555120 ; Fax: 28 39561001
website: www.trisa.com.vn

vải thiếu, quýt, nho, bơ, ổi... Vấn đề còn lại là bạn sắp xếp đĩa trái cây thế nào cho thẩm mỹ; phối hợp màu sắc các loại sao cho hài hoà, dễ chịu. Với giá khá mềm, chỉ cần khoảng 100.000 đồng, bạn đã có thể sắm đĩa ngũ quả ấn tượng cho gian bếp xinh xắn nhà mình.

Bên cạnh quả nhựa, cơ sở Trúc Khanh còn làm thêm các loại rau củ bằng nhựa, giấy, bẹ bắp... thật bắt mắt với cả

chua, khổ qua, tỏi, ớt, cà tím, su su, cà rốt, đậu phộng... Chỉ cần chọn vài món trong số này treo lủng lẳng trên giàn bếp hoặc trưng bày ở góc tủ thức ăn, bếp nhà bạn đã trở nên sinh động hẳn lên. Bước vào gian bếp với những món trưng bày xinh xắn, phù hợp; hẳn khó có đầu bếp nào lại nở cái gắt, khó chịu khi làm việc mệt nhọc. Màu sắc và cách chế tác ngộ nghĩnh ra các loại rau củ

quả cũng là một liệu pháp để quân bình tinh thần mọi người khi căng thẳng.

Rau củ quả làm bằng nhựa khi trưng bày thỉnh thoảng nên được cọ rửa sạch sẽ để giữ sự tươi tắn cần thiết.

Mời bạn tham khảo giá một số món:

- Đu đủ: 16.200 đồng/ quả; vải thiếu: 24.000 đồng/ chùm 10 quả; bưởi: 21.600 đồng/ quả; đào tiên: 12.000 đồng/

quả; thơm: 46.000 đồng/ quả; măng cầu xiêm: 19.800 đồng/ quả; bơ: 15.000 đồng/ quả; xoài: 16.200 đồng/ quả; quýt: 33.900 đồng/ chùm 4 quả; nho: 38.400 đồng/ chùm...

- Ớt Đà Lạt: 48.800 đồng/ chùm 6 quả; cà chua: 55.800 đồng/ chùm 5 quả; khổ qua: 36.000 đồng/ 2 quả; su su: 36.000 đồng/ 2 quả; tỏi: 36.000 đồng/ chùm; đậu phộng: 55.900 đồng/ chùm; cà tím: 36.000 đồng/ 2 quả... ★

MAXIMARK

Vào bếp nhanh hơn với bột pha sẵn

MAI LONG

- Hiệu Tài Ký với các loại bột bắp, béo, chiên giòn, chiên tôm, nếp, năng, bánh cuốn có khối lượng từ 150gr, 400gr, 1kg có giá từ 6.200- 24.200 đồng.

- Hiệu Mikko với bột làm bánh lọt, bánh bao, chiên phồng, chiên hải sản, rau củ có khối lượng 150-220gr/ 7.400- 13.300 đồng.

- Hiệu Vĩnh Thuận với gói 400gr các loại bột làm bánh bò, bánh giò, bánh bột lọc, bánh khọt, bánh cuốn, bánh bao có giá 11.200- 13.100 đồng ★

Những món bánh ăn chơi mang đậm nét văn hoá ẩm thực ba miền như bánh xèo, bánh bột lọc, bánh bò, bánh khọt, bánh cống, bánh cuốn... khiến bao người phải nhớ hoài khi bên ba nơi đất khách. Cách chế biến, hình dáng của các loại bánh mỗi miền mỗi khác nên mùi vị và cách dùng cũng khác nhau. Bánh xèo miền Trung nhỏ nhỏ cỡ bàn tay như tính cách chất chiu đặc trưng của người Trung; bánh xèo miền Tây to hơn cả chiếc đĩa ăn thoải thuê, bột bánh trộn nước cốt dừa béo ngậy thơm trong lòng nào là giá, có khi là nấm hay củ hủ dừa, tôm thịt, đậu xanh và trứng. Kiểu làm bánh ấy như muốn nói lên tính cách cởi mở của dân miền Tây thiệt thà. Vì đồ bánh nhỏ nên người Trung ăn bánh kèm với rau sống ngay trong chén mắm chứ không cuốn bánh

với đủ loại rau cùng bánh trắng như ở miền Tây.

Tại trung tâm thương mại thuộc hệ thống Maximark, những nhãn hiệu nổi tiếng như Vĩnh Thuận, Hai con nai, Tài Ký, Mikko, Miwon... chuyên về các loại bột thực phẩm cao cấp pha sẵn sẽ giúp bạn dễ dàng thực hiện những món bánh này. Với bột pha sẵn, bạn đã giảm được một lượng lớn thời gian cho công việc ngâm gạo hoặc nếp và xay bột. Các loại bột đều được sản xuất theo công nghệ tiên tiến và tiêu chuẩn quốc tế nên đảm bảo chất lượng- vệ sinh an toàn thực phẩm. Khi làm bánh bằng bột pha sẵn bạn cũng không cần phải sử dụng đến những dụng cụ làm bánh mà chỉ cần chảo không dính, nồi cơm điện hay xúng hấp.

Một số loại bột pha sẵn tại Maximark:

- Hiệu Hai con nai với gói 400gr các loại bột làm bánh bò, há cảo, da lợn, cống, chiên tôm có giá từ 10.400- 12.400 đồng.

- Hiệu Miwon với bột chiên xù 100- 200gr/ 6.700- 12.100 đồng, chiên giòn 500gr/ 14.900 đồng.

LÊ NA

Họ hàng nhà Cá tại **MAXIMARK**

Ăn cá ít nhất 2-3 lần trong tuần là một thói quen tốt cho sức khỏe. Cá cung cấp nhiều chất dinh dưỡng cần thiết cho cơ thể, có lượng calorie thấp hơn so với thịt và là nguồn cung cấp omega-3 dồi dào. Ăn cá còn là bí quyết giữ vóc dáng và làn da không nếp nhăn của phụ nữ. Gian hàng cá tươi tại trung tâm thương mại Maximark luôn là nơi thu hút chị em vì sự phong phú các chủng loại cá.

Cá biển ở đây rất tươi, chúng được đặt lên trên hoặc vùi dưới lớp đá bào phủ hơi lạnh ngắt. Đến với trung tâm thương mại Maximark bạn có thể tìm mua từ những loại cá quen thuộc như cá nục (65.000 đồng/ kg), cá ngừ (75.000 đồng/ kg), cá nhồng (45.000đồng/ kg), cá hổ (90.000 đồng/ kg), cá nưi (55.000 đồng/ kg), cá hương (75.000 đồng/ kg), cá chim (105.000 đồng/ kg) đến các loại đặc sản của đại dương như cá thu (cắt khúc 170.000 đồng/ kg), cá thu ảo (90.000 đồng/ kg), cá bóp (156.000 đồng/kg), cá đuối (65.000 đồng/ kg), cá mập (90.000 đồng/ kg), cá bẹ cam (77.700 đồng/ kg)... Chắc hẳn những ai sành ăn đều thích thú với các loại cá đặc biệt gần như chỉ có trong thực đơn của nhà hàng. Ngoài ra, còn có hệ thống bể kính có ống khí oxy ưu tiên cho những chú cá nước

ngọt như cá chép (60.000 đồng/ kg), cá diêu hồng (50.000 đồng/ kg), cá lăng (110.000 đồng/ kg)... Tùy theo sở thích và khẩu phần ăn của gia đình, bạn có thể chọn các loại cá từ nhỏ đến to, đem đi cân và dạo một vòng trung tâm thương mại trong khi chờ nhân viên làm sạch cá. Với đủ họ hàng nhà cá tại Maximark, bạn sẽ không phải lo lắng về việc cả nhà ngán loại thực phẩm bổ dưỡng này. Cá rất dễ chế biến. Chỉ cần chén mắm ớt tỏi thơm lừng cùng ít xoài xanh băm nhỏ ăn kèm rau sống, đĩa cá chiên hấp dẫn khiến mọi người tranh nhau cầm đũa; hay bạn có thể nấu nồi canh chua đủ sắc màu vừa có đĩa cá dầm mắm ớt cay cay mặn mặn lại vừa có tô canh chua chua ngọt ngọt. Chán ăn cơm bạn có thể cuốn bánh tráng rau sống với món cá hấp hay cá nướng. Cháo cá, bánh canh cá là những món ăn ngon và lạ miệng. Bạn cũng có thể nấu lẩu cá kèm rau muống, rau nhút... chiêu đãi gia đình hoặc bạn bè.

Đặc biệt, tại Maximark còn có tôm sú, mực lá (180.000 đồng/ kg), mực ống (180.000 đồng/ kg) cho bạn thêm nhiều sự lựa chọn khi đi chợ cho cả nhà ★

MAXIMARK

Bạn của mọi người, mọi nhà

Đây là một người bạn vô cùng thân thiết với trẻ em, học sinh- sinh viên, nhân viên văn phòng, cụ già và còn là bạn của mọi gia đình, tất nhiên có cả gia đình bạn. Ai mà đặc biệt vậy? Không phải một mà là cả tập đoàn. Họ xuất hiện với tần số đáng kinh ngạc ở mọi nơi mọi lúc. Từ nhà bếp, phòng khách đến khách sạn; trên xe đồ, tàu lửa hay máy bay. Họ luôn có mặt để hoà vào không khí ấm cúng gia đình, cười theo tiếng cười rộn rã của đám học sinh- sinh viên nhốn nháo

tại một quán vỉa hè, lãng mạn với những cặp đôi tại nhà hàng sang trọng. Họ còn là nơi những giọt nước mắt của niềm hạnh phúc hay nỗi buồn trứ ngụ. Đặc biệt, họ luôn có mặt khi bạn mắc những bệnh xoàng như cảm cúm, sổ mũi... Du lịch cũng thật tiện lợi, gọn gàng và sạch sẽ khi có họ trong ba lô. Bất mí nhè, đó chính là tập đoàn khăn giấy, giấy vệ sinh mềm mại. Vì độ "phủ sóng" cực lớn của nhu cầu sử dụng hàng hoá này nên chúng không thể thiếu tại các trung tâm thương mại Maximark.

CÔNG TY TNHH SX - TM NGÔI SAO TRẺ

Chuyên sản xuất và mua bán:

- * Khăn ướt cao cấp
- * Khăn giấy các loại
- * Khăn lông

Văn Phòng:
30/5 Nguyễn Đình Chi, P. 9, Q. 6, TP. HCM
ĐT: (08) 39698013 - 39594020
Website: www.khanggiay.com
Email: chaungtsaotre@yahoo.com

Phân Xưởng:
G14/5 Ấp 7, Lê Minh Xuân, Bình Chánh,
Thành Phố Hồ Chí Minh.
ĐT: (08) 37664446
Fax: (08) 37664445

MAXIMARK

Khám phá sự hoàn hảo

Tại Maximark không chỉ có một loại mà cả tập đoàn khăn giấy đều có mặt với nhiều nhãn hiệu đa dạng về hình thức như khăn ăn; khăn giấy gói loại nhỏ, loại vừa, loại lớn; gói khăn giấy; giấy cuộn loại 2 cuộn, 6 cuộn, 9 cuộn có lõi và không lõi. Các loại khăn giấy cao cấp với bề mặt mịn, không thô cứng, độ thấm hút cao, dai chứ không bị vụn. Đặc biệt, chúng đều không có hoá chất tẩy trắng, không gây kích ứng da.

Trước hết không thể không kể đến "ông lớn" Công ty cổ phần Giấy Sài Gòn với ba thương hiệu quen thuộc Saigon, Sentos, Bless you (giấy vệ sinh cuộn Saigon: 10 cuộn/ 27.200 đồng; Sentos: 10 cuộn/ 37.200 đồng; Bless you: 10 cuộn/ 58.200 đồng; Saigon khăn ăn gói 100 tờ/ 8.700 đồng; khăn giấy lụa Bless you 10 gói/ 19.100 đồng).

Những thương hiệu mới nổi cũng đang rất được ưa dùng như Paseo (giấy vệ sinh cuộn 4 cuộn/ 39.800 đồng, 10 cuộn/ 49.600 đồng; khăn ăn gói 50 tờ/ 15.000 đồng; khăn giấy du lịch gói/ 6.700 đồng), Tessa (hộp khăn giấy 120 tờ/ 11.000 đồng, khăn giấy du lịch gói/ 6.500 đồng), Multi (khăn giấy bỏ túi 6 bịch/ 12.000 đồng, giấy vệ sinh có lõi 10 cuộn/ 39.600 đồng), Pulpy (khăn giấy bỏ túi 6 bịch/ 15.900 đồng, khăn ăn cao cấp 80 tờ/ 12.900 đồng, khăn giấy hộp Rosy, Purify, White: 100- 150 tờ/ 10.200- 18.900 đồng), Yori(khăn giấy bịch Yori Sopach và Popup: 50- 100 tờ/ 6.600- 7000 đồng, giấy bỏ túi Yori Hanky 6 bịch/ 14.600 đồng)★

Ghé các quầy hàng trong Trung tâm Thương mại thuộc hệ thống Maximark, chỉ với từ 25.000- 75.000 đồng là bạn đã có thể mua được chiếc đồng hồ để bàn xinh xinh cho bé ở nhà. Hàng lắm mẫu mã với nhiều màu sắc vui tươi sẽ khiến trẻ hài lòng. Đồng hồ có vỏ làm bằng nhựa trắng trong hình người (có móc để xách tay) chỉ với giá 26.400 đồng/ cái. Cùng một chất liệu có đồng hồ hình nhà nhỏ xinh: 54.500 đồng/ cái. Giản đơn hơn là đồng hồ vỏ nhựa đủ màu xanh, trắng, vàng, đen, cam với hình tròn, hình bầu dục, hình chữ nhật, hình trái tim... (từ 50.000- 54.000 đồng/ cái).

Bước vào thế giới hình thú ngộ nghĩnh có đồng hồ thỏ (kèm ô cắm bút dành cho trẻ đã đến trường): 43.200 đồng/ cái; đồng hồ chuột Mickey 59.100 đồng/ cái; đồng hồ mèo trắng: 38.700 đồng/ cái; đồng hồ gấu nằm bên hoa 39.700 đồng/ cái...

Tập cho trẻ biết quý trọng thời gian và đúng giờ, bạn có thể chọn mua đồng hồ báo thức hình trái táo đủ màu vàng, xanh, trắng, đỏ... với giá 75.000 đồng/ cái.

Mặt hàng đồng hồ xinh xắn tiện lợi với giá khá mềm

này còn là món quà phù hợp cho các bé tặng sinh nhật nhau. Chị Nguyễn Thị Hải Yến đang tìm chọn một đồng hồ phù hợp cho con gái học lớp sáu đi sinh nhật bạn vui vẻ cho biết: "Tôi muốn con gái mình tặng bạn một đồng hồ để nhắc nhở các cháu rằng thời gian rất quý, phải cố gắng học hành để cánh cửa đời rộng mở khi mai này lớn lên" ★

Đồng hồ xinh xắn cho trẻ em

HƯƠNG DUYỀN

A
AN PHONG

MAXIMARK

Khám phá sự hoàn hảo

ĐƯƠNG THỜI TẬP 30 (54), NXB DÂN TRÍ - CÔNG TY AN PHONG
CHỦ TRÁCH NHIỆM XUẤT BẢN: BÙI THỊ HƯƠNG, BIÊN TẬP: NGUYỄN HUY HÙNG
CHẾ BẢN VÀ IN TẠI CÔNG TY IN TRẦN PHÚ: 71-75 HAI BÀ TRUNG, Q.1, TP. HCM
SỐ ĐĂNG KÝ KHXB: 93-2011/ CXB/ 7.3- 02/ DT, NGÀY 13.4.2011, QUYẾT ĐỊNH XUẤT BẢN SỐ 93-7.3
IN 17.500 CUỐN; IN XONG VÀ NỘP LƯU CHIẾU THÁNG 04.2011

MAXIMARK

Khám phá sự hoàn hảo

MAXIMARK KHÁNH HOÀ

- 66 Quang Trung, Tp.Nha Trang
- 60 Thái Nguyên, Tp.Nha Trang
- 89 Hùng Vương, Tp.Cam Ranh

MAXIMARK CẦN THƠ

- 2 Hùng Vương, Cần Thơ

MAXIMARK TP.HỒ CHÍ MINH

- 3-3C đường 3/2, quận 10, Tp.Hồ Chí Minh
- 15-17 Cộng Hòa, quận Tân Bình, Tp.Hồ Chí Minh